

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROJÄRJESTELMÄ

01 | 2006
02 | 2006
03 | 2006
04 | 2006
05 | 2006
06 | 2006
07 | 2006
08 | 2006
09 | 2006
10 | 2006
11 | 2006
12 | 2006

01 | 2006
02 | 2006
03 | 2006
04 | 2006
05 | 2006
06 | 2006
07 | 2006
08 | 2006
09 | 2006
10 | 2006
11 | 2006
12 | 2006

KUUKAUSIKATSAUS JOULUKUU

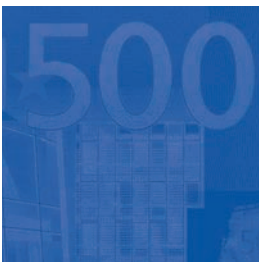

01 | 2006
02 | 2006
03 | 2006
04 | 2006
05 | 2006
06 | 2006
07 | 2006
08 | 2006
09 | 2006
10 | 2006
11 | 2006
12 | 2006

BCE ECB EZB EKT EKP

EUROOPAN KESKUSPANKKI

Vuonna 2006
kaikkien EKP:n
julkaisujen
kuva-aiheet on
valittu 5 euron
setelistä.

**KUUKAUSIKATSAUS
JOULUKUU 2006**

© Euroopan keskuspankki, 2006

Käyntiosoite

Kaiserstrasse 29
D-60311 Frankfurt am Main
Germany

Postiosoite

Postfach 16 03 19
D-60066 Frankfurt am Main
Germany

Puhelinnumero

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Faksi

+49 69 1344 6000

Teleksi

411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta ja osaa "Euroalueen talousnäkyviä koskevat EKP:n asiantuntijoiden arviot" lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsausta ei syyskuun 2006 numerosta alkaen enää paineta suomenkielisenä, vaan se julkaistaan sähköisessä muodossa neljännesvuosittain EKP:n ja SP:n verkkosivuilla. Suomen Pankin verkkosivuilla on maksuton palvelu, jonka kautta voi tilata sähköisiä julkaisuja Suomen Pankista. Tilaaja saa sähköpostiinsa tiedon tilaamastaan julkaisusta heti sen ilmestyttyä. Julkaisuja voi tilata osoitteessa www.boj.fi/tilaukset/. Mikäli tietojen rekisteröimisessä ilmaantuu ongelmia, voi ottaa yhteyttä osoitteeseen publications@boj.fi. Englanninkielisen Kuukausikatsauksen tilaukset tulee lähettää EKP:hen.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 6.12.2006 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)

SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS

RAHA- JA REAALITALOUDEN KEHITYS

Talouskehitys euroalueen ulkopuolella

Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Hinnat ja kustannukset

Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Julkisen talouden kehitys

Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot

Valuuttakurssit ja maksutase

Kehikot:

1. Kotitalouksien investoinnit vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin **21**
2. Likviditeettitilanne ja rahapoliittiset operaatiot 9.8.–7.11.2006 **26**
3. Euroalueen tuottokäyrän viimeaikainen loiveneminen: mikä merkitys riski-premioilla on ollut? **32**
4. Lainoitettujen yritysostojen viimeaikainen kehitys euroalueella **41**
5. Euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuutta koskevat arviot **47**
6. Kansantalouden tilinpidon tietojen käyttäminen euroalueen hintapaineiden arvioimiseksi **52**
7. Työvoiman viimeaikainen kehitys euroalueella **64**
8. Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys euroalueella **72**
9. Tekniset oletukset **74**
10. Muiden laitosten ennusteet **77**

5 EUROALUEEN TILASTOT

9 LIITTEET

9 Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet **I**

50 TARGET-maksujärjestelmä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer) system **V**

68 Euroopan keskuspankin julkaisuja vuodesta 2005 **IX**

74 Sanasto **XVII**

TI

I

V

IX

XVII

LYHENTEET

MAAT

BE	Belgia	HU	Unkari
CZ	Tšekki	MT	Malta
DK	Tanska	NL	Alankomaat
DE	Saksa	AT	Itävalta
EE	Viro	PL	Puola
GR	Kreikka	PT	Portugali
ES	Espanja	SI	Slovenia
FR	Ranska	SK	Slovakia
IE	Irlanti	FI	Suomi
IT	Italia	SE	Ruotsi
CY	Kypros	UK	Iso-Britannia
LV	Latvia	JP	Japani
LT	Liettua	US	Yhdysvallat
LU	Luxemburg		

MUUT

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
HWWA	Hamburgisches Welt-Wirtschafts-Archiv
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

PÄÄKIRJOITUS

EKP:n neuvosto päätti 7.12.2006 pitämässään kokouksessa nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 25 peruspisteellä 3,50 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa päätettiin nostaa 25 peruspisteellä: maksuvalmiusluoton korko nostettiin 4,50 prosenttiin ja talletuskorko 2,50 prosenttiin. Päätökset tulivat voimaan 13.12. uuden vähimmäisvarantojen pitoajanjakson alussa.

Päätös nostaa EKP:n ohjauskorkoja heijastaa EKP:n neuvoston sekä taloudellisessa analyysissä että rahatalouden analyysissä toteamia hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavia inflaation kiihtymisen riskejä. Päätös auttaa varmistamaan, että keskipitkän ja pitkän aikavälin inflaatio-odotukset pysyvät euroalueella lujasti ankkuroituina hintavakauden määritelmän mukaiseen inflaatiovauhtiin. Odotusten ankkuroiminen on edellytyksenä sille, että rahapolitiikalla voidaan jatkuvasti tukea kestävästä talouskasvusta ja uusien työpaikkojen luomista euroalueella. EKP:n rahapolitiikka on koronnoston jälkeenkin elvyttävää. Ohjauskorot ovat edelleen alhaiset, rahan määrän ja luotonannon kasvu on voimakasta ja euroalueella on mittautavasta riippumatta runsaasti likviditeettiä. On siis jatkossakin perusteltua toimia päättäväisesti ja ajoissa hintavakauden turvaamiseksi keskipitkällä aikavälillä. EKP:n neuvosto seuraa hyvin tarkasti kaikkea kehitystä, jotta hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavat riskit eivät pääse toteutumaan.

Taloudellisen analyysin perusteella voidaan todeta, että Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli 0,5 % vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Tiedot vahvistavat EKP:n neuvoston näkemystä, että talouskasvu oli edelleen vankkaa, joskaan ei aivan yhtä voimakasta kuin vuoden alkupuoliskolla. Kolmannellakin neljänneksellä kotimainen kysyntä nopeutti talouskasvua eniten, mikä vahvistaa aiemmat odotukset elpymisen muuttumisesta laaja-alaisemmaksi ja osoittaa euroalueen talouskasvun jatkuvan entistä enemmän omalla painollaan. Lukuisista luotamuskyselelyistä ja indikaattoreihin perustuvista arvioista saadut tiedot tukevat näkemystä, että

talouskasvu on jatkunut vankkana myös neljänellä vuosineljänneksellä.

Euroalueella on tulevaisuudessakin edellytykset vakaaseen, suunnilleen potentiaalisen kasvuvauhdin mukaiseen talouskasvuun. Vuodenvaihteen tienoilla neljännesvuosikasvu todennäköisesti vaihtelee jonkin verran välillisten verojen noustessa yhdessä suuressa euroalueen maassa, mutta keskipitkän aikavälin talousnäkymät ovat yhä suotuisat. Euroalueen ulkopuolella talouskasvu on jakautunut alueellisesti aiempaa tasapainoisemmin. Maailmantalous kasvaa vankasti osittain öljyn hinnan alenemisen ansiosta ja tukee euroalueen vientiä. Kotimaisen kysynnän odotetaan jatkavan suhteellisen vahvaa kehitystään euroalueella. Investoinnit jatkunevat runsaina ja saanevat tukea jo pitkään hyvin suotuisana pysyneestä rahoitustilanteesta, taseiden uudelleenjärjestelyistä, vahvasta tuloskasvusta sekä yritysten tehokkuuden paranemisesta. Kulutus vahvistunee sekin entisestään ajan kuluessa ja seuraillee käytettävissä olevien tulojen kehitystä työmarkkinatilanteen parantuessa edelleen.

Nämä näkymät ovat samanlaiset kuin uusimmissa eurojärjestelmän asiantuntijoiden kokonaistaloudellisissa arvioissa. Arvioissa BKT:n määrän keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin ennakoidaan olevan 2,5–2,9 % vuonna 2006 ja 1,7–2,7 % vuonna 2007 sekä 1,8–2,8 % vuonna 2008. Tuoreimmissa kansainvälisten järjestöjen ennusteissa annetaan kehityksestä suurin piirtein samanlainen kuva. Syyskuun 2006 EKP:n asiantuntija-arvioon verrattuna BKT:n määrän kasvuarvioiden vaihteluvälejä vuosille 2006 ja 2007 on tarkistettu ylöspäin, mikä heijastaa pääasiassa oletusta alhaisemmasta öljyn hinnasta ja sen vaikutuksesta käytettävissä oleviin tuloihin.

EKP:n neuvoston näkemysten mukaan näihin yleisesti ottaen suotuisiin kasvunäkymiin kohdistuu arviointijaksolla enimmäkseen odotettua hitaamman kasvun riskejä. Tärkeimmät riskit liittyvät öljyn hinnan mahdolliseen uuteen nousuun, pelkoihin protektionismipaineiden lisääntymisestä varsinkin Dohan kierroksen kauppaneuvottelujen keskeydyttyä sekä huoliin, että maailmantalouden tasapainottomuudesta voisi aiheutua hallitsemattomia kehityskulkuja.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti nopeutui vuoden 2006 marraskuussa 1,8 prosenttiin oltuaan lokakuussa 1,6 % ja syyskuussa 1,7 %. YKHI:n yksittäisten erien kehityksestä marraskuussa ei ole vielä saatavissa tarkempia tietoja, mutta kahden edeltävän kuukauden hitaampaan vuotuisen YKHI-inflaatiovauhtiin olivat syynä pääasiassa raakaöljyn hinnan elokuussa alkanut merkittävä lasku sekä vertailuajankohdan vaikutus. Energian hintanäkymiin liittyy edelleen epävarmuutta, mutta öljyn tämänhetkisten futuurimarkkinahintojen perusteella kokonaisinflaatiovauhti nopeutuu todennäköisesti jälleen alkuvuodesta 2007 ja pysyttelee sitten lähellä kahta prosenttia koko vuoden. Osasyynä on myös välillisten verojen nousu.

Eurojärjestelmän asiantuntijoiden joulukuun 2006 arvioissa vuotuinen YKHI-inflaatio on 2,1–2,3 % vuonna 2006 ja 1,5–2,5 % vuonna 2007 sekä 1,3–2,5 % vuonna 2008. Tuoreimmissa kansainvälisten järjestöjen ennusteissa annetaan kehityksestä suurin piirtein samanlainen kuva. Vaihteluvälit vuosille 2006 ja 2007 ovat hieman alempana kuin syyskuun 2006 EKP:n asiantuntija-arvioissa. Syynä on pääasiassa oletus energian alhaisemmasta hinnasta. On kuitenkin tärkeää muistaa, että arviot ovat luonnoltaan ehdollisia eli niiden pohjana on joukko teknisiä oletuksia, jotka perustuvat lyhyitä ja pitkiä korkoja sekä öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintaa koskeviin markkinaodotuksiin.

EKP:n neuvoston näkemyksen mukaan hintakehitysnäkymiin liittyy inflaation kiihtymisen riskiä kuten aiempien öljyn hinnankorotusten siirtyminen kuluttajahintoihin voimakkaammin kuin perusskenaariossa on oletettu, mahdolliset uudet öljyn hinnannousut sekä hallinnollisesti säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen uudet korotukset jo ilmoitettujen ja päätettyjen lisäksi. Kun otetaan huomioon, miten suotuisasti BKT:n määrän kasvuvauhti on kehittynyt viime vuosineljänneksinä ja miten myönteisiä merkkejä työmarkkinoilta on saatu, kaikkein olennaisin riskitekijä liittyy kuitenkin palkkojen ennakoitua voimakkaampaan nousuun. Onkin ratkaisevan tärkeää, että työmarkkinaosapuolet kantavat edelleen vas-

tuunsa. Palkkasopimuksissa tulisi ottaa huomioon tuottavuuden kehitys sekä korkeana pysynyt työttömyys ja hintakilpailukyky. Olisi myös tärkeää luopua palkkasopimuksiin liittyvistä automaattisista indeksiehdoista.

Rahatalouden analyysin perusteella voidaan todeta, että M3:n vuotuinen kasvuvauhti pysyi lokakuussa 8,5 prosentissa eli lähellä huippuaan euron käyttöönoton jälkeen, mikä lisää inflaatoriskiä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Korkojen nousu on vaikuttanut rahan määrän kehitykseen viime kuukausina, mutta toistaiseksi se on saanut aikaan muutoksia lähinnä M3:n erien välillä sen sijaan, että M3:n kasvu olisi hidastunut. Varsinkin M1:n vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut jonkin verran, kun varoja on siirretty ylös -talletuksista sellaisiin M3:n eriin, joiden tuotto määräytyy markkinoilla.

Yleisesti ottaen rahan määrän ja luotonannon kasvu jatkuu nopeana heijastaen alhaista korkotasoa ja talouskasvun voimistumista euroalueella. Erityisesti lainananto yksityiselle sektorille kasvaa yhä yli kymmenen prosentin vuosivauhtia, ja kasvu jakautuu jokseenkin tasaisesti kotitalous- ja yrityssektoreille. Korkojen noustessa kotitalouksille myönnettyjen luottojen kasvu on alkanut vakaantua viime kuukausina, joskin kasvu on edelleen hyvin nopeaa. Yrityksille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti sen sijaan kiihtyy edelleen ja on jo vuositasolla yli 12 % eli nopeimmillaan sitten 1990-luvun alun. M3:n vastaerien tarkastelu paljastaakin, että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvu on edelleen rahan määrän kehityksen tärkein taustatekijä.

Keskipitkän aikavälin näkökulmasta viimeaikainen kehitys on samansuuntaista kuin rahan määrän sitkeä trendikasvu, jonka kiihtymistä on seurattu EKP:n rahatalouden analyysissä vuoden 2004 puolivälistä alkaen. Lisäksi euroalueella on mittaustavasta riippumatta runsaasti likviditeettiä rahan määrän kasvettua vahvasti useiden vuosien ajan. Kun likviditeettiä on runsaasti, rahan määrän ja luotonannon jatkuva vahva kasvu viittaa siihen, että hintavakauteen kohdistuu inflaation kiihtymisriskejä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Sen vuoksi rahatalouden kehitystä on

seurattava jatkossakin erittäin tarkasti, varsinkin kun taloudellinen tilanne on kohentunut ja kiinteistömarkkinoiden kehitys on yhä vahvaa monissa euroalueen maissa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että vuotuisen inflaatiovauhdin arvioidaan olevan seuraavat kaksi vuotta lähellä kahta prosenttia ja että näihin näkymiin liittyvät riskit painottuvat edelleen inflaation kiihtymisen suuntaan. Lisäksi rahan määrän ja luotonannon kasvun jatkuessa huomattavan voimakkaana tilanteessa, jossa likviditeettiä on runsaasti, taloudellisen ja rahatalouden analyysin tulosten vertaileminen tukee arviota, jonka mukaan hintavakauteen kohdistuu yhä inflaation kiihtymisen riskejä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. On ensiarvoisen tärkeää, että inflaatio-odotukset pysyvät vakaasti ankkuroituna hintavakauden määritelmän mukaiseen inflaatiovauhtiin. On siis perusteltua toimia päättäväisesti ja ajoissa hintavakauden turvaamiseksi keskipitkällä aikavälillä. EKP:n neuvosto seuraakin hyvin tarkasti kaikkea kehitystä, jotta hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavat riskit eivät pääse toteutumaan.

Finanssipolitiikan alalla julkisen talouden alijäämät olisivat Euroopan komission syksyn ennusteiden mukaan useimmissa euroalueen maissa alle 3 % suhteessa BKT:hen vuonna 2007, mikä olisikin toivottavaa. Arvioidut parannukset julkisen talouden rahoitusasemassa ovat kuitenkin vain osittain seurausta rakenteellisesta vakauttamisesta. Myös talouskasvun kiihtymisellä ja odottamattomilla lisätuloilla on ollut tärkeä vaikutus. Useissa maissa, joiden julkinen talous on epätasapainossa, pyrkimykset tilanteen korjaamiseksi eivät vielä ole riittäviä, jotta ne voisivat saavuttaa ajoissa keskipitkän aikavälin tavoitteensa ja täyttää uudistetun vakaus- ja kasvupolitiikan vaatimukset. Tämä on merkittävä huolenaihe. Siksi onkin ratkaisevan tärkeää, että vakausohjelmia tarkistettaessa näissä maissa ei tyydytä ainoastaan suunnittelemaan merkittäviä edistysaskeleita liiallisten alijäämien korjaamiseksi kestäväällä tavalla vaan myös asetetaan riittävät tavoitteet rahoitusasemien tervehtyttämiseksi. Kaikissa maissa on ensisijaisen tärkeää välttää suhdanteita myötäilevää finanssipolitiik-

kaa meneillään olevassa noususuhdanteessa. Julkisen talouden rakenneuudistusten on myös edettävä osana kattavaa keskipitkän aikavälin strategiaa, jolla parannetaan taloudellisia kannustimia ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyyttä. Näin finanssipolitiikalla voitaisiin edistää ratkaisevasti talouskasvua ja julkisen talouden kestävyyttä sekä luottamusta uudistettuun vakaus- ja kasvupolitiikkaan.

Rakenneuudistusten saralla EKP:n neuvosto otti tyytyväisenä vastaan uudistetun Lissabonin strategian mukaiset vuoden 2006 seurantaraportit EU:n jäsenvaltioiden kansallisista toimenpideohjelmista vuosiksi 2005–2008. Vaikka onkin rohkaisevaa, että maissa on toteutettu tai suunnitellaan monenlaisia konkreettisia uudistuksia, vaaditaan vielä paljon, ennen kuin euroalue voi kehittyä dynaamisemmaksi taloudeksi, mikä olisi ratkaisevan tärkeää globalisaatioon, väestön ikääntymiseen ja nopeaan teknologiseen kehitykseen liittyvien haasteiden kohtaamisessa. Uudistuksilla tulisi edistää euroalueen talouksien yhdyntymistä, joustavuutta ja kilpailukykyä, jotta ne olisivat sopeutumiskykyisempiä ja selviytyisivät paremmin sokeista. Vain siten yhteisen rahan mukanaan tuomat huomattavat edut pystytään hyödyntämään täysin ja talouskasvu voi parantua koko euroalueella ja kaikissa alueen maissa.

RAHA- JA REAAALITALOUDEN KEHITYS

I TALOUSKEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Tuoreimpien kyselytulosten mukaan maailmantalouden kasvu jatkuu vahvana, vaikka se onkin hidastumassa. Samalla kuluttajahintainflaatio on monissa maissa laantunut merkittävästi. Öljymarkkinoista johtuvat riskit ovat lieventyneet muutaman kuukauden takaiselta tasoltaan, mutta öljy on edelleen kallista ja hinnat vaihtelevat huomattavasti. Myös maailmantalouden tasapainottomuuksien hallitsemattomaan purkautumiseen liittyvät riskit ja lisääntyvät protektionismipaineet ovat edelleen todellisia.

I.1 MAAILMANTALOUDEN KEHITYS

Maailmantalouden kasvu jatkuu nopeana. OECD-maiden (euroaluetta lukuun ottamatta) teollisuustuotanto kasvoi vuositasolla suhteellisen nopeasti syyskuussa 2006 (ks. kuvio 1). Kyselytulokset viittaavat siihen, että maailmantalouden kasvu on jonkin verran piristynyt vuoden 2006 viimeisellä neljänneksellä, mikä johtuu palvelusektorin toimeliaisuuden vahvistumisesta uudelleen, kun taas tehdasteollisuuden toimeliaisuus laantui jonkin verran.

Hintakehityksessä voidaan havaita, että vuotuisen kuluttajahintainflaatio on hidastunut viime aikoina useissa maissa merkittävästi. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketut kuluttajahinnat ovat yleisesti nousseet varsin maltillisesti, ja monissa tapauksissa nousuvauhti on pysynyt ennallaan. Tuotantopanosten hintoja koskevat kyselytulokset viittaavat siihen, että maailmanlaajuiset inflaatiopaineet ovat viime aikoina mahdollisesti helpottaneet.

YHDYSVALLAT

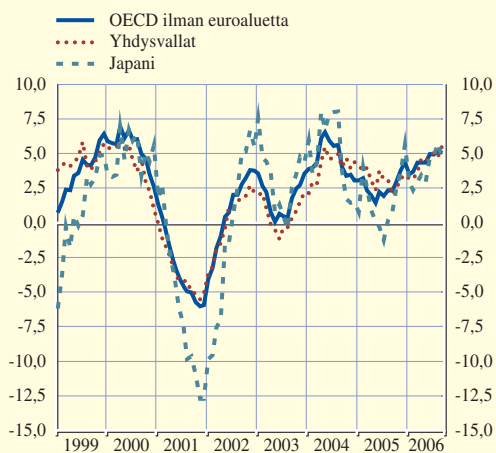
Yhdysvalloissa BKT:n määrän kasvua vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä koskevat alustavat arviot osoittavat, että talouskasvu hidastui vuosineljänneksellä 0,5 prosenttiin, kun edellisen neljänneksen kasvuvauhti oli ollut 0,6 %. BKT:n määrän kasvun hidastuminen kolmannella vuosineljänneksellä johtui pääasiassa asuinrakennusinvestointien supistumisesta. Kotitalouksien kulutus pysyi vilkkaana, vaikka asuntomarkkinat laantuivat. Sitä vastoin bruttoinvestointien määrä oli suurin piirtein ennallaan, koska investoinnit laitteisiin, ohjelmistoihin ja varastoihin sekä muuhun rakentamiseen kuin asuinrakentamiseen kasvoivat voimakkaasti, ja tämä tasoitti asuinrakennusinvestointien vähentymisen vaikutuksia.

Aiemmin vuoden mittaan tasaisesti suurentunut tavaroiden ja palveluiden kauppataseen alijäämä pieneni merkittävästi syyskuussa, ja sen määrä supistui 64,3 miljardiin Yhdysvaltain dollariin, kun elokuussa määrä oli ollut aiemmin ilmoitettua pienemmäksi korjattuna 69 miljardia dollaria. Kauppataseen alijäämän pieneneminen johtui sekä viennin kasvusta että tuonnin voimakkaasta vähentymisestä. Tuonnin määrän supistuminen oli seurausta pääasiassa, joskaan ei kokonaan, öljytuotteiden tuonnin heikkenemisestä. Tämä puolestaan johtui energian hintojen ja tuontimäärien laskusta.

Syyskuussa huomattavasti laantunut kuluttajahintainflaatio hidastui entisestään lokakuussa, kun energian hintojen lasku jatkui ja muiden kuin energiatuotteiden hintojen nousu oli maltillista. Yhdysvaltain

Kuvio 1. OECD-maiden teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: OECD ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuorein havainto on syyskuulta 2006.

keskuspankin avomarkkinakomitea jätti 25.10.2006 pitämässään kokouksessa federal funds -tavoitekoron ennalleen 5,25 prosenttiin.

Yhdysvaltain talouden kasvuvauhdin odotetaan jäävän lyhyellä aikavälillä pitkän aikavälin trendikasvua hitaammaksi. Asuntomarkkinoiden toimeliaisuuden heikkeneminen ja asuntojen hinnannousun hidastuminen vähentää todennäköisesti yksityisen kulutuksen ja asuinrakennusvestointien määrää. Samalla työtulojen jatkuva kasvu, energian hintojen lasku ja osakevarallisuuden lisääntyminen voivat tukea edelleen kulutusta. Vaikka kasvun odotetaan jäävän vuoden 2006 viimeisellä neljänneksellä jokseenkin vaisuksi, muut kuin asuinrakentamiseen liittyvät yritysinvestoinnit jatkavat todennäköisesti vakaata kasvuaan, koska yritysten tase on vahva ja kannattavuus hyvä.

JAPANI

Japanin talouskasvu jatkaa vakaata elpymistään samalla, kun inflaatiiovauhti on jonkin verran hidastunut. Tuotantoa vauhdittavat vahva vienti ja tasaisesti kasvava kotimainen kysyntä, jota tukee erityisesti se, että yritykset ovat tehneet vilkkaasti investointeja viime vuosineljänneksen aikana. Virallisten hallituslähteiden julkistamien ensimmäisten alustavien tietojen mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä, jolloin vastaava kasvu oli ollut 0,4 %. Huolimatta siitä, että yksityinen kulutus on ollut laimeaa viime aikoina, BKT:n reaalkasvu vauhdittui muuhun kuin asuinrakentamiseen liittyvien yksityisten investointien ja nettoviennin vahvan kasvun ansiosta.

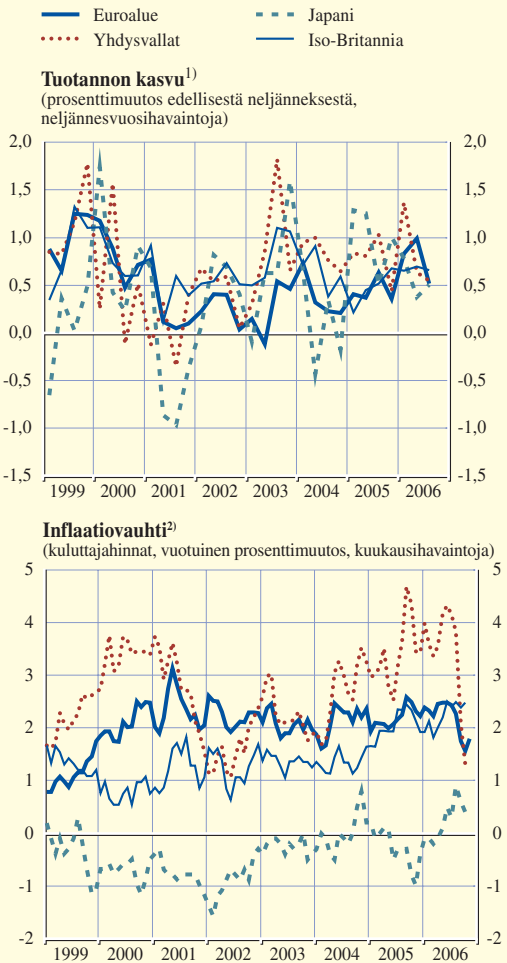
Lokakuussa 2006 vuotuinen kuluttajahintainflaatio hidastui 0,4 prosenttiin, kun se oli ollut syyskuussa 0,6 %. Myös tuottajahintainflaatio vaimeni. Se oli lokakuussa 2,8 % oltuaan kuukautta aiemmin 3,5 %. Tuottajahintainflaation hidastuminen johtui erityisesti viimeaikaisesta öljyn hintojen laskusta.

Japanin talousnäkymät ovat edelleen suotuisat. Talouskasvun odotetaan jatkuvan tasaisen kotimaisen kysynnän ja nykyisissä suotuisissa kilpailuolosuhteissa edelleen vahvan viennin vauhdittamana.

ISO-BRITANNIA

Päivitettyjen tietojen mukaan BKT:n määrä kasvoi vuosineljänneksellä vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 0,7 % eli yhtä nopeasti kuin kolmella edellisellä neljänneksellä. BKT:n määrän kasvua nopeutti kolmannella vuosineljänneksellä kotimainen kysyntä, kun investointien kasvuvauhti nopeu-

Kuvio 2. Keskeisten teollistuneiden talouksien kehitys pääpiirteittäin

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

2) YKHI euroalueen ja Ison-Britannian osalta; kuluttajahintaindeksi Yhdysvaltain ja Japanin osalta.

tui voimakkaasti vuosineljänneksellä vaikka yksityisen kulutuksen kasvu hidastuikin. Viennin kasvu hidastui edelliseen neljännekseen verrattuna merkittävästi, ja tuonnin kasvun hidastumista nopeammin. Ulkomaankauppatilastoja on kuitenkin syytä tulkita hyvin varovasti, koska kehityssuuntauksen taustalla on osittain arvonnäisäveropetokseen liittyvä raaka-aineiden kaupan supistuminen.

Vuotuinen YKHI-inflaatio oli lokakuussa 2,4 %, joten se pysyi edelliseen kuukauteen verrattuna ennallaan. Keskimääräisten ansiotulojen kasvu pysyi suhteellisen vakaana ja maltillisena. Asuntomarkkinoilla oli edelleen vilkasta, sillä asuntokauppoja tehtiin paljon, asuntojen hinnat nousivat voimakkaasti ja asuntolainoja otettiin ahkerasti. Englannin pankin rahapolitiikan komitea päätti 8.–9.11.2006 pitämässään kokouksessa nostaa virallista ohjauskorkoa 25 peruspistettä 5,0 prosenttiin, ja 6.–7.12.2006 pitämässään kokouksessa komitea jätti ohjauskoron ennalleen. Seuraavien vuosineljänneksen aikana talouden yleisen kasvuvauhdin odotetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan.

MUUT EUROOPAN MAAT

Tuotannon kasvu jatkui vuoden 2006 toisella neljänneksellä vahvana useimmissa muissa euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa. Joistakin maista saatavilla olevat kolmatta vuosineljännekseltä koskevat tiedot viittaavat yleensä talouskasvun hidastumiseen. Useimmissa maissa kotimainen kysyntä vauhditti taloutta voimakkaammin, mutta monissa EU:n jäseneksi vuonna 2004 liittyneissä maissa talouskasvua on tukenut vahva vientikehitys. Useimmissa maissa vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui lokakuussa, mikä oli seurausta lähinnä siitä, että energiaerän osuus supistui vertailuajankohdasta johtuen ja että öljyn maailmanmarkkinahinnat kehittyivät suotuisasti.

BKT:n määrän vuosineljänneksikasvu hidastui vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä Tanskassa 0,6 prosenttiin ja Ruotsissa 1,0 prosenttiin. Kummassakin maassa talouskasvua on pitänyt yllä varsin suuri kotimainen kysyntä. Lokakuussa vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui Tanskassa edelleen 1,4 prosenttiin, mutta Ruotsissa se pysyi ennallaan 1,2 prosentissa.

Keski-Euroopan kolmessa suurimmassa taloudessa (Tšekissä, Unkarissa ja Puolassa) tuotannon kasvu vuosineljänneksellä jatkui voimakkaana vuoden 2006 toisella neljänneksellä. Tšekissä kasvuvauhti oli 1,2 %, Unkarissa 0,9 % ja Puolassa 1,0 %, vaikka kasvuvauhti muuttuikin edelliseen neljännekseen verrattuna hitaammaksi. Alustavien tietojen mukaan Unkarissa BKT:n määrän kasvu hidastui kolmannella vuosineljänneksellä edelleen. Tuotannon kasvua vauhditti Tšekissä ja Puolassa kotimainen kysyntä ja Unkarissa nettovienti. Vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui lokakuussa edelliseen kuukauteen verrattuna Tšekissä 0,8 prosenttiin ja Puolassa 1,1 prosenttiin lähinnä energiaerän supistumisen vuoksi. Unkarissa inflaatio sitä vastoin nopeutui merkittävästi 6,3 prosenttiin säännelyjen hintojen ja välillisten sekä välittömien verojen korotusten vuoksi.

Talouskasvu oli edelleen vahvaa muissa euroalueen ulkopuolisissa EU:n jäsenmaissa, erityisesti Slovakiassa ja Baltian maissa. Lokakuussa inflaatiovauhti hidastui useimmissa maissa pääasiassa energiaerän supistumisen vuoksi, mutta Baltian maissa se pysyi suhteellisen nopeana. Latvian keskuspankki päätti 17.11.2006 nostaa tärkeintä rahapolitiikan ohjauskorkoaan 50 peruspisteellä 5,0 prosenttiin Latvian makrotalouden kehityksen vuoksi.

EU:n ulkopuolisista Euroopan maista Sveitsin BKT:n määrä kasvoi vuosineljänneksellä 0,4 % vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, kun edellisen neljänneksen kasvuvauhti oli ollut 0,7 %. Yksityiset investoinnit supistuivat hieman, mutta kotitalouksien kulutus jatkui vahvana ja nettovienti nopeutti talouskasvua. Uusimpien kyselytulosten mukaan talouden kasvuvauhti on vuoden 2006 viimeisen neljänneksen alussa kuitenkin jonkin verran laantumassa. Vuotuinen inflaatiovauhti oli marraskuussa 0,5 % eli edelliskuukauteen verrattuna hienoisessa nousussa.

Venäjällä BKT:n vuositason kasvu nopeutui 7,4 prosenttiin vuoden 2006 toisella neljänneksellä. Teollisuustuotanto kasvoi lokakuussa yli 5 prosentin vuosivauhtia, ja muut ennakoivat indikaattorit osoittivat talouskasvun jatkuneen vahvana kolmannella vuosineljänneksellä. Vuotuinen inflaatiiovauhti hidastui hieman yli 9 prosenttiin lokakuussa, mikä johtui valuutan nimellisestä vahvistumisesta.

KEHITTYVÄ AASIA

Kehittyvän Aasian talouskasvu jatkuu vakaana sen jälkeen, kun useissa suurissa talouksissa havaittiin kolmannella vuosineljänneksellä kasvun hidastuneen. Sekä kotimaan talouden toimeliaisuus että ulkomaankauppa ovat pysyneet vakaina koko alueella. Erityisesti ulkomaankauppa on pysynyt yleisesti merkittävänä talouskasvun vauhdittajana huolimatta joistakin ulkomaisen kysynnän heikentymisestä kertovista merkeistä, jotka vaikuttavat erityisesti Singaporeen ja Taiwaniin. Inflaatiiovauhdissa tapahtui lokakuussa syyskuuhun verrattuna vähän muutoksia.

Kiinan talouskasvu on jatkunut viime aikoina vahvana sen jälkeen, kun BKT:n kasvun havaittiin hidastuneen kolmannella vuosineljänneksellä. Kiinteät investoinnit ja teollisuustuotannon luvut olivat lokakuussa jonkin verran aiempaa heikompia. Vähittäiskaupan kasvu kuitenkin nopeutui vuositasolla entisestään 14,3 prosenttiin, mikä osoittaa kotimaisen kulutuksen lisääntyvän tasaisesti. Samalla kauppataaseen ylijäämä suureni kuukausitasolla, ja kumulatiivinen ylijäämä vuoden alusta lokakuuhun asti oli 134 miljardia Yhdysvaltain dollaria, kun se oli ollut edellisvuoden samalla ajankaksella 80 miljardia dollaria. Kasvavat kaupan ylijäämät yhdistettynä Kiinaan tehtyjen suorien ulkomaisten investointien tasaiseen lisääntymiseen ovat näkyneet siten, että viralliset valuuttavarannot ovat jatkaneet kasvuaan. Pankkilainojen ja rahan määrän kasvaessa myös voimakkaasti Kiinan keskuspankki nosti marraskuussa talletusten varantovaatimuksia 50 peruspisteellä 9 prosenttiin. Tämä oli kolmas vastaava päätös tänä vuonna. Inflaatiopaineet ovat pysyneet lähes ennallaan, ja vuotuinen kuluttajahintainflaatio oli lokakuussa 1,4 %. Koreassa BKT:n määrän kasvu hidastui hieman kolmannella vuosineljänneksellä ja oli vuositasolla 4,6 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 5,3 %. Tämä hidastuminen johtui yksityisen kulutuksen kasvun laantumisesta.

Kaiken kaikkiaan talousnäkymät ovat kehittyvän Aasian maissa suotuisat, ja niitä tukee kotimaisen kysynnän vakaa kasvu. Kiinan ripeä, vaikkakin hidastuva kasvu tukee todennäköisesti vientiä ja talouden toimeliaisuutta koko alueella. Ylikapasiteetti joillakin Kiinan talouden sektoreilla tekee kuitenkin nämä näkymät epävarmoiksi.

LATINALAINEN AMERIKKA

Talouskasvu on jatkunut useimmissa Latinalaisen Amerikan maissa reippaana kolmannella vuosineljänneksellä vahvan kotimaisen kysynnän ja raaka-aineiden edullisten hintojen ansiosta. Hintakehityksen osalta alueen suurten talouksien inflaatiiovauhdissa tapahtui lokakuussa vain vähän muutoksia. Meksikossa BKT:n määrän kasvu hidastui vuoden kolmannella neljänneksellä vuositasolla 4,6 prosenttiin, kun se oli vuoden 2006 ensimmäisellä puoliskolla ollut voimakasta: se oli ollut noin 6 %. Suurin syy tähän kasvun hidastumiseen oli teollisuustuotannon suhteellisen heikko tilanne, kun tehdasteollisuus joutui alttiiksi Yhdysvaltain hidastuneen kysynnän seurauksille. Brasiliassa taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit viittaavat kolmannella vuosineljänneksellä hienoiseen elpymiseen, kun BKT kasvoi vuositasolla 3,2 %. Argentiinassa käytettävissä olevat indikaattorit osoittavat vahvan kotimaisen kysynnän ja viennin kasvun vilkastuttaneen taloudellista toimeliaisuutta kolmannella vuosineljänneksellä. Vuotuinen inflaatiiovauhti nopeutui lokakuussa hieman yli 10 prosenttiin. Tulevaisuudennäkymät ovat alueen kannalta suotuisat. Suurimpana riskinä on edelleen odotettua jyrkempi ulkoisen kysynnän heikkeneminen.

I.2 RAAKA-AINEMARKKINAT

Öljyn hinta oli melko epävakaata loka- ja marraskuussa, jolloin raakaöljyn (Brent-laatu) barrelihinta vaihteli 58 ja 62 Yhdysvaltain dollarin välillä. Tämä epävakaas aiheutui useista keskenään ristiriitaisista kehityssuunnauksista. Toisaalta OPECin ilmoitus odotettua suuremmasta, noin 1,2 miljoonan barrelin suuruudesta tuotannon leikkauksesta päivää kohti marraskuusta lähtien sekä se, että Yhdysvaltain tuotevarastot supistuisivat suhteellisen voimakkaasti, aiheuttivat hintojen nousupaineita. Toisaalta taas vaihtelevat tiedot OPECin kyvystä toteuttaa ilmoitetut tuotannon leikkaukset sekä se, että lämmitysöljyn kysyntä väheni Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa suhteellisen leutojen säiden vuoksi, rauhoittivat tilannetta ja vähensivät öljyn hintapaineita. Aivan viime aikoina odotukset OPECin tuotannon lisäleikkauksista joulukuussa sekä Yhdysvaltain öljyvarastojen supistuminen entisestään on pitänyt öljyn hinnat yli 60 dollarissa barrelilta. Raakaöljyn (Brent-laatu) barrelihinta oli 63,7 Yhdysvaltain dollaria 6.12.2006.

Odotettu vahva kysyntä ja käyttämättömän kapasiteetin rajallisuus pitävät öljyn hinnan edelleen suhteellisen korkeana, ja samalla ne lisäävät öljyn hinnan herkkyyttä odottamattomille häiriöille. Futuurisopimuksista saatujen tietojen perusteella markkinaosapuolet odottavat öljyn hinnan nousun vuonna 2007.

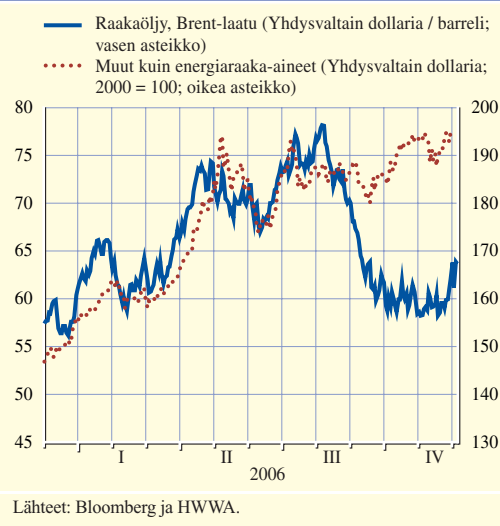
Muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat nousivat merkittävästi lokakuussa ja marraskuun alussa. Tämä johtui siitä, että elintarvikkeiden (varsinkin viljatuotteiden) hinnat nousivat jyrkästi, mikä teki tyhjäksi ei-rautametallien hintojen laskun vaikutuksen. Muiden kuin energiatuotteiden kokonaishintaindeksi (Yhdysvaltain dollareissa laskettuna) nousi uuteen kaikkien aikojen ennätykseen marraskuussa: se oli noin 34 % korkeampi kuin vuotta aiemmin.

I.3 TALOUSKEHITYKSEN NÄKYMÄT EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Ulkoisen ympäristön ja sen myötä euroalueen tavaroiden ja palvelujen ulkomaisen kysynnän kehitysnäkymät ovat edelleen yleisesti katsoen suotuisat. Vaikka ennakoivien yhdistelmäindikaattoreiden yleinen heikkeneminen maaliskuusta 2006 alkaen viittaa siihen, että OECD-maiden taloudellinen toimeliaisuus saattaa kokonaisuudessaan heiketä lähikuukausina, sen osittainen elpyminen syyskuussa voi olla merkki siitä, että heikkeneminen voi jäädä lyhytikäiseksi.

Maailmantalouden kasvunäkymiin liittyvät riskit painottuvat edelleen jossain määrin kasvun hidastumisen suuntaan. Öljymarkkinoista peräisin olevat riskit ovat pienentyneet muutaman kuukauden takaiseen tilanteeseen verrattuna, vaikka hinnat ovat edelleen korkeita ja vaihtelevat voimakkaasti, ja futuurisopimukset osoittavat markkinoiden odottavan öljyn hintojen uutta nousua. Myös maailmantalouden tasapainottomuuksien hallitsemattomaan purkautumiseen liittyvät riskit ja lisääntyvät protektionismipaineet ovat edelleen todellisia.

Kuvio 3. Raaka-ainemarkkinoiden kehitys pääpiirteittäin

2 RAHATALOUS JA RAHOITUSMARKKINAT

2.1 RAHAN MÄÄRÄ JA RAHALAITOSTEN LUOTOT

Rahan määrän ja luottojen kasvu oli heinäkuusta lokakuuhun 2006 ulottuneen ajanjakson aikana edelleen nopeaa, sillä euroalueen korkotaso oli matala ja taloudellinen toimeliaisuus jatkui vahvana. Samalla tuoreimmat tiedot tukevat käsitystä, että EKP:n ohjauskorkojen viimeaikaiset nostot vaikuttavat rahan määrän kehitykseen. Erityisesti yön yli -talletuksia on ilmeisesti edelleen siirretty M3:een sisältyviin vähemmän likvideihin, mutta korkeampikorkoisiin instrumentteihin viime kuukausina. Kun likviditeettiä on runsaasti, rahan määrän ja luottojen nopea kasvu viittaa kaiken kaikkiaan edelleen siihen, että hintavakauteen kohdistuu inflaation kiihtymisen riskejä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä erityisesti taloudellisen tilanteen kohentuessa.

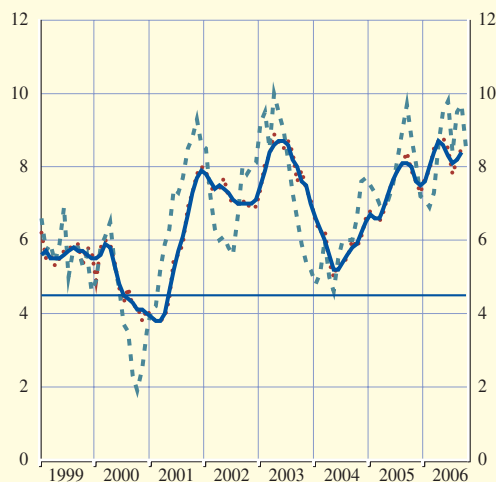
LAVEA RAHA-AGGREGAATTI M3

M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä hieman hitaampi kuin edellisellä neljänneksellä (8,1 %, kun se oli ollut 8,7 %), mutta pysyi kuitenkin nopeana (ks. kuvio 4). Vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen kolmannen neljänneksen aikana ei käy ilmi neljännesvuositiedoista, sillä M3:n vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi syyskuussa 8,5 prosenttiin oltuaan elokuussa 8,2 % ja heinäkuussa 7,8 %. Vuotuinen kasvuvauhti pysyi lokakuussa ennallaan 8,5 prosentissa. Myös M3:n lyhyemmän aikavälin kasvun havaitaan nopeutuneen, kun sitä mitataan esimerkiksi M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhdilla vuositasolle korotettuna. Tämä kasvuvauhti on vaihdellut kuukausitasolla 8,5 prosentin ja 9,7 prosentin välillä heinäkuun jälkeen. Viimeisimmät tiedot viittaavat kaiken kaikkiaan rahan määrän vahvaan kasvuun.

Kuvio 4. M3:n kasvu ja viitearvo

(prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

- M3 (vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo)
- M3 (vuotuinen kasvuvauhti)
- - - M3 (kuuden kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna)
- M3:n viitearvo (4½ %)

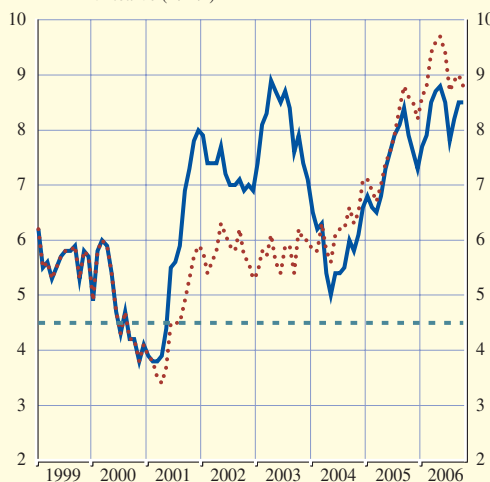

Lähde: EKP.

Kuvio 5. M3 sekä sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattu M3

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

- Virallinen M3
- Sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattu M3¹⁾
- - - Viitearvo (4½ %)

Lähde: EKP.

1) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokakuun 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettyyn menetelmään.

Uusimmat rahan määrää koskevat tiedot tukevat myös arviota, jonka mukaan rahan määrän nopea kasvu johtuu siitä, että euroalueen korot ovat pysyneet matalina ja taloudellinen toimeliaisuus on kohentunut, mikä näkyy erityisesti lainojen nopeassa kasvussa. Samaan aikaan tuoreimmat tiedot vahvistavat sen, että EKP:n ohjaukskorkeiden nostot joulukuusta 2005 lähtien vaikuttavat rahan määrän kehitykseen, joskin tämä vaikutus näkyy toistaiseksi lähinnä M3:n rakenteen muutoksena. Erityisesti lokakuun tiedot viittaavat siihen, että varoja on edelleen siirretty yön yli -talletuksista muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluviin korkeampikorkoisiin instrumentteihin.

Koska aiempien sijoitusten siirtojen purkautumisesta ei enää näkynyt merkkejä sen jälkeen, kun se oli tilapäisesti alkanut uudelleen vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä, sekä virallinen M3 että sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattu M3 kehittyivät samalla tavoin (ks. kuvio 5). Sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjatun M3:n vuotuinen kasvuvauhti on edelleen nopeampi kuin virallisen M3:n. Virallisen M3:n kasvuvauhtia hidastaa yhä aiempien sijoitusten siirtojen purkautuminen vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä. On kuitenkin huomattava, että koska sijoitusten siirtojen vaikutuksen arvioiminen on väistämättä epävarmaa, korjattua kasvuvauhtia on tulkittava varauksin.

M3:N PÄÄERÄT

M1:n vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen jatkui vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, vaikka se vaikutti yhä kaiken kaikkiaan merkittävästi M3:n kasvuun (ks. kuvio 6). M1:n vuotuinen kasvuvauhti oli 6,3 % lokakuussa 2006, kun se oli ollut 7,6 % kolmannella neljänneksellä ja 9,9 % toisella neljänneksellä (ks. taulukko 1).

M1:n alieristä liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 11,4 %, kun se oli ollut 11,3 % vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä ja 11,9 % toisella neljänneksellä. Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa 5,3 prosenttiin kolmannen neljänneksen 7,0 prosentista ja toisen neljänneksen 9,5 prosentista.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausi-
na nopeutunut. Lokakuussa se oli 10,8 %, kun se oli ollut 9,5 % kolmannella neljänneksellä ja 8,4 %

Taulukko 1. Rahataloudelliset muuttujat

(neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Kanta prosentteina M3:sta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III	2006 Syys	2006 Loka
M1	47,3	10,9	10,3	9,9	7,6	7,2	6,3
Liikkeessä oleva raha	7,5	14,8	13,4	11,9	11,3	11,0	11,4
Yön yli -talletukset	39,8	10,2	9,8	9,5	7,0	6,5	5,3
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	38,4	5,9	6,8	8,4	9,5	9,9	10,8
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	17,7	6,5	9,7	15,2	19,8	21,5	24,1
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	20,7	5,3	4,6	3,7	2,4	1,8	1,4
M2	85,7	8,5	8,6	9,2	8,4	8,4	8,2
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	14,3	3,7	3,3	5,7	6,5	9,3	10,5
M3	100,0	7,8	7,8	8,7	8,1	8,5	8,5
Luotot euroalueelle		7,9	8,7	9,5	9,2	9,4	9,0
Luotot julkisyhteisöille		2,6	2,4	0,9	-0,9	-1,5	-2,4
Lainat julkisyhteisöille		0,0	0,8	0,3	-0,6	-0,8	-0,1
Luotot yksityiselle sektorille		9,4	10,4	11,7	11,9	12,2	12,0
Lainat yksityiselle sektorille							
Pitkäaikaiset velat		9,0	10,1	11,2	11,2	11,4	11,2
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)		9,4	8,7	8,8	8,6	8,7	8,6

Lähde: EKP.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

toisella neljänneksellä. Kasvuvauhdin nopeutuminen johtui erityisesti siitä, että lyhytaikaisten määräaikaistalletusten (eli enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten) vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi voimakkaasti ja oli lokakuussa vuosisitasolla 24,1 %. Tämä on ollut ylivoimaisesti nopein M3:n tämän erän kasvuvauhti vuodesta 1998 alkaneessa aikasarjassa. Säästötalletusten (eli irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten) vuotuinen kasvuvauhti on sitä vastoin viime kuukausina maltillistunut.

M3:een sisältyvien lyhytaikaisten talletusten kasvuvauhdin kehittyminen eri tavoin voidaan suureksi osaksi selittää sillä, että määräaikaistalletuksille ja yön yli -talletuksille maksettavien korkojen ero on suurentunut. Kun määräaikaistalletusten korko on noussut suurin piirtein samalla tavoin kuin rahamarkkinakorot vuoden 2005 lopusta, yön yli -talletusten korot ovat sitä vastoin tavanomaiseen tapaan reagoineet vain vähän markkinakorkojen nousuun. Korkeeron suureneminen on lisännyt yön yli -talletusten korvaamista määräaikaistalletuksilla, mikä on puolestaan hidastanut M1:n kasvua, mutta vaikuttanut varsin vähän M3:n kasvuun kokonaisuutena arvioiden. Määräaikaisten ja säästötalletusten korkoero on niin ikään suurentunut vuoden 2005 viimeisestä neljänneksestä alkaen.

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi lokakuussa 10,5 prosenttiin oltuaan vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 6,5 % ja toisella neljänneksellä 5,7 %. Aluerät kehittyivät kuitenkin osittain eri tavoin.

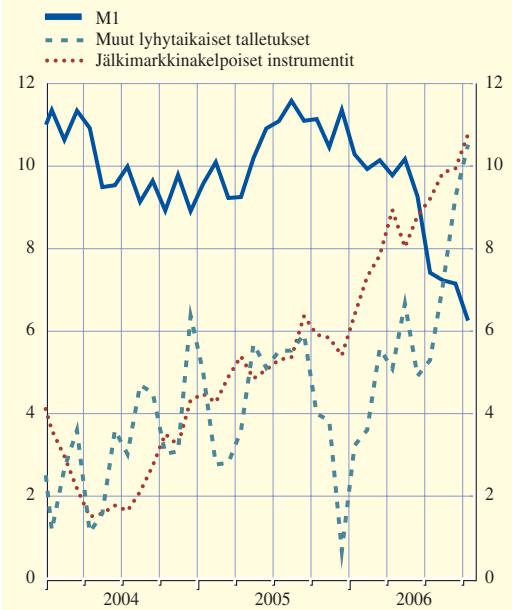
Kotitaloudet ja yritykset sijoittavat usein varojaan rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin, jos rahoitusmarkkinat ovat epävakaita. Niiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman, mutta pysyi kuitenkin vaimeana M3:n muihin eriin verrattuna. Vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 2,2 %, kun se oli ollut 0,8 % kolmannella neljänneksellä ja -0,5 % toisella neljänneksellä.

Sen sijaan enintään kahden vuoden velkapapereiden kysyntä kasvoi erittäin voimakkaasti. Vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 55,2 %, kun se oli ollut 36,4 % vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä ja 35,9 % toisella neljänneksellä. Tämän erän nopea kasvuvauhti saattaa liittyä lyhyiden korkojen viimeaikaisiin nousuihin. Koska lyhytaikaiset velkapaperit lasketaan useimmiten liikkeeseen vaihtuvakorkoisina, sijoittajat voivat hyötyä ennen arvopaperin erääntymistä toteutuneista korkojen nousuista. Lisäksi takaisinosotopimusten vuotuinen kasvuvauhti, joka yleensä vaihtelee erityisen paljon lyhyellä aikavälillä, nopeutui lokakuussa 8,6 prosenttiin vuoden 2006 kolmannen neljänneksen 5,8 prosentista ja toisen neljänneksen 6,7 prosentista.

Rahan määrän kasvun sektorikohtainen erittely (joka perustuu lyhytaikaisia talletuksia ja takaisinosotopimuksia koskeviin tietoihin, koska näistä M3:n eristä on saatavilla sektorikohtaista tietoa) osoit-

Kuvio 6. M3:n pääerät

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

taa, että kehitys oli vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä hieman erilaista kuin toisella neljänneksellä. Kun muiden rahoituksen välittäjien vaikutus lyhytaikaisten talletusten ja takaisinostosopimusten vuotuisen kasvuvauhtiin pieneni kolmannella neljänneksellä, kotitalouksien ja yritysten vaikutus on vastaavasti ollut vakaampi ja kotitaloudet ovat yhä vaikuttaneet eniten edelleen vahvaan kokonaiskasvuvauhtiin. Muiden rahoituksen välittäjien lyhytaikaisten talletusten ja takaisinostosopimusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa 13,7 prosenttiin syyskuun 17,3 prosentista ja yritysten 9,5 prosenttiin syyskuun 10,7 prosentista. Kotitalouksien talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi lokakuussa hieman eli 5,9 prosenttiin syyskuun 5,8 prosentista.

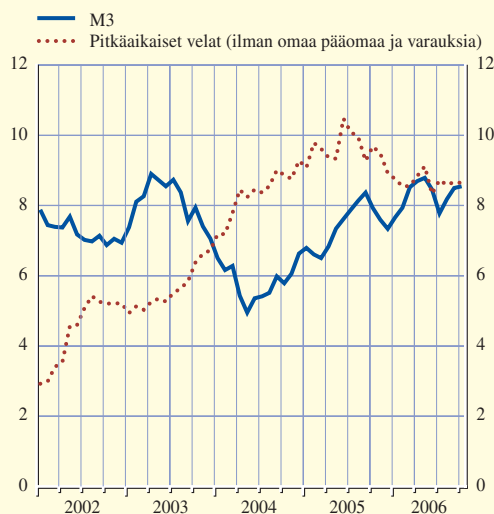
M3:N KESKEISET VASTAERÄT

M3:n vastaerien tarkastelu osoittaa, että rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti oli 9,0 % lokakuussa 2006, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 9,2 % ja toisella neljänneksellä 9,5 %. Alaerät kehittyivät kuitenkin eri tavoin: julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen, kun taas yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvu on viime neljänneksellä nopeutunut (ks. taulukko 1).

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa tarkemmin sanoen -2,4 prosenttiin, kun se oli vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä ollut -0,9 % ja toisella neljänneksellä 0,9 %. Tämä johtui erityisesti siitä, että julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien arvopapereiden hankinnat supistuivat edelleen. Samaan aikaan yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa 12,0 prosenttiin, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 11,9 % ja toisella neljänneksellä 11,7 %. Kasvuvauhdin nopeutuminen johtui muun muassa siitä, että yksityisen sektorin liikkeeseen laskemien velkapapereiden hankinnat kasvoivat nopeasti. Rahalaitosten lainojen osuus yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen voimakkaasta kasvusta

Kuvio 7. M3 ja rahalaitosten pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)

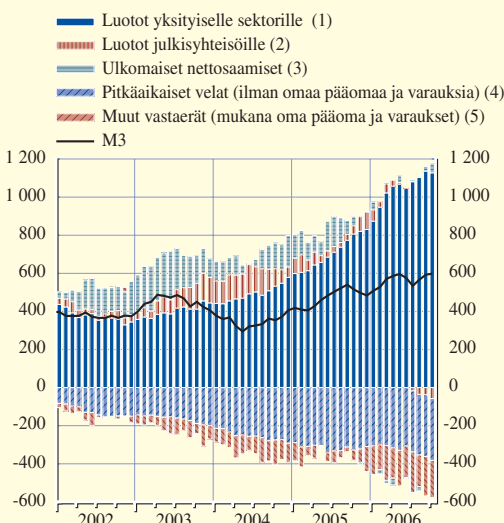
(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Kuvio 8. M3:n vastaerät

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. M3 esitetään ainoastaan viitteeksi ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia) esitetään käänteismerkkinä, koska ne ovat rahalaitossektorin velkoja.

oli edelleen suurin, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 11,2 % (eli sama kuin kolmannella ja toisella neljänneksellä keskimäärin). Vaikka yrityksille myönnettyjen lainojen kasvu on viime kuukausina kiihtynyt edelleen, kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on yhä maltillistunut, joskin kasvu on silti ollut nopeaa (ks. osat 2.6 ja 2.7, joissa kerrotaan yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen sektorikohtaisesta kehityksestä).

M3:n muista vastaeristä rahaa hallussa pitävän sektorin sijoitukset rahalaitosten pitkäaikaisiin (ilman omaa pääomaa ja varauksia laskettuihin) velkoihin sisältyviin instrumentteihin ovat viime kuukausina kasvaneet edelleen nopeasti (ks. kuvio 7). Näiden instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 8,6 % eli sama kuin kolmannella neljänneksellä ja hieman hitaampi kuin toisella neljänneksellä. Niiden vaimentava vaikutus M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin on siten pysynyt viime aikoina suurin piirtein vakaana.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset olivat lokakuussa 47 miljardia euroa, kun ne olivat syyskuussa olleet 25 miljardia euroa. Tämä viittaa siihen, että ulkomaisten nettosaamisten kasvu on hieman kiihdyttänyt M3:n vuotuista kasvuvauhtia, joskin tämä vaikutus on ollut pieni (ks. kuvio 8).

Kaiken kaikkiaan rahan määrä ja luotot ovat kasvaneet edelleen nopeasti lähinnä euroalueen matalan korkotason ja taloudellisen toimeliaisuuden kohentumisen vuoksi. Luotot ovat edelleen vaikuttaneet eniten M3:n kasvun nopeuteen, kun taas rahalaitosten pitkäaikaisiin velkoihin sisältyvien instrumenttien voimakas kysyntä on vaimentanut kasvua. Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten kasvun vaimuus viime kuukausina viittaa siihen, että ulkomaisilla sijoituksilla oli vain pieni vaikutus M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin.

KOKONAISARVIO EUROALUEEN LIKVIDITEETTITILANTEESTA

M3:n viimeaikainen kasvu on johtanut siihen, että likviditeetin määrä lisääntyi entuudestaan vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, kuten osoittavat tiedot käytettävissä olevista rahapoikkeamista, jotka ovat suurimmillaan EMUn kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen. Sekä virallisen M3:n aikasarjan että sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjatun M3:n aikasarjan perusteella lasketut nimelliset rahapoikkeamat eivät kuitenkaan kasvaneet lokakuussa. Koska ei ole ollut viitteitä siitä, että aikaisempia sijoitusten siirtoja purettaisiin vielä lisää sen jälkeen kun purkaminen oli tilapäisesti alkanut uudelleen viime vuoden viimeisellä neljänneksellä, molemmat rahapoikkeamat ovat viime aikoina kehittyneet edelleen samansuuntaisesti. Poikkeamat olivat yhä hyvin erisuuruisia, ja korjatun M3:n aikasarjan perusteella laskettu rahapoikkeama oli huomattavasti pienempi (ks. kuvio 9).

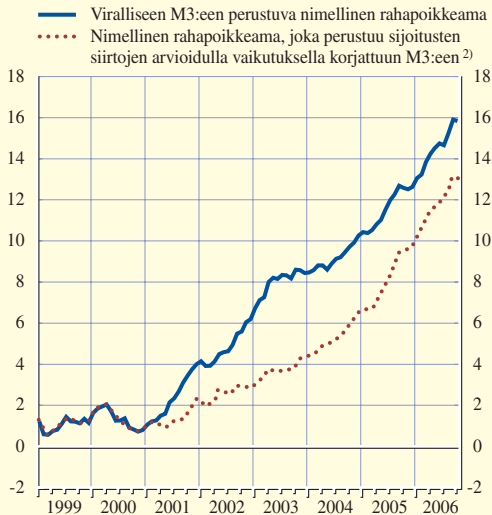
Reaalisissa rahapoikkeamissa otetaan huomioon, että hintojen nousu on eliminoinut osan likviditeetin kertymisestä, mitä EKP:n hintavakauden määritelmän mukaista nopeampi inflaatiovauhti kuvastaa. Sekä virallisen M3:n aikasarjaan että sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattuun M3:een perustuvat reaaliset rahapoikkeamat ovat näin ollen pienempiä kuin vastaavat nimelliset rahapoikkeamat (ks. kuviot 9 ja 10).

Näiden yksinkertaisten indikaattorien perusteella saadaan kuitenkin vain epätäydellisiä arvioita likviditeettitilanteesta. Koska esimerkiksi perusjakson valinta on jossakin määrin mielivaltainen, näihin poikkeamiin liittyy huomattavaa epävarmuutta, ja niitä tulee siksi tulkita varauksin. Tätä epävarmuutta kuvaa hyvin edellä mainituista neljästä indikaattorista johdettavien arvioiden laaja vaihteluväli.

Vaikka yksittäiset arviot ovat epävarmoja, näiden indikaattoreiden perusteella saatava kokonaiskuva viittaa kuitenkin siihen, että euroalueella on runsaasti likviditeettiä. Kun likviditeettiä on runsaasti, hintavakauteen kohdistuu rahan määrän ja luottojen nopean kasvun vuoksi inflaation kiihtymisen riskejä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä erityisesti taloudellisen tilanteen kohentuessa.

**Kuvio 9. Nimellisen rahapoikkeaman
estimaatit¹⁾**

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta
puhdistettuja tietoja, joulukuun 1998 = 0)

Lähde: EKP.

1) Nimellinen rahapoikkeama tarkoittaa eroa, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvahdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä (perusjaksona pidettävästä) joulukuusta 1998 alkaen.

2) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokaan 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettynä menetelmään.

**Kuvio 10. Reaalisen rahapoikkeaman
estimaatit¹⁾**

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta
puhdistettuja tietoja, joulukuun 1998 = 0)

Lähde: EKP.

1) Reaalinen rahapoikkeama tarkoittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä defloitetuna YKHI:llä) poikkeamaa määrästä, joka olisi toteutunut, mikäli nimellinen M3 olisi kasvanut 4½ prosentin viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio olisi kehittynyt EKP:n hintavakauden määritelmän mukaisesti perusjaksosta (joulukuun 1998) lähtien.

2) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokaan 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettynä menetelmään.

2.2 EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUSINVESTOINNIT JA INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2006 toisella neljänneksellä hieman. Institutionaalisia sijoittajia koskevat tiedot vuoden 2006 ensimmäiseltä puoliskolta viittaavat siihen, että sijoitusrahastoihin tehdyt sijoitukset kuvastavat suureksi osaksi pikeminkin vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen välityksellä tehtyjä epäsuoria sijoituksia kuin yksityisen ei-rahoitussektorin suoria sijoituksia.

EI-RAHOITUSSEKTORI

Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 4,9 prosenttiin vuoden 2006 toisella neljänneksellä, jolta tuoreimmat käytettävissä olevat neljännesvuositiedot ovat. Edellisellä neljänneksellä kasvuvauhti oli ollut 5,0 % (ks. taulukko 2). Hidastumiseen vaikutti se, että lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hiljeni, kun pitkäaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin pysyi ennallaan. Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit kasvoivat kuitenkin edelleen huomattavasti nopeammin kuin pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit (ks. kuvio 11).

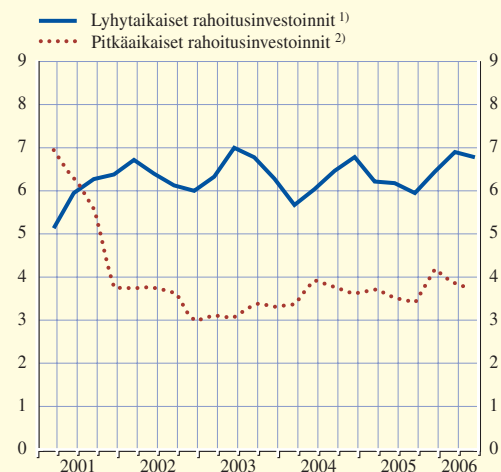
Vaikka pitkäaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi samana eli 3,8 prosentina vuoden 2006 ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä, eri instrumentit kehittyivät eri tavoin. Sijoi-

tukset sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin (pl. rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet) sekä vakuutus- ja eläketuotteisiin (sitä kuin ne ilmevät vakuutusteknisestä vastuuvälästä) kasvovat aiempaa hitaammin, kun puolestaan sijoitukset pitkäaikaisiin velkapapereihin kasvovat entistä nopeammin ja noteerattujen osakkeiden hankintojen supistuminen hidastui. Lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuisen kasvuvauhdin hienoinen hidastuminen 6,8 prosenttiin vuoden 2006 toisella neljänneksellä edellisen neljänneksen 6,9 prosentista viittaa siihen, että hallussa olevat käteisvarat ovat kasvaneet hieman aiempaa hitaammin.

Kaiken kaikkiaan suurimman osan ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinneista – joiden osuus vuoden 2006 toisen neljänneksen 4,9 prosentin vuotuisesta kasvuvauhdista oli 3,9 prosenttiyksikköä – muodostivat edelleen kaksi ryhmää, jotka ovat tyypillisesti investointihorisontin vastakkaisilla puolilla: lyhytaikaiset talletukset sekä vakuutus- ja eläketuotteet (ks. kehikko 1, jossa käsitellään vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin sijoitettuja kotitalouksien varoja).

Kuvio 11. Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää käteisen, lyhytaikaiset talletukset, lyhytaikaiset velkapaperit, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä vakuutusmaksu- ja korvausvastuun.
- 2) Sisältää pitkäaikaiset talletukset, pitkäaikaiset velkapaperit, noteeratut osakkeet, sijoitusrahastojen rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahasto-osuuksia sekä kotitalouksien osuuden henkivakuutus- ja eläkerahastoista.

Taulukko 2. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2004 I	2004 II	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	4,3	4,8	4,8	4,8	4,7	4,6	4,4	5,0	5,0	4,9
Käteinen ja talletukset	37	5,2	5,3	5,8	5,9	5,7	5,8	5,4	6,0	6,2	6,0
Muut arvopaperit kuin osakkeet	11	-2,3	1,4	2,2	4,1	3,9	3,5	2,6	2,5	5,0	5,4
josta: lyhytaikaiset	1	-1,3	24,7	29,4	35,6	15,8	8,2	5,7	-3,4	13,8	11,8
josta: pitkäaikaiset	10	-2,4	-0,6	-0,3	1,0	2,6	3,0	2,2	3,3	3,8	4,6
Rahasto-osuudet	12	5,2	3,3	2,3	1,7	1,8	2,4	3,6	4,1	3,1	2,0
josta: rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	9	5,8	3,7	2,9	2,5	3,2	3,9	5,2	5,2	4,0	2,7
josta: rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2	3,0	1,6	0,1	-1,6	-3,3	-3,4	-1,9	-0,1	-0,4	-0,8
Noteeratut osakkeet	15	1,9	3,8	3,0	1,2	1,1	-0,9	-1,7	1,0	-1,2	-0,1
Vakuutustekninen vastuuvälä	25	6,9	6,8	6,7	6,9	6,8	7,0	7,2	7,3	7,5	7,2
M3 ²⁾		6,3	5,4	6,0	6,6	6,5	7,6	8,4	7,3	8,5	8,5
Ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten vuotuiset hallussapitovoitot ja -tappiot (% BKT:stä)	8,7	4,2	3,5	2,4	2,8	4,4	8,0	6,9	9,8	5,7	

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.1.

1) Sen viimeisen neljänneksen lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallaissektorin (eli yrityssektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten) monetaariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta ja valtionhallinnolta.

Kehikko I.

KOTITALOUKSIEN INVESTOINNIT VAKUUTUSLAITOKSIIN JA ELÄKERAHASTOIHIN

Kotitaloudet sijoittavat varallisuutensa tavallisimmin asuntoihin ja/tai rahoitusinstrumentteihin.¹ Sen mukaan, mikä eläkejärjestelmän rakenne on (eli julkisten eläkkeiden ja yksityiseltä sektorilta saatavien eläkkeiden suhteellinen merkitys), kotitaloudet saattavat sijoittaa merkittävän osan rahoitusvarallisuudestaan myös vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin. Näitä investointeja on tärkeää tarkastella sekä rahatalouden analyysin että taloudellisen analyysin näkökulmista. Kotitaloudet ja institutionaaliset sijoittajat käyttäytyvät eri tavoin rahan hallussapitäjinä, ja siksi muutokset kotitalouksien investoinneissa vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin vaikuttavat rahan määrän kehitykseen.² Kotitalouksien hallussa olevat varat kasvavat yleisesti ottaen hitaammin ja vähemmän vaihtelevasti kuin institutionaalisten sijoittajien hallussa olevat varat. Lisäksi vaihtelut siinä, miten suuri osuus kotitalouksien varallisuudesta on sijoitettu vakuutus- ja eläketuotteisiin, saattavat liittyä myös rahapolitiikan välittymismekanismiin. Tässä kehikossa tarkastellaan kotitalouksien investointeja vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin vuosina 1995–2005.

Vakuutus- ja eläketuotteiden osuus kotitalouksien rahoitusinvestoinneista

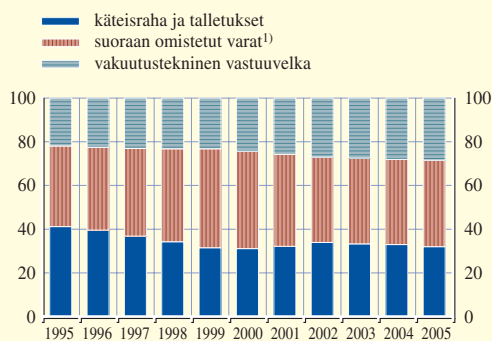
Euroalueen rahoitustilinpäädössä kotitaloussektorin investoinnit vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin on kirjattu ns. vakuutustekniseen vastuuvelkaan. Se sisältää kotitalouksien osuuden henkivakuutus- ja eläkerahastoista (lähinnä henkivakuutuksiin ja eläkkeisiin liittyviä pitkän aikavälin

1 Ks. myös tämän Kuukausikatsauksen kehikko ”Estimates for housing wealth of households in the euro area”. Tässä kehikossa kotitaloussektoriin luetaan kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2 Ks. myös kesäkuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikko ”Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksenvälittäjärooli ja sen vaikutus rahan määrän kehitykseen”.

Kuvio A. Kotitalouksien rahoitusvarallisuuden rakenne

(prosentteina kotitalouksien koko rahoitusvarallisuudesta)

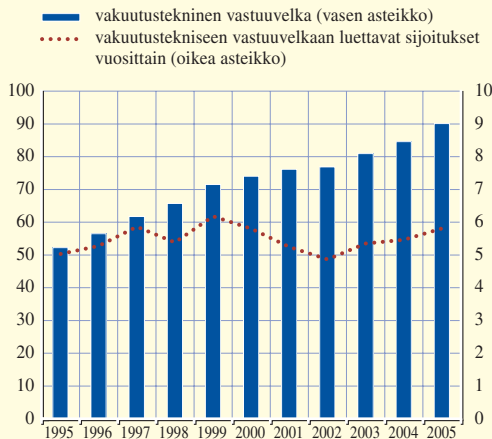

Lähde: EKP.

1) Suoraan omistettuihin varoihin luetaan lainat, arvopaperit ja muut saamiset, jotka ovat suoraan kotitaloussektorin hallussa.

Kuvio B. Kotitalouksien investoinnit vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin

(prosentteina käytettävissä olevista tuloista)

Lähde: EKP.

saamisia) sekä vakuutusmaksu- ja korvausvastuun (lähinnä kaikenlaisiin vakuutus- ja eläkesopimuksiin liittyviä mahdollisia lyhyen aikavälin saamisia). Kuviosta A käy ilmi, että vuosina 1995–2005 vakuutustekniseen vastuuelkaan kirjattiin noin 25 % kotitalouksien rahoitusvarallisuudesta. Osuus koko rahoitusvarallisuudesta kasvoi tarkastelujakson aikana tasaisesti 21 prosentista 28 prosenttiin.

Kuviosta B nähdään, että kotitalouksien vakuutus- ja eläketuotteisiin sijoittama varallisuus on kasvanut huomattavasti kymmenen viime vuoden aikana. Vuonna 2005 näiden sijoitusten määrä vastasi 90:ää prosenttia käytettävissä olevista tuloista. Käteisrahan ja talletusten osuus on sen sijaan pysynyt jokseenkin samana suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Sijoitustuotoilla ja arvostusmuutoksilla³ on kuitenkin kumulatiivinen vaikutus varallisuuteen, joten vakuutus- ja eläketuotteisiin kohdistuvia sijoituspäätöksiä on helpompi tarkastella sijoitustoimien pohjalta. Kulu-neella vuosikymmenellä vakuutustekniseen vastuuelkaan kirjattavat sijoitustoimet vastaavat keskimäärin 5,5:tä prosenttia kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista (ks. kuvio B) eli yli kolmannesta yhteenlasketusta kotitalouksien säästämistästeesta.

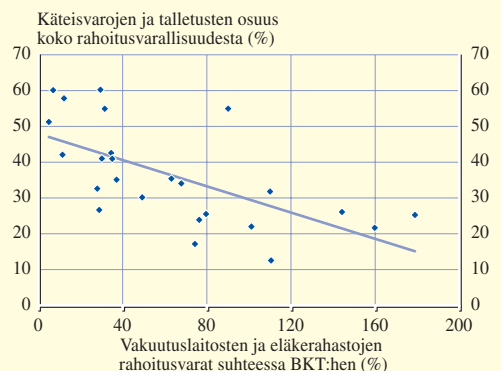
Mistä vakuutus- ja eläketuotteiden viime vuosien kehitys johtuu?

Vakuutus- ja eläketuotteiden huomattavaa osuutta kotitalouksien rahoitusinvestoinneista voidaan selittää kahdella tavalla. Jos kehitystä tarkastellaan suhdanteiden valossa, vaikuttaa siltä, että vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen tarjoamiin sijoitustuotteisiin liittyvät riskit ja tuotot ovat vaikuttaneet houkuttelevilta aikana, jolloin osakemarkkinoilla koettiin äkillinen nousu ja lasku. Tähän viittaa vakuutusteknisen vastuuelvan tasainen kasvu, erityisesti kun sitä verrataan kotitalouksien saatavilla oleviin vaihtoehtoihin sijoitusmuotoihin kuten osakkeisiin tai muihin arvopapereihin.

Rakenteellisesta pitkän aikavälin näkökulmasta katsottuna vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen suosiota ovat kasvattaneet sekä kotitalouksien lisääntynyt tietoisuus väestön ikääntymisen mukanaan tuomista haasteista että halu varmistaa oman vanhuuseläkkeen riittävyys.⁴ Tätä kehitystä ovat vahvistaneet viimeaikaiset pakollisten eläkejärjestelmien uudistukset, joissa on yleensä vähennetty järjestelmien tarjoamaa turvaa ja sidottu eläkkeet odotettuun elinikään.⁵ Osittain näihin uudistuksiin liittyvät verohelpotukset ja yksityisten eläkejärjestelmien nostaminen yhä voimakkaammin esiin ovat nekin ohjanneet kotitalouksia hankkimaan vakuutus- ja eläketuotteita. Vaikuttaa siltä, että kuviosta A havaittava kehitys jatkuu eli yhä suurempi osa

Kuvio C. Kotitalouksien hallussa olevat käteisvarat ja talletukset suhteessa vakuutuslaitos- ja eläkerahastosektorin kokoon

(vuotuiset keskiarvot 2001–2004)

Lähteet: EKP, Eurostat, OECD, kansalliset keskuspankit ja kansalliset tilastolaitokset.

Huom. Otos koostuu 25 OECD-maasta.

3 Maksuperusteisissa eläkejärjestelmissä varojen arvostusvoitot kasvattavat vakuutusteknistä vastuuelkaa mutta etuusperusteisissa eivät.

4 Ks. myös lokakuun 2006 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Demographic change in the euro area: projections and consequences”.

5 P. Whiteford ja E. Whitehouse (2006), ”Pension challenges and pension reforms in OECD countries”, Oxford Review of Economic Policy, Vol. 22, No 1.

kotitalouksien rahoitusvaroista kirjataan vakuutustekniseen vastuovelkaan ja yhä pienempi osa pidetään käteisrahana ja talletuksina.

Kuvio C tukee tätä olettamusta. Siinä tarkastellaan 25:tä OECD-maata (OECD-maita on kaikkiaan 30), ja sen mukaan vakuutuslaitos- ja eläkerahastosektorin BKT-osuuden kasvaessa käteisrahan ja talletusten osuus kotitalouksien rahoitusvarallisuudesta yleensä pienenee. Tästä voitaisiin päätellä, että kehittyneissä talousjärjestelmissä käteisraha ja talletukset ovat vähemmän tärkeä rahoitusvarallisuuden muoto. Maiden sijaintiin sirontakuviossa vaikuttavat mm. väestörakenne, eläkerahastosektorin kehittyneisyys ja julkisen sektorin rahoitusasema.

Vakuutusteknisen vastuuvelan kehitys osoittaa, että vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rooli rahoituksen välittäjänä on viime vuosina vahvistunut ja sen voidaan odottaa tulevan entistä merkittävämmäksi, kun kotitaloudet alkavat yhä selvemmin tiedostaa oman yksityisen eläketurvan tarpeen. Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen sijoitustoimista ja taseista tarvitaan nyt ajantasaista ja yksityiskohtaista tietoa, jotta pystytään selvittämään ilmiöiden väliset yhteydet ja niiden merkitys taloudellisen analyysin ja rahatalouden analyysin kannalta.

INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Euroalueen sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2006 toisella neljänneksellä 19,1 prosenttiin edellisen neljänneksen 28,1 prosentista. Kokonaisvarallisuuden kannan arvonn muutoksiin sisältyy arvostusvaikutuksia, joten ne saattavat antaa puutteellista tietoa institutionaalisten sijoittajien sijoituksista. European Fund and Asset Management Associationin (EFAMA)¹ julkaisemat tiedot osoittavat, että joukkolainarahastojen vuotuiset nettomyynnit supistuivat vuoden 2006 toisella neljänneksellä edelleen edellisestä neljänneksestä, kun taas vuotuiset nettosijoitukset osakerahastoihin pysyivät suurin piirtein ennallaan (ks. kuvio 12). Koska sijoitukset sekarahastoihin ovat lisääntyneet, sijoitusrahastojen (pl. rahamarkkinarahastot) vuotuiset kokonaisnettomyynnit ovat edelleen kasvaneet. Samaan aikaan vuotuiset nettosijoitukset rahamarkkinarahastoihin kääntyivät hieman positiivisiksi.

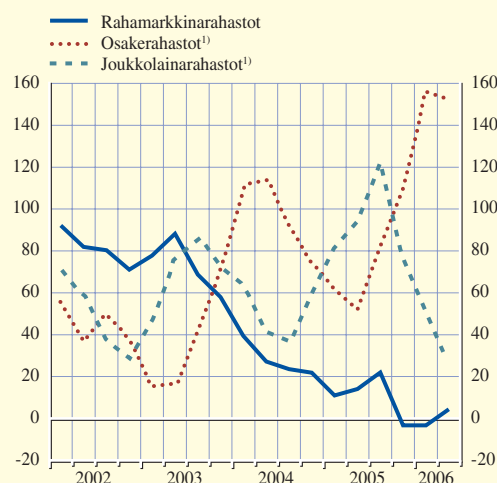
Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen kokonaisrahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2006 toisella neljänneksellä ennallaan eli 6,9 prosentina (ks. kuvio 13). Talletusten ja myönnettyjen lainojen vaikutus kasvuun oli aiempaa suurempi, mutta sitä tasoitti sekä velkapapereihin että sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten vaikutuksen pieneneminen. Hienoisesta hidastumisestaan huolimatta sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli kuitenkin edellisten vuosien vauhtiin verrattuna edelleen nopeaa. Noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi suurin piirtein ennallaan.

Viimeisimmät tiedot vahvistavat kaiken kaikkiaan vuoden 2006 ensimmäisellä neljänneksellä havaitun rahoitusinvestointien kehityssuuntauksen: ei-rahoitussektori on sijoittanut edelleen voimakkaasti vakuutus- ja eläketuotteisiin, kun taas vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ovat sijoittaneet näistä varoista sijoitusrahastoihin (pl. rahamarkkinarahastot) huomattavasti suuremman osuuden kuin aikaisempina vuosina.

¹ EFAMA-järjestö antaa tietoa suurelle yleisölle tarjottavien avointen osake- ja joukkolainarahastojen nettomyynneistä (tai nettosijoituksista) Saksan, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Italian, Luxemburgin, Itävallan, Portugalin ja Suomen osalta. Ks. tarkemmin kesäkuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikko ”Nettokassavirta euroalueen osakerahastoihin sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin viime aikoina”.

Kuvio 12. Vuotuiset nettosijoitukset sijoitusrahastoihin rahastotyypeittäin

(mrd. euroa)

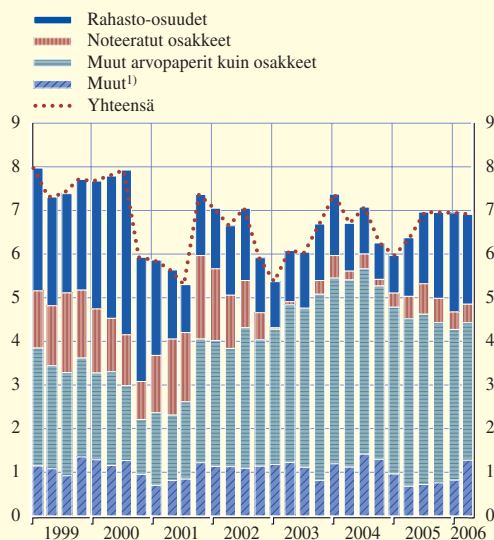

Lähteet: EKP ja EFAMA.

1) EFAMAN tuottamiin kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

Kuvio 13. Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, vaikutus kasvuun prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

1) Lainat, talletukset ja vakuutustekninen vastuuvélka.

2.3 RAHAMARKKINAKOROT

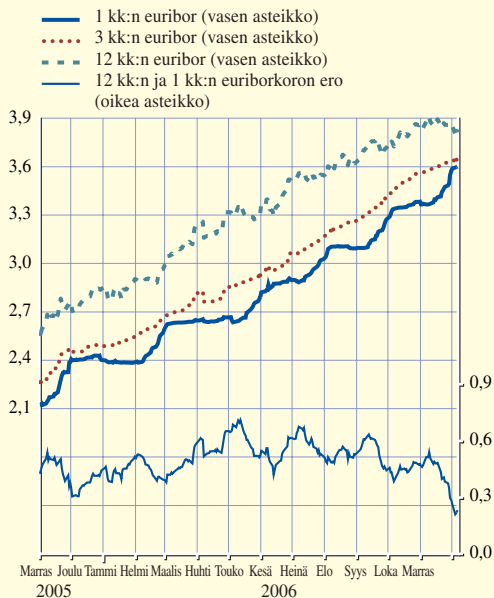
Rahamarkkinakorot nousivat syyskuusta joulukuun 2006 alkuun kaikissa maturiteeteissa, kun markkinoiden odotukset vahvistuivat EKP:n ohjauskorkojen noston jatkumisesta etenkin vuoden 2006 lopulla. Samaan aikaan rahamarkkinoiden tuottokäyrä loiveni: sen kulmakerron laski alhaisimmalle tasolle vuoden 2006 aikana.

Rahamarkkinakorot ovat nousseet merkittävästi syyskuun alusta lähtien. Kahdentoista kuukauden korot pysyivät marraskuussa 2006 verrattain vakaina, kun taas yhden ja kolmen kuukauden korot nousivat edelleen markkinoiden odottaessa EKP:n nostavan ohjauskorkojaan vuoden lopussa. Yhden kuukauden korko oli joulukuun 6. päivänä 3,60 % eli 0,50 prosenttiyksikköä korkeampi kuin syyskuun 1. päivänä 2006. Kolmen kuukauden korko oli tuolloin 3,65 % eli 0,39 prosenttiyksikköä korkeampi ja kuuden kuukauden korko 3,74 % eli 0,28 prosenttiyksikköä korkeampi kuin syyskuun 1. päivänä. Kahdentoista kuukauden korko oli 3,83 %, eli se oli noussut syyskuun alusta 0,20 prosenttiyksikköä. Tämän seurauksena rahamarkkinoiden tuottokäyrä loiveni syyskuussa selvästi ja jyrkennyttyään hieman lokakuussa loiveni jälleen marraskuussa, jolloin se oli matalimmillaan vuoden 2006 aikana (ks. kuvio 14).

Markkinaosapuolet ovat syyskuun 2006 alusta lähtien myös tarkistaneet hieman odotuksiaan lyhyiden korkojen kehityksestä vuonna 2007 ja odottavat nyt korkojen nousevan. Nämä odotusten muutokset näkyvät kolmen kuukauden euriborfutuurisopimusten pohjalta johdetuissa koroissa: maaliskuussa 2007 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu korko nousi syyskuun 1. päivästä 2006 joulukuun 6. päivään 0,06 prosenttiyksikköä, kesäkuussa 2007 erääntyvien futuurisopimusten korko 0,10 prosenttiyksikköä ja syyskuussa 2007 erääntyvien sopimusten korko 0,11 prosenttiyksikköä samana aikana. Maaliskuussa erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu korko oli tuolloin 3,79 %, kesäkuussa erääntyvien sopimusten korko 3,82 % ja syyskuussa erääntyvien sopimusten 3,81 % (ks. kuvio 15).

Kuvio 14. Rahamarkkinakorot

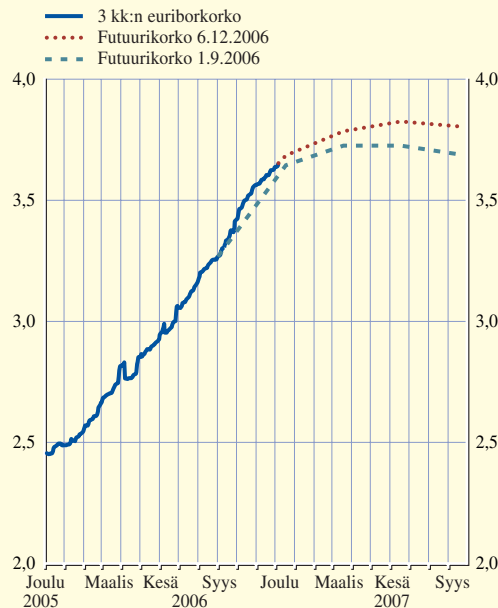
(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 15. Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteeraus-
tusten mukaan.

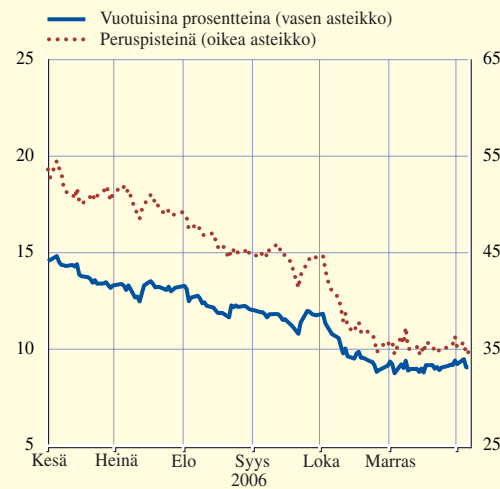
Kolmen viime kuukauden aikana kolmen kuukauden euriborfutuurisopimukseen perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliiteetti on yhä vähentynyt, ja se oli marraskuussa pitkällä aikavälillä arvioiden pienimmillään. Tämä viittaa siihen, että markkinaosapuolten epävarmuus lyhyiden korkojen odotetusta kehityksestä vuoden 2006 lopussa ja vuoden 2007 alussa on pysynyt hyvin vähäisenä (ks. kuvio 16).

EKP:n neuvosto päätti 5.10. nostaa EKP:n ohjaukorkoja 0,25 prosenttiyksikköä. Lyhyimmät rahamarkkinakorot nousivat tämän päätöksen jälkeen. Eoniakoron ja minimitarjouskoron välinen ero supistui 5.9. ja 10.10. päättyneiden pitoajanjaksojen aikana huomattavasti. Tämä johtui myös siitä, että jaettavan likviditeetin määrä oli eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa yli julkaistun normiallokaation. Siinä tilanteessa yli julkaistun normiallokaation jaetun likviditeetin määrä supistettiin vaiheittain nollaan. Eoniakoron ja minimitarjouskoron välinen ero kasvoi vähitellen 7.11. päättyneen pitoajanjakson aikana. Tasapainottaakseen tilannetta eurojärjestelmä on jakanut likviditeettiä 1 miljardi euroa yli julkaistun normiallokaation 7.11. päättyneen pitoajanjakson viimeisestä perusrahoitusoperaatiosta alkaen. Yksityiskohtaisempi kuvaus eoniakoron kehityksestä näiden kolmen pitoajanjakson aikana on kehikossa 2. Eoniakorko oli 8.11. alkaneen pitoajanjakson neljän ensimmäisen viikon aikana vakaasti 3,32–3,33 % eli 0,07–0,08 prosenttiyksikköä korkeampi kuin minimitarjouskorko (ks. kuvio 17).

Ero eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden viikoittaisten huutokauppojen marginaalikoron ja minimitarjouskoron välillä supistui 0,05 prosenttiyksiköstä 0 prosenttiyksikköön sekä 5.9. että 10.10. päättyneiden pitoajanjaksojen aikana, mutta kasvoi sen jälkeen uudelleen 0,06 prosenttiyksikköön 7.11. päättyneen pitoajanjakson aikana.

Kuvio 16. Kesäkuussa 2007 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilititeetti

(vuotuinen prosentteina ja peruspisteinä, päivähavaintoja)

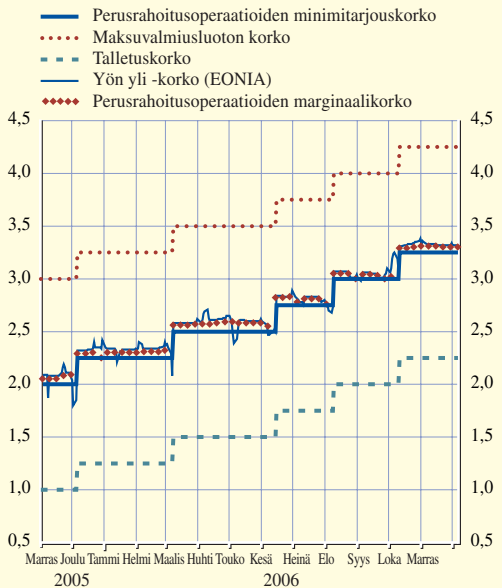

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatilititeetti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatilititeetti vastaavalla korolla. (Ks. myös kehikko ”Implisiittisen volatilititeetin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista” toukokuun 2002 Kuukausikatsauksessa.)

Kuvio 17. EKP:n korot ja yön yli -korko

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kolme pitempiaikaista rahoitusoperaatiota toteutettiin 28.9., 26.10. ja 30.11. Ensimmäisessä niistä marginaalikorko oli 0,11 prosenttiyksikköä, toisessa 0,07 prosenttiyksikköä ja kolmannessa 0,06 prosenttiyksikköä alempi kuin tuolloinen kolmen kuukauden euriborkorko.

Kehikko 2.

LIKVIDITEETTITILANNE JA RAHAPOLIITTISET OPERAATIOT 9.8.2006–7.11.2006

Tässä kehikossa tarkastellaan EKP:n likviditeetinhallintaa 5.9., 10.10. ja 7.11.2006 päättyneinä vähimmäisvarantojen pitoajanjaksoina.

Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet

Pankkien likviditeettitarpeet kasvoivat tarkastelujakson aikana ainoastaan 3 miljardia euroa eli pysyivät jokseenkin ennallaan (ks. kuvio A). Kasvu johtui yhtä paljon riippumattomien tekijöiden kuin varantovelvoitteidenkin kasvusta. Liikkeessä olevat setelit ovat merkittävin (likviditeettiä vähentävä) riippumaton tekijä (eli muu kuin rahapolitiikan välineiden käyttöön liittyvä likviditeettiin vaikuttava tekijä), ja 3.11. niiden määrä oli ennätyskelliset 597 miljardia euroa.

Kaiken kaikkiaan riippumattomien tekijöiden keskimääräinen vaikutus eurojärjestelmän likviditeettivajeeseen tarkastelujakson aikana oli 264,5 miljardia euroa, kun taas varantovelvoitteiden eli

toisen merkittävän likviditeettitarpeita aiheuttavan tekijän vaikutus oli keskimäärin 166,1 miljardia euroa. Varantovelvoitteen ylittävien talletusten päivittäisen keskiarvon vaikutus eurojärjestelmän likviditeettivajeeseen oli tarkastelujaksoneen keskimäärin 0,68 miljardia euroa. Varantovelvoitteen ylittävien talletusten keskiarvo oli 5.9. päättyneenä pitoajanjaksona 0,60 miljardia euroa ja 10.10. päättyneenä pitoajanjaksona 0,67 miljardia euroa, ja 7.11. päättyneenä pitoajanjaksona se kasvoi entisestään 0,79 miljardiin euroon (ks. kuvio B).

Likviditeetin tarjonta ja korot

Avomarkkinaoperaatioiden volyyymi pysyi jokseenkin muuttumattomana, kuten likviditeetin kysynnän lisääntyminenkin (ks. kuvio A). Perusrahoitusoperaatioissa jaetun likviditeetin määrä oli keskimäärin 311,3 miljardia euroa. Tarjosten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään (eli tarjosten kattamissuhde) vaihteli 1,00:n ja 1,24:n välillä ja oli tarkastelujaksoneen aikana keskimäärin 1,15.

Pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetun likviditeetin määrä pysyi tarkastelujaksoneen ennallaan 120 miljardissa eurossa.

Syyskuun 5. päivänä päättyneet pitoajanjaksot

EKP:n neuvosto päätti 3.8. nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 25 peruspistettä 3,00 prosenttiin, talletuskorkoa samoin 25 peruspistettä 2,00 prosenttiin ja maksuvalmiusluoton korkoa niin ikään 25 peruspistettä 4,00 prosenttiin. Muutos tuli voimaan 9.8. eli seuraavan pitoajanjakson alusta lähtien.

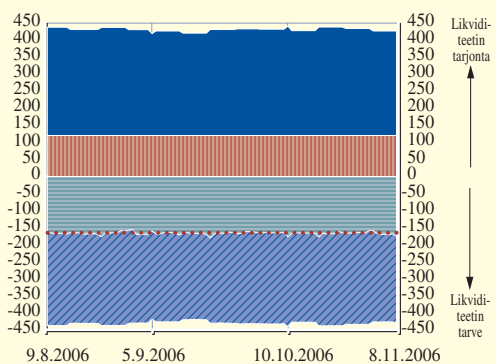
Kuten kolmena edeltävänäkin pitoajanjaksona, EKP jakoi kaikissa pitoajanjakson perusrahoitusoperaatioissa likviditeettiä 2 miljardin euron verran yli normaali-allokaation mukaisen määrän (eli määrän, jolla likviditeetin kysyntä ja tarjonta tasapainottuvat).

Pitoajanjakson alkupuoliskolla eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko oli 3,05 % ja painotettu keskikorko 3,06 %. Eoniakorko (yön yli -korko) oli 3,07 % eli seitsemän peruspistettä korkeampi kuin minimitarjouskorko. Kolmannella viikolla marginaalikorko ja painotettu keskikor-

Kuvio A. Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet ja likviditeetin tarjonta

(mrd. euroa, kustakin erästä mainittu erän päivittäinen keskiarvo)

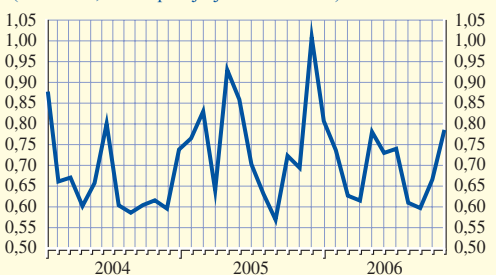
- Perusrahoitusoperaatiot: 311,30 miljardia euroa
- Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot: 120,00 miljardia euroa
- Sekkiilitalletukset: 166,81 miljardia euroa
- Varantovelvoitteen määrä (varantovelvoitteet: 166,13 miljardia euroa; varantovelvoitteen ylittävät talletukset: 0,68 miljardia euroa)
- Riippumattomat tekijät: 264,46 miljardia euroa

Lähde: EKP.

Kuvio B. Varantovelvoitteen ylittävät talletukset¹⁾

(mrd. euroa, kunkin pitoajanjakson keskiarvo)

Lähde: EKP.

1) Pankkien varantovelvoitteen ylittävät sekkiilitalletukset.

ko pysyivät ennallaan, mutta eoniakorko laski 3,01 prosenttiin. Tämän seurauksena marginaalikorko laski seuraavassa perusrahoitusoperaatiossa 3,00 prosenttiin ja painotettu keskikorko 3,02 prosenttiin. Pitoajanjakson viimeisellä viikolla eoniakorko pysyi lähellä minimitarjouskorkoa. Jakson viimeisenä päivänä EKP toteutti odotetusti hienosäätöoperaation ja vähensi ylimääräistä likviditeettiä 11,5 miljardia euroa. Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 0,6 miljardin euron arvosta ja eoniakorko oli 3,04 %.

Lokakuun 10. päivänä päättynyt pitoajanjakso

EKP ilmoitti 5.9. jakavansa likviditeettiä jatkossa enää 1 miljardin euron verran yli normaaliallokaation mukaisen määrän, sillä jakamalla likviditeettiä 2 miljardin euron verran yli tämän määrän oli onnistuttu pitämään markkinakorot verraten lähellä perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa ja painotettua keskikorkoa sekä minimitarjouskorkoa.

Pitoajanjakson kolmen ensimmäisen viikon aikana perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko laski 1 peruspisteellä 3,03 prosenttiin ja painotettu keskikorko laski saman verran eli 3,04 prosenttiin. Eoniakorko laski kuitenkin aiempaa voimakkaammin ja oli kolmannen viikon lopussa 3,01 %, kun se oli pitoajanjakson alussa ollut 3,06 %. EKP totesikin 26.9., että markkinakorkojen eroa perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon ja painotettuun keskikorkoon nähden sekä minimitarjouskorkoon nähden oli onnistuttu supistamaan, minkä vuoksi EKP jakaisi likviditeettiä normaaliallokaation mukaisen määrän. EKP totesi myös seuraavansa jatkossakin tarkasti korkoeroja ja ottavansa ne huomioon päättäessään jaettavan likviditeetin määrästä.

Pitoajanjakson viimeistä edeltävässä perusrahoitusoperaatiossa marginaalikorko laski 3,00 prosenttiin mutta nousi taas viimeisessä perusrahoitusoperaatiossa 3,02 prosenttiin, ja painotettu keskikorko laski ensin 3,03 prosenttiin mutta nousi pitoajanjakson viimeisessä perusrahoitusoperaatiossa takaisin 3,04 prosenttiin. Eoniakorko nousi ja oli pitoajanjakson viimeistä edeltävällä viikolla 3,10 % ja viimeisellä viikolla 3,25 %.

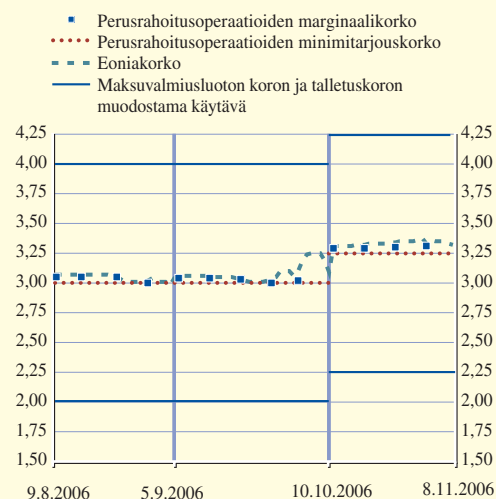
Pitoajanjakson viimeisenä päivänä EKP toteutti hienosäätöoperaation ja lisäsi likviditeettiä 9,5 miljardia euroa. Pitoajanjakson lopussa talletusmahdollisuutta käytettiin 0,2 miljardin euron arvosta ja eoniakorko oli 3,09 % eli 9 peruspistettä yli minimitarjouskoron.

Marraskuun 7. päivänä päättynyt pitoajanjakso

EKP:n neuvosto päätti 5.10. nostaa EKP:n ohjauskorkoja jälleen 25 peruspistettä. Muutos tuli voimaan 11.10. eli seuraavan pitoajanjakson alusta lähtien. Pitoajanjakson kolmena ensimmäisenä viikona EKP jakoi perusrahoitusoperaatioissa likviditeettiä normaaliallokaation mukaisen määrän.

Kuvio C. Eoniakorko ja EKP:n korot

(päivittäiset korkoprosentit)

Lähde: EKP.

Pitoajanjakson kahden ensimmäisen viikon aikana perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko oli 3,29 % ja painotettu keskikorko 3,30 %. Eoniakorko nousi, ja 25.10. se oli 3,34 % oltuaan jakson alussa 3,31 %. Viimeistä edeltävässä perusrahoitusoperaatiossa marginaalikorko ja painotettu keskikorko nousivat 1 peruspisteellä. Eoniakorko jatkoi nousuaan: 31.10. se oli 3,38 % eli 13 peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeampi. Tämä tosin johtui osittain kuukauden lopun vaikutuksesta, ja EKP jakoikin pitoajanjakson viimeisessä perusrahoitusoperaatiossa likviditeettiä 1 miljardin euron verran yli normaaliallokaation mukaisen määrän. Eoniakorko laski vähitellen pitoajanjakson viimeisen viikon aikana ja oli 6.11. eli jakson toiseksi viimeisenä päivänä 3,33 %. Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 2,0 miljardin euron arvosta ja eoniakorko oli 3,32 %.

Kaiken kaikkiaan eoniakoron ja EKP:n minimitarjouskoron välinen ero, joka oli 5.9. päättyneen pitoajanjakson aikana 4 peruspistettä, suureni kahden seuraavan pitoajanjakson aikana 8 peruspisteeseen.

2.4 JOUKKOLAINAMARKKINAT

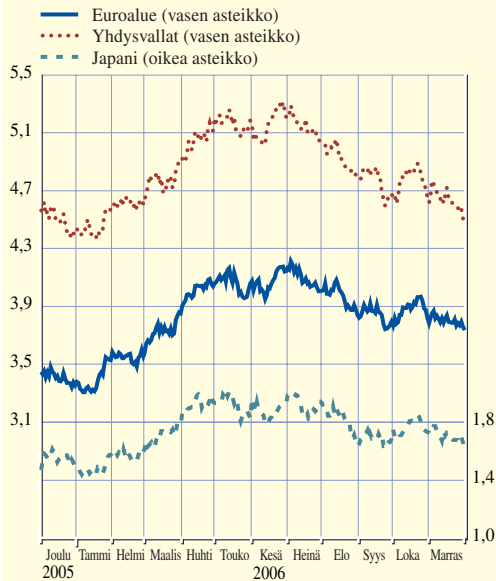
Valtion pitkien joukkolainojen tuotot ovat kolmen viime kuukauden aikana supistuneet sekä euroalueella että Yhdysvalloissa. Kaiken kaikkiaan valtion pitkien joukkolainojen tuotto supistui euroalueella hieman elokuun lopusta joulukuun alkuun, mutta supistuminen oli selvempää Yhdysvalloissa, jossa tuotot olivat pienimmillään sitten vuoden alun. Pitkän aikavälin tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti ja siihen liittyvät riskipreemiot pysyivät euroalueella suurin piirtein ennallaan, mutta Yhdysvalloissa inflaatiovauhti hidastui ja riskipreemiot pienenivät huomattavasti.

Vaikka euroalueen ja Yhdysvaltain pitkät korot ovat kolmen viime kuukauden aikana edelleen kehittyneet varsin samalla tavoin, niiden pitkien joukkolainojen tuottoero supistui tämän ajanjakson aikana jonkin verran (ks. kuvio 18). Euroalueella valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot supistuivat kaiken kaikkiaan noin 0,10 prosenttiyksikköä elokuun lopusta joulukuun 6. päivään, jolloin ne olivat noin 3,8 %. Samaan aikaan Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot pienenivät noin 0,25 prosenttiyksikköä ja olivat tarkastelujakson lopussa noin 4,5 %. Tämän seurauksena valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoero Yhdysvaltain ja euroalueen välillä supistui noin 0,75 prosenttiyksikköön joulukuun 6. päivänä. Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat hieman ja olivat noin 1,7 % joulukuun 6. päivänä.

Yhdysvalloissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat merkittävästi elokuun lopusta joulukuun 6. päivään lähinnä inflaatio-odotusten heikkenemisen vuoksi. Tämä näkyy esimerkiksi tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin kehityksestä ja viimeaikaisista kyselytiedoista. Samaan aikaan indeksiin sidottujen pitkien joukkolainojen tuotot pienenivät noin 0,10 prosenttiyksikköä. Joukkolainojen tuottojen kehityksessä ei ole ollut havaittavissa selvää suuntausta syys-lokakuussa, mutta tämä johtui osittain julkistettujen makrotaloustietojen moniselitteisyydestä. Taloudellisesta toimeliaisuudesta ja keskimääräisestä hintakehityksestä marraskuun alun ja joulukuun alun välillä saadut uudet tiedot aiheuttivat kuitenkin paineita joukkolainojen tuottoihin. Tämän ajanjakson aikana valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivatkin aiempaa selvemmin ja olivat joulukuun alussa tasolla, jolla ne eivät olleet olleet sitten tammikuun 2006. Pitkien joukkolainojen tuottojen kehitys johti siihen, että Yhdysvaltain tuottokäyrä kääntyi entistä enemmän laskevaksi ja 10 vuoden ja kolmen kuukauden tuottojen välinen negatiivinen ero kasvoi noin -0,80 prosenttiyksikköön joulukuun alussa.

Kuvio 18. Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

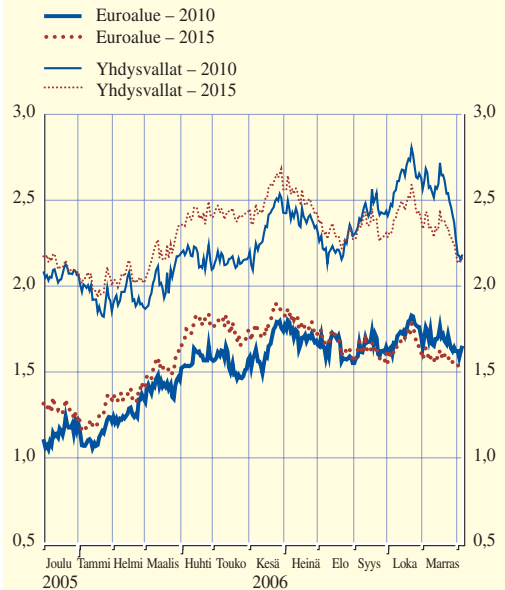

Lähteet: Bloomberg ja Reuters.

Huom. Valtion pitkillä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 19. Joukkolainojen reaalitytuotot

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja EKP:n laskelmat.

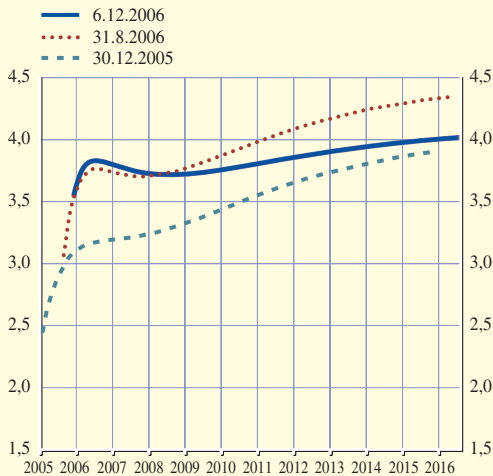
Euroalueella valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat hieman tarkastelujakson aikana. Euroalueen joukkolainojen tuottojen suhteellisen vähäisen implisiittinen ja toteutunut volatiliteetti johtui siitä, että euroalueen taloudellisesta toimeliaisuudesta saadut tiedot ovat yleisesti edelleen vahvistaneet markkinaosapuolten odotuksia. Koska lyhyiden ja keskipitkien joukkolainojen tuotot ovat kolmen viime kuukauden aikana yhä kasvaneet, euroalueen tuottokäyrä on jatkanut loivenemistaan. Euroalueen tuottokäyrän loiveneminen heijastaa sitä, että viime vuoden joulukuusta lähtien rahapolitiikan elvyttävästä suuntauksesta on vähitellen luovuttu. Tämän lisäksi siitä näkyy huomattavassa määrin riskipreemioiden vähittäinen pieneneminen – erityisesti pisimmissä maturiteeteissa – viime vuosien aikana. Ks. myös kehikko 3.

Tuottokäyrän loiveneminen edelleen näkyi myös indeksiin sidottujen joukkolainojen tuotolla mitatuissa euroalueen reaalkoroissa (ks. kuvio 19). Indeksiin sidottujen keskipitkien joukkolainojen (maturiteetti 2010) tuotto on kolmen viime kuukauden aikana jonkin verran kasvanut. Koska indeksiin sidottujen pitkien joukkolainojen (maturiteetti 2015) tuotto on samaan aikaan pysynyt ennallaan, indeksiin sidottujen pitkien joukkolainojen implisiittinen termiinikorko laski jonkin verran. Tämän perusteella vaikuttaa todennäköiseltä, että viimeaikainen implisiittisten pitkien termiinikorkojen reaalin lasku on johtunut ainakin osittain siitä, että näihin korkoihin liittyvät riskipreemiot ovat yhä pienentyneet, eikä siitä, että markkinaosapuolten pitkän aikavälin kasvuodotukset olisivat euroalueen talouden osalta heikentyneet.

EKP:n neuvoston päätös nostaa ohjauskorkoja 0,25 prosenttiyksikköä 5.10. pidetyssä kokouksessa liittyi siihen, että korkojen aikarakeksesta johdettuja yön yli -korkojen odotuksia kuvaava käyrä oli

Kuvio 20. Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

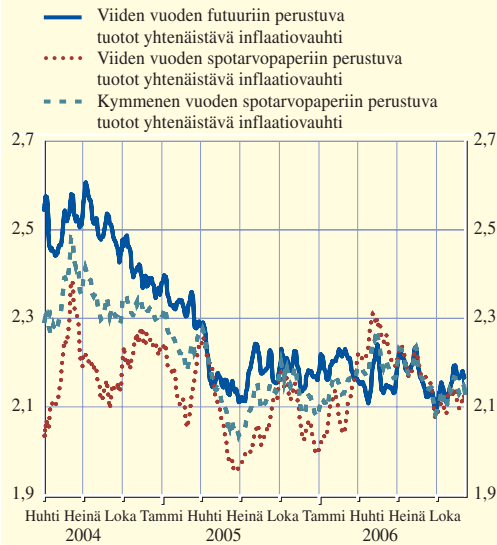

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen kehikossa 4. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 21. Nollakorkoisiin spot-arvopapereihin ja futuureihin perustuva tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintojen viiden päivän liukuva keskiarvo)

Lähteet: Reuters ja EKP:n laskelmat.

lyhyissä maturiteeteissa siirtynyt hieman ylöspäin elokuun lopusta joulukuun 6. päivään. Termiinkorot laskivat samaan aikaan keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä todennäköisesti mm. riskipremioiden pienenemisen vuoksi (ks. kuvio 20).

Viiden vuoden futuuriin perustuva tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui hieman elokuun lopusta joulukuun 6. päivään ja oli jakson lopussa 2,1 % (ks. kuvio 21). Samaan aikaan viiden vuoden spotarvopaperiin perustuva tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui jonkin verran, mikä on johdonmukaista, koska YKHI-inflaatio on viime aikoina ollut verrattain hidas ja lähiajan inflaatio-odotukset ovat kyselytietojen mukaan vähäisiä.

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliteetti hälveni edelleen hieman, mikä viittaa siihen, että markkinaosapuolten epävarmuus pitkien joukkolainojen tuottojen lähiajan kehityksestä pysyi pitkällä aikavälillä arvioituna varsin vähäisenä.

EUROALUEEN TUOTTOKÄYRÄN VIIMEAIKAINEN LOIVENEMINEN: MIKÄ MERKITYS RISKIPREEMIOILLA ON OLLUT?

Korkojen aikarakenne eli ”tuottokäyrä” on keskuspankeille tärkeä informaatiolähde. Esimerkiksi pitkien ja lyhyiden korkojen erona (”tuottoero”) laskettua tuottokäyrän jyrkkyyttä käytettiin varsinkin 1980- ja 1990-luvuilla yleisesti suhdannesyklin ennakoivana indikaattorina. Tuottoero yleensä ennusti suhteellisen hyvin tulevaa talouskehitystä tyypillisinä suhdannesykleinä siten, että eron suureneminen ennakoiti talouskasvun kiihtymistä ja pieneneminen talouden kasvun hidastumisen lähestymistä.¹ Etenkin negatiivisen eron (”käänteinen tuottokäyrä”) on yleensä tulkittu viittaavan taantumun suureen todennäköisyyteen.² Mistä tämä ennustekyky juontaa juurensa? Selitys näyttää perustuvan pääasiassa siihen, että tuottokäyrä sisältää tietoa tulevien lyhyiden korkojen odotetusta kehityksestä, mikä puolestaan liittyy markkinaosapuolten odotuksiin tulevasta talouskehityksestä. Tässä mielessä suuri positiivinen tuottoero saattaa viitata siihen, että markkinoilla lyhyiden korkojen odotetaan nousevan, koska talouden kasvunäkymät ovat aiempaa myönteisemmät. Jos tällaiset odotukset eivät ole systemaattisesti väärässä, tuottokäyrän kuvaama korkoero yleensä ennakoiti talouden kasvua suhteellisen hyvin tilastollisessa mielessä. Paitsi odotuksia tulevasta lyhyistä koroista tuottokäyrään sisältyy kuitenkin myös tietoa riskeistä, joita ei voida havainnoida, eli maturiteettiin liittyviä riskipreemioita (aikapreemio), jotka todennäköisesti muuttavat ajan kuluessa.

Maturiteettiin liittyvä riskipreemio on määritelty pitkän joukkolainan tuoton ja vastaavan ajanjakson lyhyen koron odotusarvon väliseksi eroksi. Tässä kehitössä termejä ”riskipreemio” ja ”aikapreemio” käytetään synonyymeina. Tämän vuoksi näiden aikapreemioiden muutokset saattavat toisinaan heikentää tuottokäyrän käyttökelpoisuutta ennakoivana indikaattorina. Tässä kehitössä arvioidaan euroalueen aikapreemioita ja kuvataan, miten euroalueen tuottokäyrän viimeaikainen loiveneminen voi liittyä aikapreemioiden muutoksiin.

Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna tuottoero on keskimäärin ollut positiivinen 30 viime vuoden aikana. Tämä osoittaa yleensä positiivisten aikapreemioiden olemassaoloa, koska lyhyiden korkojen nousuun ja laskuun liittyvien odotusten tulisi ajan kuluessa kompensoida toinen toisensa. Tämä merkitsee sitä, että tuottokäyrän jyrkkyys yhdistää odotukset lyhyiden korkojen tulevasta muutoksista – ”odotuskomponentin” – ja aikapreemion – ”riskikomponentin”. Näiden komponenttien erottaminen toisistaan edellyttää arvioita aikapreemioista. Kuvioista A ilmenevät arviot euroalueen aikapreemioista tammikuussa 2004 ja lokakuussa 2006.³ Tammikuussa 2004 pitkiin korkoihin sisältyvät aikapreemiot olivat huomattavasti suuremmat kuin lyhyisiin korkoihin sisältyvät riskipreemiot. Lokakuussa 2006 aikapreemioiden käyrä oli sitä vastoin epätavallisen loiva eli lähellä nolaa kaikissa maturiteeteissa. Näiden arvioiden mukaan euroalueen tuottokäyrässä tänä ajan-

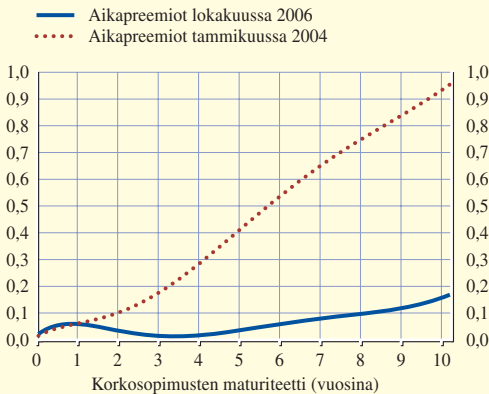
1 Ks. esimerkiksi A. Estrella ja G. Hardouvelis, ”The term structure as a predictor of real economic activity”, *Journal of Finance*, 46(2), 1991, s. 555–576.

2 Ks. helmikuun 2006 Kuukausikatsauksen kehitto ”Does the flattening of the US yield curve signal lower growth ahead?”.

3 Tässä esitetyt aikapreemiot ovat EKP:n arvioita, jotka perustuvat kahden tekijän affiiniseen aikarakennemalliin. Malli on samankaltainen kuin D. H. Kimin ja A. Orphanidesin Yhdysvaltojen osalta esittämä malli (”Term structure estimation with survey data on interest rate forecasts”, Finance and Economics Discussion Series 2005–48, Board of Governors of the US Federal Reserve System, 2005). Euroalueen malli on estimoitu käyttämällä Saksan swapkorkoja tammikuusta 1995 joulukuuhun 1998 ja euroalueen swapkorkoja tammikuusta 1999 alkaen. On kuitenkin korostettava, että aikapreemioarvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta, joka ei kuvasta yksinomaan tavanomaista malliparametrien tilastollisiin arvioihin liittyvää epävarmuutta vaan myös epävarmuutta mallin rakenteesta.

Kuvio A. Euroalueen aikapreemioita

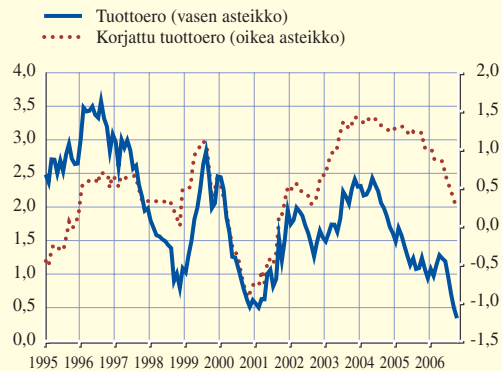
(prosenttiyksikköinä, kuukauden lopun tietoja)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Kuvio B. Euroalueen tuottoero ja korjattu tuottoero

(prosenttiyksikköinä, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

jaksona havaittu loiveneminen johtui siksi osittain riskipreemioiden merkittävästä pienenemisestä.

Kuviosta B näkyy euroalueen tuottoeron kehitys kymmenen vuoden ja kolmen kuukauden korkojen erona mitattuna.⁴ Tuottoero on tällä hetkellä varsin vähäinen eli pienimmillään noin kymmenen vuoteen. Tuottoeron edellä mainitun ennakoivan indikaattorin ominaisuuden mukaisesti tämä osoittaisi, että euroalueeseen kohdistuu merkittävä talouden kasvun hidastumisen riski. Tällaisessa näkemyksessä ei kuitenkaan otettaisi huomioon kuviosta A ilmeneviä aikapreemioiden viimeaikaisia muutoksia. Itse asiassa Yhdysvaltain tuottokäyrästä hiljattain tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet, että aikapreemioiden kehitys yleensä heikentää tuottoeron käyttökelpoisuutta suhdannesykliä ennakoivana indikaattorina. Tuottokäyrän informaatioisällön parantamiseksi onkin esitetty, että arvioidut aikapreemiot vähennetään tuottoerosta.⁵

Näin ollen kuviosta B ilmenee arvioidulla kymmenen vuoden aikapreemiolla korjattu tuottoero. Korjatun tuottoeron viimeaikaiset muutokset kuvastavat selvästi EKP:n korkojen nousua joulukuusta 2005 alkaen. Sen sijaan korjattu ero, päinvastoin kuin korjaamaton tuottoero, ei ole viime aikoina ollut epätavallisen pieni, vaan se on ollut lähellä vuodesta 1995 laskettua keskiarvoaan. Näin ollen riskipreemioilla korjattu tuottoero ei näytä viittaavan siihen, että taloudellisen taantumisen riski lisääntyisi euroalueella, kuten voitaisiin tulkita korjaamattoman tuottoeron epätavallisen vähäisyyden perusteella. On kuitenkin pidettävä mielessä, että aikapreemioiden arviointiin liittyy huomattavaa epävarmuutta.

4 Kuvion B tuottoero on laskettu aikapreemioiden malliestimoinnissa käytettävien swapkorkojen perusteella. Euroalueen suhteellisen pienen ja vakioisen swapkorkoeron (noin 10–15 peruspistettä) takia kymmenen vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron perusteella laskettu tuottoero on kehittynyt varsin samalla tavoin.

5 Ks. A. Ang, M. Piazzesi ja M. Wei, "What does the yield curve tell us about GDP growth?", *Journal of Econometrics*, 2006, s. 359–403.

2.5. OSAKEMARKKINAT

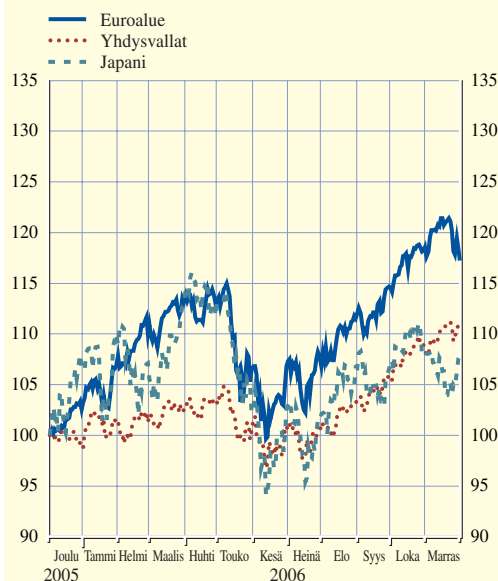
Osakkeiden hinnat ovat nousseet eri puolilla maailmaa elokuun lopusta lähtien. Osakkeiden hintojen viimeaikaiseen nousuun euroalueella ja Yhdysvalloissa vaikuttivat yritysten vankkumaton tulostus, fuusioiden ja yrityskauppojen vilkkaus sekä energian hinnan ja pitkien korkojen lasku. Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat näin ollen kestivät kotimaisen taloudellisen toimeliaisuuden parhailaan menossa olevan vaimenemisen. Samaan aikaan epävarmuus maailmanlaajuisilla osakemarkkinoilla väheni edelleen vastaavalle tasolle kuin ennen markkinoiden heilahtelua touko- ja kesäkuussa.

Kaiken kaikkiaan osakkeiden hinnat nousivat keskeisissä talouksissa huomattavasti kolmena viime kuukautena (ks. kuvio 22). Elokuun lopun ja joulukuun 6. päivän välisenä aikana osakkeiden hinnat nousivat euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna 7 % ja Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna 8 %. Japanissa osakkeiden hinnat nousivat juuri ja juuri Nikkei 225 -indeksillä mitattuna, ja jakson aikana hinnoissa ilmeni huomattavaa heilahtelua.

Osakeoptioista johdetulla implisiittisellä volatilitetillä mitattu osakemarkkinoiden epävarmuus lyhyellä aikavälillä väheni edelleen keskeisillä markkinoilla kolmena viime kuukautena (ks. kuvio 23). Samanaikaisen korkeatuottoisten ja BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuottoerojen kaventumisen kanssa tämä viittaa siihen, että sijoittajien riskinottohalukkuus on jokseenkin palautunut ennalleen vuoden toisen neljänneksen lopun markkinaturbulenssin jälkeen. Riskinottohalukkuuden palautuminen näkyy myös Merrill Lynchin kyselyssä Global Fund Manager Survey.

Kuvio 22. Osakeindeksit

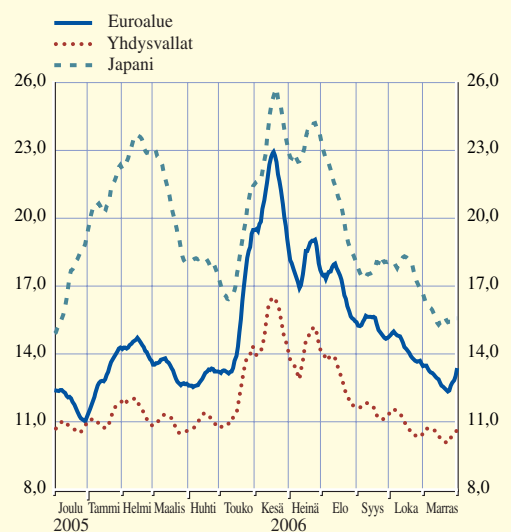
(1.12.2005 = 100, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja Thomson Financial Datastream.
Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 23. Osakekurssien implisiittinen volatilitetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina laskettujen hinnannuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitettä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kyselyn mukaan niiden sijoittajien nettomäärä, jotka ilmoittivat salkkujensa riskitason olevan tavallista korkeampi, kasvoi elokuusta marraskuuhun 18 prosenttiyksikköä. Näistä syistä vaikuttaa siltä, että osakeriskipreemio on supistunut jonkin verran keskeisillä markkinoilla viime kuukausina.

Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat jatkoivat nousuaan kolmena viime kuukautena lähinnä yritysten vahvan tulokasvun sekä sijoittajien suotuisien riskinäkemyksen ja asenteiden tukemina. Thomson Financial Datastreamin mukaan Standard and Poor's 500 -indeksiin sisältyvien yhtiöiden osakekohtaiset tulokset paranivat marraskuussa päättyneellä 12 kuukauden jaksolla 14,0 %. Vaikka analyytikkojen odotukset osakekohtaisten tulosten kasvusta seuraavien 12 kuukauden jaksolla vaimenivatkin jonkin verran ja olivat marraskuussa 9,4 % (ks. kuvio 24), ne kuitenkin viittaavat edelleen vahvaan tulokasvuun. Viimeisimmät hinnannousut mukaan lukien Yhdysvaltain osakemarkkinat ovat tähän mennessä kestäneet viimeaikaiset kokonaistaloudelliset tiedot, jotka ovat viitanneet talouskasvun maltillistumisen jatkumiseen. On todennäköistä, että vähäiset pitkien joukkolainojen reaaliset tuotot, joita käytetään diskonttotekijänä osakkeiden arvostamisessa, tukivat osakkeiden hintoja ja neutraloivat sen negatiivisen vaikutuksen, joka talousnäkömyksen heikkenemisellä on. Lisäksi öljyn hinnan huomattava lasku tarkastelujaksun alkupuolella on todennäköisesti tukenut muiden kuin energiasektorin osakkeita.

Myös euroalueella osakkeiden hinnat nousivat selvästi kolmena viime kuukautena vahvojen tulostodotusten ja toteutuneiden tulosten sekä fuusioiden ja yrityskauppojen vilkkauksen ja edellä mainitun riskinottohalukkuuden maailmanlaajuisen kasvun ansiosta. Thomson Financial Datastreamin mukaan Euro Stoxx -indeksiin kuuluvien yhtiöiden toteutuneet osakekohtaiset tulokset kasvoivat vielä marraskuussakin verrattain nopeaa 20,8 prosentin vuosivauhtia, kun kasvuvauhti oli elokuussa ollut 21,3 %. Samaan aikaan analyytikot ovat tarkistaneet seuraavan 12 kuukauden osakekohtaisia tuloksia koskevia ennusteitaan hieman aiempaa heikommiksi eli elokuun 10,6 prosentista marraskuun 9,3 prosenttiin. Tämä saattaa heijastaa odotuksia potentiaalisen tulokasvun heikentymisestä tämänvuotisten yllättävän hyvien toteutuneiden tulosten jälkeen. Analyytikkojen tuoreimmat pidemmän aikavälin (kolmesta viiteen vuoteen) tuloskasvuodotukset heikkenivät jonkin verran eli elokuun 9,2 prosentista marraskuun 7,9 prosenttiin. Lisäksi on mahdollista, että euron voimakas vahvistuminen Yhdysvaltain dollariin nähden marraskuun loppua kohden on luonut laskupainetta euroalueen osakkeiden hintoihin.

Euroalueen toimialakohtaisten osakeindeksien viimeaikaisen kehityksen tarkastelu osoittaa kaikkien toimialojen osakkeiden terveydenhuoltoa lukuun ottamatta nousseen tarkastelujaksolla (ks. taulukko 3). Terveydenhuollon yritysten tulokset eivät yleensä ole kovin riippuvaisia taloussuhdanteista, ja

Kuvio 24. Osakekohtaisten tuotto-odotusten kasvu Yhdysvalloissa ja euroalueella

(vuotuisina prosentteina, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat. Huom. Tuotto-odotusten kasvu perustuu Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin euroalueen osalta ja Standard & Poor's 500 -indeksiin Yhdysvaltojen osalta.

- 1) Lyhyen aikavälin odotukset tarkoittavat 12 kuukauden päähän ulottuvia analyytikkojen odotuksia (vuotuinen kasvuvauhti).
- 2) Pitkän aikavälin odotukset tarkoittavat 3–5 vuoden päähän ulottuvia analyytikkojen odotuksia (vuotuinen kasvuvauhti).

Taulukko 3. Hintojen muutokset Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista)

	Raaka-aineet	Kulutus-palvelut	Kulutus-tavarat	Öljy ja kaasut	Rahoitus	Terveydenhoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele-viestintä	Perus-palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteinelasketusta markkina-arvosta (ajanjakson lopun tietoja)	5,9	6,4	11,0	7,0	34,7	3,1	11,1	4,9	6,5	9,4	100,0
Hintojen muutokset (ajanjakson lopun tietoja)											
III/2005	12,5	1,7	11,8	14,1	9,8	4,5	7,0	4,8	1,3	6,5	8,1
IV/2005	6,2	4,3	0,6	-6,3	9,0	6,5	7,1	7,0	-4,1	5,7	4,5
I/2006	11,5	5,6	11,3	2,7	12,5	11,3	14,8	11,2	-0,1	12,9	10,3
II/2006	-1,2	-3,0	-7,5	-3,9	-7,1	-2,1	-5,4	-9,7	-5,8	-2,4	-5,6
III/2006	8,7	7,8	8,8	0,6	10,5	-2,2	4,4	-0,4	6,0	11,9	7,4
Lokakuu	6,5	1,6	3,0	3,5	3,1	-3,5	3,0	0,1	7,9	2,6	3,1
Marraskuu	-0,2	-0,4	0,7	2,4	-1,3	-0,8	2,5	0,1	-0,6	2,7	0,2
31.8.–6.12	11,7	6,0	5,8	5,4	5,2	-2,2	10,2	0,3	13,5	12,4	6,9

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.

niitä pidetään vähempiriskisinä sijoituskohteina. Näin ollen sektorin osakkeiden viimeaikainen heikko suhteellinen kehitys saattaa osittain johtua sijoittajien riskinottohalukkuuden kasvun myötä lisääntyneestä riskisijoitusten kysynnästä. Kolmena viime kuukautena oman pääoman tuottoon eri toimialoilla on vaikuttanut lisäksi tiettyjen sektorien konsolidaatiokehitys. Se on ollut vahvinta peruspalvelualalla, jonka osakkeet ovat nousseet erityisen voimakkaasti. Suuri osa viimeaikaisesta fuusio- ja yrityskauppa-aallosta on muodostunut lainoitetuista yritysostoista (ks. myös kehikko 4 ”Lainoitettujen yritysostojen viimeaikainen kehitys euroalueella”).

2.6 YRITYSTEN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSASEMA

Yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset pysyivät vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä kokonaisuudessaan vakaina ja aiempaan kehitykseen nähden edelleen pieninä. Samana ajanjaksona yritykset lisäsivät edelleen velkarahoitustaan lähinnä kasvattamalla huomattavasti lainarahoituksen osuutta sekä laskemalla liikkeeseen aiempaa enemmän velkapapereita. Yrityssektorin velkasuhde siis kasvoi hieman vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä.

RAHOITUSKUSTANNUKSET

Euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset pysyivät jokseenkin vakaina vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä eli edelleenkin pienempinä kuin pitkään aikaan. Nämä kustannukset lasketaan painottamalla eri rahoituslähteistä saatavan rahoituksen kustannuksia rahoituslähteiden (arvostusmuutosten vaikutuksista puhdistetuilla) kannoilla (ks. kuvio 25).² Pankkien luotonannon reaalikustannusten kasvua tasoitti se, että markkinaehtoisen velan ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen reaalikustannukset vähenivät samana ajanjaksona sen jälkeen kun osakkeiden hinnat olivat alkaneet kallistua.

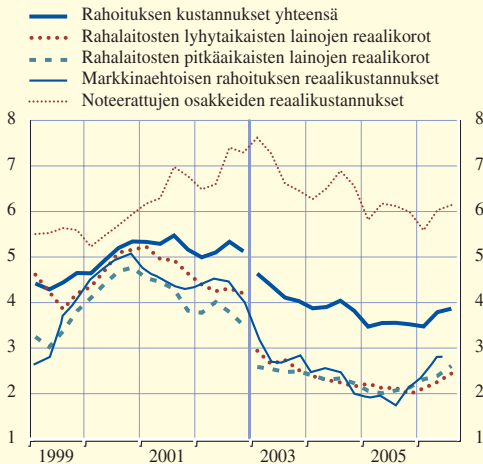
Pankkien luotonannon reaalikustannukset kasvoivat edelleen vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Pankkilainojen maturiteettikohtainen erittely osoittaa, että rahalaitosten yrityksille myöntämi-

² Yksityiskohtainen kuvaus euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannusten mittaamisesta löytyy maaliskuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikosta 4.

en lainojen (vaihtuvakorkoisten ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidottujen) lyhyet korot nousivat kesäkuun ja syyskuun välisenä aikana 27 – 28 peruspistettä. Nämä lyhyet korot siis nousivat hieman vähemmän kuin rahamarkkinakorot, jotka alkoivat myös nousta samana ajanjaksona (ks. taulukko 4). Rahamarkkinakorkojen nousu alkoi syyskuussa 2005, ja sen jälkeen yrityksille myönnettyjen lainojen lyhyet korot ovat nousseet noin 85–100 peruspistettä eli myös hieman vähemmän kuin vastaavat markkinakorot, jotka ovat nousseet 120–140 peruspistettä. Rahalaitosten yrityksille myöntämien (alkuperäiseltä koron kiinnitysajaltaan yli viideksi vuodeksi sidottujen) lainojen korot nousivat syyskuun 2005 ja syyskuun 2006 välisenä aikana noin 60 peruspistettä, kun taas vastaavat markkinakorot nousivat 50–100 peruspistettä. Yrityksille myönnettyjen lainojen pitkät korot nousivat noin 20 peruspistettä vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, kun taas vastaavat pitkät markkinakorot itse asiassa laskivat. Tämä osoittaa, että pitkien markkinakorkojen kehitys on välittynyt melko hitaasti pankkilainojen pitkiin korkoihin eli markkinakorkojen kasvu edellisten neljännesten aikana on kääntänyt pankkilainojen pitkät korot nousuun vasta hiljattain. Tämän johdosta pankkien anto-

Kuvio 25. Yritysten ulkoisen rahoituksen reaalkustannukset euroalueella

(vuotuisina prosentteina)

Lähteet: EKP, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch ja Consensus Economicsin ennusteet.

Huom. Yritysten ulkoisen rahoituksen reaalkustannukset laskeaan pankkilainojen, velkapapereiden ja osakkeiden kustannusten painotettuna keskiarvona niiden kannan määrien perusteella ja deflaoituna inflaatio-odotuksilla (ks. maaliskuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikko 4). Rahalaitosten yhdenmukaistettujen antolainauskorkojen käyttöönotto vuoden 2003 alussa aiheutti katkoksen aikasarjatilastossa.

Taulukko 4. Rahalaitosten yrityksille myöntämien uusien lainasopimusten korot

(vuotuinen korko, peruspisteinä ja painotettuna¹⁾)

							Muutos peruspisteinä syyskuuhun 2006 saakka ²⁾		
	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 Elo	2006 Syys	2005 Maalis	2006 Kesä	2006 Elo
Rahalaitosten antolainauskorot									
Sekkiluotot yrityksille	5,13	5,14	5,30	5,46	5,58	5,69	39	23	11
Enintään miljoonan euron lainat yrityksille									
Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut	3,81	3,99	4,23	4,47	4,67	4,74	51	27	7
Koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut	4,06	4,10	4,19	4,40	4,52	4,59	40	19	7
Yli miljoonan euron lainat yrityksille									
Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut	2,97	3,24	3,50	3,74	3,96	4,02	52	28	6
Koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut	3,88	3,98	4,22	4,26	4,45	4,47	25	21	2
Lisätieto									
Kolmen kuukauden rahamarkkinakorko	2,14	2,47	2,72	2,99	3,23	3,34	61	35	11
Valtion kahden vuoden joukkolainan tuotto	2,21	2,80	3,22	3,47	3,59	3,62	40	15	4
Valtion viiden vuoden joukkolainan tuotto	2,60	3,07	3,47	3,78	3,75	3,70	22	-8	-6

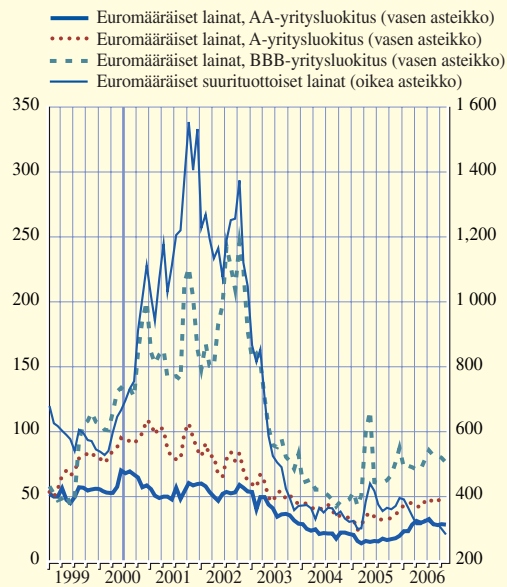
Lähde: EKP.

1) Rahalaitosten painotetut korot on joulukuusta 2003 alkaen laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrään 12 kuukauden liukuvaan keskiarvoon. Tammikuusta marraskuuhun 2003 rahalaitosten painotetut korot on laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrään keskiarvoon vuonna 2003. Lisätietoja elokuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa "Analysing MFI interest rates at the euro area level".

2) Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Kuvio 26. Yritysten joukkolainojen tuottoerot

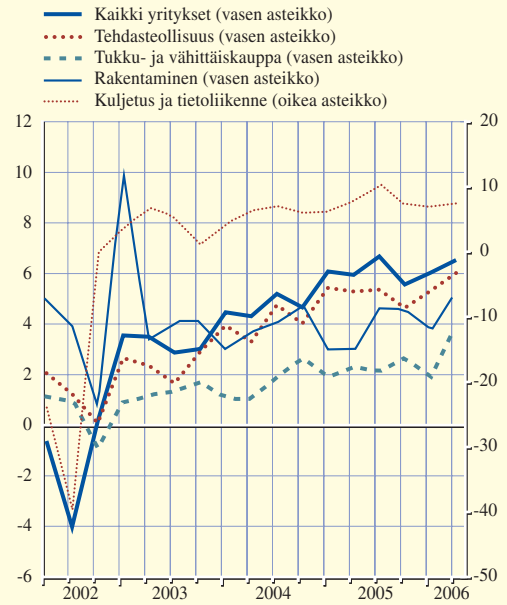
(peruspisteinä, kuukausikeskiarvoja)

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.
Huom. Yritysten joukkolainojen tuottoerot on laskettu suhteessa AAA-luokituksen saaneiden valtion joukkolainojen tuottoihin.

Kuvio 27. Pörssiyritysten tunnuslukuja

(nettotulos suhteessa nettomyyntiin, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.
Huom. Tuorein havainto on vuoden 2006 toiselta neljännekseltä.

lainauskorkojen ja vastaavanpituisten lainojen markkinakorkojen välisten erojen kaventuminen, joka oli alkanut vuoden 2003 alussa, pysähtyi vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä keskipitkissä ja pitkissä luotoissa. Sitä vastoin pankkilainojen lyhyet korot pysyivät jokseenkin ennallaan.

Yritysten markkinaehtoisien velkarahoituksen reaalkustannukset supistuivat hieman kolmannella neljänneksellä, sillä pitkät riskittömät korot laskivat ja yritysten joukkolainojen tuottoerot pysyivät ennallaan (ks. kuvio 26). Erityisesti BBB-luokituksen saaneiden euroalueen yritysten joukkolainojen tuottoerot ovat viime kuukausina kaventuneet touko- ja kesäkuussa 2006 havaitun kasvupiikin jälkeen. Vaikka yritysten luottokelpoisuusnäkymät ovat edelleen suotuisat, näkyvissä on joitakin merkkejä siitä, että ne saattavat ajan mittaan muuttua lisääntyneen velkaantumisen vuoksi.³

Yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen reaalkustannukset supistuivat jonkin verran vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä pääosin osakemarkkinoiden kehityksen ansiosta, mutta ne olivat kolmannella neljänneksellä edelleen keskimäärin suuremmat kuin toisella neljänneksellä ja huomattavasti suuremmat kuin velkarahoituksen reaalkustannukset.

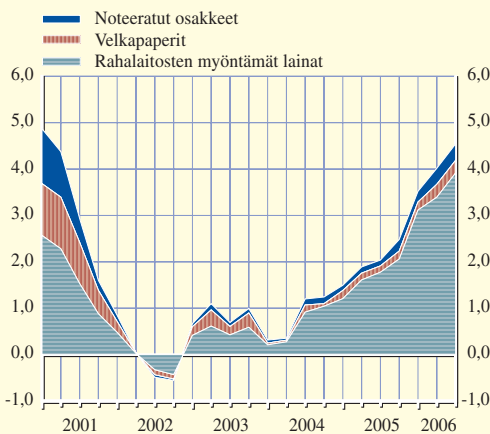
RAHOITUKSEN HANKINTA

Sisäisten rahoituslähteiden tarkastelu osoittaa, että euroalueen yritysten kannattavuus – mitattuna myynnin suhteella liike- ja nettotulokseen – pysyi hyvänä koko vuoden 2006 ensimmäisen puoliskon. Tiedot perustuvat euroalueen pörssiyritysten yhteenlaskettuihin tilinpäätöstietoihin. Yritysten

3 Ks. myös marraskuun 2006 Kuukausikatsauksen kehikko 4 ”The outlook for corporate credit spreads in the euro area”.

Kuvio 28. Yritysten rahoituksen hankinnan vuotuisen reaalin kasvuvauhdin erittely¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

¹⁾ Vuotuinen reaali kasvuvauhti on toteutuneen vuotuisen kasvuvauhdin ja BKT:n deflaattorin välinen ero.

Kuvio 29. Lainojen kehitys ja yrityskaupat euroalueen yrityssektorilla

(toteutuneiden kauppoiden arvo miljardeina euroina, 12 kuukauden liukuva summa, euroalueen yritykset ostajina)

Lähde: Bureau van Dijk (Zephyr-tietokanta).

Huom. Käteisenä tai velkana maksetut yrityskaupat tarkoittavat kauppooja, joihin liittyy käteistä tai velkaa. Yrityskauppojen yhteismäärän ja käteisenä tai velkana maksettujen yrityskauppojen välinen ero määräytyy niiden transaktioiden perusteella, jotka on maksettu muuten kuin käteisenä tai velkana eli lähinnä osakkeina.

tulokset paranivat erityisen selvästi kuljetus- ja tietoliikennealoilla. Tukku- ja vähittäiskaupassa voitot puolestaan jäivät keskimääräistä pienemmiksi (ks. kuvio 27).

Osakemarkkinoihin perustuvat kannattavuusmittarit osoittavat, että suurten pörssiyritysten kannattavuuden kasvun odotetaan jonkin verran hidastuvan seuraavien 12 kuukauden aikana mutta pysyvän edelleen vahvana (ks. kuvio 24).⁴ Tämä saattaa olla osoitus tilanteen hienoisesta tasaantumisesta edellisten vuosien erityisen korkeiden tulosodotusten jälkeen. Tulosodotukset alkoivat nousta yritysten kannattavuuden toivuttua vuosina 2002 ja 2003 tapahtuneesta voimakkaasta heikkenemisestä.

Sen lisäksi, että yrityksillä oli käytössään runsaasti sisäistä rahoitusta, niiden ulkoisen rahoituksen kysyntä kasvoi entisestään vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 28). Yritysten ulkoisen rahoituksen reaali vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 4,5 prosenttiin, kun se oli ollut toisella neljänneksellä 4,0 %. Kasvuvauhdin nopeutumista siivitti lähinnä se, että rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen osuus kasvoi edelleen voimakkaasti. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden osuus pysyi sitä vastoin vaatimattomana.

Rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2006 kolmannen neljänneksen lopussa 12,7 prosenttiin, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 11,3 % (ks. taulukko 5). Kasvuvauhti kiihtyi lokakuussa edelleen 12,9 prosenttiin. Yhtä voimakasta vuotuista

⁴ Yritysten reaali tuloskehitystä mittaavalla Dow Jones EURO STOXX -indeksillä arvioidaan yritysten lisäksi myös rahoituslaitoksia.

Taulukko 5. Yritysten rahoituksen hankinta

	Kanta sen viimeisen neljänneksen lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä (mrd. euroa)	Vuotuinen kasvuvauhti (prosenttimuutos, vuosineljänneksen lopussa)					
		2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III	Loka 2006 ³⁾
Rahalaitosten lainat	3 730	7,3	8,3	10,5	11,3	12,7	12,9
Enintään vuoden	1 108	5,4	5,8	7,7	8,0	10,5	10,7
Yli vuoden ja enintään 5 vuoden	683	6,7	9,9	14,9	17,4	20,6	20,1
Yli 5 vuoden	1 939	8,6	9,3	10,7	11,4	11,4	11,7
Liikkeeseen lasketut velkapaperit	637	2,9	3,7	3,0	5,0	4,8	-
Lyhytaikaiset	97	-1,3	-0,4	-7,0	-2,0	-0,4	-
Pitkäaikaiset, joista: ¹⁾	540	3,7	4,4	5,1	6,4	5,7	-
Kiinteäkorkoiset	413	0,4	0,4	0,2	1,1	1,3	-
Vaihtuvakorkoiset	110	18,3	23,3	24,9	30,7	28,0	-
Noteeratut osakkeet	4 087	0,5	1,0	0,7	1,0	1,0	-
Lisätieto²⁾							
Rahoituksen hankinta yhteensä	9 177	4,4	5,5	6,2	7,0	6 3/4	-
Lainat yrityksille	4 233	5,8	7,7	9,7	10,7	-12 1/2	-
Yritysten eläkerahastojen vastuuvelat	320	4,5	4,2	4,4	4,2	4 1/4	-

Lähde: EKP.

Huom. Tämän taulukon tiedot (paitsi lisätiedot) perustuvat raha- ja pankkitilastoihin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Pieniä eroja rahoitustilinpidon tietoihin nähden saattaa ilmetä lähinnä arvostusmenetelmien erojen vuoksi.

1) Kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten velkapapereiden summa ei välttämättä täsmää pitkäaikaisten velkapapereiden yhteismäärän kanssa, koska tässä taulukossa ei esitetä erikseen nollakorkoisia pitkäaikaisia arvopapereita, joihin liittyy arvostusvaikutuksia.

2) Tiedot perustuvat rahoitustilinpidon tilastoihin. Yritysten rahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja eläkerahastojen vastuuvelat. Lainat yrityksille käsittävät rahalaitosten ja muiden rahoituslaitosten myöntämät lainat. Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.

3) Lokakuun 2006 tiedot ovat käytettävissä ainoastaan rahalaitosten lainojen osalta.

kiihtymistä ei ole tapahtunut sen jälkeen, kun euro otettiin käyttöön vuonna 1999. Maturiteettikohdainen erittely osoittaa, että lyhytaikaisten lainojen vuotuinen kasvuvauhti piristyi edelleen kolmannella neljänneksellä jonkin verran ja oli lokakuussa 10,7 %. Samaan aikaan rahalaitosten myöntämien pitkäaikaisten (yli viiden vuoden pituisten) lainojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi vakaana noin 11½ prosentissa, johon se oli asetettu kesäkuussa, kun taas yhdestä viiteen vuotta pitkien lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui entisestään ja oli lokakuussa 20,1 %.

Pankkilainojen käyttöä rahoitukseen vauhditti se, että pankkien antolainauksen reaalkustannukset olivat pienet, pankkien lainanantopolitiikka oli suotuisaa ja luottamus kohentui. Yrityksille myönnettyjen lainojen nopeana jatkuva kasvu liittyy osittain erityisesti euroalueen myönteiseen talouskehitykseen tämän vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Yritykset ovat kenties käyttäneet osan hankkimistaan varoista reaali-investointeihin, kuten tämän ajanjakson aikana jatkunut kiinteän pääoman bruttomuodostuksen vankka kokonaiskasvu osoittaa. Lisäksi euroalueella tehdyt fuusiot ja yritysostot ovat nekin saattaneet edistää yritysten luotonoton nopeaa kasvua myös vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, vaikkakin vähäisemmässä määrin kuin aiempien neljännesten aikana (ks. kuvio 29). Tämän valossa lokakuussa 2006 tehdyn pankkien luotonantokyselyn tulokset osoittavat, että niin taloudelliseen toimintaan kuin rahoitusjärjestelyihinkin (kuten fuusioihin ja yritysostoihin sekä velkojen uudelleenjärjestelyyn) liittyvät rahoitustarpeet ovat osaltaan lisänneet lainojen kysyntää, vaikka rahoitusjärjestelyihin liittyvät rahoitustarpeet ovat viime aikoina jonkin verran vähentyneet.⁵ Vuoden 2006 toisen neljänneksen loppuun mennessä saatujen tietojen mukaan myös muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui yhä jyrkästi. Lainojen kasvuvauhdin kiihtyminen saattaa osittain johtua lainavarain rahoitetuista yritysostoista (ks. kehikko 4).

5 Ks. myös marraskuun 2006 Kuukausikatsauksen kehikko 2 ”The results of the October 2006 bank lending survey for the euro area”.

Kehikko 4.

LAINOITETTUIJEN YRITYSOSTOJEN VIIMEAIKAINEN KEHITYS EUROALUEELLA

Kuluneena vuonna havaittu fuusioiden ja yrityskauppojen elpyminen on kummunnut muun muassa pääomasijoitusten ja erityisesti lainoitettujen yritysostojen (LBO) lisääntymisestä.¹ Tässä kehikossa tarkastellaan lainoitettujen yritysostojen viimeaikaista kehitystä euroalueella sekä sen mahdollisia vaikutuksia rahapolitiikan kannalta.

Lainoitettulla yritysostolla tarkoitetaan, että yritys eriytetään ostamalla sen osakkeet ja allokoimalla ne keskitetyille omistajajoukkoille, johon kuuluu yrityksen johtoa, vastuullinen yhtiömies ja muita sijoittajia (äänettömät yhtiömiehet tai lainoitettuihin yritysostoihin keskittyvä rahasto [LBO-rahasto]). Koska omistajilla on käytössään vain vähän omaa pääomaa, perustettu yhteisö on erittäin velkainen.² Lainoitetussa yritysostossa vastuullinen yhtiömies, joka on usein pääomasijoitus-yhtiö, sijoittaa yhdessä useiden äänettömien yhtiömiesten, kuten institutionaalisten tai yksityis-sijoittajien, kanssa tietyn summan oman pääoman ehtoista rahoitusta LBO-rahastoon. Lisäksi LBO-rahasto hankkii velkarahoitusta ja sijoittaa kaikki varat kohdeyhtiöön. Saadakseen riittävän määrän velkarahoitusta yritysostoa varten LBO-rahasto käyttää vakuutena kohdeyrityksen omaisuutta tai tulevia kassavirtoja. Sijoituksen tuotto voidaan usein realisoida suhteellisen lyhyen ajan kuluttua jollakin seuraavista tavoista: julkinen osakeanti, myynti teolliselle ostajalle (eli toiselle yritykselle), sekundaarinen yritysosto, jossa ostajana on toinen pääomasijoittaja, tai oman pääoman uudelleenjärjestely (osinkojen nostaminen). Kun sijoittajat realisoivat tuoton, yritys voi olla erittäin velkainen. Näin ollen lainoitettut yritysostot voivat vaikuttaa yrityssektorin yleiseen velkaantumiseen.

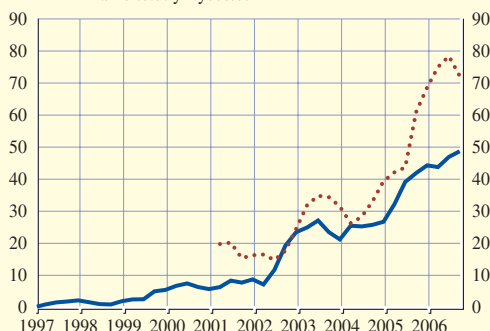
Koska vastuullisen yhtiömiehen ja äänettömien yhtiömiesten oman pääoman sijoitukset ovat suhteellisen pieniä (velan määrään verrattuna), lainoitettuihin yritysostoihin tehtyjen sijoitusten potentiaalinen oman pääoman tuotto on usein huomattavaa. Muita kannustimia lainoitettuihin yri-

1 Ks. myös heinäkuun 2006 Kuukausikatsauksen kehikko ”Recent trends in merger and acquisition activity in the euro area”.
2 Tirole, J., *The Theory of Corporate Finance*. Princeton University Press, 2006.

Kuvio A. Euroalueen yrityksiin kohdistuvien lainoitettujen yritysostojen (LBO) arvo ja lainoitettuihin yritysostoihin liittyvä syndikoitu luotonanto

(mrd. euroa)

— Lainoitettuihin yritysostoihin liittyvä syndikoitu luotonanto
..... Lainoitettut yritysostot

Lähteet: Bureau van Dijk (Zephyr) ja Thomson Deals.

Kuvio B. Rahalaitoslainat muille rahoitusväylittäjille ja yritysten liikkeeseen laskemat velkapaperit

(vuotuinen kasvuvauhti, %)

— Kaikki rahalaitoslainat muille rahoitusväylittäjille
..... Yritysten liikkeeseen laskemat velkapaperit

Lähde: EKP.

tysostoihin ovat velkavivun tuottama verosäästö (koska korkomenot ovat usein verovähennyskelpoisia) ja agentuuriongelmiin ratkeaminen (paremmat johdon kannustimet, osakkeenomistajien mahdollisuus aktiivisempaan seurantaan ja vapaan kassavirran eliminointi). Lainoitettuihin yritystoystoyihin kuitenkin kuuluu rahoitusongelmien ja viime kädessä myös konkurssin riski, jos osoitautuu, että yrityksen kassavirta ei riitä velanhoitomenoihin.³

Yhdysvalloissa on nähty usein lainoitettujen yritystoystoyojen aaltoja, mutta euroalueella tällaiset liiketoimet ovat yleistyneet vasta viime aikoina, erityisesti kahden viime vuoden aikana. Vuoden 2006 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä näiden yritystoystoyojen yhteisarvo nousi 80 miljardiin euroon (ks. kuvio A).⁴ Kehitys on näkynyt myös rahalaitosten muiden rahoituksen välittäjien sektorille – se sisältää pääomasijoitusrahastojen perustamat erillisyhtiöt (LBO-rahastot) – myöntämien lainojen yli 10 prosentin kasvuna sekä yritysten liikkeeseenlaskemien velkapapereiden liikkeeseenlaskujen vilkkautena (ks. kuvio B). Vaikka tämä velkarahoitus ei liitykään pelkästään LBO-rahastoihin tai yleisemmin pääomasijoittajiin, se kuitenkin antaa viitteitä lainoitettujen yritystoystoyojen merkityksen kasvusta. Lisäksi on mahdollista, että pankit luokittelevat osan lainoitettuihin yritystoystoyoihin myöntämästään rahoituksesta yrityksille myönnettyiksi lainoiksi. Näin ollen lainoitettut yritystoystoyot ovat saattaneet vaikuttaa yritysluottojen vuotuisen kasvuvauhdin nopeaan kiihtymiseen viime aikoina. Lokakuussa 2006 kasvuvauhti oli 12,9 %.

Euroalueella tehtyjen lainoitettujen yritystoystoyojen viimeaikaiseen yleistymiseen ovat vaikuttaneet sekä maailmanlaajuiset trendit että euroalueen erityisolosuhteet. Luonteeltaan enemmän maailmanlaajuisia tekijöitä ovat runsas likviditeetti, matalat korot, maksuhäiriöiden vähäisyys ja luottojohdannaismarkkinoiden syntyminen. Nämä kaikki ovat todennäköisesti lisänneet muiden rahoituslaitosten kuin pankkien, kuten ns. hedge-rahastojen ja CLO-rahastojen, luottoriskintotahallukkuutta.⁵ Luottoriskijohdannaismarkkinoiden synty on myös tarjonnut pankeille mahdollisuuden siirtää merkittävän osan luottoriskeistä pois lainakannastaan, mikä on luonut kapasiteettia uusien lainojen myöntämiselle. Euroalueen tasolla tulokasvun vakaus on lisännyt pääomasijoitusyritysten kannustimia ryhtyä lainoitettuihin yritystoystoyoihin. Se on parantanut yritysten vapaata kassavirtaa ja siten lainoitettujen yritystoystoyojen houkuttelevuutta.⁶ Lisäksi euron käyttöönotto on ehkä saanut aikaan skaalaetuja, jotka ovat mahdollistaneet sen, että on syntynyt korkeatuottoisten joukkolainojen markkinat sekä muita likvidejä ja suuririskisiä luottoinstrumentteja, kuten välirahoitus (mezzanine), pääomalainat (second lien) ja luontoismuotoisena takaisinmaksettavat velat, joita käytetään usein lainoitetuissa yritystoystoyoissa pankkien myöntämien limiittiluottojärjestelmien etusijaisen velan tukena.⁷

Rahapolitiikan näkökulmasta on tärkeää seurata lainoitettujen yritystoystoyojen lisääntymistä, koska se saattaa antaa viitteitä euroalueen yritystoystoyosektorin yleisestä velka- ja rahoitustilanteesta, pankkisektorin terveydestä ja likviditeetin muodostuksesta. Ensinnäkin lainoitettuja yritystoystoyoja vauh-

3 Ks. myös "Financial Stability Review". EKP, joulukuu 2006.

4 Koska kuviossa A käytettyjen tietojen lähteet eivät välttämättä ole kaikenkattavia, lainoitettujen yritystoystoyojen arvo voi olla jonkin verran ilmoitettua suurempikin.

5 CLO (Collateralised Loan Obligation) on lainasammion takaama velkapaperi. CLO-rahasto on sijoitusrahasto, joka sijoittaa CLO-tuotteisiin.

6 Koska ylimääräinen kassavirta voidaan käyttää lainoitettuun yritystoystoyoon käytetyn velan takaisinmaksuun.

7 Mezzanine-laina on rahoitusmuotona vieraan ja omanpääoman hybridi. Se on velkapääomaa, joka antaa lainantantajalle oikeuden muuntaa laina omistusosuudeksi lainan ottaneessa yhtiössä, ellei lainaa makseta ajallaan ja täysimääräisesti. Yleensä se on etuoikeudeltaan toissijainen etusijaisten lainantajien myöntämään velkaan nähden. Luontoismuotoisena takaisinmaksettava laina on äärimmäinen lainatyyppi, jossa lainansaaja ei yleensä suorita lainantantajalle minkäänlaista kassavirtaa lainan nostopäivän ja eräpäivän välisellä jaksolla. Pääomalainoja (second lien) käytetään lainoitetuissa yritystoystoyoissa paikkaamaan lainansaajan rahoitustarpeiden ja etusijaisten tai luontoismuotoisina takaisinmaksettavien lainojen ehtojen mukaisten kynnysarvojen välisiä pieniä aukkoja (esimerkiksi velkaantumisasteen osalta).

dittanut korkojen mataluus on saattanut osaltaan sumentaa euroalueen velkavipumarkkinoihin liittyviä riskejä. Siten euroalueen yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuottoerot ovat velkaantumisasteiden noususta huolimatta historiallisesti pieniä. Tästä syystä yritysten luoton laadun heikkeneminen voisi aiheuttaa pankkien luottosalkuissa merkittäviä tappioita ja lopulta johtaa lainan tarjonnan supistumiseen. Aihetta huoleen antaa yksittäistapauksiin perustuva näyttö siitä, että viimeaikaisissa lainoitetuissa yritysostoissa velkavipu on kasvanut ja lainaehjoja sekä lyhennysaikatauluja on höllennetty. Toiseksi vaikka lainoitettujen yritysostojen jaksot voivat johtaa kestävämpään suuriin velkavipuihin ja liian löysiin luottoehtoihin. Yhdysvalloissa tämä on aikaisemmin johtanut yritysten kaatumiseen ja vaikuttanut haitallisesti talouskasvuun.⁸ Kolmanneksi ostajana toimivan yhteisön lainanotto saattaa johtaa likviditeetin syntymiseen siinä määrin, että entisille kohdeyhtiön osakkeenomistajille suoritettavien maksujen myötä rahavarannot kasvavat.

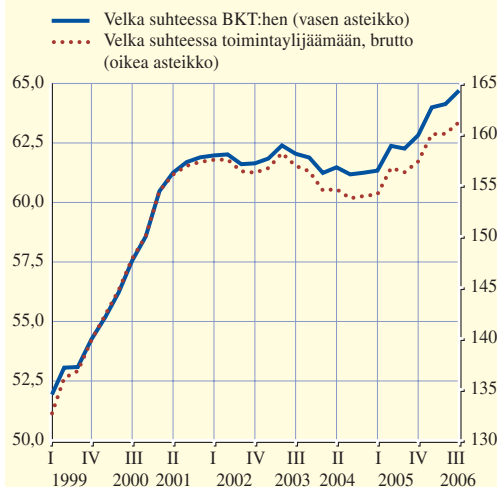
⁸ Ks. esim. Kaplan ja Stein, ”The evolution of buyout and financial structure in the 1980s”. *Quarterly Journal of Economics* 108(3), 1993, s. 313–357.

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen ja oli syyskuun lopussa 4,8 %. Se, että kasvu pysyi vaimeana markkinaehtoisen velkarahoituksen pienistä reaalikustannuksista huolimatta, saattaa juontaa juurensa muun muassa kolmesta tekijästä: käytettävissä olevaa sisäistä rahoitusta oli runsaasti, yrityksille myönnettyjen pankkilainojen osuus kasvoi voimakkaasti (kyse on siis mahdollisesta substituutiovaikutuksesta) ja velkapapereita kuoletettiin suhteellisen paljon. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen johtui siitä, että pitkäaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi. Yritysten liikkeeseen laskemien lyhyiden velkapapereiden vuotuinen muutosvauhti puolestaan pysyi vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä edelleen negatiivisena, kuten vuoden 2006 koko ensimmäisen puoliskon ja lähes koko edeltävän vuoden ajan. Lisäksi muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten epäsuorasti (esimerkiksi erillisyhtiöiden kautta) liikkeeseen laskemia velkapapereita käytettiin rahoituksessa edelleenkin erittäin runsaasti, sillä tämän sektorin liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi syyskuun lopussa 27,4 prosenttiin, kun se oli ollut edellisen vuosineljänneksen lopussa 24,7 %. Tällä sektorilla liikkeeseen laskuja toteuttavat monenlaiset tahot, kuten rahalaitokset ja muut rahoituksen välittäjät.

Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kasvuvauhti pysyi vuoden 2006 kolmannen neljänneksen lopussa ennallaan eli 1 prosentissa. Noteerattujen osakkeiden hidas kokonaiskasvu saattaa selittyä osittain sillä, että osakkeiden takaisinosto-ohjelmien suosio pysyi

Kuvio 30. Yritysten velkasuhteita

(prosentteina)

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. Toimintaylijäämä (brutto) viittaa toimintaylijäämään (brutto) ja sekalaisiin tuloihin koko taloudessa. Velka perustuu rahoitustilinpidon tilastoihin. Siihen sisältyvät lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja eläkerahastojen vastuuelvat. Viimeisen neljänneksen tiedot ovat arvioita.

voimakkaana. Myös bruttoemissiot ovat viime aikoina tuntuvasti kasvaneet. Tätä kasvua on tukenut listautumisantien ja uusantien kehitys. Kasvu on johtunut osittain myös runsaslukuisista fuusioista ja yritysostoista.

RAHOITUSASEMA

Yrityssektorin velka suhteessa BKT:hen kasvoi 65 prosenttiin vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, koska yritysten velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen (ks. kuvio 30). Vaakan jakson jälkeen yritysten velkasuhteet ovatkin nyt suurempia kuin edellisessä huipussaan vuoden 2003 puolivälissä. Sitä ennen velanotto oli lisääntynyt jyrkästi 1990-luvun jälkipuoliskolla. Myös velan suhde bruttotoimintaylijäämään suureni hieman vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Velan määrän ja korkojen kehitys ovat lisänneet merkittävästi yritysten korkorasitetta vuoden 2006 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä.

Yrityksille myönnetyn rahoituksen ja erityisesti rahalaitosten myöntämän lainarahoituksen lisääntyminen osoittaa kaiken kaikkiaan, että euroalueen yrityksille on tarjolla runsaasti rahoitusta. Yritysten rahoitustilanne on velkasuhteiden ja nettomääräisten korkomaksujen viimeaikaisesta suurentumisesta huolimatta tällä hetkellä yhä suotuisa sen ansiosta, että yritysten rahoituskustannukset ovat pieniä ja kannattavuus hyvä.

2.7 KOTITALOUKSIEN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSASEMA

Kotitalouksien lainanotto jatkui vahvana vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, ja sitä tukivat suotuisana säilyneet rahoitusolot, asuntomarkkinoiden vahva kehitys ja kuluttajien lisääntynyt luottamus. Rahalaitosten myöntämät asuntolainat lisääntyivät edelleen voimakkaasti, vaikka vuoden 2006 puolivälin jälkeen onkin ollut havaittavissa kasvun hidastumista. Lainanoton vahvana jatkunut kasvu kuvastaa myös se, että BKT:hen suhteutettu kotitalouksien velka kasvoi entisestään vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä.

RAHOITUSOLOT

Rahalaitosten korkotilastoista ja lokakuussa 2006 toteutetusta pankkien luotonantokyselystä⁶ käy ilmi, että euroalueen kotitaloussektorin rahoitusolot pysyivät suotuisina vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, vaikka lainakustannukset kasvoivatkin jonkin verran EKP:n nostettua ohjauuskorkojaan.

Rahalaitosten myöntämien asuntolainojen korot jatkoivat nousuaan kaikissa maturiteeteissa vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 31). Ne olivat keskimäärin 18–29 peruspistettä korkeammat kuin vuoden 2006 toisella neljänneksellä. Lyhyeen korkoon sidottujen lainojen korot nousivat hieman enemmän kuin pitempään korkoon sidottujen lainojen korot, mikä kavensi implisiittisiä tuottoeroja entisestään. Alun perin yli kymmeneksi vuodeksi sidottujen lainojen korot olivat syyskuussa vain 14 peruspistettä korkeammat kuin vaihtuvakorkoisten ja koroltaan alun perin enintään yhdeksi vuodeksi sidottujen lainojen korot. Vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä rahalaitosten myöntämistä kulutusluotoista enintään yhden vuoden pituisiin korkoihin sidottujen lainojen korot olivat keskimäärin 54 peruspistettä ja yli viiden vuoden pituisiin korkoihin sidottujen lainojen korot keskimäärin 21 peruspistettä korkeammat kuin vuoden toisella neljänneksellä, kun taas yli vuoden ja enintään viiden vuoden pituisiin korkoihin sidottujen lainojen korot olivat vain 4 peruspistettä korkeammat kuin edellisellä neljänneksellä. Kotitalouksille myönnettyjen lainojen korkojen ja vas-

6 Ks. marraskuun 2006 Kuukausikatsauksen kehikko 2 ”The results of the October 2006 bank lending survey for the euro area”.

taavanpituisten lainojen markkinakorkojen väliset erot pysyivät jokseenkin ennallaan vuoden 2006 toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Lokakuussa 2006 tehdyn pankkien luotonantokyselyn mukaan pankit eivät ole kolmannella vuosineljänneksellä yleisesti ottaen juurikaan muuttaneet kotitalouksille myöntämiensä asuntolainojen ehtoja, mutta kulutusluottojen ehtoja on hieman lievennetty. Pankkien mukaan luottoehtojen lieventämistä tukivat edelleen pankkien välinen kilpailu sekä yleistä talouskasvua koskevat odotukset. Asuntomarkkinanäkymien heikkenemisen katsottiin kuitenkin tiukentavan – joskin vain hieman – asuntoluottojen ehtoja ensimmäistä kertaa vuoden 2005 toisen neljänneksen jälkeen. Kulutusluottojen ehtojen nettomääräisen lieventämisen vaikutuksia heikensivät pankkien arviot kuluttajien luottokelpoisuudesta.

RAHOITUKSEN HANKINTA

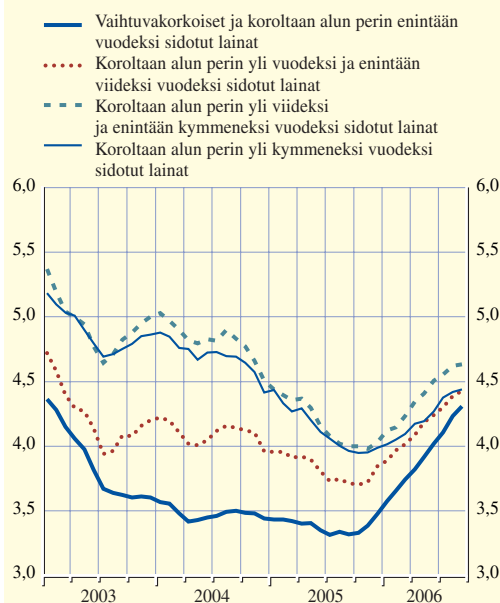
Euroalueen neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpäädästä julkistettujen tuoreimpien tietojen mukaan kaikkien rahoituslaitosten euroalueen kotitaloussektorille myöntämien lainojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui jonkin verran. Se oli 9,5 % vuoden 2006 toisella neljänneksellä, kun se oli ollut 9,7 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 32). Hienoinen hidastuminen johtui siitä, että kotitalouksien hankkima velkarahoitus muilta rahoituslaitoksilta kuin rahalaitoksilta – kuten rahoituksenvälittäjiltä ja vakuutuslaitoksilta sekä eläkerahastoilta – on vähentynyt. Euroalueen rahalaitosten myöntämien lainojen osuus kasvoi edelleen. Kotitalouksille myönnettyjen lainojen kokonaismäärän vuotuisen kasvun arvioidaan vaimenneen edelleen hieman vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä.

Rahalaitoksista lokakuuhun 2006 mennessä saatujen tietojen mukaan kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvu jatkui voimakkaana, tosin kevästä lähtien havaittu hidastuminen jatkui. Tämä hidastuminen johtui erityisesti asuntolainojen kasvukehityksestä, joka on edelleen tärkein syy vilkkaana jatkuvaan luotonantoon. Asuntolainojen vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 10,4 %, kun se oli ollut syyskuussa 11,0 % ja vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä keskimäärin 12,1 % ja 11,3 %. Lokakuussa 2006 tehdyn pankkien luotonantokyselyn mukaan rahalaitosten myöntämien asuntolainojen vähäisempi kysyntä saattaa johtua asuntomarkkinoiden näkymien heikentymisestä mutta myös muista tekijöistä kuten muiden kulutusmenojen kysynnästä. Tästä huolimatta asuntolainojen kasvu jatkui vahvana, koska rahoitusolot ovat pysyneet suotuisina, kuluttajien luottamus edelleen lisääntynyt ja asuntomarkkinat kasvaneet voimakkaasti monissa euroalueen maissa.

Kulutusluottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen jonkin verran ja oli lokakuussa 7,7 %, kun se oli ollut 8,3 % syyskuussa. Vuoden 2006 toisella neljänneksellä se oli keskimäärin 8,2 % ja kol-

Kuvio 31. Rahalaitosten kotitalouksille myöntämien asuntolainojen korot

(vuotuisina prosentteina, ilman kuluja, uusien lainasopimusten painotettuja korkoja)¹⁾

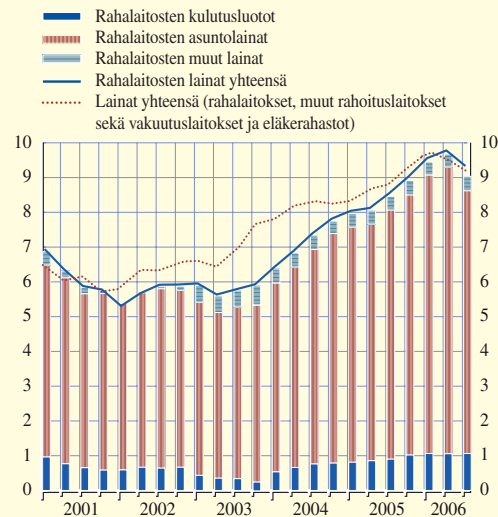

Lähde: EKP.

¹⁾ Rahalaitosten painotetut korot on joulukuusta 2003 alkaen laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän 12 kuukauden liukuvaan keskiarvoon. Tammikuusta marraskuuhun 2003 rahalaitosten painotetut korot on laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän keskiarvoon vuonna 2003. Lisätietoja elokuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa "Analysing MFI interest rates at the euro level".

Kuvio 32. Kotitalouksille myönnettyt lainat yhteensä

(vuotuinen kasvuvauhti prosentteina, vaikutus lainojen kasvuun prosenttiyksikköinä, vuosineljänneksen lopussa)

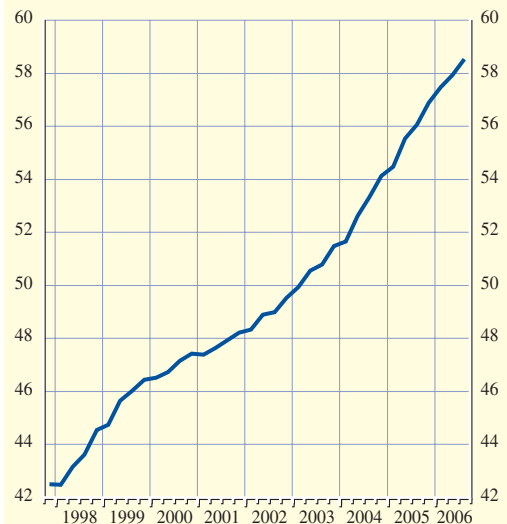

Lähde: EKP.

Huom. Vuoden 2006 kolmannelta neljännekseltä lainojen yhteismäärä (rahalaitokset, muut rahoituslaitokset sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot) on arvioitu raha- ja pankkitilastojen transaktiotietojen perusteella. Teknisiä huomautuksia -osassa on tietoja kasvuvauhtien laskentaan liittyvistä eroista.

Kuvio 33. BKT:hen suhteutettu kotitalouksien velka

(prosentteina)

Lähde: EKP.

Huom. Neljännesvuotuisten rahoitustilinpidon tietojen mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisten tietojen mukaan laskettuna. Tämä johtuu lähinnä siitä, että euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan. Viimeisen neljänneksen tiedot ovat osittain arvioita.

mannella keskimäärin 8,5 %. Kotitalouksille myönnettyjen muiden luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 2,5 % eli pysyi samana kuin syyskuussa mutta oli hieman nopeampaa kuin vuoden 2006 toisella neljänneksellä (keskimäärin 2,1 %) ja kolmannelta neljänneksellä (keskimäärin 2,3 %). Lokakuussa 2006 tehdyn pankkien luotonantokyselyn mukaan kulutusluottojen positiivista nettokäytystä siivittivät edelleen kuluttajien luottamus ja kestokulutushyödykkeisiin käytetyt menot, vaikka jälkimmäisen tekijän osuus heikkenikin edelliseen vuosineljännekseen verrattuna.

RAHOITUSASEMA

Koska kotitalouksien lainanotto pysyi vahvana, BKT:hen suhteutetun kotitalouksien velan arvioidaan kasvaneen euroalueella edelleen vuoden 2006 kolmannelta neljänneksellä noin 58,7 prosenttiin (ks. kuvio 33). Tilanteessa, jossa asuntojen hinnat ovat nousseet voimakkaasti, kotitalouksien viime vuosina tapahtunut pitkittynyt velkaantuneisuus näkyy niiden huomattavana asuntovarallisuuden kasvuna (ks. kehikossa 5 olevat EKP:n uudet arviot euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuudesta). Kotitalouksien velanhoitorasituksen (korkomenot ja velkapääoman lyhennyserät prosentteina käytettävissä olevista tuloista) arvioidaan lisääntyneen jonkin verran vuonna 2005 ja kasvavan mallillisesti myös vuonna 2006, mikä johtuu lainojen voimakkaan kasvun jatkumisesta ja siitä, että pankit ovat nostaneet myöntämiensä lainojen korkoja lokakuuhun mennessä.

Kehikko 5.

EUROALUEEN KOTITALOUKSIEN ASUNTOVARALLISUUTTA KOSKEVAT ARVIOT

Tässä kehitössä esitetään EKP:n uusia arvioita kotitalouksien asuntovarallisuudesta. Kotitalouksien asuntovarallisuudella tarkoitetaan kaikkien kotitalouksien omistamien asuntojen tämänhetkistä markkina-arvoa. Markkina-arvoon lasketaan mukaan näihin asuinrakennuksiin kuuluvien maa-alueiden arvo. Asuntovarallisuus muodostaa noin 60 % kotitalouksien kokonaisvarallisuudesta, ja sillä voi olla merkittävä vaikutus kotitalouksien kulutus- ja sijoituspäätöksiin. Tässä kehitössä selostetaan näitä uusia arvioita, jotka koskevat vuosia 1980–2005, ja asetetaan ne oikeisiin mittasuhteisiin valittujen indikaattorien avulla.

Arviointimenetelmä

Useista euroalueen maista ei tällä hetkellä ole saatavilla asuntovarallisuutta koskevia tietoja, joten arviota euroalueen yhteenlasketusta asuntovarallisuudesta ei voi tehdä pelkästään laskemalla yhteen maakohtaisia lukuja. Kotitalouksien asuntovarallisuutta koskevat vuotuiset tiedot – mukaan lukien sekä asuinrakentamisen osuus pääomakannasta että asuinrakennuksiin kuuluvien maa-alueiden arvo – kattavat tällä hetkellä noin 80 % euroalueesta BKT:n suhteen tarkasteltuna. Osasta maista nämä tiedot puuttuvat, joten niiden osuus on arvioitu käyttämällä niiden maiden tietoja, joista ne ovat saatavilla.¹

Arviointiprosessi on monivaiheinen. Ensiksi arvioitiin euroalueen asuntokanta (jäljempänä asuntojen pääomakanta). Tässä käytettiin saatavilla olevia kansallisia tietoja ja arvioita niiden maiden tiedoista, joilta ne puuttuivat: jälkimmäisten maiden pääomakannan osuus BKT:stä vuonna 1980 oletettiin samaksi kuin keskimäärin niissä maissa, joiden tiedot olivat saatavilla. Toiseksi oletettiin, että asuntojen pääomakanta tietynä vuotena on sama kuin sitä edeltävänä vuotena vähennettynä sillä osuudella, joka on tullut käyttöikänsä päähän, lisätynä kiinteän pääoman bruttomuodostuksella tarkasteltavana olevana vuonna ja vähennettynä kiinteän pääoman kulumisella eli poistoilla. Kulumisen ja poistojen oletetaan vastaavan niiden maiden keskimääräisiä lukuja, joista tietoja on saatavilla.² Koska näin muodostetut euroalueen aikasarjat kattavat koko kansantalouden, toisessa vaiheessa arvioitiin, miten suuri osuus asuntovarallisuudesta on kotitaloussektorin hallussa. Niihin maihin, joilta tiedot puuttuivat, käytettiin myös tässä niiden maiden painotettua keskiarvoa, joista tietoja on saatavilla. Kolmannessa vaiheessa arvioitiin kotitalouksien asuntovarallisuuteen luettaviin asuinrakennuksiin kuuluvien maa-alueiden arvo. Niille maille, joilta tilastot puuttuivat, asuntojen pääomakannan painotettu keskimääräinen osuus laskettiin käyttämällä jälleen niiden maiden tilastoja, joilta tiedot olivat saatavilla. Lopullisessa arvioissa otetaan huomioon myös arvostusmuutokset, jotka johtuvat pääomakantaan kuuluvien asuntojen hintojen muutoksista.

Kotitalouksien asuntovarallisuutta koskevat arviot

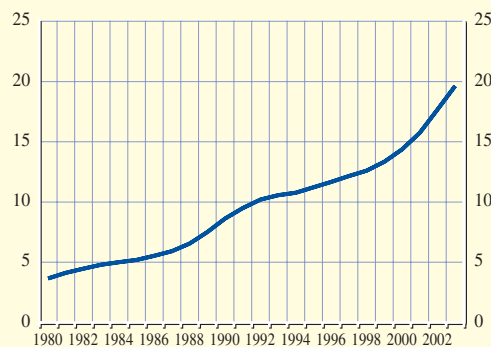
Kuviosta A käy ilmi, että kotitalouksien asuntovarallisuus (nettomääräinen eli pääoman kulumisella korjattuna) on arvioissa kasvanut 3,7 triljoonasta eurosta (vuonna 1980) 19,6 triljoonaan eu-

1 Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2223/96 Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä säädetään tietojen lähetysohjelmasta, jonka tarkistetun version odotetaan tulevan voimaan vuonna 2007. Tarkistetun ohjelman mukaisesti kansallisilla tilastolaitoksilla on velvollisuus toimittaa tiedot kotitalouksien omistamista asunnoista, mutta maa-alueita koskevien tietojen toimittaminen on edelleen vapaaehtoista. Kun tällaisia tietoja on saatavilla, niitä käytetään parantamaan euroalueen asuntovarallisuutta koskevien tilastojen laatimista.

2 Tätä menetelmää on käytetty aiemmin arvioitaessa euroalueen kiinteähintaista pääomakantaa koskevia tietoja. Ks. toukokuun 2006 Kuukausikatsauksen kehitto ”Estimates of the euro area capital stock”.

Kuvio A. Euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuus

(tämänhetkisinä markkinahintoina, triljoona euroa)

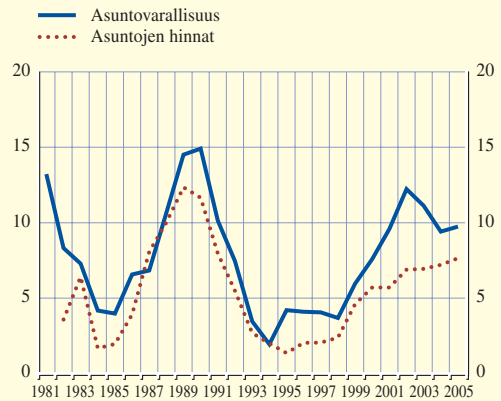

Lähde: EKP.

Huom. Arviossa otetaan huomioon kotitalouksien omistamien asuntojen pääomakannasta tehdyt poistot.

Kuvio B. Asuntovarallisuuden kasvu ja asuntojen hinnat euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

roon (vuonna 2003).³ Koko tarkastelujakson keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli siten 7,6 %. Edellä mainitut oletukset viittaavat kuitenkin siihen, että arvioihin euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuudesta liittyy suurempaa epävarmuutta kuin muihin euroalueen tilastoihin. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että arvioinnissa käytettäviin kansallisiin tietoihin itsessään liittyy suurempaa epävarmuutta kuin muihin kansallisiin tilastoihin muun muassa sen vuoksi, että asuntojen hintatilastojen laatu on muita tilastoja huonompi (monissa maissa asuntojen hinnat ovat erittäin merkittävä asuntovarallisuuden kasvuun vaikuttava tekijä). Useat herkkyyssimuloinnit osoittavat kuitenkin, että etenkin kotitalouksien asuntovarallisuuden kasvuvauhtia koskevat arviot ovat riittävän vahvoja kestämään muutokset taustaoletuksissa.

Kuviossa B esitetään kotitalouksien asuntovarallisuuden kasvuvauhti ja asuntojen hintojen nousuvauhti euroalueella. Koska kotitalouksien asuntovarallisuudesta on tällä hetkellä saatavilla kansallisia tietoja vain vuoteen 2003 saakka, muutamaa viime vuotta koskevat tiedot on arvioitu asuntovarallisuuden sekä asuntojen hintojen ja asuinrakennusinvestointien – jälkimmäisistä on saatavilla tietoja vuoteen 2005 saakka – välisen historiallisen ekonometrisen riippuvuussuhteen perusteella. Näin ollen arvioita kotitalouksien asuntovarallisuudesta vuosina 2004–2005 on tulkittava varoen. Kuvioista ilmenee, että euroalueen asuntovarallisuudessa on ollut kaksi kasvusykliä, joiden huiput osuivat vuosiin 1989 ja 1990 sekä mahdollisesti vuoden 2002 puoliväliin. Kuvioista näkyy myös, että kotitalouksien asuntovarallisuus on muuttunut varsin samansuuntaisesti kuin asuntojen hintakehitys euroalueella. Tämä ei ole kovin yllättävää, sillä asuntojen hintojen muutokset vaikuttavat jo olemassa olevan asuntokannan arvoon, ja asuinrakennusinvestoinnit ja poistot ovat melko pieniä koko asuntokantaan verrattuna. Asuntovarallisuuden arvon mittarista on kuitenkin se hyöty, että siitä saadaan tietoa asuntovarallisuuden kehityksestä, ja sitä taas tarvitaan moniin muihin analyyseihin.

³ Kansalliset tiedot ennen vuotta 1999 on aggregoitu käyttämällä euroon peruuttamattomasti kiinnitettyjä muuntokursseja.

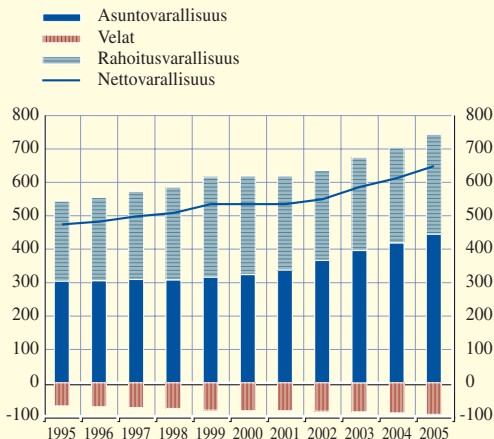
Kotitalouksien nettovarallisuutta koskevat arviot

Kuviosta C käy ilmi euroalueen kotitalouksien nettovarallisuuden (eli kotitalouksien yhteenlasketun asunto- ja rahoitusvarallisuuden miinus velkojen) kehitys prosentteina käytettävissä olevista bruttotuloista vuodesta 1995 vuoteen 2005 (tältä ajanjaksolta on olemassa tietoja kotitalouksien rahoitusvarallisuudesta).⁴ Kuviosta näkyy, että euroalueen kotitalouksien kokonaisvarat miinus velat prosentteina käytettävissä olevista tuloista kasvoivat verrattain vakaasti 1990-luvun jälkipuoliskolla ja olivat vuonna 2000 noin 535 % käytettävissä olevista tuloista. Kotitalouksien nettovarallisuuden kasvuun vaikutti lähinnä osakemarkkinoiden suotuista kehitys, joka johti kotitalouksien rahoitusvarallisuuden kasvuun tarkasteluajanjaksona, sillä kotitalouksien asuntovarallisuuden määrä suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin pysyi jokseenkin vakaina vuoteen 1998 saakka. Tämän jälkeen euroalueen kotitalouksien nettovarallisuus kasvoi voimakkaasti, ja vuonna 2005 se oli 650 % käytettävissä olevista tuloista. Tämä kehitys johtui pääasiassa asuntomarkkinoiden vahvasta kehityksestä ja asuntojen hintojen noususta seitsemän viime vuoden aikana. Kotitalouksien asuntovarallisuus onkin kasvanut tuntuvasti eli vuoden 1998 noin 310 prosentista vuoden 2005 noin 445 prosenttiin käytettävissä olevista tuloista. Myös euroalueen kotitalouksien velkaantuneisuus on lisääntynyt melko tasaisesti vuoden 1995 jälkeen, mutta kotitalouksien asunto- ja rahoitusvarallisuus on lisääntynyt huomattavasti vähemmän. On kuitenkin huomattava, että varat ja velat eivät jakaannu tasaisesti kotitalouksien kesken.

EKP:n uudet arviot euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuudesta täydentävät osaltaan tietoja, joita saadaan taloudellisesta ja rahataloudellisesta analyysistä sekä kokonaistaloudellisista arvioista. Uusien arvioiden mukaan asuntovarallisuus on kasvanut voimakkaasti vuodesta 1998, mikä käy yksiin asuntomarkkinoiden vahvan kehityksen kanssa monin paikoin euroaluetta. Arviotaessa asuntovarallisuuden kasvun vaikutuksia – esimerkiksi tarkasteltaessa velan suhdetta varallisuuteen – on pidettävä mielessä, että euroalueen kotitalouksien asuntovarallisuutta kuvaaviin uusiin aikasarjoihin liittyy enemmän epävarmuutta kuin muihin euroalueen tilastoihin ja että näiden aikasarjojen laadun odotetaan paranevan ajan myötä, kun käyttöön saadaan aiempaa enemmän ja parempia kansallisia arvioita.⁵

Kuvio C. Euroalueen kotitalouksien nettovarallisuus

(prosenttia käytettävissä olevista bruttotuloista)

Lähde: EKP.

Huom. Tiedot vuoden 2005 rahoitusvarallisuudesta ja veloista perustuvat arvioihin.

4 Kotitalouksien hankkimien kestävien kulutustavaroiden ei kansantalouden tilinpidossa katsota olevan investointeja eikä niitä ole tässä yhteydessä sisällytetty arvioihin kotitalouksien kokonaisvarallisuudesta. Lisätieto kotitalouksien käytettävissä olevista bruttotuloista (eli käytettävissä olevat nettotulot lisätynä kiinteän pääoman kulutuksella) sekä muista euroalueen institutionaalisen sektorin (kotitaloudet, yritykset, rahoituslaitokset ja julkisyhteisöt) rahoitus- ja muista kuin rahoitustilinpidosta koskevista tiedoista saa EKP:n 31.5.2006 julkaisemasta lehdistötiedotteesta "First release of euro area accounts for institutional sectors (1999–2004)".

5 Uudet asuntovarallisuutta koskevat aikasarjat ovat saatavilla EKP:n verkkosivuilta (Statistical Data Warehouse -osiosta).

3 HINNAT JA KUSTANNUKSET

Euroalueen YKHI-inflaatiiovauhdin arvioidaan nopeutuneen jälleen marraskuussa 1,8 prosenttiin. Nopeutumista edelsi öljyn hinnan laskun aiheuttama inflaatiiovauhdin huomattava hidastuminen. Tämänhetkiset tuottajahintatiedot viittaavat siihen, että tuotantoketjun loppupäässä on edelleen jonkin verran hintojen nousupaineita, jotka johtuvat öljyn ja muiden raaka-aineiden aiemmista hinnannousuista. Sitä vastoin kotimaiset hintapaineet – myös työmarkkinoista aiheutuvat – ovat viimeisimpien indikaattorien perusteella pysyneet maltillisina. Euroalueen YKHI-inflaatio nopeutuu todennäköisesti jälleen tammikuussa 2007 välillisten verojen korotusten vuoksi. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden tuoreissa arvioissa vuotuisen YKHI-inflaation ennustetaan tulevana vuosina vaihtelevan 2 prosentin tuntumassa. Hintakehitysnäkymiin liittyy edelleen ennakoitua nopeamman inflaation riskejä. Erityisesti työmarkkinoiden kohentuminen saattaa johtaa ennakoitua merkittävästi suurempiin palkkojen nousupaineisiin.

3.1 KULUTTAJAHINNAT

YKHI-INFLAATIO MARRASKUUSSA 2006

Eurostatin alustavan arvion mukaan YKHI-inflaatio nopeutui marraskuussa 1,8 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ollut 1,6 % (ks. taulukko 6). YKHIn yksittäisten erien kehityksestä on saatavissa yksityiskohtaisia tietoja vasta joulukuun puolivälissä. Vuotuisen inflaatiiovauhdin nopeutumiseen vaikutti todennäköisesti kuitenkin pääasiassa epäsuotuisa vertailuajankohdan vaikutus, joka liittyy Katrina- ja Rita- hurrikaanien jälkeiseen energian hinnan laskuun vuonna 2005.

YKHI-INFLAATION KEHITYS LOKAKUUHUN 2006 ASTI

YKHI-inflaation nopeutumista marraskuussa edelsi heinäkuussa 2006 alkanut inflaatiiovauhdin huomattava hidastuminen (ks. kuvio 34). Inflaatiiovauhdin hidastuminen johtui lähinnä raakaöljyn sekä öljyyn läheisesti liittyvien energiaerien hintojen laskusta. Euroalueen YKHI-inflaatio hidastui alimmilleen eli 1,6 prosenttiin lokakuussa 2006, kun se heinäkuussa oli ollut 2,4 %. Öljyn hinnan aiempi välitön YKHI-inflaatiota kiihdyttävä vaikutus on lieventynyt. Tämä on kaventanut eroa, joka on YKHIn ja ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn vuotuisen muutosvauhdin välillä. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti on pysynyt jokseenkin ennallaan vuoden 2006 toisesta neljänneksestä lähtien.

Taulukko 6. Hintakehitys

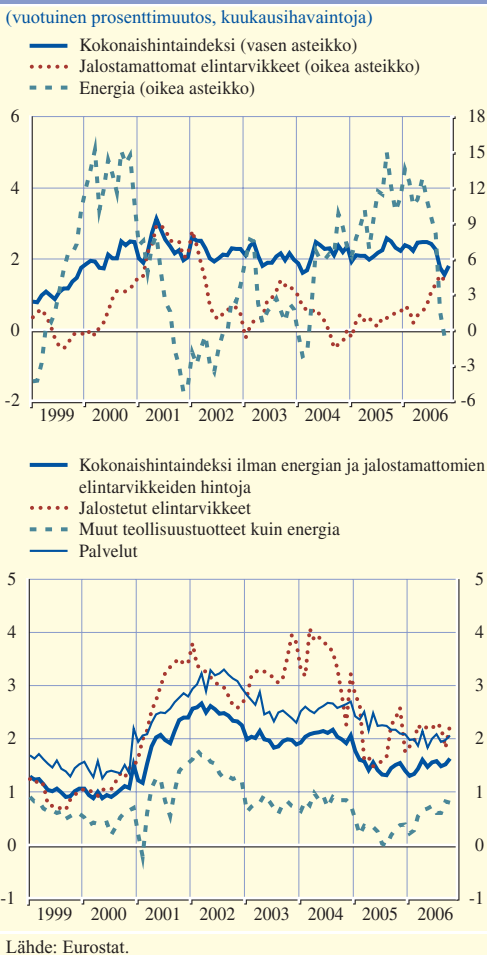
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2004	2005	2006 Kesä	2006 Heinä	2006 Elo	2006 Syys	2006 Loka	2006 Marras
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät								
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,1	2,2	2,5	2,4	2,3	1,7	1,6	1,8
Energia	4,5	10,1	11,0	9,5	8,1	1,5	-0,5	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,6	0,8	2,1	3,2	3,9	4,6	4,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	3,4	2,0	2,2	2,3	2,2	1,8	2,3	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,8	0,3	0,7	0,6	0,6	0,8	0,8	.
Palvelut	2,6	2,3	2,0	2,1	1,9	2,0	2,1	.
Muut hintaindikaattorit								
Teollisuuden tuottajahinnat	2,3	4,1	5,8	6,0	5,7	4,6	4,0	.
Öljyn hinta (euroa/barreli)	30,5	44,6	55,4	58,8	57,8	50,3	47,6	46,7
Muiden kuin energiaraaka-aineiden hinnat	10,8	9,4	22,0	26,7	26,8	26,4	28,7	22,9

Lähteet: Eurostat, HWWA ja Thomson Financial Datastreamin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Marraskuun 2006 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

**Kuvio 34. YKHI-inflaatio eriteltyinä:
pääerät**

maiset hintapaineet ovat sitä vastoin pysyneet maltillisempina (ks. kehikko 6).

Viimeaikaisemmat YKHI-tiedot viittaavat siihen, että kotimaiset hintapaineet ovat edelleen yleisesti ottaen pysyneet maltillisina. Erityisesti ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti on pysynyt jokseenkin vakaana lokakuuta 2006 edeltävänä puolivuotisjaksona. Tämä johtuu jalostettujen elintarvikkeiden ja palvelujen hintojen nousuvauhdin pienistä vaihteluista sekä muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin vain hienoisesta nopeutumisesta. Muutosvauhdin vain hienoinen nopeutuminen viittaa siihen, että öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin öljyn hintojen aiemmat hinnannousut ovat välittyneet kuluttajahintoihin toistaiseksi vain vähäisessä määrin. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn hienoinen nopeutuminen 1,6 prosenttiin lokakuussa johtui siitä, että jalostettujen elintarvikkeiden ja palvelujen hintojen nousuvauhti nopeutui jonkin verran. Sitä vastoin muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen nousuvauhdin nopeutuminen lokakuussa johtui lähinnä tupakan hinnan korotuksista Saksassa. Korotukset ennakoivat tammikuussa 2007 voimaan tulevaa arvonlisäveron korotusta. Palvelujen hintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen johtui erityisesti viestintälaitteiden ja -palvelujen hintojen laskun hidastumisesta.

Hintojen viimeaikainen kehitys vahvistaa käsitystä, että energian hinnan nousuvauhdin vaihtelulla voi olla huomattava vaikutus siihen, miten YKHI-inflaatio lyhyellä aikavälillä tarkalleen kehittyi. Raakaöljypohjaisten energiatuotteiden halpeneminen vaikutti energian hinnan laskun jatkumiseen lokakuussa 2006: bensiinin hinnan vuotuinen nousuvauhti hidastui 7,2 % ja nestemäisten polttoaineiden 5,5 %. Kuluttajahintojen nousuvauhdin näin voimakasta hidastumista ei ainoastaan raakaöljyn hinnan kehityksen perusteella olisi voitu odottaa. Kuten marraskuun 2006 Kuukausikatsauksen kehikko 5 ”Recent developments in oil and petrol prices” osoittaa, tähän kehitykseen on saattanut vaikuttaa jalostusmarginaalin eli raakaöljyn ja bensiinin hinnan eron kaventuminen.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui hieman lokakuussa 2006, ensimmäisen kerran sitten maaliskuun. Viime kuukausina muutosvauhti on ollut nopea, mikä osittain johtuu kesän säästä, joka vähensi vihannesten ja hedelmien tarjontaa suhteessa kysyntään.

Pidemmän aikavälin tarkastelu ja kansantalouden tilinpidon tiedot vahvistavat, että YKHI-inflaatiiovauhdin nopeutuminen vuoden 2004 puolivälistä vuoden 2006 toiseen neljännekseen johtui paljolti ulkomaisista kustannuspaineista, kuten öljyn hinnannousun vaikutuksesta. Koti-

KANSANTALouden TILINPIDON TIETOJEN KÄYTTÄMINEN EUROALUEEN HINTAPAINOIDEN ARVIOIMISEKSI

Euroalueen talouden hintapainoiden arvioiminen on yksi EKP:n suhdanneanalyysin keskeisiä tavoitteita. Olennaisena osana tähän kuuluu hinta- ja kustannusmuuttujien analysointi. Käytössä on yleensä monia tietolähteitä, kuten kuluttaja- ja tuottajahintaindeksit, työvoimakustannustiedot, raaka-aineiden hinnat ja kyselyt. Kansantalouden tilinpidon tiedoista saadaan myös arvokasta aineistoa arvioinnin tekemiseen. Tässä kehitössä tarkastellaan kansantalouden tilinpidon mukaisia hinta- ja kustannustietoja ja arvioidaan niiden antamia viitteitä euroalueella vallitsevista hintapainoista.

Kansantalouden tilinpidon hinta- ja kustannustiedot

Analyyttisiä tarkoituksia varten kansantalouden tilinpidon tiedot voidaan jaotella usealla eri tavalla. Analysoitaessa lopputuotteiden hintakehitystä euroalueen ulkopuolelta tulevia hintapainoita voidaan arvioida tarkastelemalla tuonin deflaattorin kehitystä, kun taas euroalueen sisäisiä hintapainoita voidaan selvittää BKT:n deflaattorin avulla (ks. kuvio A). Lopputuotekysynnän deflaattori voidaan edelleen jakaa menoerien mukaan, kuten yksityisen kulutuksen deflaattori (vastaa YKHIä, mutta eroaa siitä joissakin kohdin esimerkiksi siten, että omistusasuntojen laskennalliset menot otetaan huomioon) sekä investointien ja julkisen kulutuksen deflaattorit. BKT voidaan jakaa eri tulokomponentteihin. Siten tietoa voidaan saada euroalueen sisäisten hintapainoiden kehityksestä eriteltynä palkkakustannuksiin, bruttotoimintaylijäämään tai voittoihin ja veroihin, joista on vähennetty tuotanto- ja tuontitukipalkkiot. Koska BKT:n deflaattori mittaa tuotantoyksikköä kohden lasketun koko arvonlisäyksen ”hintaa”¹, se voidaan jakaa yksikkötyökustannuksiin, bruttotoimintaylijäämään (tai voittoihin) tuotantoyksikköä kohden ja välillisiin veroihin (netto) tuotantoyksikköä kohden. Voittoja voidaan vaihtoehtoisesti tarkastella voittomarginaalilla, joka jää työvoimakustannusten vähentämisen jälkeen. Kansantalouden tilinpidon tiedoista saadaan myös viitteitä talouden eri sektoreiden ja toimintojen kustannuskehityksestä.

Kansantalouden tilinpidon tiedot kattavat laajasti ja johdonmukaisesti talouden monia eri puolia, ja siksi eurojärjestelmän asiantuntijat käyttävät niitä arvioidensa runkona. Tällaisten tietojen käyttöön liittyy kuitenkin haittoja, varsinkin kun tiedot ovat käytettävissä ainoastaan neljännesvuositain ja huomattavalla viiveellä (esimerkiksi kansantalouden tilinpidon tulopuolen tietoja euroalueelta vuoden 2006 kolmannelta neljännekseltä on tarkoitus julkaista vasta tammikuun 2007 puolivälissä). Lisäksi kansantalouden tilinpidon tietoja saatetaan myöhemmin tarkistaa, mikä tuo lisää epävarmuutta niiden reaaliaikaiseen arviointiin. Koska kansantalouden tilinpidon tiedot perustuvat deflatoimien vuoksi ensisijaisesti tilastollisiin lähteisiin, kuten kuluttaja- ja tuottajahintatilastoihin, olemassa olevien hintatilastojen mahdolliset puutteet näkyvät myös kansantalouden tilinpidon deflaattoreissa (esimerkiksi liike-elämän palveluiden ja ulkomaankaupan hintatilastojen puutteellisuuksina).

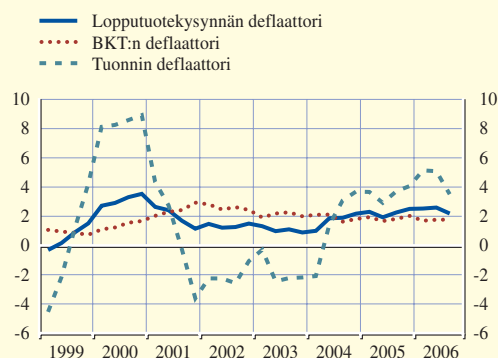
Ulkoisten ja sisäisten hintapainoiden viimeaikainen kehitys

Kuviot A ja B antavat jonkinlaisen kuvan siitä, miten suuria ulkoisia hintapainoita euroalueeseen on viime aikoina kohdistunut. Tuonin deflaattori on suurentunut huomattavasti viime vuosina,

¹ Arvonlisäys lasketaan tässä siten, että välituotekäyttö vähennetään bruttotuotoksesta. ”Hinnan” laskemiseksi arvonlisäyksen yksikköä kohden tarvitaan arvonlisäyksen nimelliset ja volyymitiedot. Koska arvonlisäyksen volyymia ei todellisuudessa havainnoida, se lasketaan monesti käyttämällä ns. kaksoisdeflatoimintimenetelmää, jossa bruttoarvonlisäyksen volyyymi saadaan vähentämällä kiinteähintainen välituotekäyttö kiinteähintaisesta tuotannosta.

Kuvio A. Lopputuotekäynnän, BKT:n ja tuonnin deflaattorit

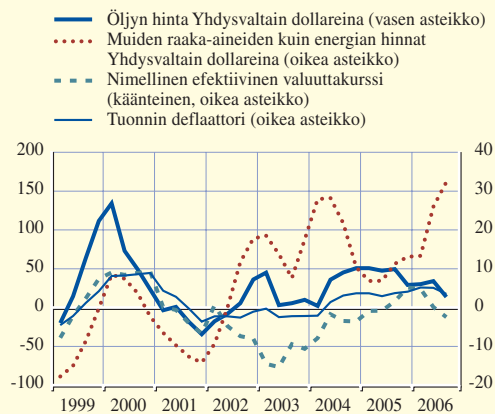
(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio B. Raaka-aineiden hinnat, valuuttakurssi ja tuonnin deflaattori

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: EKP, Eurostat, HWWA, Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.

mikä viittaa siihen, että ulkoiset hintapaineet ovat merkittävästi kasvaneet. Vaikka tuonnin deflaattori kattaa sekä euroalueen ulkopuolisen että euroalueen sisäisen kaupan, kuviosta B ilmenee, että tämä paineiden kasvu on paljolti johtunut öljyn hinnan kallistumisesta. Öljyn hinnan viimeaikainen halpeneminen samoin kuin euron äskettäinen vahvistuminen ovat osaltaan vähentäneet näitä paineita. Muiden tuontitavaroiden, kuten muiden raaka-aineiden kuin öljyn ja etenkin teollisuuden raaka-aineiden, hintojen nousun jatkuminen vahvana on kuitenkin edelleen ollut synnä siihen, että ulkopuolelta tulevat paineet ovat nousseet vuoden 2006 jälkipuoliskolla.

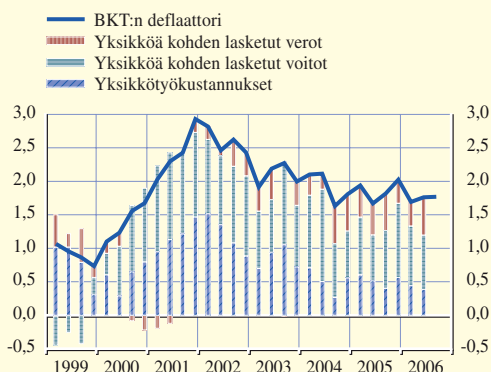
Päinvastoin kuin ulkoiset hintapaineet, euroalueen sisäiset hintapaineet, jotka näkyvät BKT:n (arvonlisäyksen mukaisen) deflaattorin vuotuisessa muutosvauhdissa, ovat viime vuosina pysyneet aiempaa maltillisempina. Muutosvauhti on ollut suunnilleen 2 % vuodesta 2004 alkaen oltuaan peräti 3 % vuoden 2001 lopulla. Kun BKT:n deflaattorin kehitystä tarkastellaan eriteltyinä kuvion C tapaan, eri alaerien kehityksen voidaan kuitenkin todeta olleen hyvinkin erisuuntaista. Varsinkin yksikkötyökustannusten kasvun vaikutus deflaattorin kehitykseen on vähentynyt merkittävästi vuoden 2002 jälkeen ja oli noin ½ prosenttiyksikköä vuoden 2006 toisella neljänneksellä. Tämä heikkeneminen kuvastaa yleistä maltillista palkkakehitystä suuren työttömyyden ja lisääntyneen kansainvälisen kilpailun oloissa. Aivan hiljattain työn tuottavuuden suhdanneluonteinen paraneminen on myös osaltaan hillinnyt yksikkötyökustannusten kasvua. Sitä vastoin yksikköä kohden laskettujen välillisten verojen vaikutus on lisääntynyt ajan myötä, kun taas yksikköä kohden laskettujen voittojen vaikutus on pysynyt suurin piirtein vakiona noin 0,9 prosenttiyksikössä. Näin ollen tuottajat ovat keskimäärin pystyneet edelleen kasvattamaan voittojaan siitä huolimatta, että muiden tuotantopanosten kuin työvoiman kustannuspaineet ovat pysyneet voimakkaina ja kansainvälinen kilpailu on kiristynyt.

Sektorikohtainen kehitys

Voittojen kehityksen vahvuus tulee varsin selvästi esille tarkasteltaessa (ilman rakentamista lasketun) teollisuuden kehitystä. Kuviosta D ilmenee teollisuuden tuottajahintojen ja teollisuuden arvonlisäyksen deflaattorin kehitys (eriteltyinä yksikkötyökustannuksiin ja yksikkötyökustannus-

Kuvio C. BKT:n deflaattori eriteltyinä

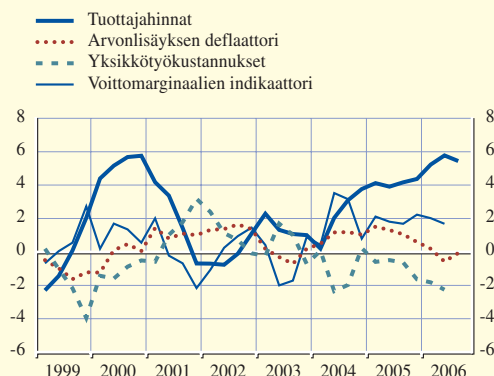
(vuotuinen prosenttimuutos ja prosenttiyksikköinä, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio D. Teollisuuden tuottajahinnat ja teollisuuden arvonlisäyksen deflaattori

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Teollisuus ilman rakentamista.

ten perusteella laskettuun voittomarginaalien indikaattoriin).² Merkittävä ero tuottajahintakehityksen ja arvonlisäyksen deflaattorin välillä johtuu ensisijaisesti siitä, että välituotteiden tuotantopanosten kustannukset ovat nousseet.³ Koska tämä nousu ei ole kokonaan välittynyt tuottajahintoihin, se on vaikuttanut voittomarginaaleihin – joskin eri tavoin tuotantoketjun eri vaiheissa – ja koko teollisuuden arvonlisäyksen deflaattorin kasvuvauhti on hidastunut. Lisäksi yksikkötyökustannukset ovat pienentyneet, mikä on osaltaan toiminut vastapainona sille, että muiden tuotan-

2 Koska tuotteisiin liittymättömistä tuotantoon kohdistuvista veroista (ilman tukipalkkioita) ei ole käytettävissä sektorikohtaisia tietoja, tässä käytetään voittomarginaalien indikaattoria, jossa voittomarginaalin korvikkeena käytetään bruttoarvonlisäyksen deflaattorin (perushintojen perusteella laskettuna) ja yksikkötyökustannusten muutosvauhtien välistä eroa.

3 Tuottajahinnat kuvaavat bruttotuotoksen hintoja, kun taas arvonlisäyksen deflaattori kuvaa ainoastaan arvonlisäyksen hintaa (eli bruttotuotoksen ja välituotteiden tuotantopanosten välistä eroa). Näin ollen välituotteiden kustannusten nousu, joka välittyy kokonaan hintoihin, johtaa siihen, että bruttotuotoksen hinnat nousevat. Välituotteiden kustannusten kasvu ei kuitenkaan johda arvonlisäyksen deflaattorin nousuun.

Arvonlisäyksen deflaattorin erittely

(vuotuinen prosenttimuutos ja prosenttiyksikköinä, vuosihavaintoja)

	Koko talous			Teollisuus			Palvelusektori		
	Arvonlisäyksen deflaattori	Yksikkötyökustannukset	Voittomarginaalien indikaattori	Arvonlisäyksen deflaattori	Yksikkötyökustannukset	Voittomarginaalien indikaattori	Arvonlisäyksen deflaattori	Yksikkötyökustannukset	Voittomarginaalien indikaattori
1999	0,7	1,8	-1,1	-1,1	-1,8	0,7	1,5	3,4	-1,9
2000	1,4	1,1	0,4	-0,2	-1,1	0,9	1,8	1,7	0,1
2001	2,6	2,3	0,3	1,1	1,3	-0,3	2,9	2,6	0,3
2002	2,6	2,4	0,2	1,4	1,0	0,4	3,0	2,8	0,1
2003	2,1	1,8	0,3	-0,2	0,4	-0,6	2,6	2,0	0,6
2004	1,7	0,9	0,8	1,0	-1,0	2,0	2,0	1,7	0,2
2005	1,6	1,0	0,6	1,1	-0,8	2,0	1,7	1,2	0,5
2006H1 ¹⁾	1,4	0,9	0,5	-0,2	-2,0	1,9	1,5	1,6	-0,1

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Teollisuus ilman rakentamista. Koska tuotteisiin liittymättömistä tuotantoon kohdistuvista veroista (ilman tukipalkkioita) ei ole käytettävissä sektorikohtaisia tietoja, tässä käytetään voittomarginaalien indikaattoria, jossa voittomarginaalin korvikkeena käytetään bruttoarvonlisäyksen deflaattorin (perushintojen perusteella laskettuna) ja yksikkötyökustannusten muutosvauhtien välistä eroa.

1) H1 = Vuoden 2006 ensimmäinen puolisko.

Täydelliset (eli myös tulopuolen tiedot sisältävät) kansantalouden tilinpidon tiedot ovat tällä hetkellä käytettävissä ainoastaan vuoden 2006 ensimmäiseltä puoliskolta.

topanosten kuin työvoiman kustannukset ovat aiheuttaneet hintojen nousupaineita. Tämän kehityksen myötä yritykset ovat voineet pitää voittomarginaalinsa tasapainossa. Jos yksikkötyökustannukset nousisivat, kuten vuosien 2000 ja 2002 välisenä aikana tapahtui, tämä kuitenkin lisäisi painetta yritysten tuotantopanosten kustannuksiin.

Yksikkötyökustannusten kasvu on hidastunut myös palvelusektorilla vuodesta 2002 alkaen, kuten ilmenee oheisesta taulukosta, jossa kuvataan arvonlisäyksen deflaattorin kehitystä teollisuudessa ja palvelusektorilla vuodesta 1999 lähtien. Palvelusektorin yksikkötyökustannusten nousu on kuitenkin yleensä keskimäärin nopeampaa kuin teollisuudessa, mikä lähinnä kuvastaa palvelusektorin työn tuottavuuden heikompaa kasvua. Vaikka voittomarginaalien indikaattorin erot eivät ole yhtä systemaattisia teollisuuden ja palvelusektorin välillä, ne ovat yleensä olleet vaihtelevammat ja keskimäärin suuremmat teollisuudessa. Teollisuuden kehitys on ailahtelevampaa kuin palvelusektorin, mikä muun muassa kuvastaa teollisuuden suurempaa suhdannevaihtelua ja selvempää alttiutta ulkoiselle hintakehitykselle sekä raaka-aineiden hintavaihteluille.

Kansantalouden tilinpidon indikaattoreista saadaan hyödyllistä tietoa euroalueen hinta- ja kustannuskehityksestä sekä koko taloudessa että sen eri sektoreiden osalta. Nykytilanteessa euroalueen sisäisten kustannuspaineiden tarkastelu osoittaa, että vaikka yksikkötyökustannusten kasvu on vähäistä, sisäisiä hintapaineita ylläpitävät valtioiden toimenpiteet ja voittomarginaalien kehitys. Analyysistä ilmenee myös se, että ulkoiset kustannuspaineet ovat jatkuvasti nousseet viime vuosien aikana.

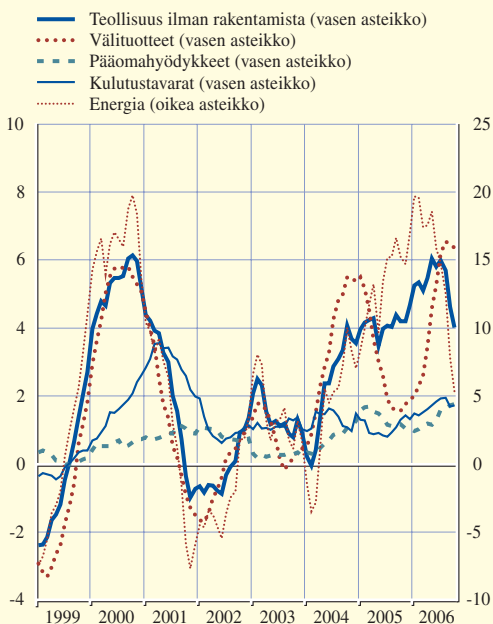
3.2 TUOTTAJAHINNAT

Energian hinnan lasku on myös johtanut teollisuuden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastumiseen viime kuukausina. Muiden kuin energiasektorin tuottajahintojen huomattava nousu viittaa kuitenkin edelleen hintojen nousupaineiden jatkumiseen tuotantoketjun loppupäässä. Ilman rakennusalan lasketun teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen lokakuussa 2006 eli 4,0 prosenttiin, kun se heinäkuussa oli ollut 6,0 %. Hidastuminen johtui energian hinnan laskusta (ks. kuvio 35). Samana ajanjaksona muiden kuin energiantuotantosektorin tuottajahintojen nousuvauhti pysyi jokseenkin ennallaan eli nopeana. Tätä edelsi kuitenkin tuottajahintojen vuotuisen nousuvauhdin huomattava nopeutuminen näillä sektoreilla verrattuna vuoden alun tilanteeseen. Väli tuotteiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti on ollut erityisen nopeaa vuoden 2006 jälkipuoliskolla, mikä johtuu öljyn ja muiden raaka-aineiden aiemmista hinnannousuista. Sitä vastoin pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti on ollut maltillisempi. Kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti on kuitenkin nopeutunut vähitellen vuoden 2005 puolivälistä lähtien, mikä johtuu raaka-aineiden aiempien hinnannousujen välillisistä vaikutuksista.

NTC Economicsin suhdannekyselyistä saadut tiedot hinnanasetannasta viittaavat siihen, että tuotantopanosten hintojen nousupaineet ovat vähentyneet hieman vuoden 2006 puolivälistä lähtien sekä teollisuus- että palvelutoimialalla. Niiden tuotantopanosten hintaindeksin kehitys marraskuussa viittaa kuitenkin edelleen siihen, että yritysten tuotantopanosten hintojen nousupaineet jatkuvat (ks. kuvio 36). Tuotantopanosten hintojen nousupaineiden vaimeneminen liittyy todennäköisesti erityisesti energian hinnan laskuun. Muiden raaka-aineiden hintojen nousu on sitä vastoin todennäköisesti vaikuttanut osaltaan nousupaineiden jatkumiseen. Tuotantopanosten hintaindeksin viimeaikaista laskua on seurannut yritysten laskuttamien hintojen indeksin lasku sekä teollisuus- että palvelutoimialalla.

Kuvio 35. Teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 36. Tuottajien tuotosten ja panosten hintoja

(diffuusioindeksejä, kuukausihavaintoja)

Lähde: NTC Economics.

Huom. Kun indeksin arvo on yli 50, merkitsee se hintojen nousua. Kun se on alle 50, merkitsee se hintojen laskua.

3.3 TYÖVOIMAKUSTANNUSINDIKAATTORIT

Palkkojen nousu oli vaimeaa vuonna 2005, mutta se on nopeutunut hieman vuonna 2006. Nousu on kuitenkin edelleen maltillista. Sopimuspalkkojen nousua koskevat tiedot vuoden 2006 kolmannelta neljännekseltä vahvistavat aiempaa arviota, jonka mukaan palkkojen nousu vuoden toisella neljänneksellä on todennäköisesti ainakin osittain ollut tilapäistä. Euroalueen sopimuspalkkojen nousuvauhti hidastuikin kolmannella neljänneksellä 2,0 prosenttiin. Tätä edelsi nousuvauhdin tilapäinen nopeutuminen 2,4 prosenttiin vuoden toisella neljänneksellä (ks. taulukko 7 ja kuvio 37). Palkkasopimuksiin sisältyvät kertaluonteiset maksut ovat vaikuttaneet huomattavasti sopimuspalkkojen kehitykseen, sillä ne ovat nopeuttaneet nousuvauhtia vuoden toisella neljänneksellä ja hidastaneet sitä jälleen vuoden kolmannella neljänneksellä. Tuoreimmat tiedot eivät näin ollen viittaa palkkojen trendin kääntyneen nousuun kolmannella neljänneksellä. Tämän tiedon vahvistamiseksi on kuitenkin vielä arvioitava myös muita työvoimakustannusindikaattoreita.

Taulukko 7. Työvoimakustannusindikaattoreita

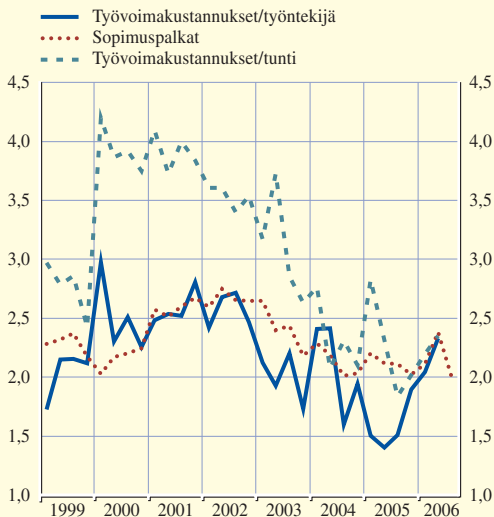
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2004	2005	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III
Sopimuspalkat	2,1	2,1	2,1	2,0	2,1	2,4	2,0
Työvoimakustannukset/tunti	2,3	2,2	1,8	2,0	2,2	2,4	.
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,1	1,6	1,5	1,9	2,0	2,3	.
<i>Lisätieto:</i>							
Työn tuottavuus	1,0	0,7	0,9	1,0	1,2	1,6	.
Yksikkötyökustannukset	1,1	0,9	0,6	0,9	0,8	0,8	.

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 37. Työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Työvoimakustannukset ovat osaltaan edelleen vaikuttaneet siihen, että euroalueen kotimaiset inflaatiopaineet ovat säilyneet maltillisina. Erytisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että työmarkkinoiden viimeaikainen kohentuminen ei näytä tähän mennessä aiheuttaneen huomattavia palkkojen nousupaineita. Lisäksi palkkojen maltillinen nousu ja työn tuottavuuden kausiluonteinen kasvu ovat osaltaan vaikuttaneet yksikkötyökustannusten kasvuvauhdin pysymiseen maltillisena. Vuoden 2006 toisella neljänneksellä yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan eli 0,8 prosentissa. Näin ollen yksikkötyökustannusten kasvuvauhti on tähän mennessä ollut huomattavasti hitaampi kuin vuosina 2001–2003 (ks. myös kehikko 6). Työmarkkinoiden kohentuminen saattaa kuitenkin aiheuttaa tällä hetkellä ennakoitua suurempia palkkojen nousupaineita.

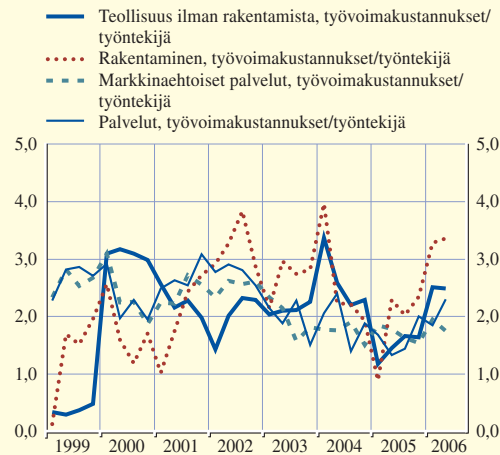
Tiedot työvoimakustannusten toimialakohtaisesta kehityksestä vuoden 2006 alkupuoliskolla viittaavat siihen, että palkkojen nousu teollisuustoimialoilla on edelleen ollut voimakkaampaa ja vaihtelevampaa kuin palvelutoimialoilla (ks. kuvio 38).

3.4 ASUNTOJEN HINNAT EUROALUEELLA

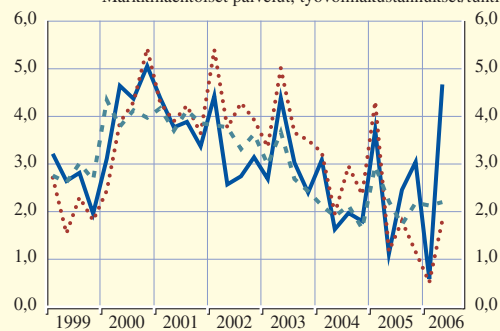
Asuntojen hintojen nousun hienoinen hidastuminen näyttää jatkuneen vuoden 2006 alkupuoliskolla, vaikkakin hintojen nousuvauhti oli edelleen nopeaa. Euroalueen asuntojen hintojen vuotuisen muutosvauhdin arvioidaan hidastuneen vuoden 2006 alkupuoliskolla 6,8 prosenttiin, kun se vuoden 2005 jälkipuoliskolla oli ollut 7,3 % ja koko vuonna 2005 keskimäärin 7,6 %. Arvio euroalueen asuntojen hintojen kehityksestä vuoden 2006 alkupuoliskolla perustuu epätäydellisiin ja alustaviin tietoihin

Kuvio 38. Työvoimakustannusten kehitys sektoreittain

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

hintojen kehityksestä useissa euroalueen maissa. Arviota saatetaan tämän vuoksi myöhemmin tarkistaa.

Keskipitkän aikavälin tarkastelu osoittaa, että euroalueen asuntojen hintojen nousun jatkuminen johtuu erityisesti käytettävissä olevien reaalityulojen kasvusta sekä kotitalouksien asuntolainojen voimakkaasta kasvusta. Asuntojen hintojen nousun hidastuminen vuoden 2005 jälkipuoliskolta lähtien saattaa kuitenkin olla merkki siitä, että hinnat ovat normaalistuneet asuntolainakustannusten kasvun vuoksi. Alustavat maakohtaiset tiedot viittaavat lisäksi siihen, että asuntojen hintojen nousu on hidastunut eniten maissa, joissa se on aiemmin ollut erityisen voimakasta.

3.5 INFLAATIONÄKYMÄT

Euroalueen YKHI-inflaation odotetaan nopeutuvan edelleen tammikuussa 2007, mikä johtuu pitkälti Saksan arvonlisäveron korotuksen vaikutuksesta. YKHI-inflaation lyhyen aikavälin kehitykseen vaikuttaa edelleen erityisesti energian hinnan mahdollinen vaihtelu. Vuonna 2007 YKHI-inflaatio vaihtelee todennäköisesti huomattavasti kuukaudesta toiseen. Tämä johtuu energian hinnan aiemman voimakkaan vaihtelun aiheuttamasta vertailuajankohdan vaikutuksesta. Inflaatiopaineiden osalta voidaan todeta, että tuottajahintatiedot viittaavat siihen, että tuotantoketjun loppupäässä on edelleen jonkin verran raaka-aineiden aiempien hinnannousujen aiheuttamia hintojen nousupaineita, jotka eivät ole vielä välittyneet kuluttajahintoihin. Samanaikaisesti palkkojen nousupaineiden odotetaan lisääntyvän vain asteittain, mikä johtuu kovan kansainvälisen kilpailun jatkumisesta. Työmarkkinoiden kohentuminen saattaa kuitenkin johtaa ennakoitua merkittävästi suurempiin palkkojen nousupaineisiin. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden tuoreimmissa arvioissa vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin ennustetaan olevan 1,5–2,5 % vuonna 2007 ja 1,3–2,5 % vuonna 2008. Näitä arvioita tarkastellaan lähemmin luvussa 6 “Euroalueen talousnäkyimiä koskevat EKP:n asiantuntijoiden arviot”.

Hintakehitysnäkyymiin liittyy edelleen ennakoitua nopeamman inflaation riskejä. Riskejä aiheuttaa erityisesti se, että öljyn aiempien hinnannousujen välittyminen kuluttajahintoihin voi olla huomattavampaa kuin perusskenaariossa on oletettu. Riskejä aiheuttavat myös öljyn hinnan mahdollinen nousu uudelleen sekä hallinnollisesti säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen uudet, aiemmin ilmoitettua ja päätettyä suuremmat korotukset. Tärkeimpänä asiana – ottaen huomioon BKT:n määrän kasvun nopeutuminen viime vuosineljänneksinä sekä myönteiset merkit työmarkkinoiden kehityksestä – palkkojen nousu saattaa olla ennakoitua nopeampaa. Onkin erittäin tärkeää, että työmarkkinaosapuolet tuntevat yhä vastuunsa hintavakaudesta. Palkkasopimuksissa on otettava huomioon tuottavuuskehitys yhä suurena pysyttelevän työttömyyden sekä hintakilpailukyvyn vuoksi. Palkkasopimuksissa tulisi myös luopua menneeseen kehitykseen perustuvien indeksiehtojen soveltamisesta.

4 TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Eurostatin ensimmäinen arvio BKT:n määrän kasvusta vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä vahvisti näkemyksen, että euroalueen talouskasvu oli vahvaa, joskin maltillisempaa kuin vuoden alkupuoliskolla. Kasvu jakautui kolmannella vuosineljänneksellä laaja-alaisesti eri toimialojen kesken, ja eniten sitä nopeutti kotimainen kysyntä. Myös työmarkkinatilanne näyttää kohentuneen kestäväällä tavalla. Kyselytutkimusten mukaan talous kasvaa edelleen vuoden viimeisellä neljänneksellä ja jokseenkin samaa vauhtia kuin kolmannella neljänneksellä. Kasvua tukevat niin ulkoiset kuin kotimaisetkin tekijät. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna edellytykset ovat olemassa sille, että euroalueen talous kasvaa lähellä potentiaalista kasvuvauhtia. Näin todetaan myös euroalueen talousnäkyviä koskevissa eurojärjestelmän asiantuntijoiden tuoreimmassa arviossa. Näihin näkymiin liittyy kuitenkin odotettua hitaamman kasvun riskejä, jotka koskevat lähinnä öljyn hinnannousun mahdollista uusiutumista, maailmantalouden tasapainottomuuksien hallitsematonta purkautumista ja protektionismipaineita.

4.1 TUOTANTO JA KYSYNTÄ

BKT:N MÄÄRÄ JA KYSYNTÄERÄT

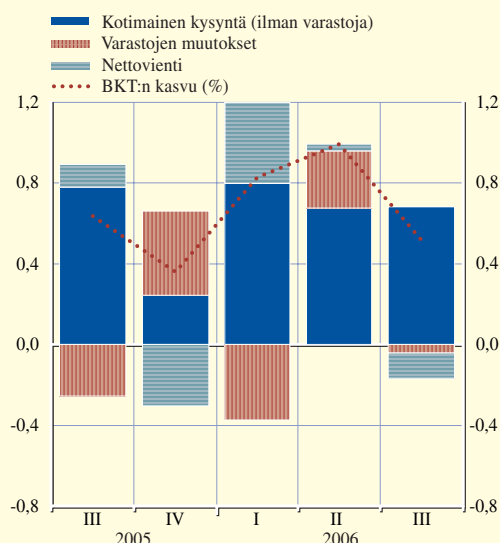
Eurostatin ensimmäinen arvio BKT:n määrän kasvusta vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä vahvisti näkemyksen, että talouskasvu oli vahvaa, joskin maltillisempaa kuin vuoden alkupuoliskolla. Kansantalouden tilinpitoa koskevan Eurostatin ensimmäisen arvon mukaan euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä (ks. kuvio 39), jolloin neljännesvuosikasvu oli ollut 1,0 % (ennen tarkistusta 0,9 %). Vuositasolla euroalueen BKT:n määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 2,7 %, joten vauhti oli hieman hidastunut toisen neljänneksen 2,8 prosentin kasvuvauhdista. Talouskasvun moottorina oli kolmannella neljänneksellä kotimainen kysyntä (ilman varastoja), jonka vaikutus BKT:n määrän neljännesvuosikasvuun oli 0,7 prosenttiyksikköä.

Kun kasvua tarkastellaan kysyntäerittäin, investointien kasvuvauhti hidastui kolmannella vuosineljänneksellä 0,8 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 2,3 %. Sen voidaankin katsoa normalistuneen toisen vuosineljänneksen hyvin nopeasta kasvuvauhdista. Investointien yleinen kehitys on edelleen vahvaa. Yksityinen kulutus lisääntyi kolmannella neljänneksellä voimakkaasti eli 0,6 % edellisestä vuosineljänneksestä. Tämä oli enemmän kuin toisella neljänneksellä (0,3 %), mutta hieman vähemmän kuin ensimmäisellä neljänneksellä (0,7 %). Myös julkisen kulutus lisääntyi hyvin voimakkaasti. Sen neljännesvuosikasvu oli 0,8 % oltuaan 0,1 % toisella neljänneksellä. Koska kasvuun vaikuttavien erien kehitys on tällä tavoin muuttunut, kotimainen kysyntä on jakautunut entistä laaja-alaisemmin sen eri pääerien kesken.

Nettovienti hidastutti BKT:n määrän neljännesvuosikasvua kolmannella neljänneksellä, kun taas toisella neljänneksellä se ei ollut vaikuttanut kasvuun millään tavoin. Tämä johtui siitä, että tuonti kasvoi nopeammin kuin vienti, ja kumpi-

Kuvio 39. BKT:n määrän kasvu ja sen erien kasvuvaikutus

(kasvuvauhti edellisestä neljänneksestä ja neljännesvuosittaiset kasvuvaikutukset prosenttiyksikköinä; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

kin kasvoi edelleen voimakkaasti. Varastot eivät vaikuttaneet kasvuun kolmannella neljänneksellä, kun taas toisella neljänneksellä ne nopeuttivat BKT:n määrän kasvua.

TUOTANTO TOIMIALOITTAIN JA TEOLLISUUSTUOTANTO

Toimialoittain tarkasteltuna BKT:n kasvu jakautui vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä laaja-alaisesti eri toimialojen kesken. Ilman rakentamista lasketun teollisuuden arvonlisäys kasvoi kolmannella neljänneksellä ripeästi, joskin kasvu hidastui vuoden alkupuoliskon hyvin nopeasta vauhdista. Myös rakennusalan arvonlisäyksen kasvu oli vahvaa kolmannella neljänneksellä, vaikka kasvu hidastuikin toisesta neljänneksestä, jolloin se oli sääolojen vuoksi elpynyt merkittävästi. Palvelualoilla arvonlisäyksen kasvu oli vaimeampaa kuin muilla aloilla, vaikka se saikin tukea markkinapalvelujen vahvasta kasvusta.

Euroalueen teollisuuden kasvu oli edelleen ripeää kolmannella vuosineljänneksellä, joskin sen pääerien kehityksessä oli joitakin eroja (ks. kuvio 40). Ilman rakentamista lasketun teollisuustuotannon neljännesvuosikasvu oli kolmannella neljänneksellä 0,9 % oltuaan 1,2 % edellisellä neljänneksellä. Kasvuun vaikuttivat kolmannella neljänneksellä lähinnä välituotteiden ja pääomahyödykkeiden tuotannon voimakas lisääntyminen. Sen sijaan kulutustavaroiden tuotanto lisääntyi vain hyvin vähän. Tämä puolestaan johtui kestävä kulutustavaroiden tuotannon hyvin vahvasta kasvusta samalla kun ei-kestävien kulutustavaroiden tuotanto pysyi ennallaan.

Kuten teollisuustuotannon kehitys oli kolmannella vuosineljänneksellä kokonaisuudessaan suotuisaa, niin myös teollisuuden uudet tilaukset seurasivat tätä kehitystä ja kasvoivat neljännesvuositasolla 3,6 %. Ilman vaihtelevaa muiden kuljetuslaitteiden erää neljännesvuosikasvu oli 1,8 %. Tuoreimmat tiedot viittaavat kaiken kaikkiaan siihen, että teollisuuden kasvu on kiihtynyt kolmannella neljänneksellä edelleen, joskin maltillisemmin kuin toisella neljänneksellä.

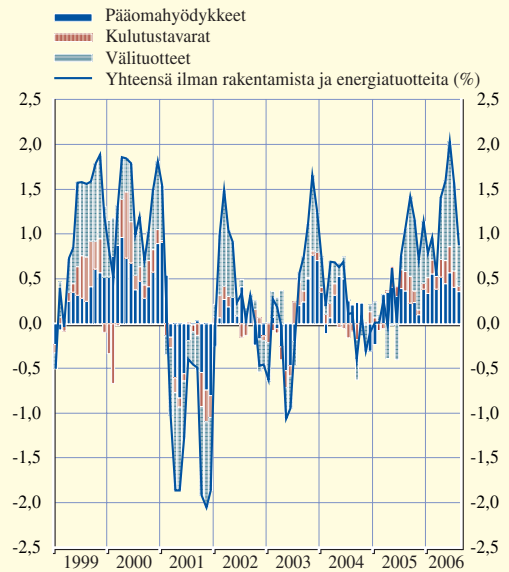
TEHDASTEOLLISUUDEN JA PALVELUALOJEN KYSELYTUTKIMUKSET

Marraskuuhun ulottuvien toimialoittaisten kyselytutkimusten indikaattorit ovat erittäin korkeita. Indikaattoreiden perusteella laaja-alainen ja vahva kasvu jatkuu vuoden 2006 viimeisellä neljänneksellä.

Euroopan komission laskema teollisuuden luottamusindikaattori nousi loka-marraskuussa kolmannen vuosineljänneksen nähden, kun taas tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi laski hiukan (ks. kuvio 41). Teollisuuden luottamusindikaattorin nousu johtui pääomahyödykkeiden ja välituotteiden tuotannon lisääntymisestä, mutta jonkin verran nousuun vaikutti myös kulutustavaroiden tuotanto. Vaikka Euroopan komission laskema teollisuuden luottamusindikaattori ja toisaalta tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi antavat ristiriitaisen kuvan siitä, miten vahvaa kasvuvauhti tar-

Kuvio 40. Teollisuustuotannon kasvu ja sen erien kasvuvaihtelu

(kasvuvauhti ja kasvuvaihtelut prosenttyksikköinä, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

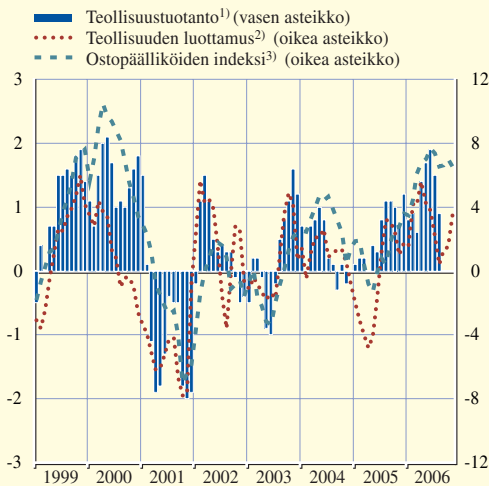

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Arvot on laskettu kolmen kuukauden keskitettyinä liukuvina keskiarvoina vastaavasta edellisestä kolmen kuukauden jaksosta.

Kuvio 41. Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

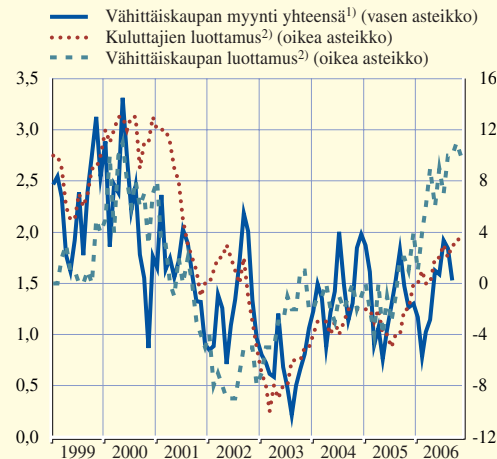

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, NTC Economics ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta prosentteina.
- 2) Saldoluvut prosentteina; muutokset edellisen kolmen kuukauden jaksosta.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä.

Kuvio 42. Vähittäiskaupan myynti ja luottamus sekä kotitaloussektorin luottamus

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Eurostat.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; kausivaihtelusta puhdistettuja ja keskiarvokorjattuja tietoja. Euroalueen kuluttajien luottamusta koskevat tiedot tammikuusta 2004 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa Ranskan kyselyssä esitettyjen kysymysten muutosten vuoksi.

kalleen on, kumpikin indikaattori on historiallisesti korkea. Tämän perusteella teollisuuden kasvu jatkuu reippaana viimeisellä vuosineljänneksellä.

Palvelualojen kyselytutkimuksista ilmenee, että Euroopan komission laskema luottamusindikaattori oli loka-marraskuussa keskimäärin hyvin korkea samoin kuin kolmannella vuosineljänneksellä. Tämä enteilee sitä, että palvelualojen kasvu jatkuu viimeisellä vuosineljänneksellä vahvana, joskin luultavasti maltillisempana kuin aiemmin tänä vuonna. Sen sijaan palvelualojen ostopäälliköiden indeksin yritystoiminnan alaindeksi oli keskimäärin alhaisempi loka-marraskuussa kuin kolmannella neljänneksellä. Se oli kuitenkin selvästi raja-arvoa 50 suurempi (teoreettisen nollakasvun kynnyсарvo). Euroalueen palvelualojen kyselytutkimusten viimeaikaiset tulokset viittaavat siihen, että alan kasvu jatkuu voimakkaana.

KOTITALOUKSIEN KULUTUKSEN INDIKAATTORIT

Tuoreimpien tietojen mukaan kulutuksen kasvu oli vahvaa vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Kuten edellä todettiin, yksityisen kulutuksen neljännesvuosikasvu nopeutui tänä aikana 0,6 %, toisella neljänneksellä taas 0,3 %. Kasvua nopeutti lähinnä muiden kuin vähittäiskaupan erien kehitys. Vähittäiskaupan myynnin määrä (noin 40 % yksityisestä kulutuksesta) kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 0,6 % edellisestä neljänneksestä. Sitä vastoin uusien henkilöautojen rekisteröinnit (osuus yksityisestä kulutuksesta noin 5 %) vähenivät samana aikana 2,2 %. Kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella vähittäiskauppa kasvoi lokakuussa 0,5 %, kun taas uusien henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät hivenen elo-lokakuussa.

Euroopan komission laskema kuluttajien luottamusindikaattori oli loka-marraskuussa keskimäärin korkeampi kuin koko kolmannella vuosineljänneksellä, jolloin indikaattorin arvot olivat pitkän aikavälin keskiarvonsa yläpuolella (ks. kuvio 42). Indikaattorin neljää erää tarkasteltaessa ilmenee, että viimeisin nousu johtuu pääasiassa työttömyyttä, yleistä talouden tilaa ja omaa rahoitustilannetta koskevien odotusten kohentumisesta, kun taas odotukset omista säästämismahdollisuuksista heikkenivät hivenen.

Tuoreimmat tilastotiedot ja kyselytutkimustulokset viittaavat kaiken kaikkiaan siihen, että kulutuksen kasvu on vahvaa vuoden 2006 viimeisellä neljänneksellä.

4.2 TYÖMARKKINAT

Euroalueen työmarkkinatilanne koheni edelleen vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Etenkin viime aikoina havaittu työttömyysasteen lasku ja työttömien määrän väheneminen ennakoivat työmarkkinatilanteen parantumista. Myös tuoreimmat työllisyysodotuksia koskevat tiedot viittaavat siihen, että työllisyys kasvaa edelleen lyhyellä aikavälillä.

TYÖTTÖMYYS

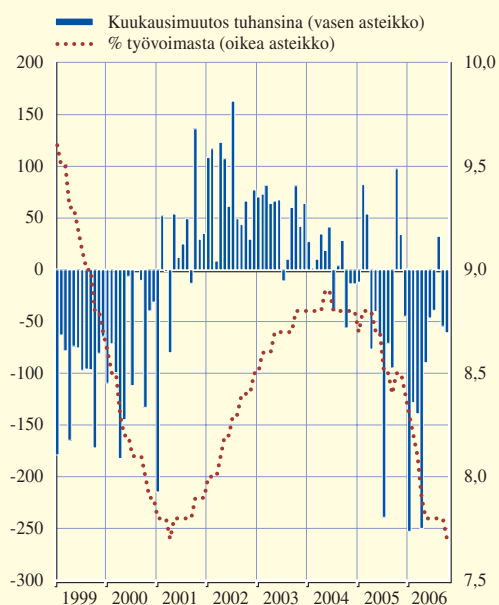
Euroalueen standardoitu työttömyysaste laski lokakuussa 2006 hieman ja oli 7,7 %, kun se oli syyskuussa ollut 7,8 % (ks. kuvio 43). Työttömyysaste laski nyt ensimmäisen kerran sitten toukokuun 2006, ja vuoden alkupuolella lasku oli ollut vielä tuntuvampaa. Työttömyysaste laski kaikissa ikäryhmissä. Euroalueen työttömien määrä väheni lokakuussa noin 61 000:lla, kun laskua oli syyskuussa tullut 55 000 henkilön verran (ennen tarkistusta noin 60 000, koska työttömien määrän oli aiemmin arvioitu lisääntyneen noin 5 000:lla). Työttömien määrä näyttää viime aikoina vähentyneen hitaammin kuin tammi-huhtikuussa 2006. Tämä saattaa osittain johtua työvoimaosuuden eli työhönosallistumisasteen kasvusta ja siten ennakoida työmarkkinoiden näkymien parantumista. Kehikossa 7 tarkastellaan euroalueen työvoiman viimeaikaista kehitystä, ja yksi sen keskeisistä huomioista on, että markkinauudistukset ovat kasvattaneet viime vuosina etenkin naisten ja ikääntyvien työntekijöiden työvoimaosuutta.

TYÖLLISYYS

Käytettävissä olevat, vuoden 2006 toiselle neljännekselle ulottuvat kansantalouden tilinpidon tiedot osoittavat, että työllisyyden kasvu on vauhdittunut varsin tasaisesti vuoden 2005 puolivälistä lähtien. Vuoden 2006 toisella neljänneksellä työllisyyden neljännesvuosikasvu nopeutui 0,4 %, kun kasvu oli edellisellä neljänneksellä ollut 0,3 % (ks. taulukko 8). Työllisyyden kasvu oli toisella vuosineljänneksellä laaja-alaista. Palvelualojen työllisyyden kasvu oli edelleen vahvaa, ja alan työllisyystilanne on kohentunut va-

Kuvio 43. Työttömyys

(kuukausihavainnot; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Taulukko 8. Työllisyyden kasvu

(prosenttimuutos edellisestä kaudesta; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutokset		Neljännesvuosimuutokset				
	2004	2005	2005 II	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II
Koko kansantalous	0,7	0,8	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4
<i>josta:</i>							
Maa- ja kalatalous	-1,7	-1,7	0,1	0,0	0,1	-0,6	0,9
Teollisuus	-0,6	-0,1	-0,1	-0,1	0,2	0,0	0,2
ilman rakentamista	-1,4	-1,2	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	0,0
Rakentaminen	1,4	2,5	0,6	0,0	1,1	0,6	0,7
Palvelut	1,4	1,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5
Kauppa ja kuljetus	0,9	0,8	-0,1	0,0	0,4	0,3	0,4
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut	1,9	2,1	0,4	0,7	1,1	0,6	1,0
Julkishallinto	1,5	1,2	0,4	0,4	0,1	0,6	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

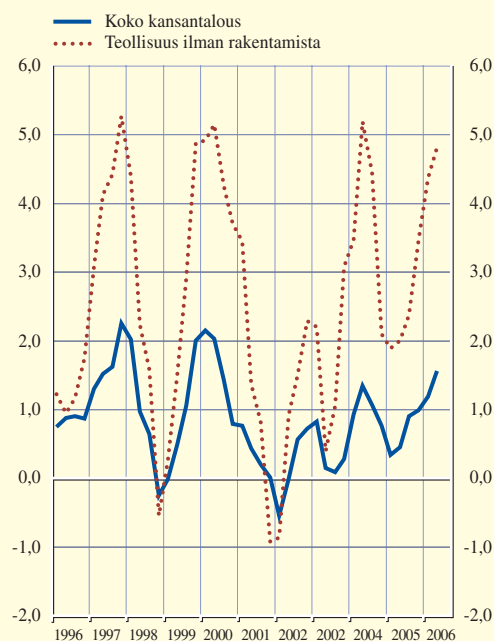
kaasti vuoden 2005 puolivälistä alkaen. Palvelualojen työllisyyden kasvua vauhditti edelleen rahoitustoiminnan ja liike-elämän alasektorin työllisyystilanteen paraneminen. Ilman rakentamista lasketun teollisuuden neljännesvuositason työllisyys oli toisella neljänneksellä ennallaan, kun se oli sitä vastoin heikentynyt kaikkina muina vuosineljänneksinä vuoden 2004 lopusta lähtien. Rakennusalan työllisyyden kasvu oli vahvaa jo kolmantena peräkkäisenä vuosineljänneksenä.

Työn tuottavuuden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2006 toisella neljänneksellä 1,4 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 1,2 prosentista (ks. kuvio 44). Työn tuottavuus kasvoi kaikilla toimialoilla. Ilman rakentamista lasketun teollisuuden työn tuottavuuden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 4,8 prosenttiin, kun taas palvelualojen työn tuottavuus koheni hieman maltillisemmin. Kolmannelta vuosineljänneksestä käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että työn tuottavuus kasvaa edelleen, joskin sen odotetaan olevan jonkin verran maltillisempaa kuin toisella vuosineljänneksellä.

Työllisyysodotuksia koskevat kyselytutkimustulokset ovat edelleen hyvät ja enteilevät sitä, että työmarkkinatilanteen koheneminen jatkuu lyhyellä aikavälillä. Euroopan komission suhdannekyselyjen ja ostopäälliköiden indeksin työllisyyden alaindeksi mukaan teollisuuden työllisyysodotukset kohenivat loka-marraskuussa, kun tietoja verrataan koko kolmannen vuosineljänneksen tietoihin. Palvelualojen indikaattoreista sekä Euroopan komission laskemat työllisyysodotukset että ostopäälliköiden indeksin työllisyyden alaindeksi olivat loka-marraskuussa keskimäärin korkeammat kuin kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 45).

Kuvio 44. Työn tuottavuus

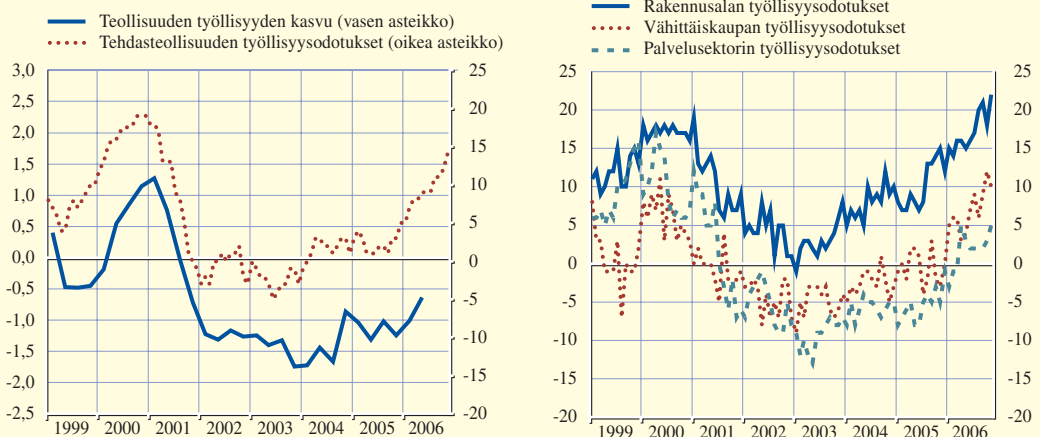
(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 45. Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset

(vuotuinen prosentimuutos, saldoluvut prosentteina, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat sekä yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.
Huom. Saldoluvut ovat keskiarvokorjattuja.

Kehikko 7.

TYÖVOIMAN VIIMEAIKAINEN KEHITYS EUROALUEELLA

Työvoiman määrä, joka koostuu kaikista työmarkkinoille aktiivisesti osallistuvista (eli sekä työttömistä että työssä olevista), on tärkeä työvoiman tarjonnasta kertova mittari. Työvoiman määrän kehitykseen vaikuttavat sekä euroalueen väestörakenteen muutoksiin liittyvät tekijät että työmarkkinoille osallistumista koskevat päätökset. Pitkällä aikavälillä työvoiman määrän kasvu on yksi potentiaaliseen tuotantoon vaikuttavista tekijöistä. Tässä kehikossa kuvataan euroalueen työvoiman viimeikaista kehitystä sekä siihen keskeisesti vaikuttaneita tekijöitä.

Työvoiman kasvu vahvaa talouskasvun edellisen hidastumisen aikana

Viereisen sivun taulukossa esitetään euroalueen työvoiman määrän kehitys ja siihen keskeisesti vaikuttaneet tekijät eli väestönkehitys ja työmarkkinoille osallistumisessa tapahtuneet muutokset. Laskelmat on esitetty viiden vuoden keskiarvoina. Vuosina 1981–1985, 1991–1995 ja 2001–2005 talouskasvu oli heikkoa, sillä BKT:n kasvuvauhti oli keskimäärin 1,5 %. Sitä vastoin ajanjaksoina 1986–1990 ja 1996–2000 kasvu on ollut vahvaa, sillä BKT:n määrän kasvuvauhti oli 2,5 % tai enemmän.¹

Työvoima kasvoi keskimäärin 1,1 % vuodessa vuosina 2001–2005. Tämä on nopein kasvuvauhti, joka on mitattu tarkasteltavina olleina viitenä jaksone 1980-luvun lopulta alkaen niin heikon kuin vahvankin talouskasvun jaksot mukaan luettuina. Väestönkasvun vaikutuksen ja työmarkkinoille osallistumisasteen vaikutuksen välinen ero selventää hieman sitä, mikä on syynä viimeaikaiseen epätavallisen voimakkaaseen työvoiman määrän kasvuun. Ensinnäkin työmarkkinoille osallistumisaste, joka on aiemmin myötäillyt suhdanteiden kehitystä, näyttää vaikuttaneen hyvin merkittävästi (0,7 prosenttiyksikön verran) työvoiman määrän kasvuun vuosina 2001–2005, vaik-

¹ Nämä jaksot eivät vastaa suhdannekierron kasvu- ja supistumisvaiheiden perinteistä ajoittumista, mutta niiden avulla voidaan paremmin ilmaista viiveet, joita esiintyy työmarkkinoita kuvaavien muuttujien reagoimisessa suhdannekiertoon.

Työikäinen väestö, työvoiman määrä ja työmarkkinoille osallistuminen euroalueella

(vuotuisina prosenttimuutoksina, prosentteina, prosenttiosuuksina)

	1980–1985	1986–1990	1991–1995	1996–2000	2001–2005
BKT:n kasvu	1,5	3,4	1,3	2,7	1,3
Työikäisen väestön määrän kasvu	0,9	0,5	0,4	0,3	0,4
Työmarkkinoille osallistumisaste	64,1	65,5	65,3	67,5	69,8
Osallistumisasteen muutos	0,0	0,3	-0,1	0,4	0,5
Työvoiman määrän kasvu	0,9	1,0	0,3	1,0	1,1
Väestönkasvun vaikutus	0,9	0,6	0,2	0,3	0,4
Osallistusasteen vaikutus	0,0	0,3	0,1	0,7	0,7

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Työmarkkinoille osallistumisaste määritellään työvoimaan kuuluvien lukumääränä ja ilmaistaan prosentteina koko euroalueen työikäisestä väestöstä (eli 15–64-vuotiaista). Työmarkkinoille osallistumisen vaikutus ja väestönkasvun vaikutus ilmaistaan prosentuaalisena vaikutuksena työvoiman määrän kasvuun.

ka talouskasvu oli silloin hidasta. Toiseksi työikäisen väestön määrän kasvu, joka on hidastunut 1980-luvun alusta lähtien, on myös vauhdittanut merkittävästi työvoiman kasvua viimeksi kuluneena tarkastelujaksona. Seuraavaksi käsitellään työmarkkinoille osallistumista ja väestönkasvua hieman lähemmin.

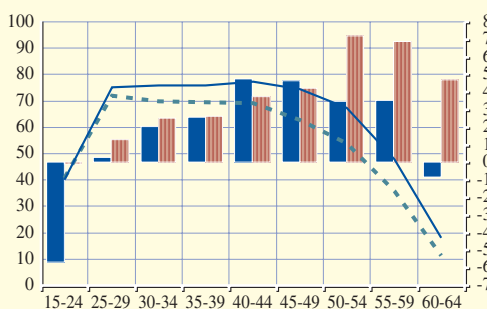
Työmarkkinaudistukset ovat edistäneet osallistumisastetta

Työmarkkinoille osallistuminen suureni keskimäärin 0,5 prosenttiyksikköä vuodessa vuosina 2001–2005 toisin kuin aiempina vastaavina heikon talouskasvun jaksoina. Suurin ero viimeaikaisen kehityksen ja 1990-luvun alun kehityksen välillä ilmenee molempien sukupuolten nuorten ja vanhojen ikäluokkien käyttäytymisessä (ks. kuviot A ja B). Kun 15–24-vuotiaiden työmarkkinoille osallistumisaste heikkeni merkittävästi vuosina 1991–1995, se pysyi jokseenkin muuttumattomana vuosina 2001–2005. Lisäksi yli 50-vuotiaiden miesten – etenkin yli 55-vuotiaiden miesten – työmarkkinoille osallistuminen harveni niin ikään merkittävästi vuosina 1991–1995, mutta yleistyi vuosina 2001–2005. Myös yli 50-vuotiaiden naisten työmarkkinoille osallistumisaste kasvoi nopeammin vuosina 2001–2005 kuin vuosina 1991–1995.

Kuvio A. Naisten osallistuminen työmarkkinoille vuosina 1991–1995 ja 2001–2005

(prosentteina ja prosenttiyksikkönä)

- Osallistumisasteen muutos vuosina 1995–1991 (oikea asteikko)
- Osallistumisasteen muutos vuosina 2005–2001 (oikea asteikko)
- - - Osallistumisaste vuonna 1995 (vasen asteikko)
- Osallistumisaste vuonna 2005 (vasen asteikko)

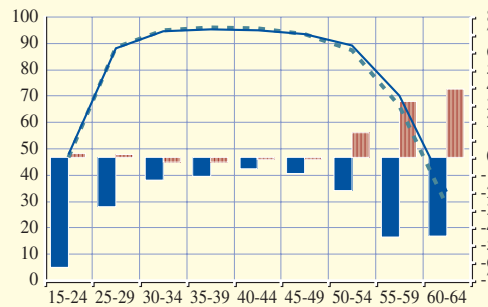

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio B. Miesten osallistuminen työmarkkinoille vuosina 1991–1995 ja 2001–2005

(prosentteina ja prosenttiyksikkönä)

- Osallistumisasteen muutos vuosina 1995–1991 (oikea asteikko)
- Osallistumisasteen muutos vuosina 2005–2001 (oikea asteikko)
- - - Osallistumisaste vuonna 1995 (vasen asteikko)
- Osallistumisaste vuonna 2005 (vasen asteikko)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Nuorten ja vanhojen työntekijöiden käyttäytymisen muutos kytkeytyy osittain työmarkkinoiden institutionaalisessa rakenteessa tapahtuneisiin muutoksiin, sillä joissakin euroalueen maissa on tehty työmarkkinauudistuksia. Esimerkiksi osa-aikaisten työsopimusten entistä laajempi käyttö on tehnyt työmarkkinoista aiempaa joustavampia, mikä on todennäköisesti edistänyt 15–24-vuotiaiden miesten ja naisten osallistumista työmarkkinoille. Vanhempien työntekijöiden ikäryhmässä puolestaan varhaiseläkejärjestelyjen väheneminen saattaa olla yksi syy siihen, miksi tämän ikäryhmän osallistuminen työmarkkinoille on yleistynyt. Tämä näkyy siinä, että eläkkeelle jäämistä on lykätty. Muun muassa työttömyyskorvausjärjestelmiin, työhön kohdistuvaan verotukseen ja työsuhdeturvaan tehdyt muutokset ovat niin ikään vauhdittaneet 15–24-vuotiaiden sekä vanhempien työntekijöiden osallistumista työmarkkinoille.²

Työikäisen väestön määrän kehitys on myös tukenut viimeaikaista työvoiman määrän kasvua

Työikäisen väestön vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuosien 1981–1985 keskimääräisestä 0,9 prosentista 0,3 prosenttiin vuosina 1996–2000. Siitä lähtien se on nopeutunut hieman 0,4 prosenttiin. Tämä tuorein nopeutuminen näyttää johtuneen Espanjassa tapahtuneesta kehityksestä, joka liittyy etenkin siihen, että maahanmuuttajien työllistyminen on vakiinnutettu. Ilman Espanjan kehitystä työikäisen väestön kasvu olisi ollut keskimäärin 0,2 % vuosina 2001–2005.

Työikäisen väestön rakenne on lisäksi muuttunut hieman 1980-luvun alusta. Etenkin parhaassa työiässä olevien (25–54-vuotiaiden) osuus on suurentunut hieman. Tämä rakennemuutos ovat vaikuttanut myönteisesti työvoiman kasvuun, sillä sen ansiosta työhön osallistumisaste on kasvanut. Rakennemuutos selittääkin noin 14 % työmarkkinoille osallistumisasteen 4,5 prosenttiyksikön kasvusta vuosina 1995–2005.

Kaiken kaikkiaan työvoiman määrän kasvu näyttää olleen suhteellisen vahvaa vuosina 2001–2005. Se johtuu osaksi maahanmuutosta, mutta kertoo myös siitä, että työmarkkinoille osallistumisaste on kasvanut etenkin nuorten ja vanhempien ikäryhmissä todennäköisesti työmarkkinauudistusten ansiosta. Käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että työvoiman määrän kasvu jatkui vahvana vuoden 2006 ensimmäisellä puoliskolla. Se johtui sekä osallistumisasteen trendikasvusta että työikäisen väestön määrän voimakkaasta kasvusta. Tulevaisuudessa työvoiman määrän kasvun odotetaan kuitenkin hiipuvan, koska työikäisen väestön määrän kasvun ennustetaan hidastuvan. Tässä suhteessa talouspolitiikalla on tärkeä tehtävä työvoiman määrän tukemisessa esimerkiksi siten, että vanhempia miehiä rohkaistaan kannustimien avulla lykkäämään eläkkeelle jäämistään sekä tuetaan joustavien työsopimusten solmimista, minkä ansiosta nuoret ja parhaassa työiässä olevat naiset voivat sovittaa yhteen opiskelun, perhe-elämän ja työn.

² Ks. Genre V., Gómez-Salvador R. ja Lamo A, European women: why do(n't) they work? EKP:n Working Paper nro 454. Maaliskuu 2005.

4.3 KASVUNÄKYMÄT

Kotimainen kysyntä toimii edelleen euroalueen talouskasvun moottorina, ja talouskasvu pysyy laajalaisena. Kasvuvauhti on kuitenkin hieman maltillisempaa kuin aiemmin tänä vuonna. Tuoreimpien tilastotietojen ja kyselytutkimusten perusteella tuotannon kasvuvauhdin odotetaan pysyvän vakaana ja lähellä potentiaalista kasvuvauhtia. Vaikka neljännesvuositason kasvuvauhdeissa todennäköisesti ilmenee vuodenvaihteen tienoilla vaihtelua, joka liittyy välillisten verojen muutosten vaikutukseen

Saksassa, keskipitkän aikavälin talouskasvunäkymät ovat pysyneet suotuisina. Maailmatalouden kasvu jatkuu vahvana, mikä tukee euroalueen vientiä. Kotimaisen kysynnän odotetaan kasvavan edelleen suhteellisen ripeästi, ja investoinnit saavat tukea pitkään hyvin suotuisina pysyneistä rahoitusoloista, taseiden vahvistumisesta sekä yritysten hyvistä tuloksista ja tehokkuuden paranemisesta. Kulutuksen kasvun odotetaan myös kiihtyvän edelleen yhdenmukaisesti käytettävissä olevien reaalitulojen kehityksen kanssa ja sitä mukaa kuin työllisyystilanne paranee. Tätä taustaa vasten euroalueen talousnäkyviä koskevissa eurojärjestelmän asiantuntijoiden tuoreimmassa arvioissa ennakoidaan, että BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti on 1,7–2,7 % vuonna 2007 ja 1,8–2,8 % vuonna 2008. Näihin yleisesti suotuisiin talouskasvunäkymiin tarkastelujaksolla kohdistuvat riskit painottuvat odotettua hitaamman kasvun suuntaan. Keskeiset riskit liittyvät öljyn hinnan nousun uusiutumiseen, protektionismipaineiden kasvuun erityisesti Dohan kauppaneuvottelukierroksen keskeytymisen jälkeen ja globaalien tasapainottomuuksien mahdolliseen hallitsemattomaan kehitykseen.

5 JULKISEN TALOUDEN KEHITYS

Euroopan komission syksyllä 2006 julkaisemat ennusteet yleisesti ottaen vahvistavat käsityksen, että julkisen talouden rahoitusasemat ovat kohentuneet euroalueella. Niistä viidestä maasta, joissa tällä hetkellä on liiallinen alijäämä, kolmen ennustetaan saavan pidettyä BKT:hen suhteutettua alijäämänsä alle 3 prosentissa tai supistavan sen kyseistä viitearvoa pienemmäksi tänä vuonna. Rahoitusasemien kohentuminen johtuu valtaosin kuitenkin aiempaa nopeammasta talouskasvusta ja odottamattomista tuloista. Ennusteet vuodeksi 2007 viittaavat siihen, että julkisen talouden rahoitusasemat kohentuvat edelleen euroalueella eräiden maiden kunnianhimoisten rahoitusasemaa tasapainottavien ohjelmien ansiosta. Niissä jäsenvaltioissa, joiden julkinen talous on epätasapainossa, tasapainottavat toimet eivät useinkaan täytä uudistetussa vakaus- ja kasvusopimuksessa asetettuja vaatimuksia.

Finanssipoliittisilla strategioilla on vältettävä itsetyytyväisyyttä ja hyödynnettävä aiempaa suotuisampi taloudellinen tilanne tehostamalla vakauttamistoimia ja pidättymällä odottamattomien tulojen käyttämisestä. Erityisesti maiden, joissa on liiallinen alijäämä, on toteutettava kaikki tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet mahdollisimman pian ja lisäksi pantava liiallisia alijäämiä koskeva menettely täytäntöön tinkimättömästi. Nykyisinä ”hyvinä aikoina” kaikkien maiden on saavutettava julkisen talouden tasapainoa koskevat keskipitkän aikavälin tavoitteensa ajoissa. On myös tärkeää edistyä sosiaaliturvan uudistamisessa sitä silmällä pitäen, että väestön ikääntymisestä aiheutuu julkisia menoja.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYS VUONNA 2006

Euroalueen julkisen talouden näkymät näyttävät kohentuvan vähitellen. Marraskuussa 2006 Euroopan komissio julkaisi syksyn ennusteet, joiden mukaan euroalueen keskimääräinen julkisen talouden alijäämäsuhte vuonna 2006 on 2,0 % (ks. taulukko 9), kun se vuonna 2005 oli ollut 2,4 %. Niistä viidestä maasta, joissa tällä hetkellä on liiallinen alijäämä, Saksan, Kreikan ja Ranskan ennustetaan supistavan BKT:hen suhteutettua alijäämänsä alle 3 prosenttiin tai saavan pidettyä kyseistä viitearvoa pienempänä. Kahdessa maassa eli Italiassa ja Portugalissa alijäämä on edelleen yli 3 % BKT:stä.

Taulukko 9. Julkisen talouden kehitys euroalueella

(% BKT:stä)	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Euroopan komission talousennusteet, syksy 2006	45,1	45,1	44,8	45,1	45,2	45,2
a. Tulot	47,7	48,2	47,6	47,6	47,2	46,7
b. Menot						
joista:	3,5	3,3	3,1	2,9	2,9	2,9
c. Korkomenot	44,2	44,9	44,5	44,6	44,3	43,8
d. Perusmenot (b–c)	-2,5	-3,1	-2,8	-2,4	-2,0	-1,5
Rahoitusjäämä (a–b)	0,9	0,2	0,3	0,5	0,9	1,4
Perusjäämä (a–d)	-2,8	-2,7	-2,5	-1,9	-1,7	-1,2
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä	68,0	69,2	69,7	70,6	69,4	68,0
Bruttovelka	0,9	0,8	2,0	1,4	2,6	2,1
Lisätieto: BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)						
Vuosien 2005–2006 tarkistettuihin vakausohjelmiin perustuvia euroalueen keskiarvoja¹⁾						
Rahoitusjäämä			-2,5	-2,5	-2,3	-1,8
Perusjäämä			.	0,6	0,7	1,2
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä			-2,5	-2,1	-1,9	-1,4
Bruttovelka			70,1	71,0	70,8	69,6
Lisätieto: BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)			.	1,4	2,1	2,0

Lähteet: Euroopan komissio, tarkistettu vakausohjelmat 2005–2006 ja EKP:n laskelmat.

Huom. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin, ja tästä syystä yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Euroopan komission tuoreimmassa luvussa Slovenian tiedot on sisällytetty euroalueeseen kaikkina esitettyinä vuosina. Tämä on otettava huomioon vertailuja tehtäessä.

1) Toukokuussa 2006 käytettävissä olleet tiedot.

Muista euroalueen maista julkisen talouden ennustetaan pysyvän huomattavan epätasapainoisena Luxemburgissa ja Itävallassa, kun taas Belgiassa, Espanjassa, Irlannissa, Alankomaissa ja Suomessa julkisen talouden arvioidaan olevan tasapainossa.

Kun vertaillaan keskenään tuoreimpia komission ennusteita sekä vuoden 2005 lopussa ja vuoden 2006 alkupuoliskolla laadittujen tarkistettujen vakausohjelmien budjettitavoitteita, voidaan havaita, että BKT:hen suhteutetut julkisen talouden rahoitusasemat ovat alkuperäisiin tavoitteisiin nähden kohentuneet hieman, noin 0,3 prosenttiyksikköä. Tämä johtuu huomattavasti ennustettua paremmasta julkisen talouden kehityksestä Saksassa (jossa alijäämä saadaan supistetuksi viitearvoa pienemmäksi vuotta arvioitua aiemmin) ja eräissä maissa, joissa julkisen talouden rahoitusasema on terveellä pohjalla.

Komission ennusteiden mukaan julkisen talouden velkasuhde supistuu ensimmäisen kerran sitten vuoden 2002 ja vuonna 2006 hieman alle 70 % BKT:stä. Tämä puolestaan johtuu siitä, että velkasuhteet ovat supistuneet useimmissa maissa. Näistä poikkeavat huomattavasti Italia, jossa velkasuhde on suurin, ja Portugali.

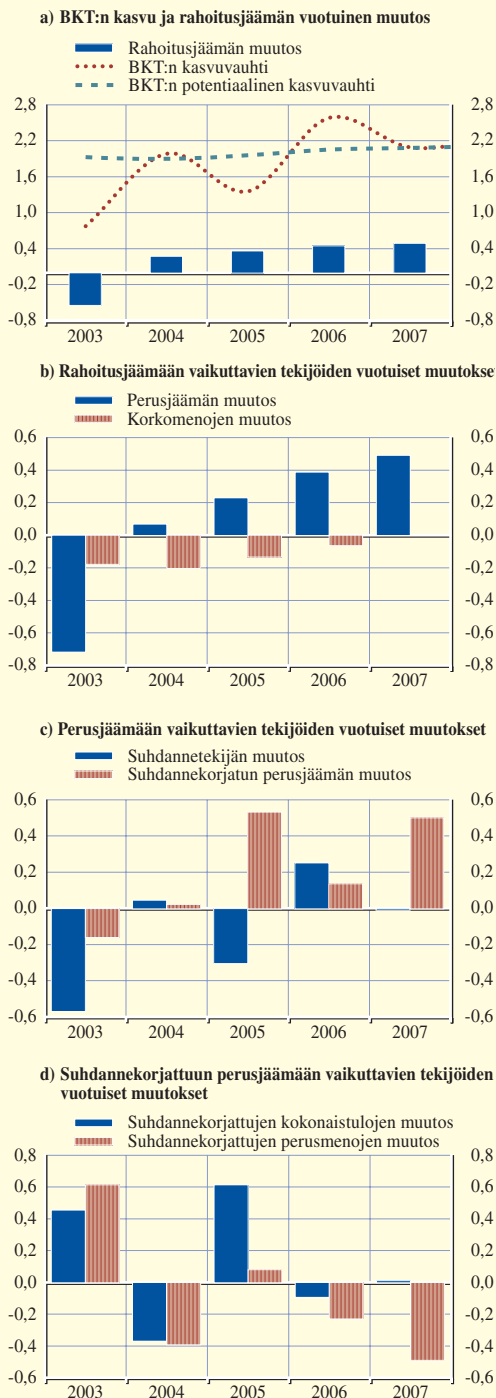
JULKISEN TALOUDEN KEHITYKSEN TAUSTATEKIJÄT VUONNA 2006

Julkisen talouden rahoitusasemien kohentuminen johtuu ensisijaisesti voimakkaasta talouskasvusta, jonka arvioidaan olevan euroalueella nyt keskimäärin noin 0,5 prosenttiyksikköä nopeampaa kuin viime keväänä, ja vähäisemmässä määrin rahoitusasemien tasapainottamisesta. Reaalisen talouskasvun arvioidaan ylittävän potentiaalisen kasvuvauhdin, ja suhdannesyklin odotetaan vaikuttavan positiivisesti julkisen talouden rahoitusasemiin. Myös suhdannekorjattu perusjäämä kasvaa hieman (kuvio 46). Tämä arvio käy yksiin sen kanssa, että julkisen talouden rahoitusasemien kohentuminen johtuu ensisijaisesti aiempaa suuremmista perusylijiämistä, kun taas korkomenojen supistumisen vaikutus on vähäinen.

Edellä kuvatusta kokonaiskehityksestä käyvät ilmi huomattavat erot maiden välillä. Merkittä-

Kuvio 46. Julkisen talouden kehitykseen vaikuttavat tekijät euroalueella

(prosenttiyksikköinä BKT:stä; prosenttimuutos)

Lähteet: Euroopan komissio, syksyn 2006 talousennusteet ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tässä ennusteessa Slovenian tiedot on sisällytetty euroalueeseen kaikkina esitettyinä vuosina.

vässä epätasapainossa olevista maista Kreikan ja Portugalin suhdannekorjatun julkisen talouden rahoitusaseman arvioidaan kohentuvan tuntuvasti. Saksan ja Ranskan ennustetaan edistyvän hieman rahoitusasemien tasapainottamisessa. Sitä vastoin Italiassa (myös Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen äskettäisen tuomion kielteisten budjettivaikutusten vuoksi), Luxemburgissa ja Itävallassa suhdannekorjatut julkisen talouden rahoitusasemat heikkenevät eriasteisesti.

Julkista taloutta korjaavissa toimissa on havaittavissa jonkin verran menojen karsintaa. Lisäksi odottamattomat tulot, jotka johtuvat muista seikoista kuin suotuisasta taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemaa tasapainottavista toimista, ovat vaikuttaneet myönteisesti. Verotulojen voimakkaaseen kasvuun voivat vaikuttaa useat tekijät, kuten yritysten aiempaa paremmat tulokset, yksityisten kulumenujen elpyminen, osakemarkkinoiden vahvistuminen ja joissakin maissa myös asuntojen hintojen nousu. Nämä tekijät kasvattavat tulo- ja varallisuusveroja, myös vaihtelevia yritysten tuloveroja, mutta niiden täsmällistä vaikutusta odottamattomiin tuloihin on vaikeaa selvittää.

JULKISEN TALouden NÄKYMÄT VUONNA 2007

Komission ennusteet vuodeksi 2007 viittaavat siihen, että euroalueen keskimääräinen alijäämä supistuu edelleen ja on 1,5 % BKT:stä. Koska suhdannesyklillä arvioidaan olevan jokseenkin neutraali vaikutus julkisen talouden rahoitusasemiin ja koska korkomenojen ennustetaan pysyvän vakaina, arvioitu nimellinen rahoitusasemien kohentuminen johtuu pelkästään rakenteellisista tasapainottamistoimista, joiden suuruus euroalueella on keskimäärin noin 0,5 prosenttiyksikköä. Rahoitusasemien tasapainottamista tuetaan suunnitellulla menojen karsinnalla ja veronkorotuksilla joissakin maissa. Kun otetaan kuitenkin huomioon joidenkin maiden veronkevennykset ja kaventuvat tulopohjat, veroasteen arvioidaan kaiken kaikkiaan olevan vakaa. Keskimääräinen velkasuhde supistuu 68 prosenttiin BKT:stä, mikä johtuu pääasiallisesti perusylijäämän kasvusta.

Kokonaisuutena katsoen rahoitusasemaa tasapainottavat toimet euroalueella heijastelevat suurelta osin sopeuttamistoimia Saksassa (menojen karsinnan jatkamisen ja välillisten verojen korotusten vuoksi) ja Italiassa (vuoden 2007 budjettiluonnokseen sisältyvän vakauttamispaketin sekä edellä mainittuun tuomioon liittyvien väliaikaisten vaikutusten haihtumisen vuoksi). Niistä maista, joissa on liiallinen alijäämä, ainoastaan Portugalin BKT:hen suhteutettu alijäämä on edelleen huomattavasti 3 prosentin viitearvoa suurempi vuonna 2007, kun taas Italian alijäämän ennustetaan palaavan vain hieman kynnysarvoa pienemmäksi.

ARVIO JULKISEN TALouden KEHITYKSESTÄ

On myönteistä, että euroalueen keskimääräistä julkisen talouden alijäämää koskevat indikaattorit kohenevat ja että yhtä lukuun ottamatta kaikkien maiden ennustetaan saavan alijäämänsä 3 prosentin viitearvoa pienemmäksi vuoden 2007 loppuun mennessä. Edistyminen julkisen talouden rahoitusasemien rakenteellisessa tasapainottamisessa on kuitenkin yleensä ottaen vähäistä ja joissakin tapauksissa odotettua heikompa. Merkittäviä sopeuttamisohjelmia on vuosina 2006–2007 käytössä vain muutamassa maassa. Valtaosa niistä jäsenvaltioista, joiden julkinen talous on epätasapainossa, ei näytä riittävällä tavalla hyödyntäneen aiempaa suotuisampaa taloudellista tilannetta kohentaakseen julkisen taloutensa tilaa asianmukaisesti ja noudattaakseen kaikkia uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia sitoumuksiaan, jotka koskevat keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ajoissa.

Julkisen talouden nykytilaa ja sen kohentamista on syytä analysoida huolellisesti. Paitsi että julkisen talouden rakenteellisen tasapainottamisuran noudattaminen on epäyhtenäistä, myös ennusteissa saatetaan liioitella sopeuttamistoimia siinä määrin, että edellä kuvattuun kehitykseen sisältyvä tilapäisiä odottamattomia tuloja pysyväisluonteisempien vaikutusten lisäksi. On myös syytä huomata, että

rahoitusasemaa tasapainottavien toimien mittaamista jossain määrin hankaloittaa edelleen se, että mukana on useita tilapäisiä toimia ja merkitykseltään epämääräisiä kertaluonteisia vaikutuksia.

Kun tilannetta tarkastellaan konkreettisemmin ja erityisesti niiden maiden kannalta, joissa tällä hetkellä on liiallinen alijäämä, Saksan arvioidaan yltävän liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssään vähintään 1 prosenttiyksikön kumulatiiviseen rakenneuudistukseen vuosina 2006–2007 Ecofin-neuvoston suositusten mukaisesti. Tämä saadaan aikaan kurinalaisen budjetin täytäntöönpanon ja odottamattomien tulojen avulla vuonna 2006 sekä laitimalla uskottava sopeuttamistoimien kokonaisuus vuonna 2007. Kreikassa BKT:hen suhteutetun alijäämän arvioidaan vuonna 2006 supistuvan pienemmäksi kuin 3 % pysyvien ja kertaluonteisten toimien ansiosta, mutta rakenteellisessa tasapainottamisessa ilmenee puutteita vuonna 2007. Lisäksi velka- ja alijäämäkehityksen väliset jatkuvat erot sekä tilastointiin liittyvät ongelmat varjostavat julkisen talouden rahoitusasemaa ja näkymiä. Ranskassa nimellinen tasapaino tuskin kohenee, sillä tulojen vahva kehitys kompensoi kertaluonteisten toimien haihtuvaa vaikutusta vuonna 2006, ja rakenteellinen tasapainottaminen ei yllä 0,5 prosenttiin BKT:stä vuonna 2007. Italiassa rakenteellisen tasapainottamisen arvioidaan vuosina 2006–2007 riittävän saamaan alijäämän pienemmäksi kuin 3 % BKT:stä vuonna 2007 kansallisen sitoumuksen mukaisesti. Yhteenlaskettujen korjaavien toimien ennustetaan kuitenkin jäävän hieman neuvoston suosittelemia vähimmäistoimia – 1,6 % BKT:stä – pienemmiksi, ja alle puolet korjaavista toimista toteutetaan vuonna 2006. Portugalissa alijäämää ei saada viitearvoa pienemmäksi vuoteen 2008 mennessä, joka on neuvoston asettama määräaika liiallisen alijäämän korjaamiseksi.

Niistä maista, joiden julkinen talous on epätasapainossa mutta joissa ei ole liiallista alijäämää, vain harvat saavuttavat rakenteelliselle tasapainottamiselle asetetun tavoitteen, joka on 0,5 % BKT:stä. Niiden maiden, joiden julkinen talous ei ole epätasapainossa, arvioidaan pitävän rahoitusasemansa ennallaan, joskin joidenkin maiden ennustetaan keventävän finanssipolitiikkaansa.

FINANSSIPOLIITTISET STRATEGIAT

Kun julkisen talouden näkymät ovat nyt useimmissa maissa kohentumaan päin, finanssipoliittisilla strategioilla on vältettävä itsetyytyväisyyttä ja keskityttävä sen sijaan vakauttamistoimien tehostamiseen. Suotuisan taloudellisen tilanteen mahdollisuus lähitulevaisuudessa on hyödynnettävä kaikin tavoin, jotta saavutetaan vakaat julkisen talouden rahoitusasemat ja nopeasti supistuva velkasuhde mahdollisimman pian. On otettava huomioon myös tulevat haasteet, joita väestökehityksestä aiheutuu julkisen talouden kestävyydelle (ks. kehikko 8). On tärkeää, että kaikki maat noudattavat uudistetun vakaas- ja kasvusopimuksen mukaisia sitoumuksia tarkalleen, jotta EU:n finanssipolitiikan päätöksentekojärjestelmän uskottavuus paranee. Nämä näkökohdat on syytä sisällyttää finanssipoliittiseen strategiaan, jota maat käyttävät perustana laatiessaan tarkistettuja vakaushjelmia.

Tähänastiset kokemukset vahvistavat sen, että noususuhdanteen aikana itsetyytyväisyys muodostaa suurimman riskin finanssipolitiikalle. Kuten jo EMUn alkuvuosina havaittiin, julkisen talouden rahoitusaseman kohentuminen ja odottamattomat tulot noususuhdanteiden aikana saattavat houkutella hallitukset toteuttamaan rahoittamattomia veronkevennyksiä ja/tai höllentämään menojen karsintaa. Jos talouskasvun kiihtyminen ja odottamattomat tulot osoittautuvat tilapäisiksi, seurauksena voi olla nopea julkisen talouden rahoitusaseman heikkeneminen. Tästä aiheutuva julkisen talouden haavoittuvuus saattaa myöhemmin johtaa siihen, että finanssipolitiikkaa on kiristettävä ”huonoina aikoina”, millä taasen on suhdanteita vahvistavia vaikutuksia. Se voi myös hankaloittaa vakaas- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoa, mikäli liiallisia alijäämiä koskevat viitearvot ovat liian pieniä.

Jotta aiemmat virheet eivät toistuisi, jäsenvaltioiden on ehdottomasti pidätyttävä suhdanteita vahvistavasta finanssipolitiikan keventämisestä. Ne jäsenvaltiot, jotka ovat jo saavuttaneet vakaan julkisen

talouden rahoitusaseman, on säilytettävä ne tai jatkettava niiden tasapainottamista. Muutamissa maissa, joiden rahoitusasema on jo ylijäämäinen ja kysyntä kasvussa, nykyistä kireämmällä finanssipolitiikan linjalla voitaisiin vähentää ylikuumenemisen riskejä.

Maiden, joiden julkinen talous on epätasapainossa mutta joissa ei ole liiallista alijäämää, on tehostettava vakauttamistoimia ja saavutettava keskipitkän aikavälin tavoitteensa edellisissä tarkistetuissa vakausohjelmissa esitetyjä arvioitua aiemmin. Vähimmäisvaatimuksena on uudistetussa vakaus- ja kasvusopimuksessa sopeuttamistoimille asetetun tavoitteen – 0,5 % BKT:stä – täytyminen.

Maiden, joiden BKT:hen suhteutettu alijäämä on suurempi kuin 3 prosentin viitearvo, on toteutettava kaikki tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet mahdollisimman pian ja lisäksi pantava neuvoston suositukset täytäntöön tinkimättömästi. Kohentuvat julkisen talouden näkymät saattavat synnyttää toiveen kumota useiden maiden liiallisia alijäämiä koskevat päätökset lähitulevaisuudessa. Tältä osin onkin välttämätöntä, että liialliset alijäämät korjataan kestäväällä tavalla pysyvien ja uskotavien tasapainottavien toimien avulla. Tämä jälkeen maiden on edistytävä edelleen riittävästi koh-ti keskipitkän aikavälin tavoitteitaan luodakseen liikkumavaraa, jonka avulla estetään alijäämille asetetun ylärajan ylittyminen uudestaan. Laadukkaat tilastotiedot ja moitteeton tilastointi ovat edel-leen välttämättömiä julkisen talouden epätasapainon estämiseksi ja korjaamiseksi. Maissa, joiden ennusteet viittaavat sitoumusten laiminlyöntien mahdollisuuteen, on toteutettava nykyistä tuntuvam-pia toimia, jotta tavoitteet saavutetaan ja jotta niiden liiallisia alijäämiä koskevissa menettelyissä ei tarvitse siirtyä seuraaviin vaiheisiin.

Kehikko 8.

JULKISEN TALOUDEN PITKÄN AIKAVÄLIN KESTÄVYYS EUROALUEELLA

Euroopan komissio julkaisi äskettäin ensimmäisen julkisen talouden kestävyyttä käsitelleen raporttinsa.¹ Siinä esitetyt arviot julkisen talouden kestävyydestä perustuvat uusiin väestön ikään-tymiseen liittyvistä kustannuksista laadittuihin yhteisiin ennusteisiin², nykyisiin julkisen talouden rahoitusasemiin ja eräisiin muihin tekijöihin, jotka voivat vaikuttaa julkiseen talouteen tulevai-suudessa. Kestävyyttä arvioidaan säännöllisesti tarkasteltaessa vuosittain maiden vakaus- ja lä-hentymisohjelmia, ja lisäksi komissio julkaisee säännöllisin väliajoin kattavan raportin, kun saa-tavana on uusia väestön ikääntymiseen liittyviä ennusteita.

Komissio arvioi kestävyyttä kahdella määrällisellä pääindikaattorilla, joita kutsutaan kestävyys-kuiluiksi. Näissä indikaattoreissa otetaan huomioon nykyinen alijäämä- ja velkatilanne sekä en-nustettu väestön ikääntymiseen liittyvien eläke-, terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitomenojen muutos vuosina 2005–2050 (ks. taulukko). Niin sanottu S1-indikaattori osoittaa, kuinka paljon verotuloja olisi lisättävä tai julkisia menoja leikattava, jotta väestön ikääntymisen kustannukset saadaan rahoitetuiksi ja BKT:hen suhteutettu julkinen velka 60 prosenttiin vuoteen 2050 mennen-sä. Niin sanotun S2-indikaattorin tavoite on hieman tätä kunnianhimoisempi. Indikaattori osoit-taa, kuinka paljon verotuloja olisi lisättävä tai julkisia menoja leikattava, jotta väestön ikääntymi-sen kustannukset saadaan rahoitetuiksi ja kaikki julkinen velka maksetuksi takaisin jossain vai-heessa (teknisesti ilmaistuna S2-indikaattori osoittaa, miten julkisen talouden rahoitusasemaa on kohennettava, jotta tulevien perusjäämien diskontattu nykyarvo saadaan yhtä suureksi kuin ny-

1 Euroopan komission raportti ”Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys EU:ssa” (2006).

2 Euroopan komission ja EU:n talouspoliittisen komitean raportti ”The impact of ageing on public expenditure” (2006).

kyinen bruttovelka). Raportissa esitetään myös joukko herkkyysanalyyssejä, jotka osoittavat, että elinajanodotteen piteneminen tai terveydenhuoltopalvelujen kysyntä voivat entisestään suurentaa kestävyyskuilua.

Näiden määrällisten indikaattoreiden lisäksi komissio ottaa huomioon useita muita ”laadullisia tekijöitä”, joiden perusteella se arvioi kunkin EU-maan osalta, onko kestävyteen kohdistuva riski pieni, keskisuuri vai suuri. Se kiinnittää erityistä huomiota nykyiseen velan määrään, rakenneuudistusten vaikutuksiin, ennusteissa esitettyjen lukujen luotettavuuteen, kestävyysindikaattoreiden vakauteen herkkyysanalyysseissa ja nykyisen verorasituksen suuruuteen (suuri verorasitus voi nimittäin rajoittaa maan kykyä sopeutua uusiin julkisen talouden haasteisiin tulevaisuudessa). Myös riskit, jotka liittyvät eläkkeiden riittävyyteen, otetaan huomioon, sillä riittämättömät eläkkeet voivat aiheuttaa julkiseen talouteen kohdistuvia riskejä. Hallitusten vastuusitoumukset (esim. valtiontakaukset, jotka saattavat laueta tulevaisuudessa) voivat periaatteessa olla merkityksellisiä, mutta niitä ei nyt tarkastella, koska niistä ei ole riittävästi tietoja.

Raportissa todetaan, että useimpien euroalueen maiden julkisen talouden kestävyteen kohdistuu keskisuuria tai suuria riskejä ja että huomattavia vakauttamistoimia on toteutettava, jotta selviydytään suuresta julkisesta velasta ja väestön ikääntymisestä aiheutuvista julkisista menoista. Kestävyden varmistamiseksi on koko euroalueen BKT:hen suhteutettua julkisen talouden rahoitusasemaa parannettava pysyvästi 3,5 % (joko korottamalla veroja tai leikkaamalla menoja). Nykyisten vakaushjelmien mukaisten alijäämätavoitteiden saavuttaminen ei riitä useimmille euroalueen maille. Useimpien euroalueen maiden on tiukasti noudatettava kolmen periaatteen strategiaa, joka koostuu velan supistamisesta, työllisyyden ja tuottavuuden lisäämisestä sekä eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmien uudistamisesta Lissabonin-strategian mukaisesti.

Julkisen talouden kestävyteen liittyvät kuilut

(prosenttia BKT:stä)

Maa	Muutos väestön ikääntymiseen liittyvissä menoissa	Kestävyyskuilu S1 ¹⁾	Kestävyyskuilu S2 ²⁾	Riskiluokitus
Belgia	6,6	0,4	1,8	keskisuuri
Saksa	4,0	3,5	4,4	keskisuuri
Kreikka ³⁾	1,4	3,2	3,0	suuri
Espanja	8,9	0,2	3,2	keskisuuri
Ranska	3,2	3,2	4,0	keskisuuri
Irlanti	7,8	-0,8	2,9	keskisuuri
Italia	2,3	3,4	3,1	keskisuuri
Luxemburg	8,4	4,6	9,5	keskisuuri
Alankomaat	5,2	-0,2	1,3	pieni
Itävalta	1,1	0,1	0,3	pieni
Portugali	9,7	7,9	10,5	suuri
Suomi	5,0	-3,3	-0,9	pieni
Euroalue	4,4	2,3	3,5	

Lähde: Komission tiedonanto ”Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys EU:ssa” (2006).

1) S1-indikaattoriin perustuvalla kestävyyskuilulla tarkoitetaan sitä erotusta, joka on nykyisen BKT:hen suhteutetun verotulon ja sellaisen BKT:hen suhteutetun verotulon välillä, jonka avulla julkinen velka suhteessa BKT:hen olisi 60 % vuoteen 2050 mennessä.

2) S2-indikaattoriin perustuvalla kestävyyskuilulla tarkoitetaan sitä erotusta, joka on nykyisen BKT:hen suhteutetun verotulon ja sellaisen BKT:hen suhteutetun verotulon välillä, jonka avulla tulevien perusjäämien diskontattu nykyarvo olisi yhtä suuri kuin tämänhetkinen bruttovelka.

3) Kreikasta ei ole saatavana eläke-ennusteita, minkä vuoksi väestön ikääntymiseen liittyvien menojen kasvu on tässä arvioitu huomattavan pieneksi. Aiemmissa laskelmissa näiden menojen kasvuksi oli arvioitu noin 10 % BKT:stä.

6 EUROALUEEN TALOUSNÄKYMÄ KOSKEVAT EUROJÄRJESTELMÄN ASIAANTUNTIJOIDEN ARVIOT

Eurojärjestelmän asiantuntijat ovat laatineet 24.11.2006 mennessä saatavilla olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä.¹ BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan keskimäärin 2,5–2,9 % vuonna 2006 ja 1,7–2,7 % vuonna 2007 sekä 1,8–2,8 % vuonna 2008. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) keskimääräisen vuotuisen nousuvauhdin arvioidaan olevan 2,1–2,3 % vuonna 2006 ja 1,5–2,5 % vuonna 2007 sekä 1,3–2,5 % vuonna 2008.

Kehikko 9.

TEKNISET OLETUKSET

Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot perustuvat useisiin oletuksiin, jotka koskevat korkoja, valuuttakursseja, öljyn hintaa ja finanssipolitiikkaa.

Korkoja sekä öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin. Kolmen kuukauden euriborkorolla mitattuja lyhyitä korkoja koskevat markkinaodotukset perustuvat termiinikorkoihin 14.11.2006 ja kuvaavat tuottokäyrän poikkeileikkausta tuona päivänä. Odotusten mukaan lyhyet korot nousevat keskimäärin 4,0 prosenttiin vuonna 2007 oltuaan keskimäärin 3,1 % vuonna 2006. Vuonna 2008 lyhyiden korkojen odotetaan laskevan hienokseltaan ja olevan keskimäärin 3,8 %. Marraskuun 14. päivän markkinaodotusten mukaan valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot euroalueella pysyvät keskimäärin 3,8 prosentissa vuosina 2006, 2007 ja 2008. Marraskuun 14. päivänä päättyneen kahden viikon jakson futuurimarkkinoiden perusteella öljyn barrelihinnan oletetaan olevan 65,5 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2006, 64,6 dollaria vuonna 2007 ja 67,2 dollaria vuonna 2008. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen oletetaan Yhdysvaltain dollareina mitattuna nousevan vuositasolla keskimäärin 28,8 % vuonna 2006 ja 15,2 % vuonna 2007 sekä 3,7 % vuonna 2008.

Yksi teknisistä oletuksista on, että kahdenväliset valuuttakurssit pysyvät arviointijakson aikana muuttumattomina sillä tasolla, jolla ne keskimäärin olivat marraskuun 14. päivää edeltäneiden kahden viikon aikana. Tämän oletuksen mukaan euron dollarikurssi on 1,28 ja euron efektiivinen valuuttakurssi 1,6 % vahvempi kuin vuonna 2005 keskimäärin.

Finanssipolitiikkaa koskevat oletukset perustuvat kansallisiin budjettisuunnitelmiin euroalueen eri maissa. Oletuksiin on sisällytetty kaikki sellaiset julkisen vallan toimenpiteet, jotka on joko jo hyväksytty parlamentissa tai määritelty yksityiskohtaisesti niin, että ne hyvin todennäköisesti läpäisevät lainsäädäntöprosessin.

KANSAINVÄLINEN YMPÄRISTÖ

Euroalueen ulkopuolisen ympäristön odotetaan pysyvän arviointijaksolla suotuisana. BKT:n määrän kasvun odotetaan käyvän jonkin verran maltillisemmaksi Yhdysvalloissa ja Japanissa, mutta kehityksessä Aasiassa kasvun odotetaan pysyvän vahvana voimakkaan kotimaisen kysynnän tukemana. Useimpien muiden suurten talouksien kasvun arvioidaan myös jatkuvan voimakkaana. Talouskasvun odotetaan pysyvän vahvana myös Euroopan unioniin 1.5.2004 liittyneissä maissa.

¹ Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän arviot on tuotettu EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyönä. Ne laaditaan kahdesti vuodessa, ja ne muodostavat osan aineistoa, jota EKP:n neuvosto käyttää arvioidessaan talouskehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä. Lisätietoa arvioiden laatimisessa käytettävistä menetelmistä ja tekniikoista löytyy oppaasta "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises", EKP, kesäkuu 2001. Arvioihin liittyvää epävarmuutta on kuvattu esittämällä ne vaihteluväleinä. Vaihteluvälit perustuvat aiempina vuosina laadittujen arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisiin eroihin. Vaihteluvälien leveys on näiden erojen itseisarvojen keskiarvo kerrottuna kahdella.

Euroalueen ulkopuolella BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan keskimäärin noin 5,3 % vuonna 2006 ja noin 4,8 % vuosina 2007 ja 2008. Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinoiden kasvuvauhdin arvioidaan olevan 10,2 % vuonna 2006, noin 7,1 % vuonna 2007 ja noin 6,7 % vuonna 2008.

BKT:N MÄÄRÄN KASVUA KOSKEVAT ARVIOT

Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosittainen kasvuvauhti oli kuluvan vuoden toisella neljänneksellä 1,0 %, ja kolmannella neljänneksellä kasvuvauhti oli Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan 0,5 %. Neljännesvuosikasvun odotetaan pysyvän arviointijaksolla 0,5 prosentissa tai hieman sitä nopeampana. Ainoastaan vuoden 2007 ensimmäisellä neljänneksellä välillisten verojen huomattavien korotusten odotetaan vaimentavan kasvua jonkin verran.

BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan siten olevan keskimäärin 2,5–2,9 % vuonna 2006 ja 1,7–2,7 % vuonna 2007 sekä 1,8–2,8 % vuonna 2008. Viennin kasvun odotetaan tukevan taloudellista toimeliaisuutta edelleen arviointijaksolla, kun ulkomaisen kysynnän oletetaan jatkuvan vahvana. Kotimaisen kysynnän vahvan kasvun odotetaan jatkuvan jokseenkin vakaana, joskin välillisten verojen nousulla vuoden 2007 alussa voi olla tilapäisiä vaikutuksia.

BKT:n kotimaisen kysynnän eristä yksityisen kulutuksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan keskimäärin 1,8–2,2 % vuonna 2006 ja 1,3–2,3 % vuonna 2007 sekä 1,2–2,8 % vuonna 2008. Vuonna 2007 odotettavissa olevat välillisten verojen korotukset johtavat arvioiden mukaan kulutuksen kasvun vaimenemiseen samana vuonna, mutta kulutuksen kasvun odotetaan voimistuvan hieman kohti vuoden 2006 loppua näihin korotuksiin varauduttaessa. Arviointijakson aikana kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen odotetaan kohentuvan työmarkkinatilanteen parantuessa ja osittain myös siksi, että muut tulot kuin työtulo kasvavat yritysten tehdessä vahvaa tulosta. Säästämisasteen odotetaan pysyvän suurin piirtein vakaana arviointijaksolla.

Kiinteiden investointien keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin ennakoitaan olevan 4,4–5,4 % vuonna 2006, ja sen arvioidaan olevan 2,5–5,5 % vuonna 2007 ja 1,8–5,0 % vuonna 2008. Yritysten investoinnit hyötynevät jatkossakin vahvasta ulkomaisesta kysynnästä, suotuisasta rahoitustilanteesta ja vahvoista yritystuloksista. Yksityisten asuinrakennusinvestointien arvioidaan kasvavan arviointijaksolla maltillisesti.

Taulukko 10. Euroalueen talousnäkymiä koskevat arviot

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)^{1), 2)}

	2005	2006	2007	2008
YKHI	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5	1,3–2,5
BKT:n määrä	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7	1,8–2,8
Yksityinen kulutus	1,4	1,8–2,2	1,3–2,3	1,2–2,8
Julkinen kulutus	1,3	1,4–2,6	0,5–1,5	0,8–1,8
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,7	4,4–5,4	2,5–5,5	1,8–5,0
Vienti (tavarat ja palvelut)	4,6	6,6–9,4	4,2–7,4	4,2–7,4
Tuonti (tavarat ja palvelut)	5,5	6,7–9,3	3,9–7,3	4,0–7,4

1) Jokaisen muuttujan ja arviointijakson vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aiempien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisten erojen itseisarvojen keskiarvoon. BKT:n määrää ja sen eriä koskevat arviot perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin. Tuontia ja vientiä koskevilla arvioissa on mukana myös euroalueen sisäinen kauppa.

2) Näissä arvioissa Slovenia on mukana osana euroaluetta vuodesta 2007 lähtien. Vuonna 2005 Slovenian BKT-paino suhteessa euroalueeseen oli 0,3 %. Vuotuiset prosenttimuutokset vuodelle 2007 pohjautuvat sellaiseen euroalueen kokoonpanoon, jossa Slovenia on mukana jo vuonna 2006.

Viennin (mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa) keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan 6,6–9,4 % vuonna 2006 ja 4,2–7,4 % vuosina 2007 ja 2008. Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinaosuuksien odotetaan pienenevän hieman arviointijakson aikana kilpailun lisäantyyssä maailmanmarkkinoilla ja hintakilpailukyvyen aiemman heikkenemisen vaikutusten ilmetessä viiveellä. Tuonnin keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin odotetaan olevan hieman viennin kasvuvauhtia heikempi. Arvioiden mukaan ulkomaankaupan nettovaikutus kasvuun on jokseenkin neutraali arviointijakson aikana.

Työllisyyden arvioidaan kasvavan vakaasti arviointijaksolla vuoden 2006 suotuisan kehityksen jälkeen. Samalla työvoiman tarjonnan odotetaan lisääntyvän, kun työllisyysnäköymät ovat parantuneet ja monissa euroalueen maissa on tehty rakenteellisia työmarkkinauudistuksia. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan arviointijaksolla edelleen.

HINTOJA JA KUSTANNUKSIA KOSKEVAT ARVIOT

YKHI:n keskimääräisen nousuvauhdin ennakoitaan olevan 2,1–2,3 % vuonna 2006, ja sen arvioidaan olevan 1,5–2,5 % vuonna 2007 ja 1,3–2,5 % vuonna 2008. Energian ja muiden raaka-aineiden kuin öljyn hinnannousu on vaikuttanut hintakehitykseen voimakkaasti viime vuosina, mutta vaikutuksen odotetaan heikkenevän arviointijakson aikana, kun otetaan huomioon öljyn hiljattainen halpeneminen ja se, että öljyn futuurihinnat ovat vain jonkin verran nykyhintoja korkeammat. Inflaatioarviot perustuvat oletukseen, että palkkakehitys pysyy maltillisena ja palkat nousevat vain hieman arviointijakson loppupuolella. Kun samalla tuottavuuden kasvun arvioidaan pysyvän arviointijaksolla jokseenkin vakaana, yksikkötyökustannusten ennakoitaan nousevan maltillisesti. Yksi tärkeä YKHI-inflaatioon vaikuttava tekijä vuonna 2007 ovat välillisten verojen korotukset (joiden yhteenlaskettu vaikutus euroalueen YKHI-inflaatioon on arviolta 0,5 prosenttiyksikköä). Sen sijaan vuoden 2008 inflaatiokehitystä koskevissa tämänhetkisissä arvioissa ei ole otettu huomioon välillisten verojen vaikutuksia. YKHIä koskevat arviot perustuvat lisäksi oletukseen, että voittomarginaalit kasvavat vakaasti eikä muusta tuonnista kuin raaka-aineiden tuonnista aiheudu suuria hintapaineita.

VERTAILUA SYYSKUUN 2006 EKP:N ASIANTUNTIJOIDEN ARVIOON

Syyskuun 2006 Kuukausikatsauksessa julkaistuun EKP:n asiantuntijoiden kokonaistaloudelliseen arvioon verrattuna BKT:n määrän kasvun vaihteluvälejä on tarkistettu hieman ylöspäin sekä vuodelle 2006 että vuodelle 2007. Tarkistus perustuu viime aikoina saataville tulleeisiin tietoihin sekä energian aiemmin oletettua alhaisempien hintojen ennakoituihin vaikutuksiin. YKHI-inflaation kehityksen vaihteluvälejä on korjattu alaspäin pääasiassa energian odotettua alemman hinnan vuoksi.

Taulukko 11. Vertailua syyskuun 2006 arvioon

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	2005	2006	2007
BKT:n määrä – syyskuu 2006	1,5	2,2–2,8	1,6–2,6
BKT:n määrä – joulukuu 2006	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7
YKHI – syyskuu 2006	2,2	2,3–2,5	1,9–2,9
YKHI – joulukuu 2006	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5

Kehikko 10.

MUIDEN LAITOSTEN ENNUSTEET

Useat kansainväliset järjestöt ja yksityiset ennustelaitokset julkaisevat ennusteita euroalueen talousnäkyvistä. Nämä ennusteet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimien kokonaistaloudellisten arvioiden kanssa, koska ne on julkaistu eri ajankohtina ja ne ovat siksi jo osittain vanhentuneet. Lisäksi (osittain määrittelemättömät) menetelmät, joilla oletukset finanssipolitiikkaa, rahoitusmarkkinoita sekä euroalueen ulkoista ympäristöä koskevista muuttujista kuten öljyn hinnasta johdetaan, poikkeavat toisistaan.

Tällä hetkellä käytettävissä olevissa muiden ennustelaitosten ennusteissa euroalueen BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti on 2,4–2,6 % vuonna 2006 ja 1,9–2,2 % vuonna 2007 sekä 2,0–2,3 % vuonna 2008. Näissä ennusteissa keskimääräisen vuotuisen YKHI-inflaatiiovauhdin ennakoitua olevan 2,2–2,3 % vuonna 2006 ja 1,9–2,4 % vuonna 2007 sekä 1,8–2,1 % vuonna 2008. IMF ennustaa vuodelle 2006 BKT:n määrän kasvua, joka jää alle eurojärjestelmän asiantuntija-arvioiden vaihteluvälin alarajan, mutta muiden laitosten ennusteet osuvat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioimille vaihteluväleille.

Euroalueen BKT:n määrän kasvua ja YKHI-inflaatiota koskevien ennusteiden vertailua

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta	BKT:n määrän kasvu			YKHI-inflaatio		
		2006	2007	2008	2006	2007	2008
Euroopan komissio	marraskuu 2006	2,6	2,1	2,2	2,2	2,1	1,9
IMF	syyskuu 2006	2,4	2,0	2,0	2,3	2,4	2,1
OECD	marraskuu 2006	2,6	2,2	2,3	2,2	1,9	1,8
Consensus Economics Forecasts	marraskuu 2006	2,6	1,9	–	2,2	2,1	–
Survey of Professional Forecasters	marraskuu 2006	2,6	2,0	2,0	2,2	2,1	1,9

Lähteet: Euroopan komission ennuste (syyskuu 2006), IMF World Economic Outlook (syyskuu 2006), OECD Economic Outlook n:o 80 (alustava versio), Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot ja OECD:n ennusteet perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin, kun taas Euroopan komission ja IMF:n ennusteiden luvuissa ei oteta huomioon sitä, montako työpäivää kunakin vuonna on. Muissa ennusteissa ei mainita, perustuvatko ne työpäiväkorjattuihin tietoihin vai eivät.

7 VALUUTTAKURSSIT JA MAKSUTASE

7.1 VALUUTTAKURSSIT

Oltuaan jokseenkin vakaa kesä-elokuussa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui kolmen seuraavan kuukauden aikana. Euro vahvistui suhteessa useimpiin keskeisiin maailmanvaluuttoihin, mutta tätä vahvistumista on osittain tasoittanut euron heikkeneminen suhteessa EU:n suurimpien uusien jäsenvaltioiden valuuttoihin.

EURON JA YHDYSVALTAIN DOLLARIN SUHDE

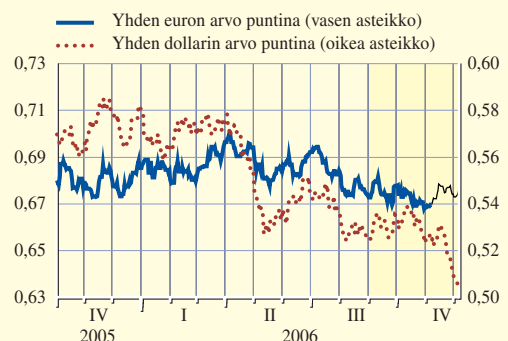
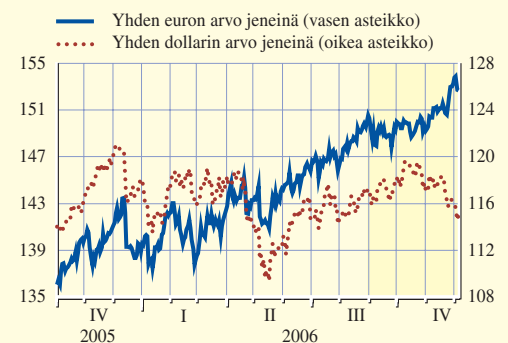
Euro vahvistui jyrkästi suhteessa Yhdysvaltain dollariin vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja oli jokseenkin vakaa kesällä, mutta vahvistui uudelleen marraskuussa 2006 päättyneenä kolmen kuukauden jaksona. Samana ajanjaksona dollari heikkeni myös suhteessa kaikkiin muihin keskeisiin valuuttoihin (ks. varjostettu alue kuviossa 47). Euron vahvistuminen nopeutui marraskuussa vauhtiin, jollainen on viimeksi kirjattu maaliskuussa 2005. Tiedot Yhdysvaltain talouskasvun hiipumisesta ja euroalueen talouskasvun vahvistumisesta näyttävät vaikuttaneen markkinoiden odotuksiin näiden kahden talousalueen suhteellisista näkymistä ja heikentäneen sitä kautta Yhdysvaltain dollaria. Tämä muutos markkinoiden suhtautumisessa euroon on myös näkynyt valuuttajohdannaisten hinnoissa. Joulukuun 6. päivänä euron dollarikurssi oli 1,33 eli 3,5 % vahvempi kuin elokuun lopussa ja 6,9 % vahvempi kuin vuonna 2005 keskimäärin (ks. kuvio 47).

EURON JA JAPANIN JENIN SUHDE

Euro vahvistui lähes keskeytyksettä suhteessa Japanin jeniin vuoden 2006 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana. Lokakuun ajan euron jenikurssi pysyi jokseenkin vakaasti hieman syyskuun huippukurssin alapuolella, mutta alkoi vahvistua uudelleen marraskuussa. Tiedot Japanin talouskasvun vahvuudesta, josta kertoo odotettua voimakkaampi BKT:n kasvu vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, eivät näytä tukeneen Japanin jeniä. Lisäksi valuuttaoptioiden marraskuuhun ulottuneen kolmen kuukauden hintakehityksen perusteella näyttää siltä, että jenin mahdollinen vahvistuminen suhteessa euroon ei toteutune, vaan jenin ja euron kahdenvälinen kurssi pysynee jokseenkin vakaana lyhyellä aikavälillä. Joulukuun 6. päivänä euron jenikurssi oli 153 eli 1,4 % vahvempi kuin elokuun lopussa ja 11,5 % vahvempi kuin vuonna 2005 keskimäärin (ks. kuvio 47).

Kuvio 47. Valuuttakurssikehitys

(päivähavainnot)

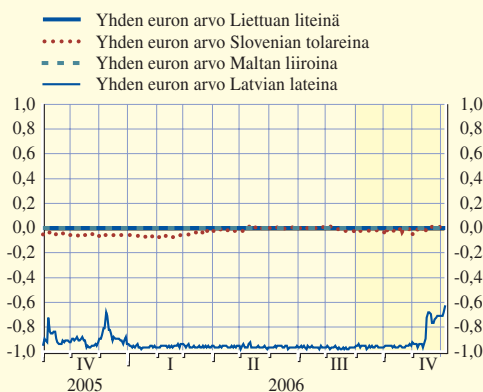

Lähde: EKP.

Huom. Varjostettu alue viittaa ajanjaksoon 31.8.–6.12.2006.

Kuvio 48. Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja, poikkeama keskuskurssista prosenttiyksikköinä)

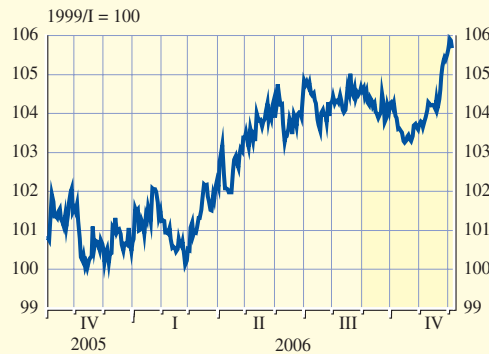

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen poikkeama keskuskurssista merkitsee, että valuutta on vaihteluvälin heikolla puolella. Vastaavasti negatiivinen poikkeama merkitsee, että valuutta on vaihteluvälin vahvalla puolella. Tanskan kruunun vaihteluväli on $\pm 2,25$ % ja kaikkien muiden vakiovaihteluväli ± 15 %. Varjostettu alue viittaa ajanjaksoon 31.8.2006–6.12.2006.

Kuvio 49. Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

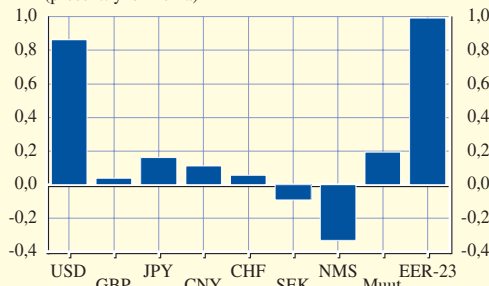
(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin²⁾

31.8.–6.12.2006

(prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

1) Indeksien nousu merkitsee euron vahvistumista euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden ja kaikkien euroalueen ulkopuolisten EU-maiden valuuttoihin nähden. Varjostettu alue viittaa ajanjaksoon 31.8.2006–6.12.2006.

2) Vaikutus 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin muutoksiin on esitetty erikseen euroalueen kuuden tärkeimmän kauppakumppanimaan valuuttaan nähden. Ryhmä "NMS" käsittää niiden kymmenen uuden jäsenvaltion valuutat, jotka liittyivät EU:hun 1.5.2004. Ryhmä "Muut" käsittää loput seitsemän niistä euroalueen kauppakumppanimaiden valuutoista, jotka kuuluvat valuuttakurssi-indeksiin. Muutosten laskennassa on käytetty 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin vastaavia kauppapainoja.

EURON JA EU:N JÄSENVALTIOIDEN VALUUTTOJEN SUHDE

Useimmat ERM II -järjestelmään kuuluvat valuutat ovat olleet vakaita elokuun 2006 lopusta lähtien ja vaihdelleet yhä eurokeskuskurssinsa tasolla tai lähellä sitä (ks. varjostettu alue kuviossa 48). Slovakian korona on vahvistunut lähes 6 % heinäkuisen lyhyen heikkenemisensä jälkeen ja oli joulukuun 6. päivänä 7,8 % ERM II -keskuskurssiaan vahvempi. Suhteessa muiden EU:n jäsenvaltioiden valuuttoihin euro on heikentynyt 2 % Ruotsin kruunuun nähden ja vahvistunut Englannin puntaan nähden, sillä euron puntakurssi oli joulukuun 6. päivänä 0,68 eli lähes 1 prosentin vahvempi kuin elokuun lopussa ja puoli prosenttiyksikköä heikompi kuin vuonna 2005 keskimäärin. Elokuusta lähtien euro on vaihdellut hieman suhteessa Englannin puntaan. Syys- ja lokakuussa saadut myönteiset tiedot Ison-Britannian talouskehityksestä sekä kysely- ja suhdannetutkimuksista näyttivät ensin tukevan Englannin puntaa. Marraskuussa julkistetut odotettua heikommat lokakuun inflaatioluvut

ovat kuitenkin saattaneet vaikuttaa euron elpymiseen. Joulukuun 6. päivänä euron puntakurssi oli hieman vahvempi kuin elokuun lopussa. EU:n kolmen suurimman uuden jäsenvaltion valuutoista euro heikkeni suhteessa Tšekin korunaan (noin puoli prosenttiyksikköä), suhteessa Puolan zlotyyn (3,2 %) sekä suhteessa Unkarin forinttiin (7,0 %).

MUUT VALUUTAT

Elokuun lopun ja joulukuun 6. päivän välisenä aikana euro vahvistui lähestulkoon kauttaaltaan useimpiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Se vahvistui noin 1,5 % suhteessa Kiinan renminbiin, 1 prosentin suhteessa Sveitsin frangiin ja Norjan kruunuun sekä 7 % suhteessa Kanadan dollariin.

EURON EFEKTIIVINEN VALUUTTAKURSSI

Edellä esitettyjen euron kahdenvälisen valuuttakurssien kehityksen seurauksena euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa 23 merkittävän euroalueen kauppakumppanin valuuttoihin joulukuun 6. päivänä oli 1 prosentin vahvempi kuin elokuun lopussa ja lähes 3 % vahvempi kuin vuonna 2005 keskimäärin (ks. kuvio 49). Euroalueen kansainvälistä kustannus- ja hintakilpailukykyä mittaavista indikaattoreista euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi-indeksi oli marraskuussa 2006 hieman vuoden 2005 keskiarvoa vahvempi. Indeksillä perustuu sekä kuluttaja- että tuottajahintojen kehitykseen (ks. kuvio 50).

7.2 MAKSUTASE

Tuoreimpien, vuoden 2006 kolmanteen neljänneeseen ulottuvien maksutasetietojen perusteella tavaroiden viennin ja tuonnin kasvu on ollut vahvaa. Viennin voimakas kasvu näyttää johtuvan ulkomaisen kysynnän lisääntymisestä, kun taas tuontia on vauhdittanut kotimaisen kysynnän vakaa kasvu sekä tuontihyödykkeiden suuri osuus viennistä. Vuoden 2006 syyskuussa 12 kuukauden kumulatiivisen vaihtotaseen alijäämä oli noin 0,3 % BKT:stä, kun vaihtotase oli vuotta aiemmin ollut ylijäämäinen. Vaihtotaseen alijäämään oli syynä lähinnä öljykaupan alijäämän suurentuminen. Rahoitustaseessa syyskuuhun 2006 ulottuneena 12 kuukauden jaksona yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli 18,2 miljardia euroa, kun vuotta aiemmin nettotuonti oli ollut 44 miljardia euroa. Tähän oli syynä lähinnä se, että velkapapereiden nettotuonti oli kääntynyt nettovienniksi.

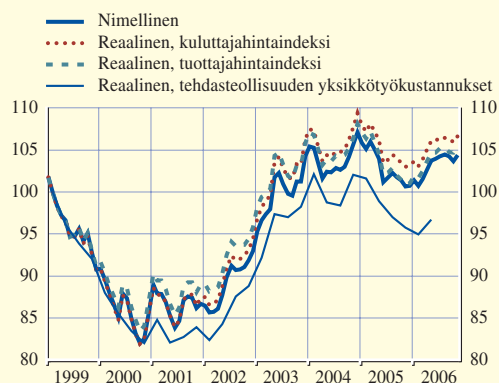
KAUPPA JA VAIHTOTASE

Euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan kaupan arvo kasvoi vahvasti vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä, kun se oli hidastunut toisella neljänneksellä. Tavaroiden ja palvelujen viennin arvo kasvoi kolmannella neljänneksellä 2,4 %, kun se oli toisella neljänneksellä kasvanut 1,9 %. Samaan aikaan tavaroiden ja palveluiden tuonti kasvoi kolmannella neljänneksellä vieläkin jyrkemmin eli 3,9 %, kun kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä ollut 2,2 % (ks. taulukko 12 ja kuvio 51).

Kasvu näkyi kaikkein selvimmin tavarakaupassa. Vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä tavaroiden viennin arvo kasvoi 3,5 % ja tuonnin arvo 4,9 % eli kasvu oli jälleen hyvin voimakasta, niin kuin

Kuvio 50. Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/I = 100)

Lähde: EKP.

1) Kun euro vahvistuu, 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksin käyrä nousee. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat marraskuulta 2006. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2006 toiselta neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

Taulukko 12. Euroalueen maksutaseen keskeiset erät

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, ellei toisin mainita)

			Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo; jakso päättyy				12 kuukauden kumulatiivisia lukuja; jakso päättyy	
	2006 Elo	2006 Syys	2005 Joulu	2006 Maalis	2006 Kesä	2006 Syys	2005 Syys	2006 Syys
<i>Mrd. euroa</i>								
Vaihtotase	-3,9	-0,3	-4,7	-2,2	-0,7	-2,1	23,6	-28,8
Tavarat	-1,3	1,7	1,1	1,6	1,6	0,1	63,7	13,3
Vienti	115,9	121,1	105,9	111,1	113,6	117,5	1 189,9	1 344,3
Tuonti	117,2	119,4	104,9	109,5	111,9	117,4	1 126,1	1 331,0
Palvelut	1,6	2,2	3,7	3,2	2,9	2,5	32,0	36,9
Vienti	35,2	35,2	34,9	35,2	35,5	35,2	386,7	422,3
Tuonti	33,6	33,0	31,1	32,0	32,6	32,7	354,7	385,4
Tuotannon tekijäkorvaukset	1,8	2,7	-3,0	-1,8	-0,3	1,8	-8,2	-10,1
Tulonsiirrot	-6,0	-6,8	-6,4	-5,2	-5,0	-6,4	-63,9	-68,9
Rahoitustase¹⁾								
Suorat sijoitukset ja arvopaperi- sijoitukset yhteensä, netto	-8,3	45,2	-14,1	21,9	17,0	16,4	74,6	123,6
Suorat sijoitukset, netto	-22,6	20,7	-28,7	-2,9	28,9	-3,4	44,0	-18,2
Arvopaperisijoitukset, netto	-7,6	-19,9	-12,2	-10,5	-4,0	-12,3	-187,8	-117,1
Osakkeet	-15,0	40,5	-16,5	7,6	33,0	8,9	231,7	98,8
Velkapaperit	-12,2	20,4	1,5	8,1	18,2	15,9	196,6	131,0
Joukkolainat	-2,8	20,1	-17,9	-0,4	14,8	-7,1	35,1	-32,1
Rahamarkkinainstrumentit	-8,6	13,5	-10,8	-3,0	22,1	-2,9	9,9	16,0
	5,8	6,6	-7,1	2,6	-7,3	-4,2	25,2	-48,1
<i>Prosenttimuutos edellisestä kaudesta</i>								
Tavarat ja palvelut								
Vienti	0,4	3,4	1,7	3,9	1,9	2,4	8,2	12,1
Tuonti	2,6	1,0	2,3	4,0	2,2	3,9	12,5	15,9
Tavarat								
Vienti	0,4	4,4	1,5	4,9	2,2	3,5	8,1	13,0
Tuonti	1,4	1,9	3,1	4,4	2,2	4,9	13,8	18,2
Palvelut								
Vienti	0,3	0,0	2,4	0,9	0,9	-1,0	8,4	9,2
Tuonti	6,8	-1,8	-0,3	2,7	1,9	0,3	8,5	8,7

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

1) Luvut ovat saldolukuja (nettovirtoja). Positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja.

se oli ollut vuoden alussa (ks. kuvio 52). Lisäksi alustavat tiedot kolmannen neljänneksen kauppahinnoista ja -määristä viittaavat siihen, että vahva kasvu johtui lähinnä kaupan määrän kehityksestä. Samaan aikaan palvelujen kauppa pysyi heikkona kolmannella neljänneksellä, sillä palvelujen vienti laski 1,0 % ja palvelujen tuonti kasvoi 0,3 %.

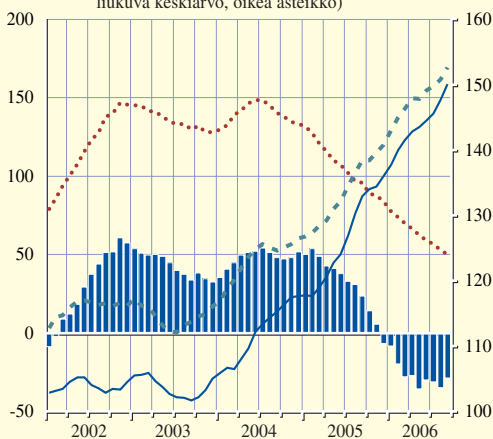
Tavaroiden viennin kasvu näyttää ajoittuneen samaan aikaan kuin ulkomaisen kysynnän elpyminen kolmannella neljänneksellä. Tässä mielessä euroalueen viennin kasvu kolmannella neljänneksellä näyttää johtuneen etenkin syyskuussa tapahtuneesta erittäin jyrkästä kasvusta, jota siivitti lähinnä Saksan vienti. Eri tuotteista välituotteiden vienti kasvoi voimakkaasti kolmannella neljänneksellä, ja erittely maittain osoittaa, että viennin kasvu Aasiaan (etenkin Kiinaan), Sveitsiin ja OPEC-maihin oli vahvaa. OPEC-maihin suuntautuvan viennin kasvu voi johtua osaksi öljynviejämaiden lisääntyneestä kysynnästä, sillä öljyn korkean hinnan vuoksi näille maille on kertynyt paljon varoja.

Tavaratuonnin arvon jyrkkä kasvu vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä näyttää osaksi johtuneen siitä, että euroalueen kotimaisen kysynnän kasvu oli pysynyt vakaana. Tuonnin vilkastumiseen ovat myös voineet olla syynä euron kurssin vuoden 2006 alusta jatkuneen vahvistumisen viivästyneet vaikutukset. Tuonnin määrän kasvua on luultavasti vauhdittanut myös viennin voimakas kasvu. Käytettävissä olevien tietojen mukaan tuontihyödykkeillä on suuri osuus euroalueen viennistä. Tätä

Kuvio 51. Euroalueen vaihtotase ja tavarakaupan tase

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

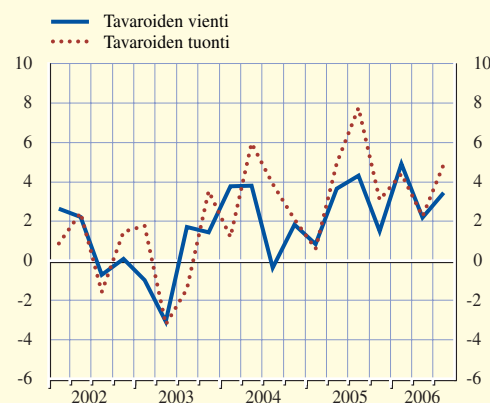
- Vaihtotase (12 kuukauden kumulatiivisia tietoja, vasen asteikko)
- Tavarakaupan tase (12 kuukauden kumulatiivisia tietoja, vasen asteikko)
- - - Tavaroiden ja palveluiden vienti (kolmen kuukauden liukuva keskiarvo, oikea asteikko)
- Tavaroiden ja palveluiden tuonti (kolmen kuukauden liukuva keskiarvo, oikea asteikko)

Lähde: EKP.

Kuvio 52. Tavaroiden vienti euroalueen ulkopuolelle ja tuonti euroalueen ulkopuolelta

(neljännesvuosittainen prosenttimuutos)

Lähteet: EKP.

Huom. Tuorein havainto on syyskuulta 2006.

näyttää tukevan kuvio 52, josta näkyy yleisesti positiivinen korrelaatio tavaroiden viennin ja tuonnin välillä. Hintakehityksen tarkastelu osoittaa, että öljyn ja muiden raaka-aineiden heinä- ja elokuussa kallistuneet hinnat aiheuttivat tuontihintojen nousupaineita. Nämä paineet voivat olla osasy siihen, miksi tuonnin arvo on kasvanut kolmannella neljänneksellä. Koska öljyn hinta on kuitenkin laskenut viime kuukausina, hintojen nousupaineet ovat saattaneet heiketä.

Pitkällä aikavälillä euroalueen vaihtotaseen 12 kuukauden kumulatiivinen alijäämä syyskuuhun 2006 ulottuneena ajanjaksona oli 28,8 miljardia euroa (noin 0,3 % BKT:stä), kun edeltävänä vuonna vaihtotaseen ylijäämä oli ollut 23,6 miljardia. Vaihtotaseen ylijäämän muuttuminen alijäämäksi johtuu lähes täysin siitä, että tavarakaupan ylijäämä oli supistunut 50,4 miljardia euroa. Tämä supistuminen oli puolestaan seurausta siitä, että öljyn ja energiaan liittyvän tuonnin kustannukset olivat kallistuneet. Öljykaupan 12 kuukauden kumulatiivinen vaje suureni vuositasolla 46,2 miljardilla eurolla ja päättyi 179,9 miljardiin euroon (yli 2 prosenttiin BKT:stä) elokuussa 2006.

RAHOITUSTASE

Vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä pääomaa vietiin euroalueelta yhteenlaskettuina suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti 3,4 miljardia euroa. Tämä koostui suorien sijoitusten 12,3 miljardin euron nettomääräisestä viennistä ja arvopaperisijoitusten 8,9 miljardin nettomääräisestä tuonnista. Arvopaperisijoituksissa euroalueen ulkopuolisten sijoittajien tekemät suuret nettomääräiset osakehankinnat euroalueella johtivat osakesijoitusten nettotuontiin, jota tasoitti osaksi velkainstrumenttien nettovienti.

Syyskuuhun 2006 ulottuneena 12 kuukauden jaksona yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyneen pääoman nettovienti oli 18,2 miljardia euroa, kun vuotta aiemmin net-

totuonti oli ollut 44 miljardia euroa. Nettotuonin kääntyminen nettovienniksi oli seurausta lähinnä siitä, että sijoitussalkkujen velkainstrumenttien vuodontakainen 35,1 miljardin euron nettotuonti oli muuttunut 32,1 miljardin euron nettovienniksi. Samaan aikaan 12 kuukauden kumulatiivisten tietojen perusteella pääoman nettovienti suorina sijoituksina ja pääoman nettotuonti osakesijoituksina ovat pysyneet suhteellisen vakaina lukuun ottamatta kesäkuussa 2005 tehdyn epätavallisen suuren transaktion¹ vaikutuksia. Pääoman nettovienti suorina sijoituksina oli 117,1 miljardia euroa ja pääoman nettotuonti osakesijoituksina 131,0 miljardia euroa.

Joukkolainat sekä rahamarkkinainstrumentit ovat vaikuttaneet velkainstrumenttien nettomääräisen tuonin trendin laskuun vuoden 2005 puolivälistä saakka. Lasku on johtunut lähinnä siitä, että euroalueen ulkopuoliset sijoittajat ovat ostaneet euroalueen velkapapereita aiempaa vähemmän. Tämä kehitys käy yksin sen kanssa, että samana ajanjaksona euroalueen joukkolainojen kokonaistuotot ovat olleet suhteellisen heikot yhdysvaltalaisien joukkolainojen tuottoihin verrattuna. Lisäksi euroalueen osakkeiden vahva kysyntä euroalueen ulkopuolella sekä samanaikainen euroalueen yritysten parantunut tuloskehitys voivat viitata siihen, että euroalueen ulkopuoliset rahoitussijoittajat ovat siirtäneet osan euroalueen sijoituksiinsa velkainstrumenteista osakesijoituksiin.

Kuvio 53. Euroalueen yhteenlasketut suorat ja arvopaperisijoitukset

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, 12 kuukauden kumulatiivisia virtatietoja)

Lähde: EKP.

¹ Lisätietoja tämän transaktion vaikutuksista on lokakuun 2006 Kuukausikatsauksen sivulla 47.

EUROALUEEN TILASTOT

SISÄLLYS¹

	YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA	
	Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista	T5
I	RAHAPOLITIIKKATILASTOT	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	T6
	1.2 EKP:n keskeiset korot	T7
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	T8
	1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot	T9
2	RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIOITUSRAHASTOT	
	2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase	T10
	2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase	T11
	2.3 Rahatalouden tilastot	T12
	2.4 Rahalaitosten lainat, erittely	T14
	2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely	T17
	2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely	T20
	2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset	T21
	2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely	T22
	2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	T24
	2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan	T25
3	RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO	
	3.1 Ei-rahoitussektorien rahoitusvarojen pääerät	T26
	3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät	T27
	3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät	T28
	3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain	T29
4	RAHOITUSMARKKINAT	
	4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	T30
	4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan	T31
	4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti	T33
	4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	T35
	4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella	T37
	4.6 Rahamarkkinakorot	T39
	4.7 Valtion lainojen tuotot	T40
	4.8 Osakeindeksit	T41
5	HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT	
	5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset	T42
	5.2 Tuotanto ja kysyntä	T45
	5.3 Työmarkkinat	T49

¹ Lisätietoja tilastoista saa sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int. Katso EKP:n verkkosivujen osasta ”Statistical Data Warehouse” (<http://sdw.ecb.int>) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

6	JULKINEN TALOUS	
6.1	Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	T50
6.2	Velka	T51
6.3	Velan muutos	T52
6.4	Neljännesvuosittaiset tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	T53
6.5	Neljännevuosittainen velka ja velan muutos	T54
7	ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS	
7.1	Maksutase	T55
7.2	Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	T60
7.3	Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain	T61
7.4	Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	T63
7.5	Ulkomaankauppa	T65
8	VALUUTTAKURSSIT	
8.1	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T67
8.2	Euron valuuttakurssit	T68
9	TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA	
9.1	Muut EU:n jäsenvaltiot	T69
9.2	Yhdysvallat ja Japani	T70
	KUVIOLISTA	T72
	TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA	T73
	YLEISTÄ	T77

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”-” Tiedot puuttuvat/Loogisesti mahdoton.

”.” Tiedot eivät ole saatavissa.

”...” Nolla tai merkityksetön.

”miljardia” 10⁹

(p) Ennakkotieto.

kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.

ei-kp. Kausivaihtelusta puhdistamaton.

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}	M3 ^{1), 2)} 3 kk:n (keskitetty) liukuva keskiarvo	Rahalaitosten lainat euro- alueelle (pl. rahailaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoitus- laitosten kuin rahailaitosten liikkeeseen laskemat euromääräiset muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	10,0	6,3	5,9	-	6,1	10,0	2,11	4,14
2005	10,4	7,9	7,4	-	8,1	12,7	2,18	3,44
2005 IV	10,9	8,5	7,8	-	9,0	14,8	2,34	3,42
2006 I	10,3	8,6	7,8	-	10,1	16,3	2,61	3,56
II	9,9	9,2	8,7	-	11,2	16,1	2,90	4,05
III	7,6	8,4	8,1	-	11,2	15,8	3,22	3,97
2006 kesä	9,3	9,1	8,5	8,3	11,0	15,1	2,99	4,07
heinä	7,4	8,2	7,8	8,1	11,1	15,9	3,10	4,10
elo	7,2	8,4	8,2	8,2	11,3	15,9	3,23	3,97
syys	7,2	8,4	8,5	8,4	11,4	16,4	3,34	3,84
loka	6,3	8,2	8,5	.	11,2	.	3,50	3,88
marras	3,60	3,80

2. Hinnat, tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustan- nukset tuntia kohden	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste tehdasteollii- suudessa, %	Työllisyys	Työttömyys (% työvoimasta)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	2,1	2,3	2,3	2,0	2,0	81,5	0,7	8,8
2005	2,2	4,1	2,2	1,4	1,2	81,2	0,8	8,6
2005 IV	2,3	4,4	2,0	1,8	2,1	81,5	0,7	8,5
2006 I	2,3	5,2	2,2	2,2	3,4	82,2	1,0	8,2
II	2,5	5,8	2,4	2,8	4,1	83,0	1,2	7,9
III	2,1	5,4	.	2,7	3,9	83,8	.	7,8
2006 kesä	2,5	5,8	-	-	4,8	-	-	7,8
heinä	2,4	6,0	-	-	3,4	83,6	-	7,8
elo	2,3	5,7	-	-	6,0	-	-	7,8
syys	1,7	4,6	-	-	2,9	-	-	7,8
loka	1,6	4,0	-	-	.	83,9	-	7,7
marras	1,8	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (taloustoimet, netto)				Valuuttavaranto (kanta ajanjakson lopussa)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: EER 23 ³⁾ (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperi- sijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2004	72,2	103,5	-64,2	68,2	281,0	103,8	105,8	1,2439
2005	3,7	48,2	-202,3	156,9	320,1	103,0	105,2	1,2441
2005 IV	-3,6	3,9	-36,5	-49,5	320,1	100,9	103,2	1,1884
2006 I	-10,8	-2,8	-31,5	22,9	327,1	101,2	103,5	1,2023
II	-6,6	6,3	-12,1	98,9	323,8	103,5	105,7	1,2582
III	1,5	6,2	-36,8	26,6	325,0	104,3	106,4	1,2743
2006 kesä	11,4	5,2	-15,9	60,5	323,8	103,9	106,1	1,2650
heinä	3,2	5,6	-9,4	1,0	330,1	104,3	106,5	1,2684
elo	-1,0	-2,8	-7,6	-15,0	326,4	104,4	106,5	1,2811
syys	-0,7	3,4	-19,9	40,5	325,0	104,2	106,4	1,2727
loka	325,5	103,7	105,9	1,2611
marras	104,4	106,7	1,2881

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talouden ja rahoituksen pääosasto) ja Reuters.

Huom. Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausitietojen vuotuiset prosenttimuutokset ovat kuukauden lopun tietoja, neljännesvuosi- ja vuositietojen sitä vastoin ajanjakson keskiarvon vuotuisia muutoksia. Lisätietoja Teknisistä huomautuksista -osassa.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

3) Kauppakumppanimaaryhmien määritelmät ja muita lisätietoja Yleistä-osassa.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

I.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase (miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

	10.11.2006	17.11.2006	24.11.2006	1.12.2006
Kulta ja kultasaamiset	174 860	174 763	174 657	174 537
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	142 834	141 038	142 241	147 154
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	23 683	22 547	22 846	23 930
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	11 218	10 913	11 462	10 814
Euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	423 008	424 001	441 532	428 175
Perusrahoitusoperaatiot	303 003	303 999	321 501	307 999
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	120 002	120 002	120 002	119 999
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	0	0	0	0
Maksuvalmiusluotot	0	0	23	177
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	3	0	6	0
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	9 060	10 083	9 353	9 833
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	79 795	79 422	78 953	78 999
Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	40 027	40 027	40 027	40 027
Muut saamiset	208 347	210 442	212 243	212 675
Vastaavaa yhteensä	1 112 832	1 113 236	1 133 314	1 126 144

2. Vastattavaa

	10.11.2006	17.11.2006	24.11.2006	1.12.2006
Liikkeessä olevat setelit	595 647	594 418	593 657	601 760
Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	172 666	175 640	170 843	184 044
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	172 644	175 611	170 831	184 009
Talletusmahdollisuus	19	29	12	32
Määräaikaistalletukset	0	0	0	0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	3	0	0	3
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	128	128	128	128
Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset	0	0	0	0
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	54 799	55 867	78 971	44 248
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	16 327	16 143	16 332	16 458
Valuuttamääräiset velat euroalueelle	101	118	104	83
Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	8 610	5 374	6 940	12 923
Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	5 701	5 701	5 701	5 701
Muut velat	70 551	71 542	72 331	72 491
Arvonmuutostilit	123 721	123 721	123 721	123 721
Pääoma ja rahastot	64 581	64 584	64 586	64 587
Vastattavaa yhteensä	1 112 832	1 113 236	1 133 314	1 126 144

Lähde: EKP.

1.2 EKP:n keskeiset korot

(koron vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos		
			Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja			
Korko 1	Muutos 2	Korko 3	Korko 4	Muutos 5	Korko 6	Muutos 7	
1999 tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	-	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	-	4,50	1,25
huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maaliskuu 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28. ³⁾	3,25	-	-	4,25	-	5,25	-
syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko 11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 joulukuu 6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maaliskuu 7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
kesä 6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50
2005 joulukuu 6.	1,25	0,25	-	2,25	0,25	3,25	0,25
2006 maaliskuu 8.	1,50	0,25	-	2,50	0,25	3,50	0,25
kesä 15.	1,75	0,25	-	2,75	0,25	3,75	0,25
elo 9.	2,00	0,25	-	3,00	0,25	4,00	0,25
loka 11.	2,25	0,25	-	3,25	0,25	4,25	0,25
joulukuu 13.	2,50	0,25	-	3,50	0,25	4,50	0,25

Lähde: EKP.

- Ajanjaksona 1.1.1999–9.3.2004 päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä. Maaliskuun 10. päivästä 2004 alkaen päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon, sekä perusrahoitusoperaatioihin (muutokset ovat voimassa ensimmäisestä EKP:n neuvoston kokokokousta seuranneesta perusrahoitusoperaatiosta alkaen), ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}
(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
				Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu kesikorko		
1	2	3	4	5	6	7		
Perusrahoitusoperaatiot								
2006	elo 9.	359 131	353	318 000	3,00	3,05	3,06	6
	15.	367 386	349	311 000	3,00	3,05	3,06	8
	23.	376 014	388	317 500	3,00	3,05	3,06	7
	30.	323 482	343	310 500	3,00	3,00	3,02	7
	syys 6.	350 124	346	307 000	3,00	3,04	3,05	7
	13.	356 118	369	300 500	3,00	3,04	3,04	7
	20.	346 764	394	311 000	3,00	3,03	3,04	7
	27.	313 570	354	313 000	3,00	3,00	3,03	6
	loka 3.	342 164	342	312 000	3,00	3,02	3,04	8
	11.	367 380	378	308 000	3,25	3,29	3,30	7
	18.	378 950	398	318 500	3,25	3,29	3,30	7
	25.	378 282	387	314 000	3,25	3,30	3,31	7
	marras 1.	382 135	366	307 000	3,25	3,31	3,32	7
	8.	392 532	372	303 000	3,25	3,31	3,32	7
	15.	403 488	368	304 000	3,25	3,31	3,32	7
	22.	392 901	371	321 500	3,25	3,30	3,31	7
	29.	385 957	343	308 000	3,25	3,30	3,31	7
	joulu 6.	374 364	333	329 000	3,25	3,30	3,31	7
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot								
2005	joulu 22. ⁵⁾	89 877	165	12 500	-	2,45	2,46	98
	joulu 23. ⁵⁾	45 003	127	17 500	-	2,44	2,45	97
2006	tammi 26.	69 438	168	40 000	-	2,47	2,48	91
	helmi 23.	63 980	164	40 000	-	2,57	2,57	98
	maalis 30.	56 708	170	40 000	-	2,73	2,75	91
	huhti 27.	63 596	188	40 000	-	2,76	2,78	91
	kesä 1.	59 771	161	40 000	-	2,87	2,88	91
	29.	57 185	167	40 000	-	3,00	3,01	91
	heinä 27.	54 824	158	40 000	-	3,08	3,09	91
	elo 31.	51 079	148	40 000	-	3,20	3,21	91
	syys 28.	49 801	136	40 000	-	3,30	3,32	84
	loka 26.	62 854	159	40 000	-	3,48	3,50	98
	marras 30.	72 782	168	40 000	-	3,58	3,58	91

2. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteä-korkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
						Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾		Painotettu kesikorko
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2005	heinä 12.	Määräaikaistalletusten kerääminen	9 605	11	9 605	2,00	-	-	-	1
	elo 9.	Määräaikaistalletusten kerääminen	500	1	500	2,00	-	-	-	1
	syys 6.	Määräaikaistalletusten kerääminen	51 060	41	9 500	-	2,00	2,09	2,10	1
	loka 11.	Määräaikaistalletusten kerääminen	23 995	22	8 500	2,00	-	-	-	1
	joulu 5.	Käänteisoperaatio	21 240	18	7 500	2,00	-	-	-	1
2006	tammi 17.	Määräaikaistalletusten kerääminen	24 900	28	7 000	-	2,25	2,27	2,28	1
	helmi 7.	Määräaikaistalletusten kerääminen	28 260	28	6 500	-	2,25	2,31	2,32	1
	maalis 7.	Käänteisoperaatio	2 600	3	2 600	2,25	-	-	-	1
	huhti 11.	Käänteisoperaatio	47 545	29	26 000	-	2,50	2,55	2,58	1
	touko 9.	Määräaikaistalletusten kerääminen	15 810	16	11 500	2,50	-	-	-	1
	kesä 14.	Käänteisoperaatio	4 910	8	4 910	2,50	-	-	-	1
	heinä 11.	Määräaikaistalletusten kerääminen	9 000	9	8 500	2,75	-	-	-	1
	elo 8.	Määräaikaistalletusten kerääminen	19 860	21	18 000	2,75	-	-	-	1
	syys 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	13 635	17	11 500	3,00	-	-	-	1
	loka 10.	Määräaikaistalletusten kerääminen	36 120	26	9 500	-	3,00	3,05	3,06	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä operaatioista vielä suorittamatta olevien maksujen vuoksi.
- 2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokauppoina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemmista operaatioista osan 1.3 taulukosta 2.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatioista alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 5) EKP toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation menettelyihin perustuvan poikkeuksellisen operaation, koska se ei virheellisen tarjouksen vuoksi ollut edellisenä päivänä voinut toteuttaa pitempiaikaista rahoitusoperaatiota täysimääräisesti.

1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot

(miljardia euroa; ajanjakson päivittäisten positioiden keskiarvo, ellei toisin mainita; korot vuotuisina prosentteina)

1. Varantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja

Varantopohja ¹⁾	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoiteprosenttia		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoiteprosenttia		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2004	12 415,9	6 593,7	458,1	1 565,2	913,7	2 885,3
2005	14 040,7	7 409,5	499,2	1 753,5	1 174,9	3 203,6
2006 I	14 500,2	7 604,7	550,2	1 825,1	1 241,5	3 278,8
2006 huhti	14 649,5	7 740,4	563,8	1 833,0	1 231,5	3 280,7
touko	14 769,0	7 765,7	583,5	1 843,6	1 264,4	3 311,7
kesä	14 712,2	7 764,5	550,9	1 877,1	1 174,4	3 345,3
heinä	14 797,1	7 787,3	553,4	1 891,9	1 192,2	3 372,4
elo	14 850,7	7 760,2	576,3	1 906,6	1 234,7	3 372,8
syys	15 261,0	8 064,9	584,0	1 931,6	1 269,7	3 410,8

2. Varantojen pito

Varantojen pitoajanjakso päätty	Vaaditut varantotalletukset	Luottolaitosten sekkitilit	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko
	1	2	3	4	5
2004	137,9	138,5	0,6	0,0	2,05
2005	152,0	153,0	1,0	0,0	2,07
2006 I	157,7	158,3	0,6	0,0	2,31
11	162,6	163,3	0,7	0,0	2,57
2006 heinä 11.	165,6	166,3	0,8	0,0	2,81
elo 8.	166,5	167,1	0,6	0,0	2,80
syys 5.	165,8	166,4	0,6	0,0	3,04
loka 10.	166,3	167,0	0,7	0,0	3,03
marras 7.	166,2	167,0	0,8	0,0	3,30
joulu 12.	172,5

3. Likviditeetti

Pitoajanjakso päätty	Likviditeettiä lisäävät tekijät						Likviditeettiä vähentävät tekijät				Luottolaitosten sekkitilit	Perusraha (keskuspankki raha)
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit eurojärjestelmässä	Muut tekijät (netto)			
	Eurojärjestelmän kulta- ja valuuttasaamiset (netto)	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Maksuvalmiusluotto	Muut likviditeettiä lisäävät operaatiot	Talletusmahdollisuus				8	9	10
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	298,0	265,7	75,0	0,1	0,0	0,1	0,5	475,4	60,2	-36,0	138,5	614,1
2005	313,2	301,3	90,0	0,0	0,0	0,1	0,3	539,8	51,0	-39,6	153,0	692,9
2006 II	336,9	287,0	120,0	0,1	0,0	0,1	0,1	572,0	45,5	-37,0	163,3	735,4
2006 heinä 11.	334,3	316,5	120,0	0,2	0,0	0,6	0,3	578,8	67,0	-42,1	166,3	745,7
elo 8.	327,6	329,7	120,0	0,2	0,0	0,1	0,6	588,2	73,0	-51,5	167,1	755,4
syys 5.	327,3	314,0	120,0	0,1	0,0	0,1	0,4	588,7	61,4	-55,6	166,4	755,2
loka 10.	326,7	308,7	120,0	0,1	0,3	0,2	0,0	588,5	59,1	-59,1	167,0	755,7
marras 7.	327,4	311,9	120,0	0,1	0,0	0,1	0,0	592,8	60,2	-60,6	167,0	759,8

Lähde: EKP.

1) Ajanjakson lopussa.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ¹⁾	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkis-yhteisöille	Muille	Rahalaitoksille	Yhteensä	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurojärjestelmä														
2004	1 197,3	546,5	21,5	0,6	524,3	154,8	140,0	1,7	13,1	-	14,2	294,1	14,0	173,8
2005	1 404,9	635,5	20,7	0,6	614,2	185,7	165,6	2,1	18,1	-	14,8	337,0	14,7	217,2
2006 I	1 431,3	636,9	20,7	0,6	615,6	188,2	168,0	2,3	18,0	-	15,8	348,9	14,7	226,7
2006 II	1 532,1	731,1	20,3	0,6	710,1	192,8	170,3	2,3	20,2	-	16,4	343,7	14,6	233,5
2006 heinä	1 554,2	741,4	20,3	0,6	720,4	197,9	173,6	2,1	22,1	-	16,4	352,6	14,8	231,2
2006 elo	1 529,5	709,0	20,3	0,6	688,0	204,4	179,0	2,2	23,3	-	16,4	348,9	14,8	236,0
2006 syys	1 521,6	694,2	20,3	0,6	673,2	206,5	179,9	2,2	24,4	-	16,5	348,5	14,8	241,1
2006 loka ²⁾	1 532,3	699,2	20,4	0,6	678,2	210,5	182,8	2,2	25,5	-	16,8	350,3	14,9	240,7
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)														
2004	21 355,4	12 825,3	811,9	7 555,6	4 457,8	3 188,1	1 299,9	465,5	1 422,7	72,6	945,5	2 943,4	159,6	1 220,9
2005	23 653,0	13 684,0	826,9	8 287,4	4 569,7	3 498,6	1 429,4	551,5	1 517,7	83,1	1 007,0	3 672,0	165,7	1 542,6
2006 I	24 358,8	14 024,0	816,3	8 551,5	4 656,3	3 584,9	1 440,5	573,5	1 570,9	83,6	1 092,3	3 850,2	166,3	1 557,6
2006 II	24 722,0	14 323,9	809,3	8 784,3	4 730,3	3 588,0	1 402,8	600,0	1 585,3	86,6	1 104,9	3 872,9	167,9	1 577,8
2006 heinä	24 900,1	14 439,5	806,2	8 859,0	4 774,4	3 601,0	1 385,0	612,4	1 603,5	86,2	1 107,4	3 956,7	168,2	1 541,1
2006 elo	24 926,0	14 447,8	800,9	8 874,1	4 772,8	3 585,2	1 362,2	609,4	1 613,6	89,4	1 111,2	3 961,3	168,4	1 562,7
2006 syys	25 370,8	14 609,4	804,2	8 980,6	4 824,5	3 601,3	1 354,4	618,3	1 628,5	88,6	1 133,5	4 104,8	168,9	1 664,4
2006 loka ²⁾	25 604,1	14 688,0	806,2	9 038,4	4 843,4	3 615,7	1 340,8	633,7	1 641,2	93,8	1 151,9	4 223,3	169,6	1 661,8

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat
			Yhteensä	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen / muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurojärjestelmä											
2004	1 197,3	517,3	346,6	24,7	15,0	306,8	-	0,5	138,4	27,2	167,4
2005	1 404,9	582,7	385,4	24,4	14,5	346,5	-	0,1	202,9	27,6	206,2
2006 I	1 431,3	574,7	405,0	45,0	15,0	345,0	-	0,1	214,5	30,3	206,6
2006 II	1 532,1	598,2	487,4	69,3	21,5	396,5	-	0,1	206,2	30,6	209,5
2006 heinä	1 554,2	607,7	490,1	64,7	19,3	406,1	-	0,1	214,0	31,0	211,3
2006 elo	1 529,5	603,9	467,6	63,7	15,0	388,9	-	0,1	211,4	31,7	214,8
2006 syys	1 521,6	607,7	448,3	55,2	16,1	377,0	-	0,1	211,6	33,8	220,0
2006 loka ²⁾	1 532,3	613,3	454,0	53,4	20,1	380,5	-	0,1	211,7	31,1	222,1
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)											
2004	21 355,4	-	11 487,5	137,7	6 640,9	4 709,0	677,4	3 496,9	1 203,1	2 815,0	1 675,6
2005	23 653,0	-	12 214,6	149,2	7 214,2	4 851,2	698,9	3 858,3	1 310,6	3 518,0	2 052,7
2006 I	24 358,8	-	12 419,6	148,1	7 322,0	4 949,5	686,7	3 991,5	1 368,7	3 733,7	2 158,7
2006 II	24 722,0	-	12 708,7	138,1	7 512,7	5 057,9	703,1	4 060,7	1 376,2	3 701,4	2 171,9
2006 heinä	24 900,1	-	12 750,8	129,6	7 517,2	5 103,9	713,5	4 095,8	1 395,6	3 779,3	2 165,3
2006 elo	24 926,0	-	12 723,6	121,1	7 521,6	5 080,8	721,8	4 125,9	1 400,8	3 793,8	2 160,0
2006 syys	25 370,8	-	12 884,7	147,8	7 615,0	5 121,9	728,0	4 160,6	1 404,9	3 905,2	2 287,4
2006 loka ²⁾	25 604,1	-	12 911,7	138,5	7 638,1	5 135,1	730,3	4 212,5	1 414,6	4 007,9	2 327,1

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää euroalueella olevien liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet sisältyvät erään "ulkomaiset saamiset".
- 2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat rahasto-osuudet.
- 3) Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase
(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiintää omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkis-yhteisöille	Muille	Yhteensä	Julkis-yhteisöjen	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2004	15 723,6	8 389,6	833,4	7 556,3	1 907,1	1 439,9	467,2	669,9	3 237,4	173,6	1 345,9
2005	17 892,3	9 135,6	847,5	8 288,1	2 148,5	1 595,0	553,6	708,8	4 009,0	180,4	1 710,0
2006 I	18 475,4	9 389,1	837,0	8 552,1	2 184,2	1 608,4	575,8	780,1	4 199,2	181,0	1 741,8
2006 II	18 738,2	9 614,6	829,6	8 785,0	2 175,4	1 573,1	602,3	782,3	4 216,6	182,5	1 766,8
2006 heinä	18 867,3	9 686,2	826,5	8 859,6	2 173,3	1 558,7	614,6	788,3	4 309,3	183,0	1 727,3
2006 elo	18 882,8	9 696,0	821,2	8 874,7	2 152,7	1 541,2	611,5	786,9	4 310,1	183,2	1 753,9
2006 syys	19 260,9	9 805,9	824,6	8 981,3	2 154,8	1 534,3	620,5	802,3	4 453,3	183,7	1 861,0
2006 loka ^(p)	19 459,5	9 865,6	826,5	9 039,0	2 159,5	1 523,5	635,9	820,1	4 573,7	184,5	1 856,2
Taloustoimet											
2004	1 269,9	499,7	-6,7	506,4	92,1	58,1	33,9	36,5	437,7	2,7	201,3
2005	1 606,3	711,2	12,8	698,4	154,9	75,3	79,6	48,5	448,2	1,4	242,1
2006 I	597,9	240,5	-10,4	250,8	54,4	28,6	25,8	65,0	206,5	-0,2	31,7
2006 II	367,0	235,5	-7,2	242,7	13,3	-15,6	28,9	9,6	86,1	1,5	21,0
2006 heinä	114,8	72,5	-3,8	76,3	-4,8	-16,6	11,7	1,7	84,2	0,3	-38,9
2006 elo	20,6	12,4	-5,3	17,7	-22,4	-21,7	-0,7	-4,9	8,1	0,2	27,1
2006 syys	361,1	115,4	6,1	109,3	-1,1	-9,9	8,9	18,0	123,8	0,7	104,2
2006 loka ^(p)	185,3	61,5	2,7	58,8	5,4	-9,5	14,9	8,6	114,5	0,8	-5,5

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen / muiden talletukset euroalueelta	Raha-markkina-rahasto-osuudet ¹⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto
Kannat										
2004	15 723,6	468,4	162,4	6 655,9	604,9	2 061,7	1 051,6	2 842,2	1 842,9	33,6
2005	17 892,3	532,8	173,6	7 228,8	615,8	2 322,6	1 200,6	3 545,6	2 258,9	13,7
2006 I	18 475,4	532,3	193,1	7 337,0	603,1	2 402,7	1 255,2	3 764,0	2 365,3	22,6
2006 II	18 738,2	553,7	207,4	7 534,2	616,5	2 455,3	1 243,5	3 732,0	2 381,4	14,0
2006 heinä	18 867,3	562,7	194,3	7 536,5	627,3	2 470,2	1 274,0	3 810,3	2 376,6	15,3
2006 elo	18 882,8	559,0	184,8	7 536,6	632,4	2 489,1	1 271,6	3 825,5	2 374,7	9,0
2006 syys	19 260,9	563,2	203,0	7 631,1	639,4	2 507,8	1 268,8	3 939,0	2 507,4	1,2
2006 loka ^(p)	19 459,5	567,1	191,9	7 658,1	636,4	2 545,9	1 277,7	4 039,1	2 549,2	-5,9
Taloustoimet										
2004	1 269,9	70,5	6,1	377,4	22,3	197,2	49,6	276,9	232,1	37,8
2005	1 606,3	64,4	10,8	498,1	-3,0	213,5	88,2	448,0	337,1	-50,8
2006 I	597,9	-0,5	19,6	103,0	9,0	77,1	27,0	240,6	87,7	34,5
2006 II	367,0	21,4	15,2	204,8	14,9	64,9	4,4	19,4	16,7	5,3
2006 heinä	114,8	9,0	-13,1	2,5	12,6	16,6	20,7	79,7	-14,2	1,1
2006 elo	20,6	-3,7	-9,5	0,6	4,2	23,4	-5,0	20,3	-5,2	-4,7
2006 syys	361,1	4,2	18,2	94,1	-3,8	15,4	1,0	108,2	134,4	-10,6
2006 loka ^(p)	185,3	3,9	-11,1	27,1	0,2	37,7	-0,6	98,7	38,2	-8,8

Lähde: EKP.

- Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat rahasto-osuudet.
- Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.3 Rahatalouden tilastot

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

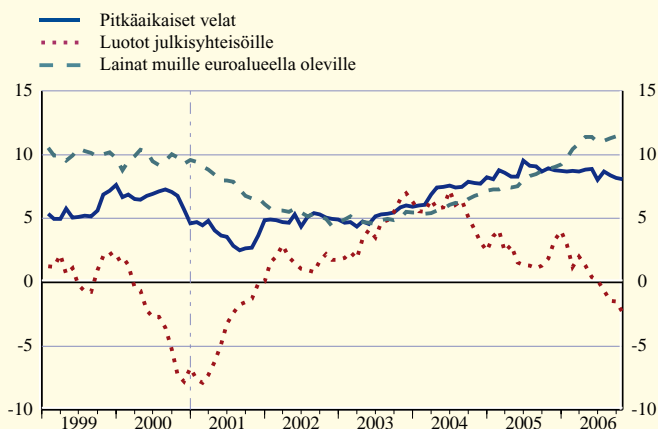
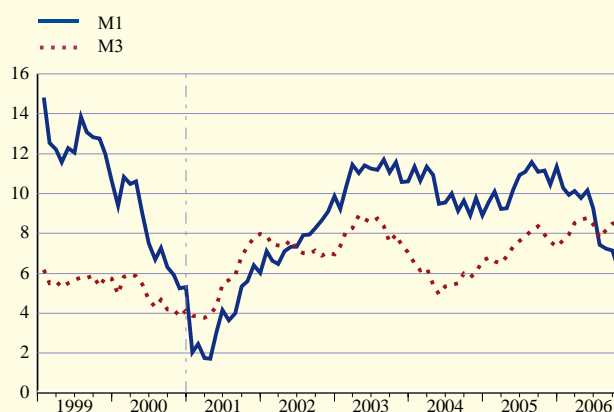
	M1		M2	M3-M2	M3	M3 3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty)	Pitkä- aikaiset rahoitusvelat	Luotot julkis- yhteisöille	Luotot muille euroalueella oleville		Ulkomaiset netto- saamiset ²⁾
	M1	M2-M1							Lainat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2004	2 908,7	2 660,5	5 569,2	964,6	6 533,8	-	4 465,3	2 294,6	8 694,9	7 548,8	385,9
2005	3 423,4	2 650,6	6 074,0	993,7	7 067,6	-	5 005,8	2 468,0	9 555,1	8 281,4	455,8
2006 I	3 496,6	2 722,5	6 219,1	1 007,5	7 226,6	-	5 142,0	2 439,1	9 905,6	8 561,6	442,0
2006 II	3 564,3	2 779,0	6 343,3	1 028,0	7 371,3	-	5 223,6	2 391,4	10 136,4	8 755,5	481,1
2006 heinä	3 545,9	2 804,8	6 350,6	1 036,3	7 386,9	-	5 282,3	2 378,7	10 247,4	8 836,0	500,9
2006 elo	3 571,0	2 836,7	6 407,7	1 057,7	7 465,4	-	5 296,4	2 369,8	10 329,0	8 908,0	479,3
2006 syys	3 592,1	2 882,1	6 474,1	1 087,9	7 562,1	-	5 316,1	2 368,7	10 440,5	8 997,7	503,1
2006 loka ^(p)	3 586,0	2 908,8	6 494,8	1 086,5	7 581,3	-	5 363,2	2 358,3	10 529,8	9 055,2	519,6
Taloustoimet											
2004	238,6	110,7	349,3	57,7	407,0	-	341,7	54,5	578,1	506,1	166,0
2005	338,6	138,8	477,5	6,5	483,9	-	396,8	92,6	830,0	699,4	1,9
2006 I	74,9	74,6	149,5	28,8	178,3	-	102,8	-13,6	334,5	267,0	-19,6
2006 II	70,3	60,0	130,2	27,6	157,8	-	106,0	-28,0	250,1	203,7	56,4
2006 heinä	-18,4	25,9	7,4	11,4	18,9	-	49,2	-15,5	107,8	82,1	9,8
2006 elo	25,0	32,5	57,5	20,9	78,4	-	15,9	-13,1	82,9	74,6	-19,3
2006 syys	20,3	44,3	64,6	21,5	86,0	-	19,5	-1,4	116,8	92,5	9,7
2006 loka ^(p)	-6,1	26,9	20,8	1,5	22,3	-	37,4	-8,4	80,5	58,5	11,9
Kasvuvauhdit											
2004 joul	8,9	4,3	6,7	6,4	6,6	6,5	8,2	2,4	7,1	7,2	166,0
2005 joul	11,4	5,4	8,5	0,7	7,3	7,5	8,8	4,0	9,5	9,2	1,9
2006 maalis	10,1	7,8	9,0	5,6	8,5	8,4	8,7	2,0	11,5	10,9	-8,5
2006 kesä	9,3	8,8	9,1	4,9	8,5	8,3	8,0	0,1	11,5	11,0	-1,8
2006 heinä	7,4	9,2	8,2	5,3	7,8	8,1	8,7	-0,7	11,8	11,1	3,0
2006 elo	7,2	9,8	8,4	7,1	8,2	8,2	8,4	-1,4	11,9	11,3	-11,1
2006 syys	7,2	9,9	8,4	9,3	8,5	8,4	8,2	-1,5	12,2	11,4	24,8
2006 loka ^(p)	6,3	10,8	8,2	10,5	8,5	.	8,1	-2,4	12,0	11,2	46,6

K1 Raha-aggregaatit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K2 Vastaerät

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle (M1, M2, M3: ks. sanasto).

2) Arvot osassa "kasvuvauhdit" ovat kyseiseen kuukauteen päättyneen 12 kuukauden ajanjakson taloustoimien summia.

2.3 Rahatalouden tilastot

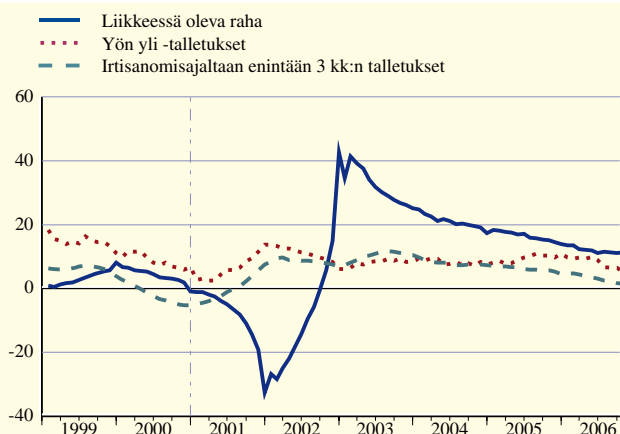
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Raha-aggregaattien ja pitkäaikaisten velkojen komponentit

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Rahamarkkina-rahasto-osuudet	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Yli 2 vuoden velkapaperit	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2004	456,4	2 452,3	1 024,5	1 636,0	242,3	620,0	102,3	1 964,8	90,2	1 359,5	1 050,8
2005	520,4	2 903,0	1 107,9	1 542,7	236,6	630,8	126,2	2 203,9	87,0	1 515,3	1 199,6
2006 I	535,5	2 961,1	1 159,3	1 563,3	240,9	603,5	163,1	2 240,0	88,4	1 559,7	1 253,8
2006 II	547,8	3 016,6	1 215,6	1 563,4	247,2	619,0	161,7	2 290,5	92,2	1 601,0	1 239,9
2006 heinä	552,3	2 993,6	1 242,1	1 562,7	252,5	623,3	160,5	2 304,6	93,8	1 611,5	1 272,4
2006 elo	558,7	3 012,3	1 270,0	1 566,7	255,3	624,0	178,4	2 313,5	95,7	1 617,2	1 270,0
2006 syys	563,4	3 028,6	1 314,4	1 567,6	269,6	641,1	177,2	2 328,4	97,7	1 626,4	1 263,6
2006 loka ^(p)	572,3	3 013,7	1 342,1	1 566,7	256,3	636,6	193,5	2 339,9	99,6	1 647,7	1 276,0
Taloustoimet											
2004	67,7	170,9	-2,2	112,9	24,5	21,9	11,3	185,9	-0,9	107,1	49,6
2005	64,0	274,7	69,3	69,5	-6,7	-3,2	16,4	199,2	-4,3	113,9	88,0
2006 I	15,2	59,8	53,8	20,8	4,3	-5,6	30,1	39,9	1,4	34,8	26,7
2006 II	12,2	58,0	59,6	0,3	7,1	17,0	3,5	58,0	3,8	42,1	2,2
2006 heinä	4,5	-22,9	26,6	-0,7	5,2	6,1	0,1	14,5	1,6	10,5	22,6
2006 elo	6,4	18,6	28,4	4,1	2,8	-0,2	18,3	13,1	1,9	5,8	-4,9
2006 syys	4,7	15,6	43,4	0,9	14,2	6,3	1,0	9,5	2,0	10,7	-2,7
2006 loka ^(p)	8,9	-14,9	27,8	-0,9	-13,3	-1,3	16,1	11,3	1,9	21,3	3,0
Kasvuvauhdit											
2004 joul	17,4	7,5	-0,2	7,4	11,3	3,7	12,3	10,3	-1,0	8,6	4,9
2005 joul	14,0	10,9	6,6	4,4	-2,8	-0,5	15,7	10,0	-4,7	8,3	8,1
2006 maalis	12,4	9,8	12,7	4,4	3,8	-0,5	43,5	8,7	-3,2	9,1	9,1
2006 kesä	11,1	8,9	17,2	3,0	2,6	0,8	30,4	8,1	1,6	9,0	7,2
2006 heinä	11,5	6,7	18,9	2,5	4,7	0,7	29,8	8,6	4,1	9,2	8,6
2006 elo	11,4	6,5	20,9	2,2	5,2	0,8	42,3	8,2	7,1	9,3	7,8
2006 syys	11,0	6,5	21,5	1,8	12,3	1,2	43,6	8,1	10,7	9,4	6,5
2006 loka ^(p)	11,4	5,3	24,1	1,4	8,6	2,2	55,2	7,5	13,8	10,0	6,3

K3 Raha-aggregaattien komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K4 Pitkäaikaisten velkojen komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

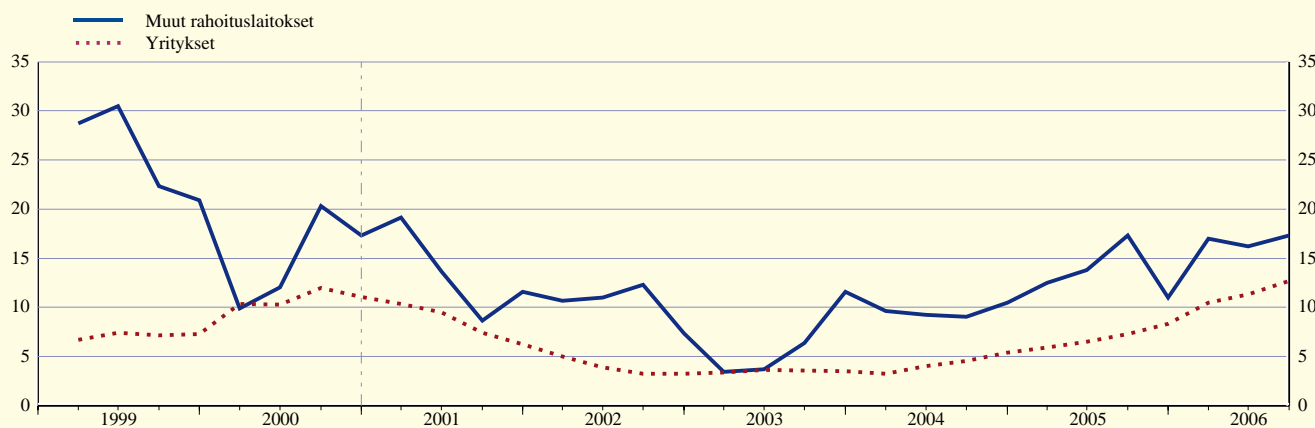
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille²⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset ³⁾		Yritykset				
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
	1		2						3
Kannat									
2004	48,6	31,4	546,3	334,4	3 152,2	973,8	547,3	1 631,2	
2005	64,6	41,6	620,4	370,2	3 409,1	1 037,7	594,0	1 777,3	
2006 I	81,9	57,1	661,9	412,0	3 525,1	1 060,8	626,7	1 837,6	
2006 II	84,7	59,6	673,5	419,6	3 640,0	1 098,6	650,9	1 890,5	
2006 heinä	90,1	64,4	667,0	407,8	3 685,4	1 110,9	668,0	1 906,6	
2006 elo	86,7	61,3	678,6	415,9	3 679,0	1 086,3	670,8	1 921,8	
2006 syys	89,5	63,4	700,5	437,7	3 730,0	1 108,2	682,6	1 939,2	
2006 loka ^(p)	89,5	63,2	700,0	434,7	3 767,0	1 119,5	692,9	1 954,5	
Taloustoimet									
2004	13,1	9,1	52,1	27,7	163,9	24,5	31,1	108,2	
2005	15,0	9,8	60,8	29,2	262,7	56,8	54,3	151,6	
2006 I	17,1	15,6	46,6	45,2	108,9	27,0	35,8	46,1	
2006 II	2,8	2,6	13,8	9,0	120,8	39,6	26,4	54,8	
2006 heinä	5,5	4,9	-4,9	-9,6	44,0	12,5	16,2	15,3	
2006 elo	-3,4	-3,2	11,8	8,2	-4,9	-24,3	3,7	15,7	
2006 syys	2,8	2,1	23,3	21,6	51,1	21,8	11,8	17,5	
2006 loka ^(p)	0,0	-0,3	-0,7	-3,1	37,6	11,3	10,5	15,8	
Kasvuvauhdit									
2004 joul	36,9	41,5	10,5	9,1	5,4	2,6	6,0	7,0	
2005 joul	30,6	31,2	11,0	8,7	8,3	5,8	9,9	9,3	
2006 maal	40,3	44,1	17,0	16,8	10,5	7,7	14,9	10,6	
2006 kesä	32,5	36,3	16,2	16,7	11,3	8,0	17,4	11,4	
2006 heinä	41,2	49,4	15,6	16,5	11,8	9,2	18,4	11,1	
2006 elo	34,3	43,9	19,3	21,9	12,0	9,2	19,5	11,2	
2006 syys	37,1	48,6	17,3	19,4	12,7	10,5	20,6	11,4	
2006 loka ^(p)	29,7	39,0	17,6	19,5	12,9	10,7	20,1	11,7	

K5 Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Ennen tammikuuta 2003 tiedot on kerätty kunkin vuoden maalisk-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tammikuuta 2003 edeltäneet kuukausitiedot on johdettu neljännesvuositiedoista.

3) Sisältää sijoitusrahastot.

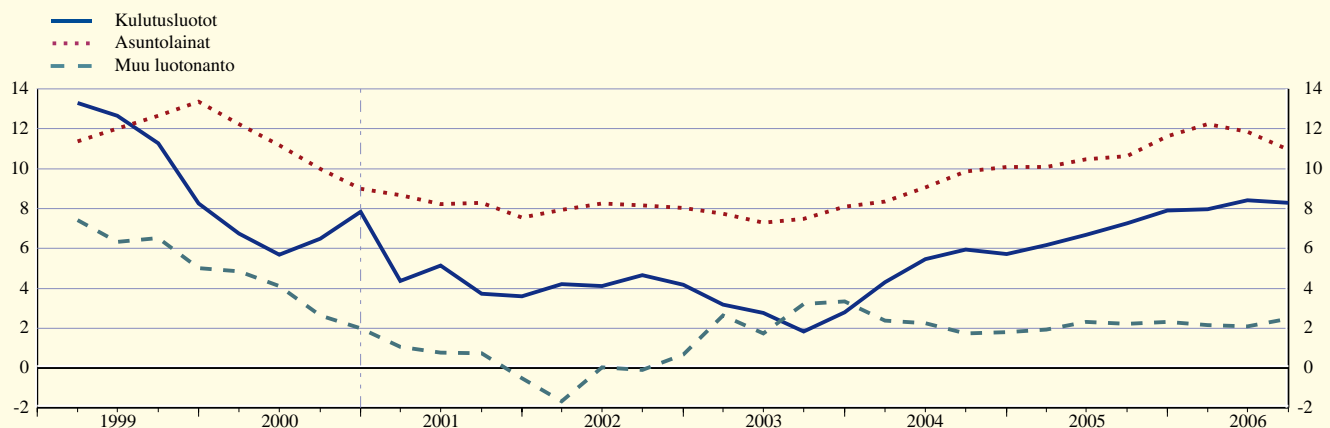
2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Lainat kotitalouksille^{2),3)}

	Yhteensä	Kulutusluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto			
		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kannat													
2004	3 808,4	515,4	120,3	189,6	205,6	2 591,5	14,6	65,8	2 511,1	701,5	144,1	99,2	458,2
2005	4 193,3	554,1	129,1	200,7	224,3	2 917,7	15,2	67,5	2 835,0	721,6	147,3	99,9	474,4
2006 I	4 282,5	557,1	126,2	200,9	230,1	3 006,3	15,1	67,9	2 923,4	719,1	146,4	98,1	474,5
2006 II	4 386,2	576,1	130,6	205,5	240,0	3 081,7	15,8	70,0	2 995,9	728,4	150,7	98,3	479,5
2006 heinä	4 416,4	579,6	131,2	206,0	242,3	3 110,4	15,8	70,4	3 024,2	726,4	146,8	98,5	481,2
2006 elo	4 429,8	580,1	130,2	205,5	244,4	3 124,7	15,8	70,5	3 038,5	725,0	145,5	98,5	481,0
2006 syys	4 460,7	582,7	131,0	206,3	245,3	3 149,2	16,5	70,9	3 061,8	728,8	146,9	99,2	482,7
2006 loka ^(p)	4 481,8	584,1	132,7	206,3	245,2	3 168,4	15,7	71,3	3 081,5	729,3	146,3	99,3	483,7
Taloustoimet													
2004	277,4	27,7	6,4	8,4	12,9	237,4	0,8	2,7	233,9	12,3	-0,9	2,0	11,1
2005	359,8	40,7	9,0	11,6	20,0	302,9	0,7	4,8	297,4	16,2	3,8	1,3	11,1
2006 I	78,3	5,2	-2,2	1,2	6,2	71,8	0,0	0,4	71,4	1,2	-0,2	0,4	1,0
2006 II	105,4	19,3	4,5	4,3	10,4	75,6	0,6	1,9	73,0	10,5	4,5	0,7	5,4
2006 heinä	31,7	3,9	0,8	0,5	2,6	29,2	0,0	0,5	28,7	-1,4	-3,8	0,1	2,2
2006 elo	14,2	0,5	-0,8	-0,5	1,8	14,4	0,0	0,1	14,3	-0,6	-1,4	0,2	0,6
2006 syys	32,0	4,3	1,0	1,0	2,2	24,7	0,7	0,4	23,5	3,1	1,4	0,7	1,0
2006 loka ^(p)	22,0	1,7	1,8	0,1	-0,1	19,4	-0,8	0,4	19,8	0,9	-0,5	0,2	1,2
Kasvuvauhdit													
2004 joul	7,9	5,7	5,8	4,6	6,7	10,1	5,3	4,4	10,3	1,8	-0,6	2,1	2,5
2005 joul	9,4	7,9	7,5	6,1	9,8	11,6	5,2	7,5	11,8	2,3	2,6	1,3	2,4
2006 maalis	9,8	8,0	5,9	5,8	11,1	12,2	6,9	6,0	12,4	2,2	1,6	2,1	2,4
2006 kesä	9,6	8,4	6,2	4,8	13,1	11,8	7,5	8,1	12,0	2,1	0,8	2,4	2,4
2006 heinä	9,5	8,7	8,5	4,0	13,1	11,4	7,3	7,9	11,6	2,3	1,3	2,4	2,6
2006 elo	9,2	8,3	6,9	4,0	13,2	11,1	9,1	7,4	11,2	2,3	1,4	2,5	2,5
2006 syys	9,1	8,3	5,7	4,2	13,5	11,0	10,0	7,4	11,1	2,5	1,4	3,3	2,6
2006 loka ^(p)	8,7	7,7	6,0	3,6	12,4	10,4	7,0	7,5	10,5	2,5	1,6	3,5	2,5

K6 Lainat kotitalouksille
(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Ennen tammikuuta 2003 tiedot on kerätty kunkin vuoden maaliskä-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tammikuuta 2003 edeltäneet kuukausitiedot on johdettu neljännesvuositiedoista.

3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

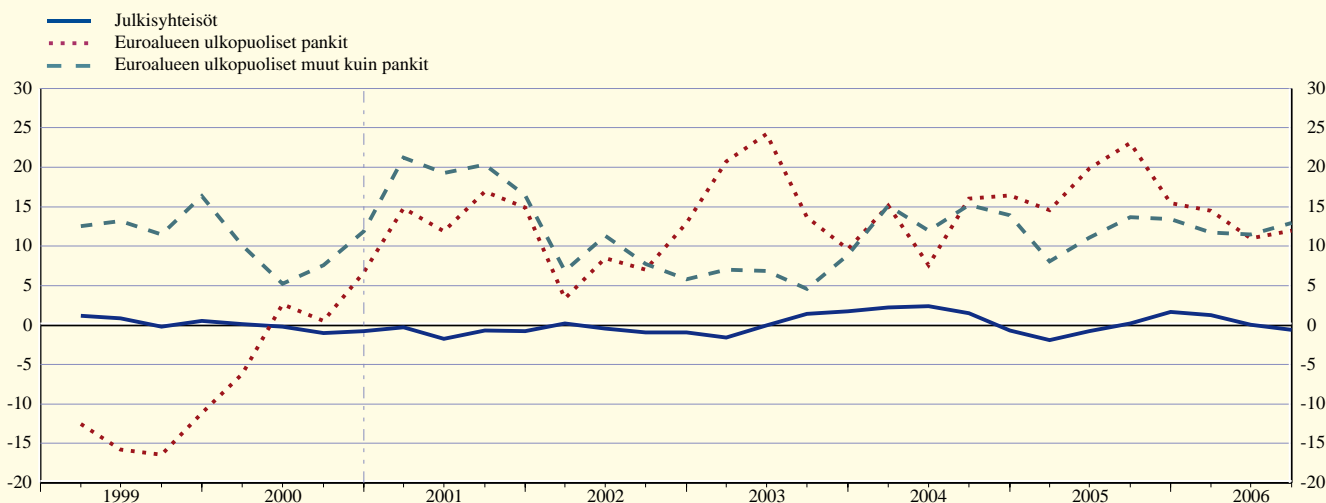
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset				
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit		
			Osavaltio- hallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kannat										
2004	811,9	130,1	252,3	405,7	23,8	1 974,7	1 342,2	632,5	61,3	571,1
2005	826,9	125,1	246,8	425,8	29,2	2 485,2	1 723,6	761,6	66,0	695,6
2006										
I	816,3	118,5	240,9	427,7	29,2	2 594,7	1 823,0	771,7	62,9	708,8
II	809,3	106,7	234,5	436,0	32,0	2 611,3	1 841,2	770,1	66,5	703,7
III ^(p)	804,2	102,1	230,1	438,9	33,1	2 740,7	1 923,4	817,3	67,4	750,0
Taloustoimet										
2004	-5,6	2,2	-13,9	17,3	-11,2	275,6	194,9	80,4	1,8	78,6
2005	13,7	-5,6	-8,1	21,9	5,5	296,8	209,4	87,6	4,7	82,9
2006										
I	-10,4	-6,3	-5,9	1,9	-0,1	131,2	111,6	19,6	-3,0	22,6
II	-6,8	-11,6	-6,4	8,3	2,9	56,3	42,8	13,6	3,6	9,9
III ^(p)	-3,0	-2,4	-4,3	2,7	1,1	124,9	78,0	46,9	0,2	46,6
Kasvuvauhdit										
2004 joulukuuta	-0,7	1,7	-5,2	4,4	-32,1	15,6	16,4	13,9	3,1	15,2
2005 joulukuuta	1,7	-4,3	-3,2	5,4	22,9	14,8	15,4	13,4	7,7	14,0
2006										
maaliskuuta	1,2	-8,0	-3,9	5,8	29,5	13,7	14,5	11,7	1,7	12,7
kesäkuuta	0,1	-13,9	-6,3	7,4	12,2	11,2	11,0	11,5	7,3	11,9
syyskuuta ^(p)	-0,6	-12,5	-7,9	7,1	1,3	12,3	12,0	13,0	4,3	13,8

K7 Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

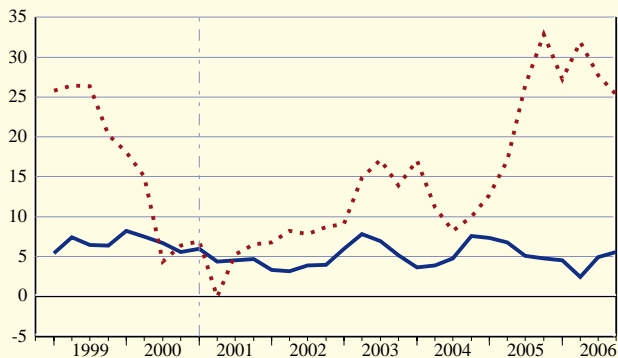
1. Rahoituslaitosten talletukset²⁾

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot							Muut rahoituslaitokset ³⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Kannat														
2004	583,2	59,2	51,4	449,4	1,2	1,3	20,8	636,6	180,3	139,0	187,3	10,1	0,1	119,8
2005	612,6	67,8	51,9	469,7	1,2	1,4	20,6	882,8	233,9	185,0	332,2	10,5	0,1	121,1
2006 I	613,0	65,6	50,4	474,8	1,1	1,4	19,7	989,2	271,5	195,1	376,3	11,0	0,1	135,2
2006 II	625,7	68,6	47,9	484,7	1,0	1,4	22,1	1 048,2	278,1	213,3	407,0	10,8	0,2	138,8
2006 heinä	633,0	65,3	51,9	488,6	1,0	1,4	24,9	1 037,5	263,6	212,4	416,0	9,9	0,2	135,4
2006 elo	635,5	61,6	52,0	491,9	1,0	0,3	28,7	1 037,9	257,6	215,0	416,2	9,4	0,2	139,4
2006 syys	637,3	66,7	51,1	492,7	1,0	1,4	24,4	1 084,5	272,2	236,2	420,6	10,2	0,3	145,0
2006 loka ⁴⁾	638,7	66,3	48,3	493,0	1,0	1,4	28,7	1 091,8	260,4	240,5	443,8	10,2	0,2	136,6
Taloustoimet														
2004	39,9	0,7	10,3	27,7	-0,1	-0,1	1,5	72,1	0,9	5,8	43,6	4,1	0,0	17,7
2005	26,3	7,4	-0,6	19,2	0,4	0,0	-0,2	178,4	40,1	37,3	99,2	1,5	0,0	0,4
2006 I	0,6	-2,0	-1,4	5,0	-0,1	0,0	-0,8	98,2	38,3	10,7	34,4	0,5	0,0	14,2
2006 II	12,9	3,0	-2,4	10,0	0,0	0,0	2,4	61,7	7,6	18,5	31,3	-0,1	0,1	4,3
2006 heinä	7,3	-3,3	4,0	3,9	0,0	0,0	2,8	-10,7	-14,6	-0,9	9,1	-1,0	0,0	-3,4
2006 elo	2,5	-3,7	0,1	3,3	0,0	-1,1	3,8	0,1	-6,5	2,7	0,3	-0,4	0,0	4,0
2006 syys	1,7	5,0	-0,9	0,8	0,0	1,1	-4,3	46,0	14,4	20,9	4,4	0,7	0,1	5,6
2006 loka ⁴⁾	1,4	-0,4	-2,8	0,3	0,0	0,0	4,3	6,3	-11,9	4,4	22,1	0,1	0,0	-8,4
Kasvuvauhdit														
2004 joul	7,4	1,2	24,6	6,6	-8,0	-43,1	7,9	12,7	0,5	4,3	30,3	67,6	-	17,1
2005 joul	4,5	12,4	-1,2	4,3	36,0	2,9	-0,8	27,2	22,2	25,0	48,4	14,3	-	0,4
2006 maalis	2,4	-1,7	2,2	3,1	11,3	0,9	-0,3	31,9	20,7	41,8	53,2	6,1	-	4,7
2006 kesä	4,9	11,8	-1,7	4,6	-8,9	0,8	7,5	27,7	18,2	43,5	43,4	-1,8	-	-1,8
2006 heinä	4,7	1,3	-0,9	5,1	-7,1	-0,7	24,0	25,0	13,5	36,7	43,4	-14,4	-	-3,5
2006 elo	5,1	3,9	1,3	5,5	-8,2	-79,2	13,2	25,2	14,0	36,7	43,3	-16,1	-	-2,5
2006 syys	5,6	10,9	-0,4	5,5	-12,0	-3,8	8,6	25,3	7,9	39,5	41,0	-3,2	-	8,0
2006 loka ⁴⁾	4,6	-0,8	-0,1	5,2	-13,5	-4,4	19,3	24,2	7,7	36,9	43,9	-6,0	-	-3,4

K8 Talletukset yhteensä sektoreittain

(vuotuinen kasvuvauhti)

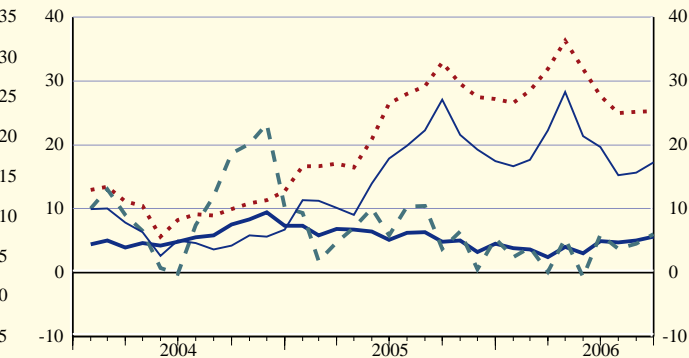
— Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (yhteensä)
 Muut rahoituslaitokset (yhteensä)

K9 Talletukset yhteensä ja M3:een sisältyvät talletukset sektoreittain

(vuotuinen kasvuvauhti)

— Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (yhteensä)
 Muut rahoituslaitokset (yhteensä)
 - - - Vakuutuslaitokset ja eläkerahasto (M3:een sisältyvät)⁴⁾
 — Muut rahoituslaitokset (M3:een sisältyvät)⁵⁾

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Ennen tammikuuta 2003 tiedot on kerätty kunkin vuoden maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tammikuuta 2003 edeltäneet kuukausitiedot on johdettu neljännesvuositiedoista.
- 3) Sisältää sijoitusrahastot.
- 4) Sarakkeet 2, 3, 5 ja 7.
- 5) Sarakkeet 9, 10, 12 ja 14.

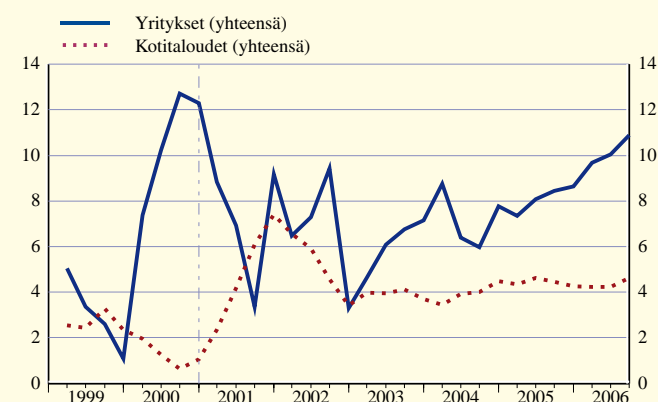
2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

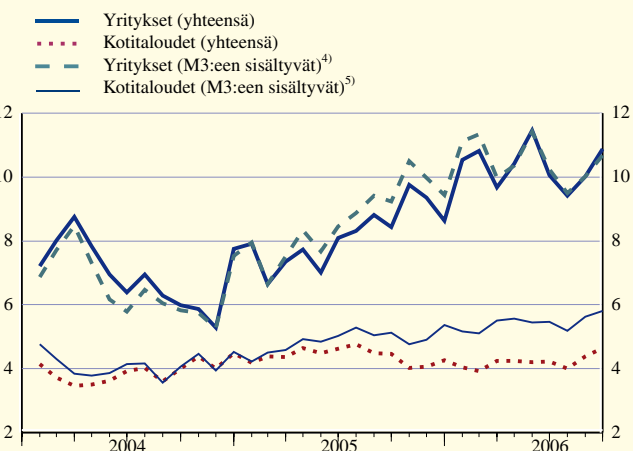
2. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset²⁾

	Yritykset							Kotitaloudet ³⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Kannat														
2004	1 114,6	674,7	291,1	73,8	44,2	1,1	29,7	4 162,0	1 403,1	515,0	634,3	1 466,1	88,0	55,6
2005	1 211,9	769,2	305,1	67,2	44,5	1,2	24,6	4 343,1	1 685,9	534,0	631,7	1 354,2	84,5	52,8
2006 I	1 199,9	745,5	313,0	71,9	46,7	1,2	21,6	4 355,8	1 673,8	549,3	623,6	1 367,7	86,3	55,1
2006 II	1 236,7	783,6	313,1	73,2	43,6	1,2	22,0	4 422,9	1 725,6	569,4	616,5	1 363,9	89,0	58,5
2006 heinä	1 231,1	775,3	315,8	72,4	42,8	1,3	23,5	4 434,3	1 718,3	587,3	613,7	1 361,9	90,2	63,0
2006 elo	1 243,8	769,9	330,3	72,4	43,1	2,4	25,7	4 421,4	1 686,7	602,9	612,5	1 360,8	91,7	66,9
2006 syys	1 268,8	790,3	334,6	73,7	43,8	1,3	25,1	4 439,1	1 703,2	613,8	608,8	1 355,5	93,0	64,8
2006 loka ⁴⁾	1 277,3	782,3	353,9	72,8	42,5	1,3	24,4	4 442,6	1 695,6	629,9	605,0	1 350,2	95,1	66,9
Taloustoimet														
2004	80,8	48,5	17,1	6,6	8,0	0,7	-0,2	178,1	90,5	-29,6	31,1	85,2	-1,9	2,7
2005	96,6	88,9	11,4	-1,6	3,7	-0,4	-5,4	177,7	125,1	16,3	-2,8	45,9	-4,0	-2,9
2006 I	-10,4	-23,0	8,9	4,8	2,0	0,0	-3,1	14,0	-11,9	16,0	-8,1	13,9	1,8	2,3
2006 II	40,0	39,3	2,0	1,3	-3,0	0,0	0,4	68,5	52,2	21,0	-7,0	-3,7	2,7	3,4
2006 heinä	-5,6	-8,3	2,8	-0,8	-0,8	0,0	1,5	11,4	-7,3	18,0	-2,8	-2,0	1,1	4,5
2006 elo	13,2	-5,2	14,8	0,1	0,3	1,1	2,2	-12,5	-31,5	15,8	-1,2	-1,1	1,5	3,9
2006 syys	24,2	20,1	3,8	1,2	0,7	-1,1	-0,6	18,7	16,4	10,6	-2,2	-5,3	1,3	-2,1
2006 loka ⁴⁾	9,6	-8,0	19,4	0,2	-1,3	0,0	-0,6	3,6	-7,7	16,1	-3,7	-5,4	2,1	2,1
Kasvuvauhdit														
2004 joul	7,8	7,7	6,2	9,9	21,2	72,2	-0,8	4,5	6,9	-5,4	5,2	6,2	-2,1	5,2
2005 joul	8,6	13,1	3,8	-2,0	9,0	-29,0	-18,2	4,3	8,5	3,1	-0,4	3,3	-4,5	-5,1
2006 maal	9,7	9,8	11,5	6,6	14,2	-27,6	-9,8	4,2	7,4	6,6	-1,7	3,2	-2,7	7,6
2006 kesä	10,1	8,9	15,4	8,3	4,3	-19,5	1,1	4,2	6,0	11,5	-2,5	2,2	2,1	14,9
2006 heinä	9,4	8,1	14,4	8,8	1,0	-5,6	10,1	4,0	4,6	14,5	-2,8	1,8	4,4	17,5
2006 elo	10,0	7,9	16,2	9,0	2,7	88,2	13,6	4,4	4,8	17,0	-3,0	1,5	7,3	22,9
2006 syys	10,9	10,1	13,8	14,5	-0,5	4,2	10,6	4,6	4,8	19,2	-2,8	1,1	10,8	25,7
2006 loka ⁴⁾	9,8	6,7	18,0	13,5	-4,8	4,6	16,4	4,7	4,1	21,8	-3,2	0,9	14,0	30,6

K10 Talletukset yhteensä sektoreittain (vuotuinen kasvuvauhti)

K11 Talletukset yhteensä ja M3:een sisältyvät talletukset sektoreittain (vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Ennen tammikuuta 2003 tiedot on kerätty kunkin vuoden maaliskä-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tammikuuta 2003 edeltäneet kuukausitiedot on johdettu neljännesvuositiedoista.

3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

4) Sarakkeet 2, 3, 5 ja 7.

5) Sarakkeet 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

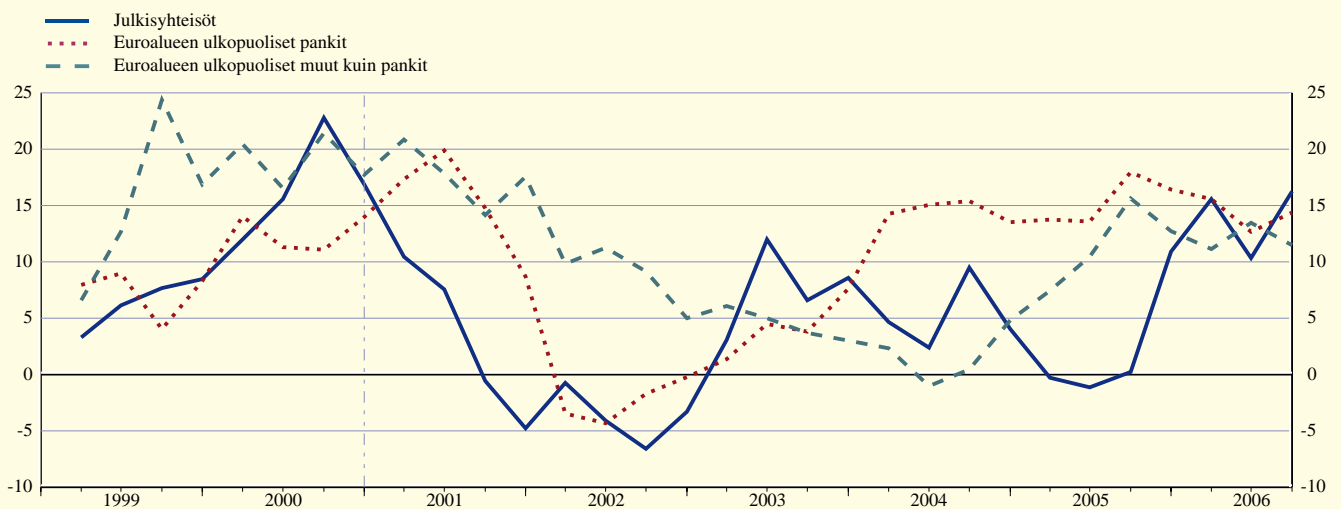
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset					
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			
			Osavaltio- hallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kannat											
2004	282,2	137,7	30,5	69,6	44,3	2 428,9	1 748,0	680,9	103,4	577,5	
2005	313,1	149,2	38,3	80,9	44,7	3 050,5	2 250,5	800,0	125,8	674,2	
2006											
I	312,2	148,1	38,1	77,0	48,9	3 241,9	2 410,4	831,5	128,2	703,3	
II	317,2	138,1	39,6	82,6	56,9	3 202,9	2 368,0	834,9	128,3	706,6	
III ^(p)	333,1	147,8	41,5	83,7	60,1	3 374,4	2 499,1	875,3	132,4	742,9	
Taloustoimet											
2004	11,0	2,7	1,8	2,8	3,8	247,1	214,9	32,0	6,9	25,0	
2005	30,8	11,2	7,8	11,5	0,3	381,1	292,8	88,3	22,4	66,0	
2006											
I	-1,0	-1,1	-0,2	-3,9	4,3	210,4	170,9	39,5	2,4	37,1	
II	6,0	-9,1	1,5	5,6	8,0	7,9	-8,3	16,2	0,1	16,2	
III ^(p)	15,9	9,7	1,9	1,1	3,2	162,6	124,4	38,2	4,1	34,0	
Kasvuvauhdit											
2004	joulu	4,0	2,0	5,6	4,1	9,2	11,0	13,5	4,8	7,2	4,4
2005	joulu	10,9	8,1	25,4	16,6	0,7	15,4	16,4	12,7	21,6	11,2
2006											
maalis	15,6	17,0	14,1	14,3	14,6	14,3	15,5	11,1	21,6	9,3	
kesä	10,3	2,7	13,1	18,7	17,6	12,9	12,7	13,4	8,2	14,4	
syys ^(p)	16,2	10,1	15,5	17,5	33,0	13,6	14,4	11,4	5,7	12,5	

K12 Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

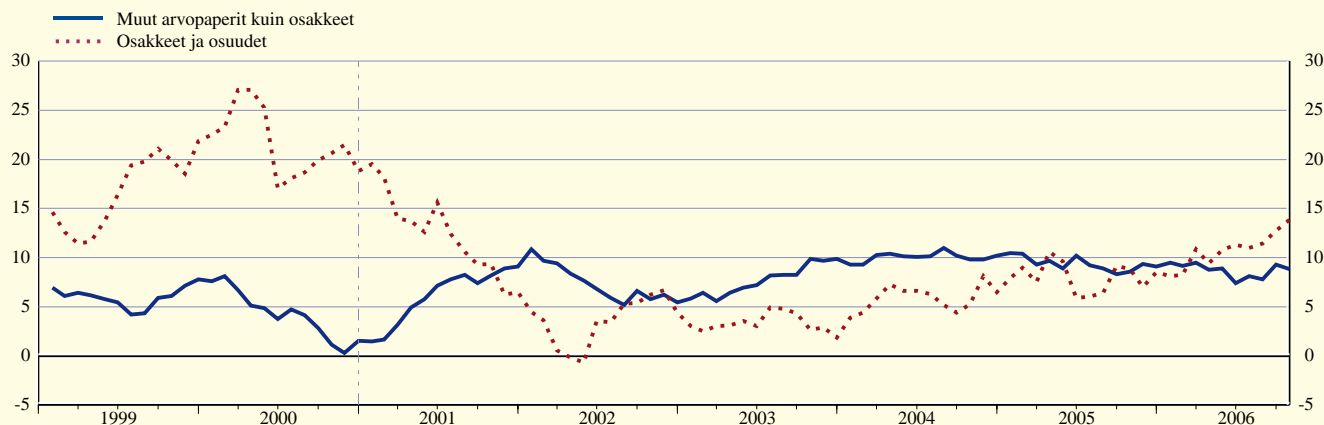
2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

	Muut arvopaperit kuin osakkeet							Osakkeet ja osuudet				
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulko-puoliset	Yhteensä	Raha-laitokset	Muut kuin raha-laitokset	Euroalueen ulko-puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kannat												
2004	3 939,9	1 362,7	59,9	1 284,1	15,8	449,2	16,3	751,8	1 161,2	285,4	660,1	215,7
2005	4 434,7	1 450,4	67,3	1 412,5	17,0	525,7	25,8	936,2	1 256,4	308,5	698,4	249,4
2006 I	4 567,1	1 501,6	69,3	1 423,8	16,6	544,9	28,6	982,2	1 364,4	323,6	768,7	272,1
2006 II	4 584,4	1 519,5	65,8	1 385,6	17,2	572,6	27,4	996,4	1 368,6	334,5	770,4	263,8
2006 heinä	4 629,2	1 533,9	69,6	1 367,9	17,2	584,1	28,3	1 028,2	1 372,2	331,1	776,3	264,8
2006 elo	4 623,5	1 545,0	68,6	1 344,9	17,3	580,5	28,9	1 038,3	1 381,9	336,3	774,9	270,7
2006 syys	4 682,6	1 559,0	69,5	1 337,7	16,7	589,4	28,9	1 081,3	1 414,9	343,3	790,2	281,5
2006 loka ^(P)	4 718,5	1 570,1	71,1	1 324,2	16,6	603,3	30,3	1 102,8	1 445,1	344,2	807,7	293,2
Taloustoimet												
2004	368,4	148,0	4,9	40,3	1,3	34,9	-1,3	140,3	69,7	2,3	36,4	30,9
2005	360,6	85,7	2,0	51,4	-0,9	71,6	7,6	143,2	98,8	26,9	48,7	23,3
2006 I	171,9	59,2	3,5	23,5	0,2	22,2	3,4	59,9	91,2	10,7	64,3	16,1
2006 II	53,3	15,1	-2,0	-20,6	1,0	29,1	-0,3	31,0	16,8	13,5	8,6	-5,3
2006 heinä	42,0	13,2	3,7	-19,2	-0,1	11,0	0,9	32,4	-3,1	-4,2	1,8	-0,7
2006 elo	-7,8	10,3	-1,0	-26,5	0,2	-1,4	0,7	9,9	3,4	3,6	-4,8	4,6
2006 syys	49,7	18,1	0,6	-9,5	-0,8	9,0	-0,2	32,6	29,9	2,7	18,0	9,2
2006 loka ^(P)	33,5	11,1	1,4	-12,7	-0,1	13,6	1,4	18,9	16,6	-0,4	8,6	8,4
Kasvuvauhdit												
2004 joul	10,2	12,2	8,4	3,3	7,7	8,5	-7,2	22,0	6,5	0,9	5,9	17,3
2005 joul	9,1	6,3	3,6	4,1	-4,5	15,9	43,3	18,5	8,5	9,5	7,3	10,7
2006 maal	9,5	8,3	1,2	1,5	-0,4	16,4	67,6	20,9	10,8	10,0	14,2	2,6
2006 kesä	7,4	5,9	1,0	-1,0	12,4	17,4	50,9	17,4	11,3	12,6	11,5	9,0
2006 heinä	8,1	6,2	6,6	-2,2	8,9	20,1	48,1	20,7	11,0	10,1	12,7	6,9
2006 elo	7,8	7,1	4,9	-3,5	9,4	20,4	46,3	19,2	11,4	12,0	12,0	8,8
2006 syys	9,3	8,6	5,7	-3,5	1,7	21,9	51,5	23,2	12,8	12,8	12,9	12,4
2006 loka ^(P)	8,9	9,1	5,2	-5,4	-1,0	21,5	39,2	23,6	13,8	12,5	12,9	18,1

K13 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset¹⁾
(miljardia euroa)

1. Kotitalouslainojen luottotappiot/arvonalennukset²⁾

	Kulutusluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	-3,2	-1,3	-0,7	-1,3	-3,4	-0,3	-0,1	-3,0	-6,7	-2,3	-0,3	-4,1
2005	-4,1	-1,7	-0,9	-1,5	-4,4	-0,3	-1,1	-3,0	-9,8	-2,7	-3,2	-3,9
2006 I	-1,1	-0,4	-0,2	-0,5	-1,3	-0,1	0,0	-1,2	-2,0	-0,5	-0,3	-1,2
2006 II	-0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-1,4	-0,1	-0,6	-0,7
2006 heinä	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2
2006 elo	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2
2006 syys	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,5	-0,1	-0,1	-0,4
2006 loka ^(p)	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2

2. Yrityslainojen ja euroalueen ulkopuolisten lainojen luottotappiot/arvonalennukset

	Yritykset				Euroalueen ulkopuoliset		
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi
	1	2	3	4	5	6	7
2004	-16,1	-8,8	-0,8	-6,5	-1,6	-0,5	-1,1
2005	-19,3	-7,4	-5,6	-6,2	-1,2	-0,3	-0,9
2006 I	-3,5	-1,2	-0,7	-1,6	-0,2	0,0	-0,2
2006 II	-2,6	-0,6	-1,1	-0,9	-0,1	0,0	0,0
2006 heinä	-0,6	-0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0
2006 elo	-1,0	0,0	-0,8	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
2006 syys	-0,9	-0,3	-0,2	-0,4	-0,1	0,0	-0,1
2006 loka ^(p)	-0,4	0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0

3. Rahalaitosten hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet			
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulkopuoliset	Yhteensä	Raha- laitokset	Muut kuin raha- laitokset	Euroalueen ulko- puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	13,5	1,5	-0,1	10,8	-0,2	0,9	-0,1	0,6	5,4	1,3	0,8	3,3
2005	24,8	3,4	0,5	7,5	0,7	1,6	0,3	10,7	37,4	4,6	17,4	15,4
2006 I	-5,1	-1,1	-0,1	-4,1	-0,1	-0,8	0,0	1,2	17,1	3,9	6,8	6,3
2006 II	-13,2	0,2	-0,1	-4,4	0,0	-1,2	-0,2	-7,4	-14,3	-2,3	-6,9	-5,1
2006 heinä	4,9	0,3	0,0	2,5	0,0	1,2	0,0	0,9	6,0	0,9	3,5	1,7
2006 elo	3,3	0,8	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	1,4	5,4	1,0	3,2	1,3
2006 syys	4,2	1,0	0,0	2,2	0,0	0,1	0,0	0,8	4,5	1,2	1,7	1,6
2006 loka ^(p)	1,0	0,4	0,0	-1,2	0,0	0,9	0,0	0,8	13,5	1,3	8,8	3,3

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

1. Talletukset

	Rahalaitokset ²⁾							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelta														
2004	4 709,0	91,4	8,6	5,0	0,5	1,5	1,1	6 778,5	97,2	2,8	1,7	0,3	0,1	0,4
2005	4 851,2	90,9	9,1	5,6	0,4	1,5	1,0	7 363,4	96,8	3,2	1,9	0,3	0,1	0,5
2006	4 949,5	89,8	10,2	6,2	0,4	1,5	1,4	7 470,1	96,6	3,4	2,0	0,3	0,1	0,6
I	5 057,9	90,3	9,7	5,6	0,4	1,5	1,5	7 650,8	96,6	3,4	2,0	0,3	0,1	0,6
II	5 121,9	90,4	9,6	5,8	0,5	1,3	1,2	7 762,7	96,4	3,6	2,2	0,3	0,1	0,6
III ^(p)														
Euroalueen ulkopuolelta														
2004	1 748,0	46,7	53,3	35,8	2,1	3,2	9,5	680,9	55,4	44,6	28,9	1,5	2,2	9,3
2005	2 250,5	46,2	53,8	35,4	2,7	2,8	10,0	800,0	51,8	48,2	32,1	1,7	2,2	9,2
2006	2 410,4	47,4	52,6	34,3	2,9	2,6	9,7	831,5	51,9	48,1	32,6	1,4	2,0	9,1
I	2 368,0	47,7	52,3	34,1	2,1	2,7	10,5	834,9	52,5	47,5	31,1	1,5	2,3	9,2
II	2 499,1	47,5	52,5	34,1	2,2	2,6	10,4	875,3	51,6	48,4	31,4	1,6	2,2	10,1
III ^(p)														

2. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit

	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7
2004	3 653,9	84,6	15,4	7,6	1,7	1,9	2,7
2005	4 051,7	81,2	18,8	9,6	1,8	1,9	3,2
2006	4 204,3	81,2	18,8	9,5	1,8	1,9	3,2
I	4 273,7	81,2	18,8	9,5	1,7	1,9	3,2
II	4 383,2	80,9	19,1	10,0	1,7	1,8	3,2
III ^(p)							

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.
- 3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

3. Lainat

	Rahalaitokset ²⁾							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Euroalueelle														
2004	4 457,8	-	-	-	-	-	-	8 367,5	96,6	3,4	1,4	0,2	1,3	0,4
2005	4 569,7	-	-	-	-	-	-	9 114,3	96,3	3,7	1,6	0,2	1,3	0,5
2006	4 656,3	-	-	-	-	-	-	9 367,8	96,3	3,7	1,7	0,2	1,2	0,5
I	4 730,3	-	-	-	-	-	-	9 593,6	96,4	3,6	1,7	0,1	1,2	0,5
II	4 824,5	-	-	-	-	-	-	9 784,9	96,3	3,7	1,7	0,2	1,1	0,6
III ^(p)														
Euroalueen ulkopuolelle														
2004	1 342,2	51,4	48,6	29,9	3,7	2,2	8,7	632,5	42,2	57,8	40,1	2,6	4,5	7,2
2005	1 723,6	48,5	51,5	30,6	4,3	2,0	10,1	761,6	38,2	61,8	43,6	1,8	4,2	8,6
2006	1 823,0	49,6	50,4	30,4	3,8	2,4	9,2	771,7	39,0	61,0	44,0	1,7	3,9	7,8
I	1 841,2	49,6	50,4	29,5	2,8	2,4	10,6	770,1	40,4	59,6	42,1	1,1	4,1	8,3
II	1 923,4	50,2	49,8	29,3	2,3	2,2	10,7	817,3	41,3	58,7	41,2	1,9	3,6	8,6
III ^(p)														

4. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ²⁾							Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat						
	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat														
2004	1 422,7	95,8	4,2	1,8	0,3	0,5	1,3	1 765,4	98,2	1,8	0,9	0,5	0,1	0,3
2005	1 517,7	95,6	4,4	2,0	0,3	0,4	1,4	1 980,9	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,5
2006	1 570,9	95,6	4,4	2,0	0,2	0,4	1,5	2 014,0	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,6
I	1 585,3	95,8	4,2	1,9	0,3	0,4	1,3	2 002,7	97,8	2,2	1,2	0,3	0,1	0,6
II	1 628,5	95,7	4,3	2,1	0,2	0,3	1,3	1 972,7	97,7	2,3	1,3	0,3	0,1	0,6
III ^(p)														
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat														
2004	341,4	50,3	49,7	28,6	1,0	0,5	17,0	410,5	44,8	55,2	30,5	8,6	0,7	9,2
2005	395,5	49,4	50,6	29,7	0,8	0,6	15,9	540,7	36,2	63,8	36,3	8,6	0,8	12,6
2006	422,4	51,0	49,0	28,2	0,8	0,6	16,0	559,7	37,2	62,8	35,2	6,1	0,8	15,1
I	438,8	52,1	47,9	28,0	1,0	0,5	15,1	557,6	38,0	62,0	34,9	6,2	0,8	14,7
II	471,1	51,2	48,8	29,4	0,7	0,7	14,7	610,2	36,2	63,8	36,8	5,4	0,7	15,7
III ^(p)														

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.
- 3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005 I	4 058,4	288,2	1 692,1	79,3	1 612,8	1 320,2	376,0	163,1	218,7
II	4 313,4	296,4	1 783,0	91,5	1 691,5	1 399,9	417,5	167,6	249,0
III	4 631,2	303,5	1 860,6	101,2	1 759,4	1 553,4	460,0	171,6	282,1
IV	4 789,2	291,4	1 848,1	109,6	1 738,5	1 683,1	505,2	176,1	285,4
2006 I	5 197,1	315,9	1 905,2	139,8	1 765,3	1 896,3	569,2	177,3	333,3
II ^(p)	5 135,4	316,4	1 908,1	145,2	1 762,9	1 775,8	601,8	180,3	352,9

2. Velat

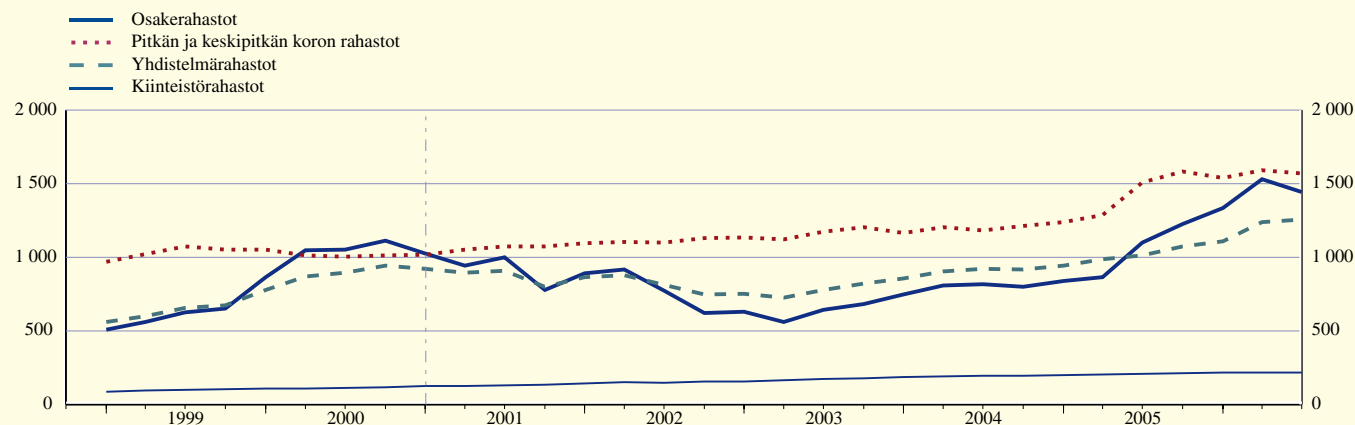
	Yhteensä	Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat
2005 I	4 058,4	61,6	3 798,0	198,8
II	4 313,4	58,6	4 034,4	220,4
III	4 631,2	60,4	4 351,7	219,1
IV	4 789,2	61,8	4 516,8	210,5
2006 I	5 197,1	73,6	4 868,9	254,6
II ^(p)	5 135,4	76,4	4 787,2	271,8

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Rahastot rahastotyypin mukaan					Rahastot sijoittajatyypin mukaan	
		Osakerahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmärahastot	Kiinteistörahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavat rahastot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005 I	4 058,4	864,6	1 285,8	984,4	201,1	722,5	3 041,3	1 017,0
II	4 313,4	1 097,2	1 510,2	1 011,1	207,1	487,9	3 245,6	1 067,9
III	4 631,2	1 224,8	1 581,9	1 071,1	213,2	540,2	3 507,5	1 123,8
IV	4 789,2	1 335,8	1 538,0	1 109,2	216,2	590,0	3 659,1	1 130,1
2006 I	5 197,1	1 530,3	1 592,6	1 238,8	214,0	621,5	3 996,6	1 200,5
II ^(p)	5 135,4	1 442,1	1 569,8	1 255,8	217,4	650,2	3 911,3	1 224,1

K14 Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä

(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Lisätietoja Yleistä-osassa.

2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan
(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Rahastotyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Osakerahastot									
2005 I	864,6	33,8	37,0	4,0	33,0	729,9	33,3	-	30,6
II	1 097,2	45,0	41,6	4,5	37,1	936,5	40,0	-	34,1
III	1 224,8	48,3	43,4	4,9	38,5	1 044,8	52,4	-	35,9
IV	1 335,8	50,8	45,8	5,7	40,2	1 145,4	60,3	-	33,5
2006 I	1 530,3	55,0	51,4	6,3	45,1	1 308,2	71,0	-	44,6
II ^(p)	1 442,1	52,1	51,4	6,5	44,9	1 220,4	69,7	-	48,6
Pitkän ja keskipitkän koron rahastot									
2005 I	1 285,8	97,8	1 046,0	44,8	1 001,2	39,4	34,5	-	68,0
II	1 510,2	110,5	1 229,5	58,4	1 171,1	38,4	40,1	-	91,7
III	1 581,9	110,3	1 289,1	67,0	1 222,1	38,4	43,8	-	100,2
IV	1 538,0	100,0	1 251,7	67,6	1 184,2	38,6	46,3	-	101,3
2006 I	1 592,6	108,9	1 285,4	82,6	1 202,8	41,1	49,3	-	107,9
II ^(p)	1 569,8	106,5	1 264,6	87,3	1 177,3	38,5	48,2	-	112,1
Yhdistelmärahastot									
2005 I	984,4	61,1	388,4	22,5	365,9	315,0	155,3	0,2	64,5
II	1 011,1	65,5	418,3	21,2	397,0	277,6	170,2	0,2	79,4
III	1 071,1	67,0	426,0	21,7	404,3	301,2	185,5	0,2	91,3
IV	1 109,2	60,9	440,9	26,9	413,9	315,5	202,0	0,1	89,9
2006 I	1 238,8	67,9	465,2	38,6	426,6	349,2	238,5	0,1	117,9
II ^(p)	1 255,8	71,8	483,8	40,3	443,6	318,2	253,4	0,2	128,4
Kiinteistörahastot									
2005 I	201,1	14,3	8,4	0,7	7,7	1,1	7,5	160,8	9,0
II	207,1	14,0	8,2	0,8	7,5	1,1	7,6	167,1	9,0
III	213,2	15,2	8,8	1,2	7,6	1,3	8,1	171,0	8,7
IV	216,2	14,5	7,8	1,5	6,3	1,4	6,9	175,1	10,4
2006 I	214,0	15,1	6,1	1,7	4,4	1,8	4,4	176,5	10,1
II ^(p)	217,4	15,5	5,6	1,5	4,1	1,6	5,4	179,4	9,9

2. Sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
Yleisölle tarjottavat rahastot							
2005 I	3 041,3	241,7	1 134,4	1 058,3	285,7	141,1	180,1
II	3 245,6	247,7	1 207,1	1 125,1	313,7	144,8	207,2
III	3 507,5	251,6	1 261,0	1 257,9	353,3	146,5	237,3
IV	3 659,1	242,8	1 277,5	1 371,0	381,0	150,1	236,7
2006 I	3 996,6	263,2	1 334,2	1 549,4	427,4	150,2	272,2
II ^(p)	3 911,3	256,7	1 321,1	1 448,1	452,9	151,2	281,2
Rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot							
2005 I	1 017,0	46,6	557,7	261,9	90,3	22,0	38,6
II	1 067,9	48,7	575,9	274,8	103,9	22,8	41,9
III	1 123,8	51,9	599,6	295,5	106,7	25,2	44,8
IV	1 130,1	48,6	570,6	312,0	124,3	25,9	48,7
2006 I	1 200,5	52,7	571,0	346,9	141,7	27,1	61,1
II ^(p)	1 224,1	59,7	587,0	327,7	148,9	29,1	71,7

Lähde: EKP.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

3.1 Ei-rahoitussektorin rahoitusvarojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä		Käteinen ja talletukset							Lisätieto: Muiden kuin rahallisten talletusten pankeissa euroalueen ulkopuolella	
	1	2	3	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa		10
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
Kannat											
2005 I	16 977,4	6 358,0	409,6	5 432,8	2 174,3	1 560,0	1 620,0	78,5	187,4	328,2	373,5
II	17 426,5	6 528,6	431,8	5 549,2	2 448,4	1 552,8	1 471,1	76,8	211,5	336,1	369,7
III	17 775,6	6 528,9	439,9	5 565,0	2 440,3	1 571,7	1 475,5	77,6	182,4	341,5	389,2
IV	18 218,0	6 730,1	465,5	5 732,3	2 559,1	1 604,4	1 488,5	80,3	173,6	358,8	366,8
2006 I	18 710,2	6 751,8	459,7	5 733,7	2 517,7	1 629,2	1 505,9	80,9	193,1	365,3	376,9
II	18 641,8	6 906,1	478,9	5 859,2	2 619,4	1 653,9	1 501,6	84,2	207,4	360,6	373,9
Taloustoimet											
2005 I	146,3	13,3	-2,6	-4,0	7,4	-17,4	15,7	-9,7	25,0	-5,1	22,5
II	303,8	163,7	22,2	110,0	110,9	-10,1	10,9	-1,7	24,1	7,4	-12,5
III	95,0	0,5	8,1	16,7	-7,3	18,8	4,4	0,7	-29,4	5,1	11,4
IV	297,3	204,0	25,6	170,7	119,2	34,9	14,2	2,4	-8,9	16,6	-12,3
2006 I	154,1	24,2	-5,8	4,2	-40,5	26,6	17,5	0,6	19,6	6,3	4,6
II	310,8	159,9	19,2	130,1	103,2	27,7	-4,1	3,3	15,2	-4,7	-3,4
Kasvuvauhdit											
2005 I	4,7	5,7	16,5	5,1	7,9	1,5	5,6	-3,3	1,7	5,6	3,9
II	4,6	5,8	15,8	5,5	9,0	1,8	4,9	-3,2	-5,5	7,5	1,4
III	4,4	5,4	14,5	5,3	8,4	2,7	4,5	-6,3	-10,8	5,8	1,5
IV	5,0	6,0	12,9	5,4	10,6	1,7	2,8	-9,3	6,7	7,1	2,7
2006 I	5,0	6,2	12,2	5,6	8,4	4,5	2,9	2,7	2,9	10,8	-2,4
II	4,9	6,0	10,9	5,8	7,1	7,0	2,2	9,2	-1,6	6,9	0,1
Muut arvopaperit kuin osakkeet											
Osakkeet¹⁾											
Vakuutustekninen vastuuvetä											
	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Koti- talouksien osuus henki- vakuutus- ja eläkerahas- toista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Kannat											
2005 I	1 963,1	229,8	1 733,4	4 333,5	2 304,9	2 028,6	411,2	4 322,8	3 931,4	391,4	
II	2 010,8	238,1	1 772,6	4 456,0	2 370,9	2 085,0	408,5	4 431,2	4 036,5	394,7	
III	2 002,3	234,5	1 767,8	4 716,3	2 550,9	2 165,3	409,5	4 528,1	4 129,0	399,1	
IV	1 992,3	220,1	1 772,2	4 851,2	2 677,6	2 173,6	399,6	4 644,3	4 242,5	401,8	
2006 I	2 060,7	254,5	1 806,2	5 159,5	2 940,1	2 219,3	381,1	4 738,3	4 330,2	408,0	
II	2 089,7	258,2	1 831,6	4 992,3	2 847,8	2 144,5	379,5	4 653,7	4 244,6	409,1	
Taloustoimet											
2005 I	19,8	-5,7	25,5	36,8	3,0	33,8	6,4	76,4	67,5	8,9	
II	29,6	9,6	20,0	36,7	20,2	16,5	-1,0	73,9	70,3	3,6	
III	-5,2	2,5	-7,7	24,7	-7,9	32,6	2,9	75,0	70,7	4,4	
IV	5,6	-14,5	20,1	6,1	7,3	-1,2	-8,6	81,5	78,8	2,7	
2006 I	68,2	34,1	34,1	-32,3	-47,3	15,0	5,1	94,0	87,1	6,9	
II	40,7	6,0	34,7	41,1	45,3	-4,2	-2,7	69,0	68,0	1,1	
Kasvuvauhdit											
2005 I	3,9	15,8	2,6	1,4	1,1	1,8	-3,3	6,8	6,9	5,7	
II	3,5	8,2	3,0	0,7	-0,9	2,4	-3,4	7,0	7,2	5,4	
III	2,6	5,7	2,2	0,9	-1,7	3,6	-1,9	7,2	7,4	5,5	
IV	2,5	-3,4	3,3	2,5	1,0	4,1	-0,1	7,3	7,5	5,1	
2006 I	5,0	13,8	3,8	0,8	-1,2	3,1	-0,4	7,5	7,8	4,5	
II	5,4	11,8	4,6	0,9	-0,1	2,0	-0,8	7,2	7,5	3,8	

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvahdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä 1	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisestoreittain											Lisätieto: Muiden kuin rahalaitosten lainat euroalueen ulkopuolelta 13	
		Yhteensä		Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ¹⁾				
		Euroalueen raha- laitoksista 3	Yhteensä 4	Lyhyt- aikaiset 5	Pitkä- aikaiset 6	Yhteensä 7	Lyhyt- aikaiset 8	Pitkä- aikaiset 9	Yhteensä 10	Lyhyt- aikaiset 11	Pitkä- aikaiset 12			
Kannat														
2005	I	18 251,8	9 030,9	7 877,9	925,3	77,4	847,9	3 811,7	1 190,4	2 621,3	4 293,9	292,2	4 001,8	465,5
	II	18 805,1	9 246,5	8 110,3	926,7	82,2	844,5	3 907,7	1 239,2	2 668,5	4 412,0	302,7	4 109,3	528,5
	III	19 266,9	9 377,0	8 240,1	930,9	87,5	843,4	3 943,1	1 226,4	2 716,7	4 503,0	300,2	4 202,8	555,5
	IV	19 525,3	9 600,9	8 450,6	937,8	79,8	858,1	4 044,7	1 266,6	2 778,1	4 618,4	306,5	4 311,9	588,9
2006	I	20 155,4	9 824,3	8 645,3	932,7	86,7	846,0	4 181,0	1 286,4	2 894,6	4 710,6	302,6	4 408,1	648,1
	II	20 092,7	9 913,1	8 856,4	861,6	88,7	772,9	4 233,1	1 305,8	2 927,3	4 818,4	312,1	4 506,2	694,5
Taloustoimet														
2005	I	235,6	101,9	87,2	-6,2	-3,4	-2,7	43,1	5,8	37,3	64,9	0,7	64,2	15,8
	II	342,0	199,1	187,8	0,8	4,8	-4,0	84,6	39,3	45,3	113,7	10,4	103,2	51,6
	III	207,4	131,0	133,4	4,5	5,3	-0,9	33,4	-16,6	50,0	93,1	-2,5	95,6	28,6
	IV	281,6	268,2	227,0	14,4	-7,5	21,9	131,5	45,5	86,0	122,2	6,5	115,7	45,6
2006	I	302,4	204,7	176,8	-5,0	6,9	-11,9	120,8	21,7	99,1	88,8	-2,3	91,1	56,7
	II	326,0	240,3	219,0	-7,6	2,3	-9,9	134,1	47,4	86,7	113,9	9,9	104,0	59,8
Kasvuvahdit														
2005	I	4,5	5,7	6,0	-1,9	-10,1	-1,0	4,8	3,1	5,6	8,3	3,9	8,7	5,6
	II	4,8	6,2	6,6	-0,8	-10,1	0,2	5,2	4,8	5,3	8,7	4,9	9,0	18,3
	III	5,1	6,6	7,1	0,2	-2,8	0,5	5,8	4,4	6,5	8,8	5,0	9,1	23,4
	IV	6,0	7,8	8,2	1,5	-0,9	1,7	7,7	6,2	8,4	9,3	5,2	9,6	32,0
2006	I	6,2	8,9	9,2	1,6	12,4	0,6	9,7	7,6	10,7	9,7	4,1	10,1	39,2
	II	5,9	9,1	9,3	0,7	8,7	-0,1	10,7	7,9	12,1	9,5	3,8	9,9	36,1

	Yhteensä 14	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain						Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet 21	Julkis- yhteisöjen talletus- velka 22	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka 23	
		Julkisyhteisöt			Yritykset						
		Yhteensä 15	Lyhytaikaiset 16	Pitkäaikaiset 17	Yhteensä 18	Lyhytaikaiset 19	Pitkäaikaiset 20				
Kannat											
2005	I	5 499,4	4 834,2	602,4	4 231,8	665,2	237,0	428,2	3 138,6	279,1	303,7
	II	5 714,5	5 032,5	625,7	4 406,8	682,0	246,0	436,0	3 243,6	293,6	307,0
	III	5 703,2	5 026,3	611,8	4 414,5	676,8	239,1	437,7	3 580,2	296,1	310,5
	IV	5 623,4	4 960,3	587,6	4 372,7	663,1	233,9	429,2	3 675,5	311,7	313,8
2006	I	5 611,5	4 943,6	597,1	4 346,5	668,0	245,8	422,2	4 082,8	319,6	317,1
	II	5 605,2	4 921,3	610,7	4 310,7	683,9	250,5	433,4	3 940,1	314,1	320,2
Taloustoimet											
2005	I	135,6	125,6	11,1	114,5	10,0	15,3	-5,4	4,7	-9,3	2,8
	II	123,6	112,9	24,5	88,4	10,7	9,0	1,8	1,4	14,5	3,3
	III	-8,8	-4,1	-13,7	9,6	-4,8	-7,0	2,3	79,3	2,6	3,4
	IV	-24,7	-19,7	-24,4	4,7	-5,0	-5,2	0,2	20,5	14,4	3,3
2006	I	89,0	79,0	9,7	69,3	10,0	12,1	-2,1	-2,5	7,9	3,3
	II	69,9	47,2	13,1	34,1	22,7	4,6	18,1	18,2	-5,4	3,1
Kasvuvahdit											
2005	I	4,8	4,8	1,4	5,3	5,0	8,3	3,3	0,5	4,6	4,5
	II	4,8	5,1	1,9	5,5	3,1	5,8	1,7	0,5	7,1	4,5
	III	3,7	4,0	-0,4	4,7	1,1	4,3	-0,6	3,2	5,3	4,5
	IV	4,2	4,5	-0,4	5,3	1,7	5,5	-0,3	3,6	7,7	4,2
2006	I	3,3	3,5	-0,6	4,1	1,6	3,7	0,5	3,1	14,1	4,4
	II	2,2	2,0	-2,4	2,7	3,4	1,8	4,2	3,6	6,6	4,2

Lähde: EKP.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

		Rahoitusvarojen pääerät											
		Yhteensä	Talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet			
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kannat													
2005	I	4 373,8	597,0	65,7	508,8	2,7	19,8	364,7	63,1	301,6	1 765,1	82,3	1 682,9
	II	4 509,3	595,8	61,2	511,3	2,7	20,6	360,4	64,7	295,7	1 829,9	83,8	1 746,0
	III	4 682,9	602,9	60,0	517,7	2,7	22,4	367,1	70,6	296,6	1 874,9	81,8	1 793,1
	IV	4 769,2	612,6	67,8	521,6	2,6	20,6	370,6	76,6	294,0	1 898,1	84,3	1 813,8
2006	I	4 917,7	613,0	65,6	525,2	2,5	19,7	383,5	81,0	302,5	1 917,4	88,1	1 829,3
	II	4 919,0	625,7	68,6	532,6	2,4	22,1	383,6	82,0	301,6	1 930,6	88,7	1 842,0
Taloustoimet													
2005	I	83,8	12,5	6,4	6,9	0,2	-1,0	-2,4	0,9	-3,3	45,0	-1,8	46,8
	II	58,8	-2,0	-5,3	2,2	0,2	0,8	-4,6	1,6	-6,2	34,2	0,6	33,6
	III	82,1	7,1	-1,2	6,4	0,1	1,8	2,2	1,3	0,8	35,8	-2,0	37,8
	IV	71,4	8,7	7,4	3,1	0,0	-1,9	1,3	5,6	-4,3	41,4	1,8	39,5
2006	I	91,5	0,6	-2,0	3,6	-0,1	-0,8	12,9	4,4	8,5	39,6	3,1	36,5
	II	66,7	12,9	3,0	7,6	0,0	2,4	0,8	1,2	-0,4	25,4	-1,0	26,5
Kasvuvauhdit													
2005	I	6,0	6,8	2,2	8,3	-11,6	-10,5	-1,2	1,1	-1,7	9,6	6,9	9,7
	II	6,4	5,1	1,8	5,7	23,8	-2,8	-2,0	2,4	-2,9	9,6	6,0	9,8
	III	7,0	4,8	-2,8	5,3	30,1	12,0	-1,2	5,0	-2,5	9,7	3,0	10,0
	IV	7,0	4,5	12,5	3,7	18,4	-0,8	-1,0	15,0	-4,3	9,1	-1,6	9,6
2006	I	6,9	2,4	-1,7	3,0	7,2	-0,3	3,2	20,4	-0,3	8,6	4,3	8,8
	II	6,9	4,9	11,8	4,0	-3,1	7,5	4,8	19,2	1,6	7,8	2,3	8,0

		Rahoitusvarojen pääerät					Velkojen pääerät							
		Osakkeet ¹⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Yhteensä	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvopaperit kuin osak- keet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä			Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
		13	14	15			16	17	18			19	20	21
Kannat														
2005	I	1 517,3	725,9	791,4	67,0	129,7	4 536,1	90,1	58,2	21,5	220,3	4 204,3	3 587,3	617,0
	II	1 591,4	758,1	833,3	87,0	131,9	4 654,9	92,8	63,8	21,6	223,3	4 317,2	3 702,7	614,5
	III	1 703,8	830,5	873,3	87,8	134,3	4 782,1	92,4	65,2	22,2	251,2	4 416,2	3 793,8	622,4
	IV	1 751,6	853,1	898,5	80,6	136,3	4 904,0	64,9	64,6	22,2	285,9	4 530,9	3 901,8	629,0
2006	I	1 864,9	911,3	953,6	79,7	138,9	5 029,0	82,4	81,9	22,1	298,7	4 625,8	3 987,1	638,7
	II	1 837,6	879,0	958,7	84,1	141,3	5 053,9	85,3	84,7	22,0	272,5	4 674,1	4 032,0	642,1
Taloustoimet														
2005	I	25,2	7,0	18,2	-0,3	3,4	85,6	9,7	8,6	0,6	0,0	75,3	62,7	12,7
	II	29,1	4,5	24,6	6,6	2,0	75,7	2,8	5,5	0,0	0,5	72,4	68,5	4,0
	III	34,5	16,9	17,6	0,9	2,4	78,0	-0,4	1,4	0,5	1,1	76,8	68,9	7,9
	IV	18,6	-4,8	23,4	-8,1	1,4	85,9	-0,5	-0,6	0,1	4,0	82,3	76,7	5,6
2006	I	34,6	0,8	33,7	-0,8	3,8	112,8	17,3	17,1	0,0	0,1	95,4	84,6	10,9
	II	24,2	6,1	18,1	3,4	3,3	76,6	3,0	2,8	0,0	0,1	73,5	70,1	3,4
Kasvuvauhdit														
2005	I	3,5	2,0	4,8	6,2	4,2	6,3	5,4	23,7	-6,1	1,2	6,6	6,9	4,9
	II	5,4	3,2	7,5	17,0	4,9	6,5	3,5	17,6	-5,4	1,4	6,9	7,3	4,6
	III	6,9	4,4	9,2	19,7	5,1	6,8	1,1	22,8	5,7	0,9	7,2	7,6	5,0
	IV	7,4	3,4	11,1	-1,5	7,4	7,4	14,4	30,8	6,0	2,7	7,5	7,9	5,0
2006	I	7,7	2,4	12,6	-2,2	7,5	7,8	21,2	40,4	3,1	2,6	7,8	8,3	4,6
	II	7,0	2,5	11,1	-5,3	8,3	7,6	20,8	32,5	2,8	2,4	7,6	8,1	4,5

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain
(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Varastojen muutokset ¹⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Monetairinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Muut sijoitukset, netto ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	508,0	1 353,7	-871,5	25,7	0,1	3 313,5	-1,3	566,5	499,5	879,5	1 090,1	264,7	14,4
2000	565,4	1 456,0	-927,2	36,3	0,3	3 282,1	-1,3	369,1	334,9	797,9	1 506,6	251,4	23,5
2001	517,6	1 483,0	-976,7	10,6	0,6	2 797,7	0,5	583,2	578,4	693,8	727,1	254,4	-39,6
2002	453,0	1 481,8	-1 013,9	-15,3	0,5	2 545,7	-0,9	802,0	376,5	520,7	599,7	226,2	21,5
2003	464,0	1 507,3	-1 043,4	-0,3	0,4	2 756,8	-1,7	737,8	576,0	613,6	577,0	240,9	13,2
2004	509,7	1 573,2	-1 086,0	22,6	-0,2	3 148,8	-1,6	1 007,4	647,0	710,5	520,3	257,7	7,6

	Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾				Velkojen nettohankinta					
	Yhteensä	Bruttosäästö	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Saadut pääoman siirrot, netto	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1999	488,6	1 347,3	-871,5	12,8	3 333,0	842,5	554,4	773,5	894,5	268,0
2000	505,3	1 419,7	-927,2	12,8	3 342,1	507,7	474,0	903,2	1 200,7	256,6
2001	481,8	1 451,1	-976,7	7,4	2 833,4	614,0	512,4	673,2	773,1	260,7
2002	517,9	1 521,3	-1 013,9	10,6	2 480,7	637,8	437,7	565,4	610,0	229,8
2003	500,3	1 528,8	-1 043,4	14,9	2 720,5	672,9	587,1	581,0	629,1	250,4
2004	538,9	1 608,4	-1 086,0	16,5	3 119,5	1 120,9	684,5	548,1	506,5	259,5

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Velkojen nettohankinta			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	257,5	728,5	-489,2	619,9	29,9	79,6	187,4	319,4	96,6	529,8	780,8	46,8	433,4	289,7
2000	380,8	803,4	-524,2	938,4	68,2	68,5	244,2	543,7	83,4	557,3	1 235,8	70,3	632,6	521,1
2001	279,6	821,3	-554,9	623,3	106,5	45,6	183,2	234,3	95,6	587,9	807,3	104,1	381,0	310,8
2002	219,8	810,8	-576,9	408,8	24,9	22,1	65,5	256,7	123,2	639,8	505,3	17,8	268,5	206,5
2003	218,6	814,5	-592,0	378,0	91,2	-26,0	150,5	202,1	116,3	663,2	480,2	72,5	210,4	183,5
2004	254,8	850,6	-614,2	267,5	83,5	-48,6	85,2	164,9	156,0	714,6	366,3	16,8	165,9	170,5

3. Kotitaloudet⁵⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Velkojen nettohankinta		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Lainat	Käytettävissä olevat bruttotulot	Bruttosäästämisaste ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	199,1	427,4	-232,9	472,0	116,6	-60,7	190,4	250,0	400,9	608,5	270,3	268,8	4 230,0	14,2
2000	201,4	445,2	-245,1	422,5	78,7	28,8	119,8	245,5	392,7	612,0	231,3	229,3	4 436,0	13,7
2001	184,8	443,9	-257,6	433,2	168,1	59,4	35,7	234,2	435,9	675,6	182,1	180,4	4 667,4	14,3
2002	185,9	455,4	-267,9	493,2	219,6	16,2	0,1	216,3	458,1	719,0	221,0	218,9	4 824,2	14,7
2003	190,1	465,1	-278,6	531,0	217,5	-45,6	92,3	240,0	470,7	735,9	250,4	248,3	4 958,7	14,7
2004	202,5	491,4	-291,9	601,6	237,3	62,8	18,9	246,4	485,9	761,9	318,1	315,8	5 128,9	14,7

Lähde: EKP.

- Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.
- Ei sisällä johdannaisia.
- Johdannaiset ja muut saamiset/velat.
- Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista pääomansiirroista, netto, kiinteän pääoman kuluminen huomioon ottaen.
- Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- Bruttosäästö jaettuna käytettävissä olevilla tuloilla ja eläkerahastoihin kohdistuvien saamisten nettomääräisellä kasvulla.

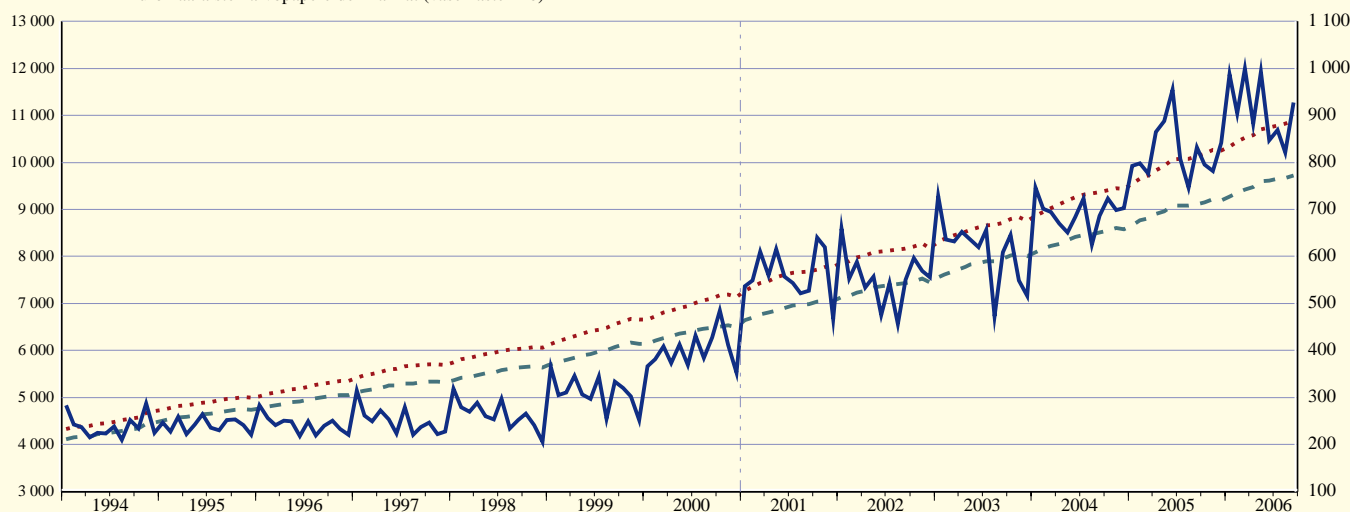
RAHOITUSMARKKINAT

4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan (miljardia euroa ja ajanjakson kasvuvuuhdit, kausivaihtelusta puhdistettu, kuukausittaiset taloustoimet ja ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

	Euromääräiset yhteensä ¹⁾			Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat								
	Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Euromääräiset			Kaikki valuutat					
				Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Vuotuinen kasvuvauhti	Kausivaihtelusta puhdistettu ²⁾	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Liikkeeseenlaskut, netto	6 kk:n kasvuvauhti	
	Yhteensä											
2005 syys	10 727,7	894,5	100,5	9 114,5	787,6	37,5	10 126,2	832,4	48,6	7,4	48,4	7,3
loka	10 742,7	798,4	15,3	9 151,1	745,0	36,7	10 180,8	794,9	53,8	7,5	54,3	6,4
marras	10 820,1	801,7	79,1	9 211,2	734,6	61,6	10 267,9	781,5	74,2	7,6	71,1	7,3
joulu	10 834,6	871,0	12,8	9 188,6	794,8	-24,1	10 250,6	841,6	-24,7	7,6	76,0	6,1
2006 tammi	10 883,8	972,1	55,1	9 267,5	927,6	84,7	10 333,6	987,8	103,1	7,6	61,5	7,1
helmi	10 992,2	918,4	105,8	9 347,0	846,7	76,9	10 441,1	903,5	89,6	7,2	61,9	7,5
maalis	11 146,0	1 052,7	153,6	9 428,3	937,9	81,1	10 525,7	999,4	97,6	7,6	70,6	8,0
huhti	11 169,0	874,9	19,6	9 480,2	821,8	48,8	10 583,9	883,0	68,2	7,2	56,3	8,0
touko	11 297,7	1 010,9	128,8	9 594,4	940,3	114,3	10 707,0	992,5	128,1	7,8	90,9	8,3
kesä	11 357,5	895,6	64,3	9 614,3	794,0	24,2	10 738,3	847,0	32,9	6,7	25,3	7,2
heinä	11 369,9	877,7	11,8	9 649,9	821,1	34,9	10 787,6	868,7	44,7	7,1	53,7	7,0
elo	11 402,2	836,8	31,8	9 671,3	778,8	21,0	10 817,5	821,4	24,4	7,3	74,5	7,2
syys	11 529,5	1 007,0	126,7	9 724,6	881,3	52,7	10 888,4	926,6	59,1	7,4	59,3	7,0
	Pitkäaikaiset											
2005 syys	9 743,4	188,6	68,6	8 266,1	143,8	43,6	9 146,7	163,3	55,0	8,0	47,6	7,5
loka	9 775,0	166,5	32,5	8 283,6	137,4	18,4	9 181,2	159,3	31,6	8,0	44,8	6,8
marras	9 857,4	168,3	83,3	8 348,6	131,9	65,8	9 270,7	152,6	80,5	8,2	76,7	7,7
joulu	9 901,4	178,4	41,9	8 375,9	147,2	25,3	9 303,6	166,0	27,6	8,3	72,2	6,2
2006 tammi	9 944,5	195,9	48,3	8 415,3	173,5	44,5	9 344,0	195,4	56,9	8,1	57,4	7,3
helmi	10 034,5	215,0	88,5	8 477,0	170,7	60,1	9 429,8	196,3	72,3	7,6	50,0	7,8
maalis	10 133,0	245,3	98,9	8 548,4	194,3	71,8	9 499,0	220,1	80,1	7,8	60,7	8,1
huhti	10 169,2	174,7	34,7	8 577,9	141,6	28,2	9 537,1	170,6	48,1	7,5	49,5	8,1
touko	10 269,7	205,7	100,8	8 663,8	167,5	86,1	9 630,4	187,0	95,7	7,7	63,7	7,8
kesä	10 328,8	198,4	60,3	8 728,3	167,5	65,6	9 715,1	192,4	81,7	6,8	53,7	7,3
heinä	10 361,5	185,4	33,0	8 753,9	158,2	25,9	9 756,0	176,8	37,0	7,2	48,9	7,1
elo	10 377,7	90,1	16,4	8 765,1	71,2	11,4	9 774,0	87,5	20,8	7,6	65,7	7,4
syys	10 478,0	221,7	100,9	8 822,5	156,3	58,2	9 845,6	174,8	65,5	7,6	56,1	7,2

K15 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut (miljardia euroa)

- Liikkeeseenlaskut yhteensä, brutto (oikea asteikko)
- ... Kannat (vasen asteikko)
- - - Euromääräisten arvopapereiden kannat (vasen asteikko)

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskut).

1) Euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet yhteensä.

2) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa. Kuuden kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan
(miljardia euroa, kuukausittaiset taloustoimet ja ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

1. Kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut

	Kannat						Bruttomääräiset liikkeeseenlaskut					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin raha- laitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin raha- laitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Yhteensä												
2004	9 429	3 713	737	591	4 138	250	8 307	5 480	223	1 028	1 493	83
2005	10 251	4 109	927	613	4 319	283	9 878	6 983	325	1 032	1 444	95
2005 IV	10 251	4 109	927	613	4 319	283	2 418	1 747	116	250	279	26
2006 I	10 526	4 260	970	622	4 385	289	2 891	2 107	83	257	421	22
2006 II	10 738	4 337	1 034	639	4 430	298	2 723	1 976	108	261	355	22
2006 III	10 888	4 436	1 072	637	4 445	298	2 617	1 927	74	264	334	18
2006 kesä	10 738	4 337	1 034	639	4 430	298	847	597	46	85	110	9
2006 heinä	10 788	4 370	1 050	640	4 429	299	869	613	29	86	135	6
2006 elo	10 817	4 396	1 057	633	4 431	300	821	637	17	82	80	6
2006 syys	10 888	4 436	1 072	637	4 445	298	927	678	27	97	119	5
Lyhytaikaiset												
2004	926	447	7	90	376	5	6 368	4 574	44	931	785	33
2005	947	482	7	90	363	5	7 808	6 046	45	942	741	33
2005 IV	947	482	7	90	363	5	1 940	1 531	10	221	170	8
2006 I	1 027	539	7	98	377	5	2 279	1 817	13	242	199	8
2006 II	1 023	531	10	101	376	5	2 172	1 739	16	229	180	8
2006 III	1 043	561	11	97	369	4	2 178	1 732	12	249	176	8
2006 kesä	1 023	531	10	101	376	5	655	509	5	77	61	3
2006 heinä	1 032	536	10	102	378	5	692	543	5	77	63	3
2006 elo	1 043	557	10	96	375	5	734	593	3	80	55	2
2006 syys	1 043	561	11	97	369	4	752	596	4	91	58	3
Pitkäaikaiset¹⁾												
2004	8 503	3 266	729	501	3 762	245	1 940	905	179	97	708	49
2005	9 304	3 627	920	522	3 957	278	2 069	937	279	89	702	61
2005 IV	9 304	3 627	920	522	3 957	278	478	216	106	29	109	18
2006 I	9 499	3 720	963	524	4 008	285	612	290	70	15	222	15
2006 II	9 715	3 806	1 024	537	4 054	293	550	237	92	32	175	14
2006 III	9 846	3 875	1 061	540	4 075	293	439	194	62	15	158	9
2006 kesä	9 715	3 806	1 024	537	4 054	293	192	88	41	8	49	6
2006 heinä	9 756	3 834	1 040	537	4 051	294	177	69	24	8	72	3
2006 elo	9 774	3 839	1 047	536	4 057	295	88	44	14	1	25	3
2006 syys	9 846	3 875	1 061	540	4 075	293	175	82	23	6	62	3
Joista pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia												
2004	6 380	1 929	416	410	3 439	186	1 193	408	70	61	620	36
2005	6 712	2 016	458	412	3 609	217	1 227	413	91	54	620	48
2005 IV	6 712	2 016	458	412	3 609	217	264	95	35	16	103	14
2006 I	6 813	2 060	475	407	3 647	225	400	155	31	8	195	12
2006 II	6 908	2 079	500	413	3 684	232	331	109	42	20	150	10
2006 III	6 960	2 106	508	413	3 700	233	274	93	22	11	140	8
2006 kesä	6 908	2 079	500	413	3 684	232	114	40	21	5	41	6
2006 heinä	6 918	2 085	501	412	3 688	233	109	29	5	6	66	2
2006 elo	6 925	2 087	503	411	3 690	234	55	22	7	1	21	3
2006 syys	6 960	2 106	508	413	3 700	233	111	42	10	4	53	2
Joista pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia												
2004	1 870	1 148	310	77	276	59	620	404	110	32	60	14
2005	2 258	1 343	457	94	304	60	715	429	188	28	58	12
2005 IV	2 258	1 343	457	94	304	60	185	95	70	12	4	4
2006 I	2 331	1 383	484	97	307	60	172	108	39	4	18	3
2006 II	2 432	1 424	520	108	319	61	177	95	50	12	15	4
2006 III	2 493	1 443	548	110	331	60	133	76	39	4	13	2
2006 kesä	2 432	1 424	520	108	319	61	62	33	19	3	6	1
2006 heinä	2 461	1 434	534	109	323	61	56	30	19	2	4	1
2006 elo	2 468	1 435	539	109	324	61	25	15	7	1	2	0
2006 syys	2 493	1 443	548	110	331	60	53	31	13	1	7	0

Lähde: EKP.

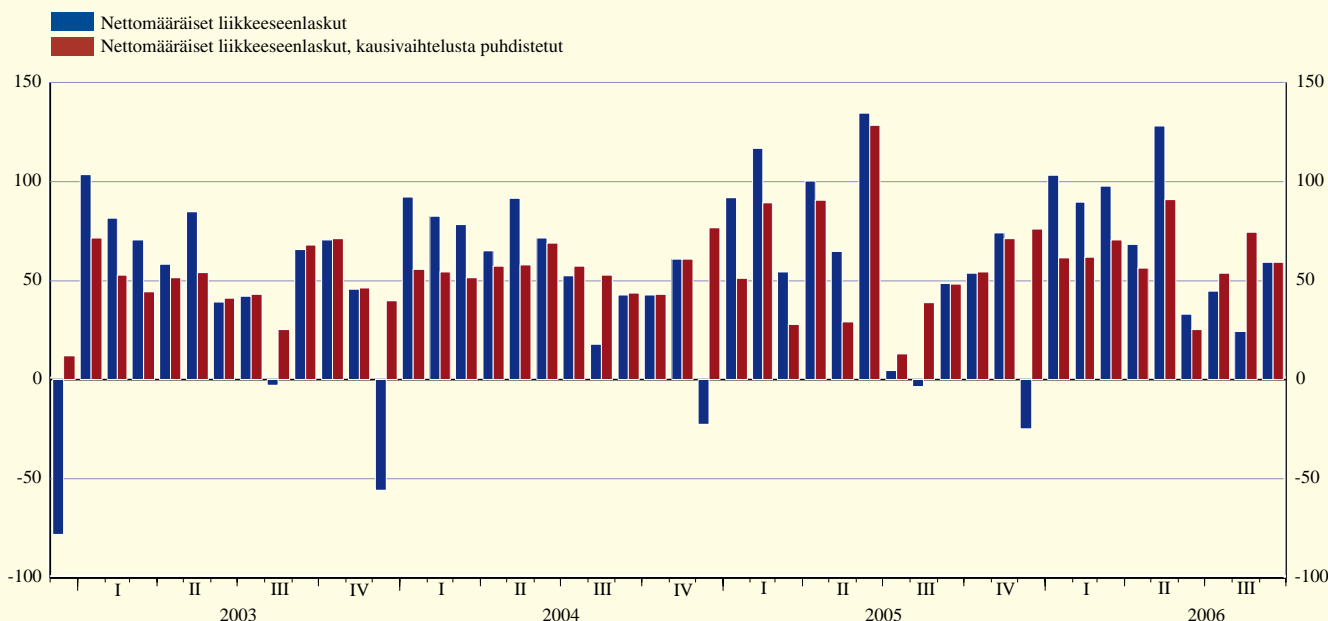
1) Ero yhteenlaskettujen pitkäaikaisten velkapapereiden ja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten velkapapereiden välillä johtuu nollakorkolainoista ja arvostusmuutoksista.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan (miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson taloustoimet, nimellisarvoon)

2. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut

	Kausivaihtelusta puhdistamattomat						Kausivaihtelusta puhdistetut					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Yhteensä											
2004	675,1	350,4	75,2	8,4	209,6	31,5	679,6	354,0	73,1	8,2	212,6	31,7
2005	716,1	315,6	177,2	21,8	169,1	32,2	717,6	319,0	173,0	22,0	171,3	32,4
2005 IV	103,4	44,8	81,3	-0,2	-34,8	12,3	201,4	78,1	59,2	5,8	47,3	11,0
2006 I	290,3	158,7	45,3	10,7	68,8	6,9	194,1	107,0	65,4	7,3	8,4	6,1
2006 II	229,2	84,5	66,5	20,9	48,4	8,9	172,5	88,9	53,9	14,2	7,1	8,4
2006 III	128,3	78,4	37,9	-2,1	14,6	-0,5	187,5	94,8	54,5	2,0	33,8	2,3
2006 kesä	32,9	-14,1	30,6	-1,0	12,4	5,0	25,3	7,0	16,3	-0,1	-2,0	4,2
2006 heinä	44,7	27,8	15,8	0,4	-0,6	1,3	53,7	20,1	14,1	-2,0	19,4	2,2
2006 elo	24,4	19,7	7,8	-6,6	2,9	0,6	74,5	36,9	24,4	-4,5	15,0	2,7
2006 syys	59,1	30,8	14,3	4,0	12,3	-2,3	59,3	37,8	16,1	8,5	-0,5	-2,6
	Pitkäaikaiset											
2004	615,1	297,8	73,8	12,0	201,7	29,8	617,8	299,1	71,7	12,0	205,1	30,0
2005	709,3	292,9	177,6	22,2	184,1	32,5	710,9	294,8	173,4	22,1	187,9	32,6
2005 IV	139,6	40,6	81,5	8,6	-3,7	12,7	193,7	68,7	59,4	7,8	46,1	11,6
2006 I	209,3	100,8	45,3	2,8	53,4	7,0	168,0	70,3	65,4	8,1	18,4	6,0
2006 II	225,6	88,2	63,5	15,5	49,4	8,9	166,9	86,0	50,9	8,9	12,7	8,5
2006 III	123,3	62,4	36,9	2,6	21,4	-0,1	170,8	67,2	53,6	4,8	42,5	2,6
2006 kesä	81,7	30,9	29,4	1,5	14,9	5,0	53,7	38,6	14,7	-1,9	-1,8	4,1
2006 heinä	37,0	23,4	15,5	-0,1	-2,7	0,9	48,9	18,3	14,1	-2,1	16,6	2,1
2006 elo	20,8	6,8	7,5	-0,9	6,6	0,7	65,7	19,2	24,1	1,4	18,4	2,6
2006 syys	65,5	32,2	13,9	3,5	17,5	-1,6	56,1	29,8	15,4	5,5	7,5	-2,1

K16 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, kausivaihtelusta puhdistetut ja puhdistamattomat tiedot (miljardia euroa, kuukausittaiset taloustoimet, nimellisarvoon)

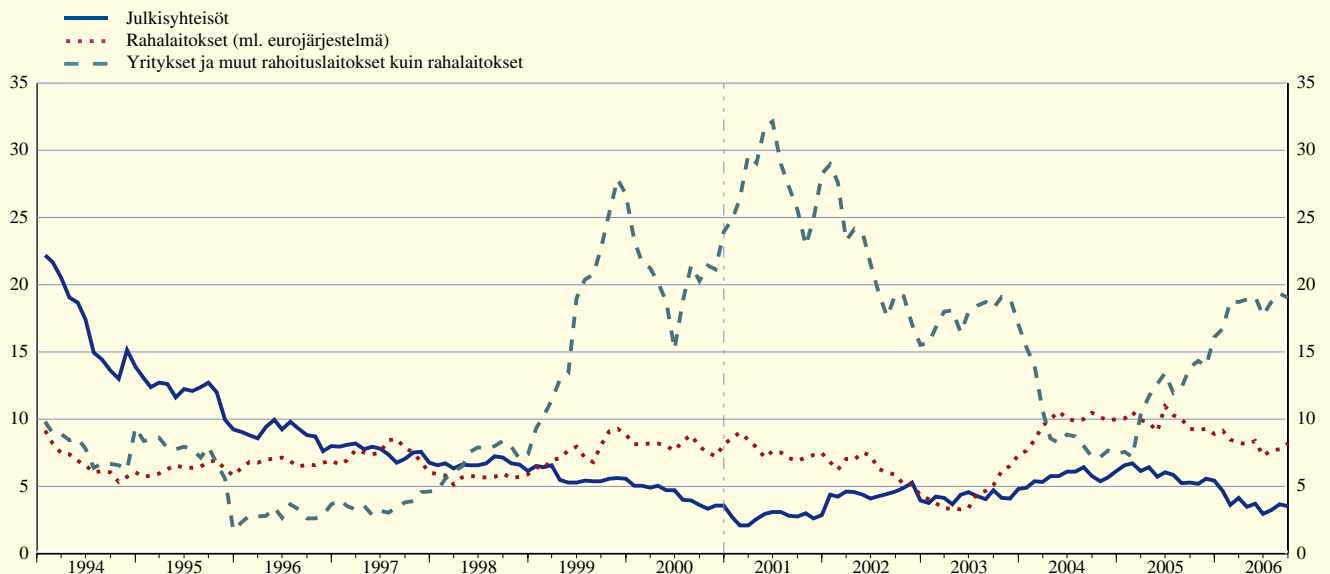

Lähde: EKP.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti¹⁾
(prosenttimuutos)

	Vuotuinen kasvuvauhti (kausivaihtelusta puhdistamaton)						Kausivaihtelusta puhdistettu 6 kk:n kasvuvauhti					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yhteensä												
2005	7,4	9,4	21,2	2,9	3,8	11,8	7,3	9,2	23,3	1,9	3,4	10,2
syys	7,5	9,4	21,4	4,1	3,6	12,2	6,4	8,4	23,5	2,0	2,2	9,0
loka	7,6	9,4	21,1	3,1	4,0	12,3	7,3	9,2	22,3	1,5	3,3	13,8
marras	7,6	8,4	23,8	3,7	4,1	12,9	6,1	6,6	21,4	2,9	2,8	13,9
joulu												
2006	7,6	9,1	24,3	3,5	3,6	11,3	7,1	7,7	26,2	4,6	3,1	12,7
tammi	7,2	8,9	26,9	3,2	2,5	11,9	7,5	8,1	31,0	4,6	2,8	14,2
helmi	7,6	9,3	27,3	3,0	3,0	11,6	8,0	9,3	31,5	4,3	2,6	13,0
maalis	7,2	8,9	27,3	2,8	2,5	10,2	8,0	9,3	31,3	3,8	2,7	11,4
huhti	7,8	10,0	26,7	4,3	2,6	12,1	8,3	10,6	31,3	7,3	1,8	10,5
touko	6,7	8,1	24,7	5,0	1,8	12,3	7,2	9,7	28,0	7,1	0,7	10,5
kesä	7,1	8,3	26,6	5,1	2,2	11,7	7,0	8,9	27,1	5,6	1,2	10,6
heinä	7,3	8,5	28,2	3,9	2,5	12,1	7,2	8,8	25,7	3,2	2,3	10,1
elo	7,4	9,0	27,4	4,8	2,2	10,2	7,0	8,8	23,6	5,3	1,9	7,5
syys												
Pitkäaikaiset												
2005	8,0	9,3	21,3	3,7	4,8	12,2	7,5	8,5	23,7	4,1	3,9	10,5
syys	8,0	9,2	21,5	4,3	4,7	12,5	6,8	8,4	24,0	4,9	2,3	9,1
loka	8,2	9,3	21,2	3,7	5,1	13,0	7,7	9,0	22,7	5,5	3,6	14,2
marras	8,3	8,9	24,1	4,4	4,9	13,2	6,2	5,8	21,8	6,2	3,0	14,6
joulu												
2006	8,1	9,1	24,6	5,0	4,2	11,8	7,3	7,3	26,5	7,4	3,2	13,1
tammi	7,6	8,5	27,3	6,0	3,0	12,6	7,8	7,6	31,1	7,6	2,9	15,0
helmi	7,8	8,2	27,7	5,1	3,6	12,1	8,1	7,9	31,8	6,3	3,3	13,6
maalis	7,5	8,1	27,6	5,6	3,0	10,5	8,1	7,8	31,3	6,2	3,7	12,0
huhti	7,7	8,4	26,9	7,0	3,1	12,5	7,8	7,7	31,2	8,5	2,6	11,0
touko	6,8	7,3	24,7	6,4	2,3	12,7	7,3	8,8	27,5	6,6	1,6	10,7
kesä	7,2	7,7	26,5	6,0	2,6	11,9	7,1	8,0	26,6	4,7	2,1	10,6
heinä	7,6	7,7	28,0	5,5	3,1	12,4	7,4	7,9	25,1	3,5	3,3	9,9
elo	7,6	8,2	27,2	5,7	3,0	10,8	7,2	8,4	22,9	5,2	2,8	8,0
syys												

K17 Pitkäaikaisen velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(vuotuinen prosenttimuutos)

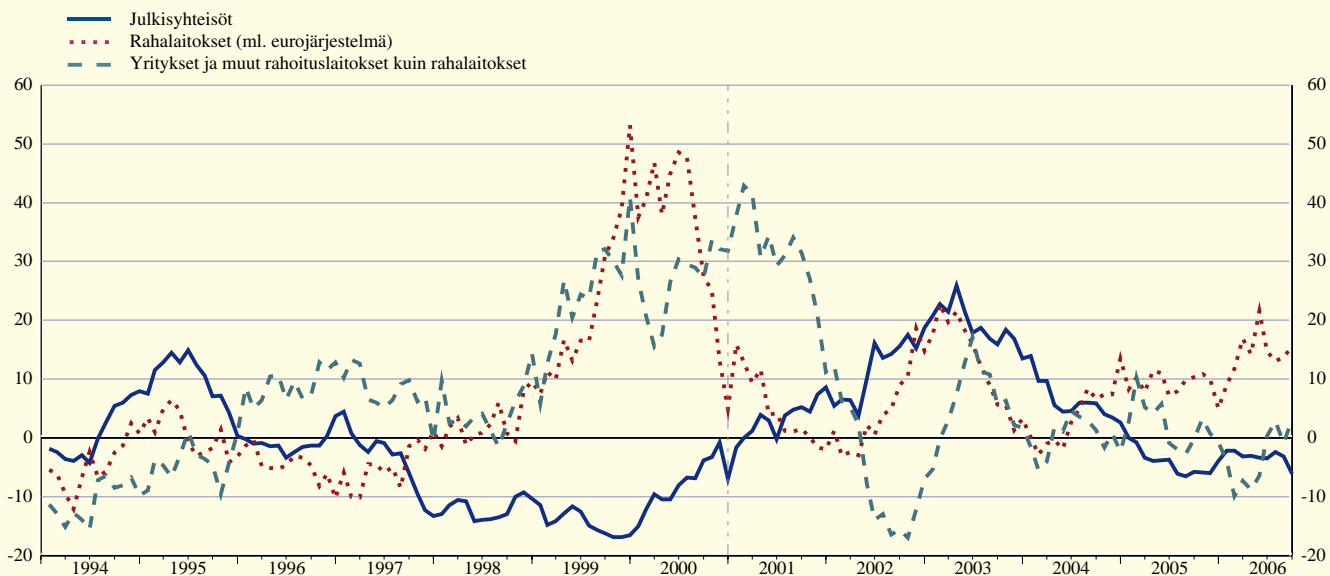
Lähde: EKP.

1) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa. Kuuden kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti¹⁾ (jatkoa)
(prosenttimuutos)

	Pitkäaikaiset kiinteäkorkoiset						Pitkäaikaiset vaihtuvakorkoiset					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Kaikki valuutat yhteensä												
2004	5,1	3,1	6,5	3,4	5,8	14,7	16,2	18,5	27,1	8,8	0,3	26,5
2005	4,7	3,1	5,7	0,3	5,4	15,0	19,4	18,3	35,9	22,6	9,8	4,7
2005 IV	4,7	3,9	6,4	0,5	4,8	15,9	19,1	15,3	43,9	19,6	11,7	1,9
2006 I	4,3	4,2	8,9	0,6	3,6	15,6	19,0	14,3	48,9	24,5	7,8	1,1
2006 II	4,2	4,4	11,7	1,0	3,0	13,5	16,9	11,9	46,2	28,3	3,6	5,1
2006 III	4,3	4,6	15,1	0,8	2,8	13,8	15,3	10,1	40,4	30,1	4,1	5,8
2006 huhti	4,1	4,3	11,5	0,5	3,1	12,3	17,1	12,3	48,9	26,8	2,0	3,4
2006 touko	4,4	4,7	11,9	1,8	3,0	14,0	17,4	12,2	45,5	30,3	5,1	6,5
2006 kesä	3,8	4,1	13,2	1,1	2,2	14,2	14,7	10,0	38,3	30,7	2,7	7,5
2006 heinä	4,3	4,5	14,4	0,7	2,8	13,7	15,4	10,1	40,8	31,3	4,3	5,6
2006 elokuu	4,5	4,7	15,7	0,4	3,0	14,0	15,6	10,1	42,2	29,7	4,2	6,4
2006 syys	4,7	5,1	17,1	1,3	2,9	12,9	15,1	10,2	38,4	28,0	5,2	3,2
Euromääräiset												
2004	4,8	1,3	10,5	2,0	5,9	14,7	15,6	17,8	27,2	9,1	0,2	25,3
2005	4,3	0,9	9,1	-0,2	5,3	15,3	18,8	17,2	35,2	22,6	10,2	5,3
2005 IV	4,2	1,9	8,5	0,6	4,7	16,2	18,3	13,9	41,6	21,2	12,2	2,2
2006 I	3,7	2,4	9,1	0,5	3,5	16,1	18,2	12,9	46,1	26,4	8,2	0,9
2006 II	3,6	2,7	10,0	0,8	3,1	13,9	15,7	10,2	42,1	31,6	3,7	4,0
2006 III	3,6	3,1	11,2	-0,3	2,9	13,7	13,9	8,2	36,0	33,9	4,2	4,4
2006 huhti	3,5	2,5	10,3	0,3	3,2	12,7	15,8	10,6	44,6	29,9	2,1	2,8
2006 touko	3,8	3,1	10,3	1,5	3,1	14,4	16,1	10,4	41,3	34,2	5,2	4,9
2006 kesä	3,2	2,6	9,9	0,8	2,4	14,1	12,9	7,6	34,1	34,6	2,7	5,9
2006 heinä	3,6	3,0	11,0	-0,5	2,9	13,6	13,9	8,1	35,9	35,4	4,4	4,1
2006 elokuu	3,7	3,2	11,3	-0,9	3,1	13,9	14,2	8,3	37,4	33,5	4,2	5,1
2006 syys	3,9	3,6	12,8	0,4	2,9	12,9	14,1	8,7	35,1	31,4	5,2	2,0

K18 Lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä (vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

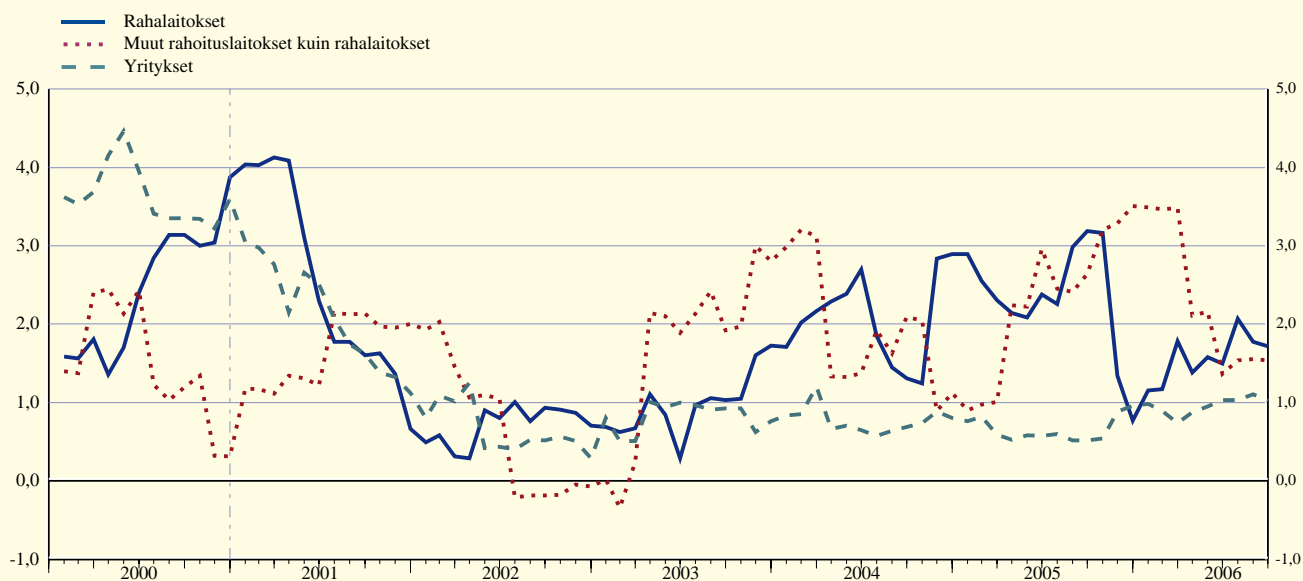
1) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾ (miljardia euroa, ellei toisin mainita; markkina-arvoon)

1. Kannat ja vuotuinen kasvuvauhti (kannat ajanjakson lopussa)

	Yhteensä			Rahalaitokset		Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Yritykset	
	Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004									
syys	3 707,9	102,1	0,9	579,6	1,3	364,2	2,1	2 764,1	0,7
loka	3 787,6	102,2	0,9	598,0	1,2	374,6	2,0	2 815,0	0,7
marras	3 906,5	102,5	1,2	623,9	2,8	388,6	0,9	2 894,1	0,9
joulu	4 033,8	102,6	1,2	643,7	2,9	407,7	1,1	2 982,4	0,8
2005									
tammi	4 138,0	102,6	1,1	662,6	2,9	414,2	0,9	3 061,3	0,8
helmi	4 254,5	102,7	1,1	681,1	2,6	434,1	1,0	3 139,2	0,8
maalis	4 242,4	102,7	0,9	677,7	2,3	424,0	1,0	3 140,7	0,6
huhti	4 094,7	102,9	1,0	656,0	2,1	409,4	2,2	3 029,3	0,5
touko	4 272,7	103,0	1,0	678,1	2,1	424,0	2,2	3 170,5	0,6
kesä	4 381,2	103,1	1,1	698,0	2,4	441,5	3,0	3 241,6	0,6
heinä	4 631,2	103,1	1,0	727,9	2,3	466,7	2,5	3 436,6	0,6
elo	4 605,9	103,1	1,1	723,4	3,0	457,1	2,4	3 425,4	0,5
syys	4 827,2	103,3	1,1	764,1	3,2	483,7	2,6	3 579,3	0,5
loka	4 659,4	103,4	1,2	752,4	3,2	480,5	3,2	3 426,6	0,5
marras	4 882,0	103,7	1,2	809,2	1,3	513,6	3,3	3 559,2	0,9
joulu	5 056,2	103,8	1,2	836,4	0,8	540,8	3,5	3 679,1	1,0
2006									
tammi	5 289,1	103,9	1,3	884,8	1,2	535,8	3,5	3 868,5	1,0
helmi	5 429,2	103,9	1,2	938,8	1,2	561,8	3,5	3 928,7	0,9
maalis	5 629,8	103,9	1,2	962,3	1,8	579,1	3,5	4 088,4	0,7
huhti	5 653,2	104,0	1,1	948,8	1,4	572,9	2,1	4 131,5	0,9
touko	5 364,6	104,2	1,2	896,7	1,6	533,5	2,2	3 934,4	1,0
kesä	5 376,5	104,3	1,1	905,0	1,5	529,6	1,4	3 941,9	1,0
heinä	5 372,7	104,4	1,3	918,4	2,1	543,3	1,5	3 910,9	1,0
elo	5 536,2	104,5	1,3	958,6	1,8	594,3	1,6	3 983,4	1,1
syys	5 679,5	104,5	1,2	986,1	1,7	606,3	1,5	4 087,1	1,0

K19 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti (vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

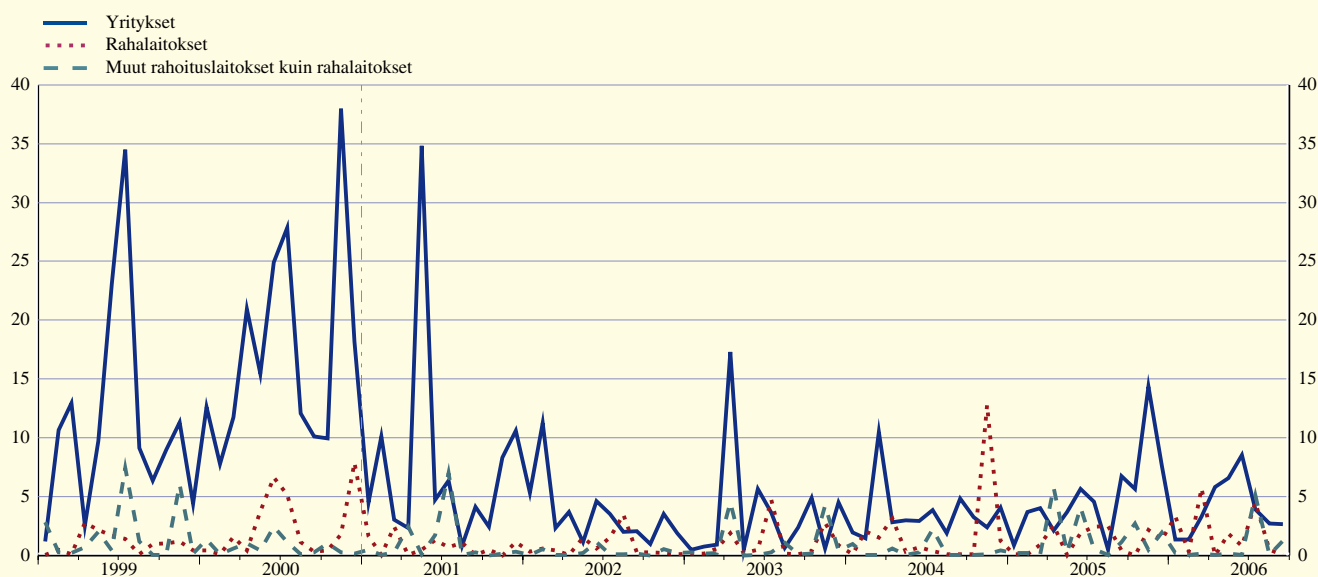
1) Indeksien ja kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾
(miljardia euroa, markkina-arvoon)

2. Liikkeeseenlaskut kuukauden aikana

	Yhteensä			Rahalaitokset			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Yritykset		
	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004												
syys	4,9	2,2	2,8	0,1	0,9	-0,8	0,0	0,0	0,0	4,8	1,3	3,5
loka	3,3	0,7	2,6	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	3,2	0,7	2,5
marras	15,3	3,6	11,7	12,8	0,3	12,5	0,1	0,0	0,1	2,4	3,3	-0,9
joulu	5,7	2,2	3,5	1,2	0,0	1,2	0,4	0,1	0,3	4,1	2,1	2,0
2005												
tammi	1,1	1,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,9	1,2	-0,3
helmi	4,0	1,3	2,7	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	3,7	1,2	2,5
maalis	5,0	1,8	3,2	0,9	0,8	0,1	0,1	0,1	0,0	4,0	0,8	3,2
huhti	10,4	2,3	8,1	2,5	0,0	2,5	5,8	0,0	5,7	2,1	2,3	-0,2
touko	3,9	3,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1	3,7	2,7	1,0
kesä	11,6	4,9	6,7	1,9	1,0	0,9	4,1	0,7	3,3	5,6	3,2	2,5
heinä	7,5	6,6	0,9	2,4	2,9	-0,4	0,5	0,0	0,5	4,5	3,7	0,8
elo	2,9	2,2	0,8	2,5	0,0	2,5	0,0	0,2	-0,1	0,4	2,0	-1,6
syys	8,2	2,3	5,9	0,4	0,0	0,4	1,1	0,1	1,0	6,7	2,2	4,5
loka	8,3	1,6	6,8	0,0	0,1	-0,1	2,7	0,0	2,7	5,6	1,4	4,2
marras	17,0	3,8	13,2	2,1	0,0	2,1	0,5	0,0	0,5	14,4	3,8	10,6
joulu	10,9	7,3	3,5	1,3	4,3	-3,0	1,9	0,4	1,5	7,6	2,6	5,0
2006												
tammi	4,8	0,8	4,1	3,3	0,0	3,3	0,2	0,0	0,2	1,3	0,7	0,6
helmi	1,7	1,7	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	1,3	1,6	-0,3
maalis	9,1	5,4	3,7	5,7	0,0	5,7	0,1	0,0	0,1	3,3	5,4	-2,1
huhti	5,8	0,4	5,4	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	5,8	0,3	5,5
touko	8,6	2,2	6,3	1,9	0,0	1,8	0,2	0,0	0,2	6,5	2,2	4,4
kesä	9,4	2,6	6,7	0,8	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	8,5	2,4	6,2
heinä	13,5	6,6	6,9	4,5	0,0	4,5	5,1	3,5	1,6	3,9	3,0	0,8
elo	3,2	1,8	1,4	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	-0,1	2,7	1,6	1,0
syys	3,9	0,4	3,5	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	1,3	2,7	0,4	2,2

K20 Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euroa, liikkeeseenlaskut kuukauden aikana, markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

1) Indeksiin ja kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson lopun kannat, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

1. Talletuskorot (uusi liiketoiminta)

		Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä					Repot
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset ^{1),2)}		Määräaikaiset					
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005	loka	0,69	1,99	2,28	2,16	1,97	2,27	0,97	2,04	2,58	3,54	2,01
	marras	0,70	2,02	2,34	2,18	2,00	2,27	1,00	2,08	2,18	3,52	2,02
	joulu	0,71	2,15	2,25	2,21	1,97	2,30	1,02	2,25	2,48	3,55	2,22
2006	tammi	0,73	2,21	2,47	2,56	2,00	2,32	1,05	2,27	2,40	3,52	2,25
	helmi	0,74	2,24	2,52	2,36	1,97	2,34	1,08	2,31	2,69	3,37	2,26
	maalis	0,76	2,37	2,60	2,45	1,98	2,37	1,14	2,48	2,93	3,28	2,44
	huhti	0,79	2,40	2,81	2,49	2,00	2,42	1,16	2,51	2,93	3,71	2,49
	touko	0,79	2,45	2,86	2,48	2,00	2,48	1,18	2,58	3,18	3,38	2,48
	kesä	0,81	2,57	2,88	2,57	2,04	2,53	1,22	2,70	3,22	3,27	2,65
	heinä	0,81	2,70	3,04	2,80	2,08	2,58	1,24	2,78	3,31	3,99	2,76
	elo	0,85	2,79	2,97	2,82	2,23	2,64	1,32	2,92	3,25	3,76	2,86
	syys	0,86	2,87	3,15	2,66	2,26	2,68	1,36	2,98	3,45	3,83	2,96

2. Kotitalouslainojen korot (uusi liiketoiminta)

		Sekki- luotot ¹⁾	Kulutustuotot				Asuntolainat					Muut lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
			Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Todellinen vuosi- korko ³⁾	Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan				Todellinen vuosi- korko ³⁾			
			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta ja enintään 10 vuotta	Yli 10 vuotta		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005	loka	9,65	6,82	6,43	8,01	7,74	3,33	3,68	3,99	3,96	3,81	3,88	4,50	4,33
	marras	9,70	6,75	6,40	7,85	7,61	3,38	3,71	3,98	3,98	3,84	4,00	4,28	4,37
	joulu	9,67	6,76	6,36	7,43	7,45	3,49	3,85	4,03	4,01	3,98	4,06	4,57	4,40
2006	tammi	9,80	6,94	6,48	8,13	7,87	3,61	3,91	4,14	4,06	4,09	4,15	4,59	4,34
	helmi	9,61	6,88	6,34	7,95	7,76	3,66	3,97	4,14	4,06	4,08	4,24	4,66	4,35
	maalis	9,90	6,79	6,28	7,88	7,65	3,73	3,99	4,22	4,10	4,15	4,33	4,72	4,49
	huhti	9,76	7,06	6,31	7,92	7,76	3,84	4,07	4,33	4,17	4,29	4,30	4,85	4,62
	touko	9,78	7,24	6,23	7,89	7,77	3,90	4,15	4,40	4,19	4,34	4,43	5,05	4,76
	kesä	9,84	7,11	6,31	7,82	7,71	4,00	4,19	4,48	4,25	4,42	4,52	5,09	4,71
	heinä	9,86	7,33	6,33	8,02	7,87	4,11	4,23	4,52	4,34	4,52	4,55	5,24	4,74
	elo	9,95	7,84	6,39	8,15	8,11	4,21	4,33	4,60	4,37	4,59	4,64	5,26	4,84
	syys	10,07	7,86	6,26	8,09	7,97	4,30	4,36	4,61	4,44	4,65	4,76	5,30	4,98

3. Yrityslainojen korot (uusi liiketoiminta)

		Sekkiluotot ¹⁾	Muut enintään 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Muut yli 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		1	2	3	4	5	6	7
2005	loka	5,11	3,88	4,43	4,04	2,94	3,58	3,80
	marras	5,09	3,91	4,44	4,03	3,10	3,60	3,98
	joulu	5,12	3,99	4,50	4,12	3,25	3,58	3,96
2006	tammi	5,23	4,07	4,59	4,13	3,18	3,72	3,96
	helmi	5,29	4,13	4,69	4,16	3,26	4,36	4,02
	maalis	5,30	4,23	4,59	4,16	3,50	3,83	4,18
	huhti	5,40	4,34	4,73	4,15	3,51	3,94	4,22
	touko	5,36	4,38	4,83	4,26	3,57	4,13	4,32
	kesä	5,45	4,47	4,84	4,33	3,74	4,12	4,23
	heinä	5,52	4,57	4,99	4,38	3,84	4,21	4,36
	elo	5,56	4,69	5,09	4,53	3,97	4,33	4,42
	syys	5,69	4,75	5,02	4,54	4,02	4,41	4,47

Lähde: EKP

- Näissä instrumenteissa uusia liiketoimintoja koskevat tiedot ja kantatiedot ovat samat. Tiedot ajanjakson lopussa.
- Näissä instrumenteissa kotitalouksien ja yritysten tiedot on yhdistetty ja kohdistettu kotitaloussektoriin, koska yritysten irtisanomisehtoisten talletusten kannat ovat kotitaloussektoriin verrattuna pieniä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa yhteensä.
- Todellinen vuosikorko vastaa kaikkia lainasta aiheutuvia kustannuksia. Nämä kustannukset käsittävät korot ja muut (lainoihin liittyvät) kulut, kuten selvityskulut, hallintokulut, asiakirjojen valmistelukulut, vakuuskulut jne.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosenteina, ajanjakson lopun kannat, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

4. Talletuskorot (kannat)

	Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä			Repot
	Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset ^{1), 2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		
		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005 loka	0,69	1,93	3,17	1,97	2,27	0,97	2,12	3,40	2,03
marras	0,70	1,96	3,15	2,00	2,27	1,00	2,16	3,43	2,06
joulu	0,71	2,01	3,15	1,97	2,30	1,02	2,30	3,41	2,16
2006 tammi	0,73	2,05	3,11	2,00	2,32	1,05	2,32	3,47	2,21
helmi	0,74	2,09	3,13	1,97	2,34	1,08	2,38	3,47	2,27
maalis	0,76	2,16	3,01	1,98	2,37	1,14	2,48	3,46	2,38
huhti	0,79	2,21	3,01	2,00	2,42	1,16	2,53	3,51	2,42
touko	0,79	2,27	3,05	2,00	2,48	1,18	2,59	3,52	2,49
kesä	0,81	2,34	3,08	2,04	2,53	1,22	2,72	3,53	2,63
heinä	0,81	2,43	3,03	2,08	2,58	1,24	2,80	3,57	2,71
elo	0,85	2,52	3,05	2,23	2,64	1,32	2,93	3,64	2,81
syys	0,86	2,59	3,08	2,26	2,68	1,36	3,00	3,69	2,90

5. Lainakorot (kannat)

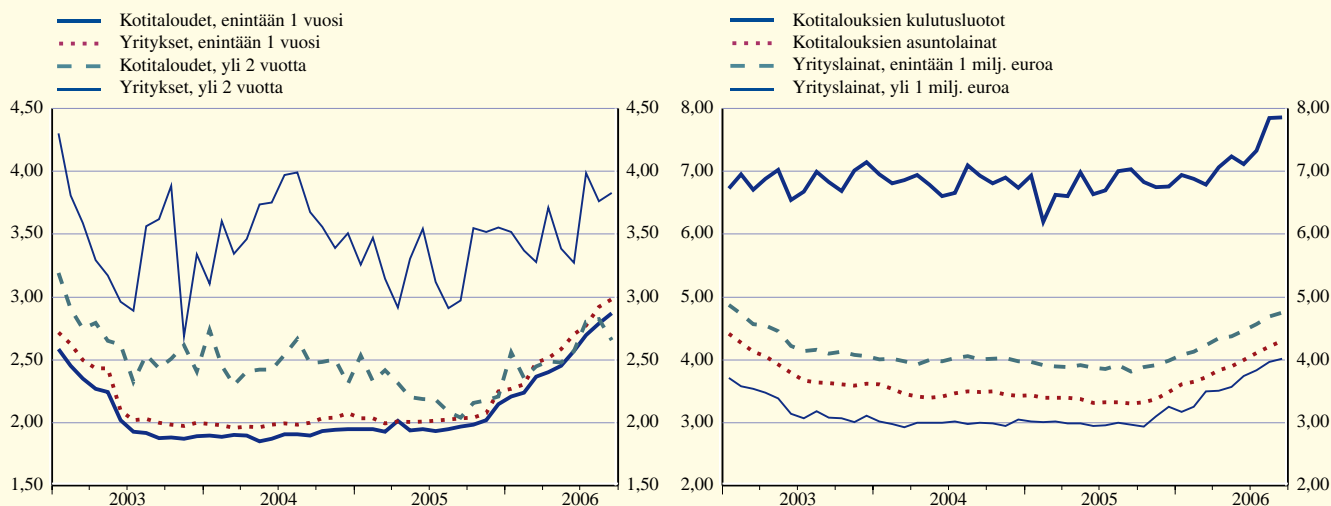
	Kotitalouslainat						Yrityslainat		
	Asuntolainat maturiteetin mukaan			Kulutusluotot ja muut lainat maturiteetin mukaan			Maturiteetin mukaan		
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005 loka	4,49	4,19	4,57	7,92	6,80	5,64	4,24	3,77	4,24
marras	4,48	4,17	4,53	7,86	6,77	5,66	4,29	3,79	4,25
joulu	4,54	4,14	4,52	7,89	6,77	5,62	4,35	3,84	4,24
2006 tammi	4,62	4,14	4,50	7,99	6,78	5,60	4,42	3,88	4,26
helmi	4,59	4,17	4,54	7,97	6,78	5,68	4,49	3,95	4,31
maalis	4,60	4,15	4,52	8,06	6,80	5,73	4,53	3,98	4,31
huhti	4,63	4,16	4,52	8,10	6,73	5,75	4,59	4,05	4,34
touko	4,63	4,16	4,52	8,10	6,70	5,71	4,64	4,10	4,36
kesä	4,67	4,20	4,55	8,10	6,75	5,73	4,72	4,19	4,40
heinä	4,68	4,21	4,57	8,15	6,71	5,82	4,81	4,27	4,45
elo	4,72	4,23	4,60	8,21	6,72	5,82	4,85	4,33	4,48
syys	4,81	4,27	4,62	8,31	6,81	5,86	4,93	4,40	4,53

K21 Uudet määräaikaistalletukset

(vuotuisina prosenteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

K22 Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitetyt lainat

(vuotuisina prosenteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

Lähde: EKP.

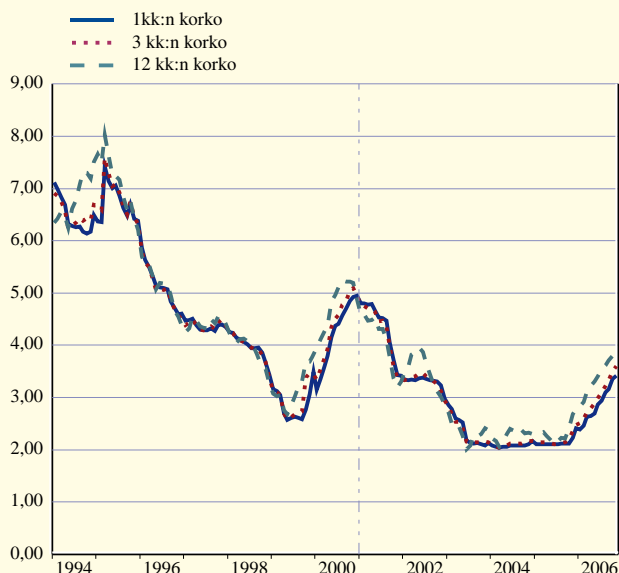
4.6 Rahamarkkinakorot

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	Yön yli -talletukset (EONIA)	1 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (EURIBOR)	6 kk:n talletukset (EURIBOR)	12 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2004	2,05	2,08	2,11	2,15	2,27	1,62	0,05
2005	2,09	2,14	2,18	2,23	2,33	3,56	0,06
2005 III	2,08	2,11	2,13	2,15	2,20	3,77	0,06
2005 IV	2,14	2,25	2,34	2,46	2,63	4,34	0,06
2006 I	2,40	2,50	2,61	2,75	2,95	4,76	0,08
2006 II	2,63	2,74	2,90	3,06	3,32	5,21	0,21
2006 III	2,94	3,06	3,22	3,41	3,62	5,43	0,41
2005 marras	2,09	2,22	2,36	2,50	2,68	4,35	0,06
2005 joul	2,28	2,41	2,47	2,60	2,78	4,49	0,07
2006 tammi	2,33	2,39	2,51	2,65	2,83	4,60	0,07
2006 helmi	2,35	2,46	2,60	2,72	2,91	4,76	0,07
2006 maal	2,52	2,63	2,72	2,87	3,11	4,92	0,10
2006 huhti	2,63	2,65	2,79	2,96	3,22	5,07	0,11
2006 touko	2,58	2,69	2,89	3,06	3,31	5,18	0,19
2006 kesä	2,70	2,87	2,99	3,16	3,40	5,38	0,32
2006 heinä	2,81	2,94	3,10	3,29	3,54	5,50	0,40
2006 elo	2,97	3,09	3,23	3,41	3,62	5,42	0,41
2006 syys	3,04	3,16	3,34	3,53	3,72	5,38	0,42
2006 loka	3,28	3,35	3,50	3,64	3,80	5,37	0,44
2006 marras	3,33	3,42	3,60	3,73	3,86	5,37	0,48

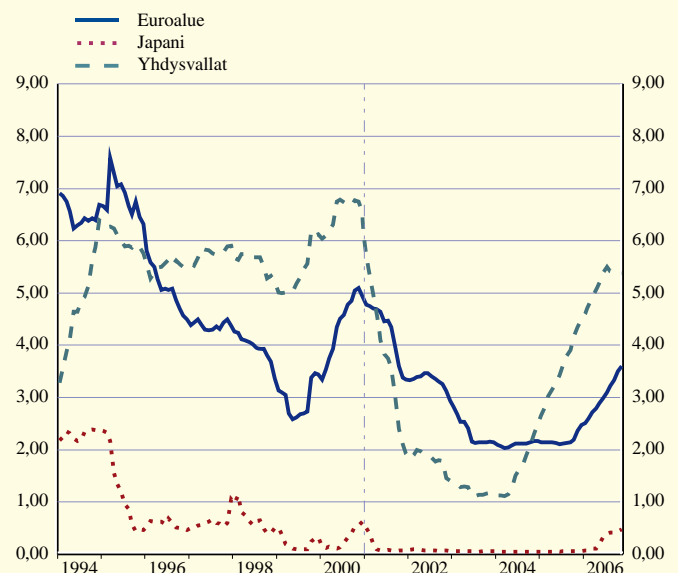
K23 Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K24 3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Lisätietoja Yleistä-osassa.

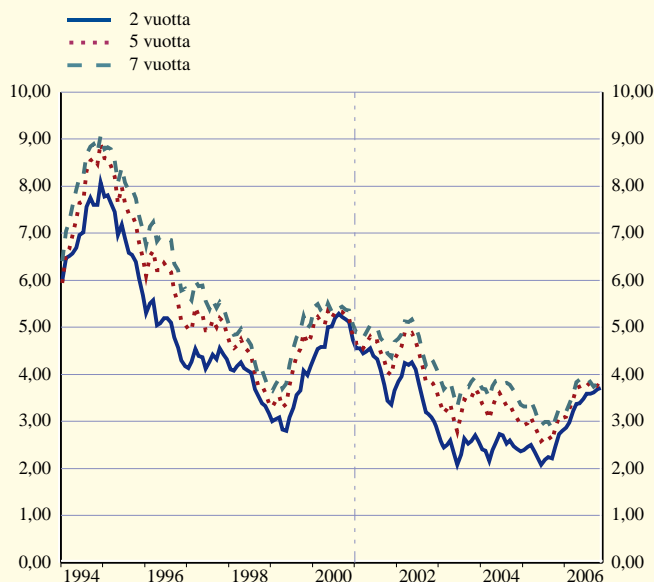
4.7 Valtion lainojen tuotot

(vuotuisina prosentteina, jakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	0,99
2004	2,47	2,77	3,29	3,70	4,14	4,26	1,50
2005	2,38	2,55	2,85	3,14	3,44	4,28	1,39
2005 III	2,21	2,36	2,65	2,94	3,26	4,21	1,36
IV	2,66	2,79	3,01	3,18	3,42	4,48	1,53
2006 I	3,02	3,11	3,28	3,39	3,56	4,57	1,58
II	3,41	3,53	3,75	3,88	4,05	5,07	1,90
III	3,60	3,66	3,76	3,84	3,97	4,90	1,80
2005 marras	2,73	2,86	3,10	3,28	3,53	4,53	1,52
joulu	2,80	2,88	3,07	3,21	3,41	4,46	1,54
2006 tammi	2,86	2,94	3,10	3,21	3,39	4,41	1,47
helmi	2,97	3,07	3,26	3,37	3,55	4,56	1,57
maalis	3,22	3,30	3,47	3,57	3,73	4,72	1,70
huhti	3,37	3,49	3,71	3,83	4,01	4,99	1,91
touko	3,38	3,52	3,74	3,89	4,06	5,10	1,91
kesä	3,47	3,59	3,78	3,91	4,07	5,10	1,87
heinä	3,58	3,69	3,84	3,94	4,10	5,10	1,91
elo	3,59	3,65	3,75	3,83	3,97	4,88	1,81
syys	3,62	3,64	3,70	3,74	3,84	4,72	1,68
loka	3,69	3,70	3,77	3,80	3,88	4,73	1,76
marras	3,71	3,70	3,73	3,74	3,80	4,60	1,70

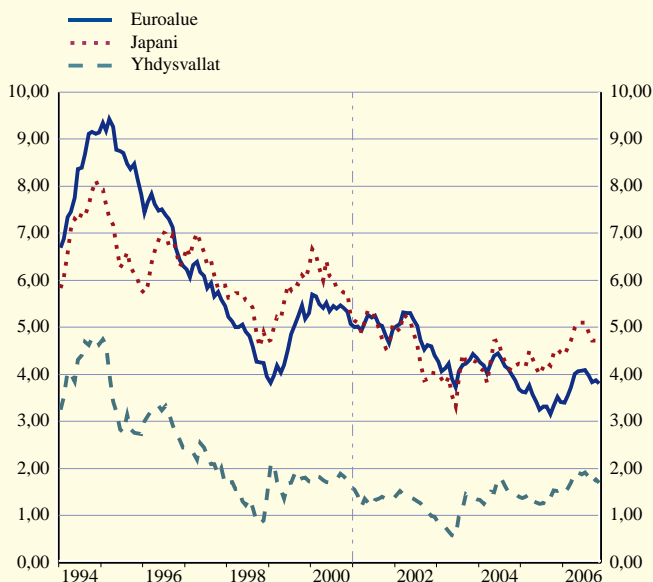
K25 Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K26 Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

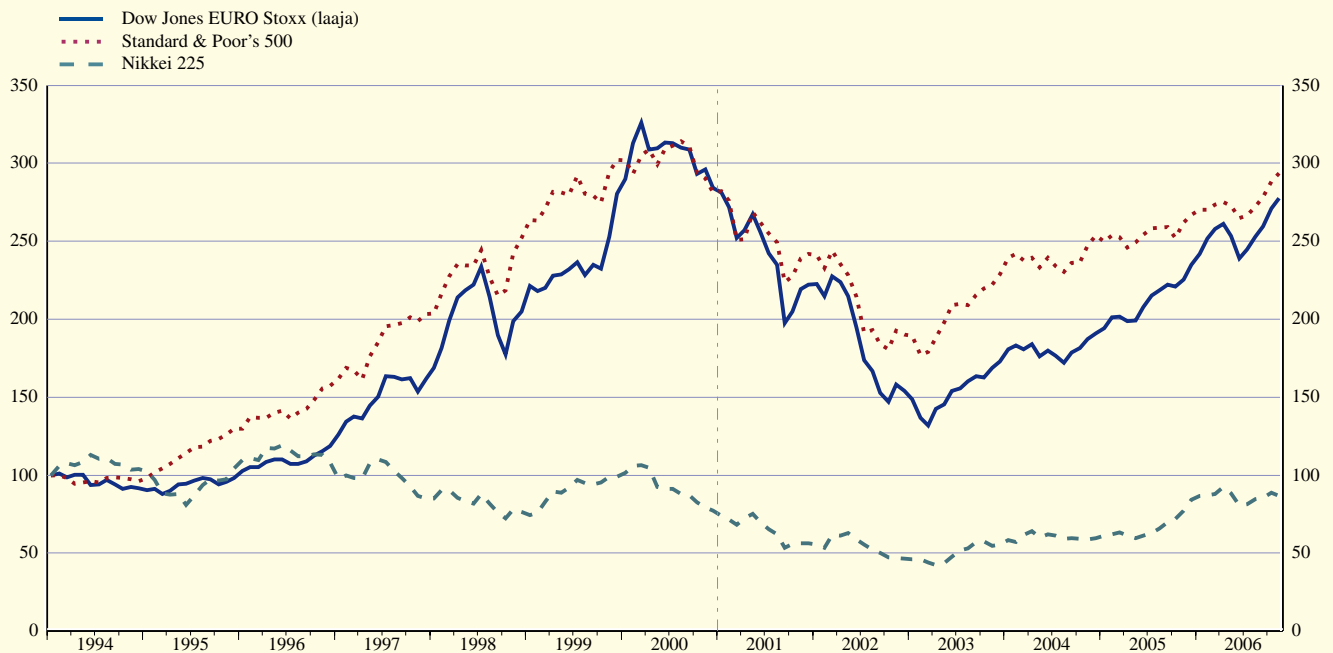
4.8 Osakeindeksit

(indeksit pisteinä, jakson keskiarvo)

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat Standard & Poor's 500 -indeksi	Japani Nikkei 225 -indeksi
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kuluttaja- palvelut	Kulutus- tavarat	Öljy ja kaasu	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylliset yhtiöt	Tele- viestintä	Terveysten- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2003	213,3	2 422,7	212,5	144,9	193,8	259,5	199,3	213,5	275,2	210,7	337,5	304,5	964,9	9 312,9
2004	251,1	2 804,8	251,4	163,4	219,9	300,5	238,2	258,6	298,3	266,3	399,2	395,9	1 131,1	11 180,9
2005	293,8	3 208,6	307,0	181,3	245,1	378,6	287,7	307,3	297,2	334,1	433,1	457,0	1 207,4	12 421,3
2005 III	303,4	3 308,0	311,9	185,0	256,7	411,3	293,4	318,6	303,8	346,0	439,7	466,5	1 223,6	12 310,9
2005 IV	315,2	3 433,1	334,0	185,5	262,8	411,8	316,8	327,6	325,0	358,6	423,4	478,3	1 231,6	14 487,0
2006 I	347,6	3 729,4	373,1	199,2	286,5	423,6	358,4	379,7	354,5	413,3	415,8	522,4	1 283,2	16 207,8
2006 II	348,2	3 692,9	386,0	199,6	285,5	412,8	357,5	387,5	358,0	417,7	403,5	539,1	1 280,9	16 190,0
2006 III	350,2	3 726,8	399,7	202,0	287,9	410,1	364,7	378,4	325,8	438,1	397,8	532,9	1 288,6	15 622,2
2005 marras	312,7	3 404,9	330,8	183,2	259,3	411,2	316,4	322,3	322,9	354,0	418,2	471,6	1 238,7	14 362,0
2005 joul	325,7	3 550,1	348,4	190,8	268,4	418,5	330,8	342,7	339,2	373,5	418,5	496,1	1 262,4	15 664,0
2006 tammi	335,5	3 626,9	356,5	196,1	276,1	429,6	340,6	361,4	344,6	391,3	414,6	519,2	1 277,7	16 103,4
2006 helmi	349,0	3 743,8	375,9	198,0	288,5	424,3	361,7	383,9	351,7	417,8	409,1	513,8	1 277,2	16 187,6
2006 maal	358,0	3 814,9	386,5	203,1	294,9	417,4	372,5	393,6	366,3	430,4	422,7	532,9	1 293,7	16 325,2
2006 huhti	362,3	3 834,6	399,0	204,8	299,9	433,6	372,9	404,0	381,1	429,3	415,8	545,4	1 301,5	17 233,0
2006 touko	351,7	3 726,8	392,2	200,9	287,9	415,8	362,7	394,5	358,9	420,4	401,0	542,2	1 289,6	16 430,7
2006 kesä	331,8	3 528,7	367,8	193,6	269,8	390,7	338,2	365,2	336,0	404,4	394,8	530,2	1 253,1	14 990,3
2006 heinä	339,6	3 617,3	389,0	196,6	277,0	409,5	348,2	369,8	321,7	415,7	393,3	548,6	1 261,2	15 133,2
2006 elo	351,1	3 743,9	399,7	200,9	289,3	418,2	366,5	375,9	324,4	442,3	394,9	525,3	1 287,2	15 786,8
2006 syys	359,9	3 817,6	410,4	208,4	297,2	401,9	379,1	389,6	331,3	456,0	405,6	525,4	1 317,5	15 930,9
2006 loka	375,8	3 975,8	435,6	216,9	306,8	419,4	397,5	405,6	341,1	475,6	431,1	532,2	1 363,4	16 515,7
2006 marras	384,8	4 052,8	451,8	220,1	319,2	438,6	401,3	420,2	343,6	490,5	456,8	517,4	1 389,4	16 103,9

K27 Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100, kuukausikeskiarvoja)

Lähde: EKP.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

	Yhteensä			Kokonaisindeksi (kp., prosenttimuutos edellisestä ajanjaksosta)								
	Indeksi 2005 = 100	Yhteensä		Tavarat	Palvelut	Yhteensä	Jalostetut elin- tarvikkeet	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia (ei-kp.)	Palvelut	
		Yhteensä pl. jalostamatto- mat elintarvik- keet ja energia										
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	83,4	59,2	40,8	100,0	11,8	7,4	30,7	9,2	40,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2002	93,9	2,2	2,5	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-	
2003	95,8	2,1	2,0	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	
2004	97,9	2,1	2,1	1,8	2,6	-	-	-	-	-	-	
2005	100,0	2,2	1,5	2,1	2,3	-	-	-	-	-	-	
2005 III	100,3	2,3	1,4	2,4	2,2	0,8	0,6	-0,3	0,1	5,6	0,6	
IV	101,0	2,3	1,5	2,4	2,1	0,4	0,7	0,6	0,2	0,4	0,5	
2006 I	101,0	2,3	1,4	2,6	1,9	0,4	0,5	0,7	0,1	1,3	0,4	
II	102,4	2,5	1,5	2,8	2,0	0,8	0,4	0,6	0,3	3,9	0,5	
III	102,5	2,1	1,5	2,3	2,0	0,5	0,5	1,9	0,1	0,6	0,6	
2006 kesä	102,6	2,5	1,6	2,8	2,0	0,1	0,1	0,4	0,1	-0,1	0,2	
heinä	102,4	2,4	1,6	2,7	2,1	0,3	0,2	0,7	0,0	1,4	0,2	
elo	102,5	2,3	1,5	2,5	1,9	0,1	0,1	0,8	0,0	0,1	0,1	
syys	102,5	1,7	1,5	1,6	2,0	-0,1	0,2	0,6	0,1	-3,2	0,2	
loka	102,6	1,6	1,6	1,3	2,1	0,0	0,5	-0,3	0,1	-1,8	0,3	
marras ²⁾	.	1,8	

	Tavarat						Palvelut					
	Elintarvikkeet (sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet)			Teollisuustuotteet			Asuminen		Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa-aika	Muut
	Yhteensä	Jalostetut elintarvik- keet	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet	Yhteensä	Muut teolli- suustuotteet kuin energia	Energia	Vuokrat					
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	19,3	11,8	7,4	39,9	30,7	9,2	10,3	6,3	6,4	2,9	14,5	6,6
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,4	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2004	2,3	3,4	0,6	1,6	0,8	4,5	2,4	1,9	2,8	-2,0	2,4	5,1
2005	1,6	2,0	0,8	2,4	0,3	10,1	2,6	2,0	2,7	-2,2	2,3	3,1
2005 III	1,4	1,8	0,8	2,8	0,1	12,7	2,5	2,1	2,6	-2,2	2,3	3,0
IV	1,9	2,2	1,4	2,7	0,4	11,1	2,5	1,9	2,7	-2,7	2,3	2,7
2006 I	1,8	2,0	1,4	3,0	0,3	12,2	2,5	2,0	2,4	-3,3	2,2	2,3
II	2,0	2,2	1,6	3,1	0,7	11,6	2,5	2,1	2,8	-3,6	2,3	2,2
III	2,8	2,1	3,9	2,0	0,7	6,3	2,5	2,1	2,6	-3,6	2,4	2,3
2006 touko	2,0	2,2	1,5	3,4	0,7	12,9	2,5	2,1	2,6	-3,5	1,9	2,2
kesä	2,2	2,2	2,1	3,1	0,7	11,0	2,5	2,1	2,8	-3,6	2,2	2,3
heinä	2,7	2,3	3,2	2,7	0,6	9,5	2,5	2,1	2,8	-3,5	2,5	2,3
elo	2,9	2,2	3,9	2,4	0,6	8,1	2,5	2,1	2,6	-3,9	2,3	2,3
syys	2,9	1,8	4,6	1,0	0,8	1,5	2,5	2,1	2,4	-3,4	2,3	2,4
loka	3,0	2,3	4,2	0,5	0,8	-0,5	2,5	2,2	2,3	-2,7	2,4	2,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa vuoteen 2006.

2) Arvio perustuu alustaviin kansallisiin tietoihin, jotka kattavat 95 % euroalueesta, ja energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

2. Teollisuuden tuottajahinnat sekä rakentamisen, asuntojen ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat ilman rakentamista										Rakentaminen ¹⁾	Asuntojen hinnat ²⁾	Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ³⁾		Öljyn hinta ⁴⁾ (euroa/barreli)
	Kokonaisindeksi 2000 = 100	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita							Energia			Yhteensä	Kokonaisindeksi ilman energiaa	
			Tehdas-teollisuus	Yhteensä	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutustavarat								
							Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät						
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁵⁾	100,0	100,0	89,5	82,4	31,6	21,2	29,6	4,0	25,6	17,6			100,0	32,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2002	101,9	-0,1	0,3	0,5	-0,3	0,9	1,0	1,3	1,0	-2,3	2,7	6,9	-4,1	-0,9	26,5
2003	103,4	1,4	0,9	0,8	0,8	0,3	1,1	0,6	1,2	3,8	2,1	6,9	-4,0	-4,5	25,1
2004	105,7	2,3	2,5	2,0	3,5	0,7	1,3	0,7	1,4	3,9	2,6	7,2	18,4	10,8	30,5
2005	110,1	4,1	3,2	1,8	2,9	1,3	1,1	1,3	1,0	13,4	3,1	7,6	28,5	9,4	44,6
2005 III	110,8	4,2	3,0	1,3	1,7	1,2	0,9	1,2	0,9	15,7	3,0	-	33,5	11,6	50,9
2005 IV	111,9	4,4	2,8	1,4	1,7	1,1	1,4	1,2	1,4	15,6	3,0	7,3 ⁶⁾	34,2	23,2	48,6
2006 I	113,9	5,2	3,2	1,7	2,3	1,0	1,5	1,4	1,5	18,9	2,6	-	36,4	23,6	52,3
2006 II	115,7	5,8	3,9	2,7	4,4	1,2	1,7	1,6	1,7	17,3	3,5	6,8 ⁶⁾	30,0	26,2	56,2
2006 III	116,8	5,4	3,7	3,6	6,4	1,7	1,9	1,8	1,9	11,7	-	-	13,4	26,6	55,7
2006 kesä	116,1	5,8	3,9	3,1	5,3	1,3	1,8	1,6	1,9	15,8	-	-	20,0	22,0	55,4
2006 heinä	116,9	6,0	4,3	3,5	6,2	1,6	1,9	1,8	2,0	14,8	-	-	21,6	26,7	58,8
2006 elo	117,1	5,7	4,0	3,7	6,5	1,6	2,0	1,8	2,0	12,5	-	-	14,8	26,8	57,8
2006 syys	116,5	4,6	2,8	3,6	6,5	1,7	1,7	1,7	1,7	7,8	-	-	4,0	26,4	50,3
2006 loka	116,5	4,0	2,5	3,6	6,4	1,8	1,7	1,7	1,7	5,3	-	-	3,9	28,7	47,6
2006 marras	-	-	4,5	22,9	46,7

3. Työkustannukset työtuntia kohden⁷⁾

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialoittain			Lisätieto: sopimus-palkka-indikaattori
			Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Palvelut	
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁵⁾	100,0	100,0	73,1	26,9	34,6	9,1	56,3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	107,6	3,5	3,3	4,4	3,2	4,4	3,6	2,7
2003	110,9	3,1	2,9	3,9	3,1	3,9	2,9	2,4
2004	113,4	2,3	2,1	2,6	2,7	2,9	1,9	2,1
2005	116,0	2,2	2,3	1,9	2,3	2,1	2,2	2,1
2005 III	116,3	1,8	2,2	0,6	2,2	1,6	1,7	2,1
2005 IV	117,0	2,0	2,1	1,8	2,1	1,5	2,0	2,0
2006 I	117,6	2,2	2,5	1,1	2,3	2,1	2,1	2,1
2006 II	118,2	2,4	2,4	1,9	3,0	0,7	2,2	2,4
2006 III	2,0

Lähteet: Eurostat, HWWA (osan 5.1 taulukon 2 sarakkeet 13 ja 14), Thomson Financial Datastreamin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 15), Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 6 ja osan 5.1 taulukon 3 sarake 7) ja EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 12 ja osan 5.1 taulukon 3 sarake 8).

- 1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.
- 2) Yhdenmukaistamattomiin lähteisiin perustuva euroalueen asuntohintaindikaattori.
- 3) Viittaa euroina ilmoitettuihin hintoihin.
- 4) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).
- 5) Vuonna 2000.
- 6) Toisen (neljännen) neljänneksen tiedot viittaavat vuoden alkupuoliskon (jälkipuoliskon) keskiarvoihin. Koska jotkin kansalliset tiedot ovat saatavissa vain vuositasolla, puolivuosi-rii-vot johdetaan osittain vuositiedoista. Puolivuositiedot eivät siten ole yhtä tarkkoja kuin vuositiedot.
- 7) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muualla luokittelemattomat palvelut. Kattavuuserojen vuoksi eräkohtaiset arvot eivät välttämättä täsmää kokonaissumman kanssa.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

4. Yksikkötyökustannukset, työkustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonais- indeksi 2000 = 100	Yhteensä	Toimialoittain					Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
			Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset¹⁾								
2002	104,7	2,4	1,1	1,0	3,0	1,8	3,1	3,4
2003	106,4	1,7	5,9	0,4	3,1	2,5	1,1	2,3
2004	107,5	1,1	-9,7	-1,1	2,9	-0,2	3,0	2,7
2005	108,5	0,9	6,3	-0,9	3,5	0,2	1,9	1,7
2005 II	108,4	0,9	7,8	-0,5	4,2	0,4	2,0	1,2
III	108,2	0,6	5,9	-0,7	2,2	-0,4	1,8	1,5
IV	109,0	0,9	6,6	-1,8	3,0	-0,1	2,1	2,4
2006 I	109,2	0,8	2,7	-1,8	3,4	-0,1	2,4	2,3
II	109,2	0,8	0,2	-2,2	2,4	-0,2	1,7	3,1
Työkustannukset työntekijää kohden								
2002	105,2	2,6	2,2	2,0	3,2	2,4	2,6	3,1
2003	107,3	2,0	2,6	2,1	2,7	1,8	2,2	1,9
2004	109,6	2,1	2,1	2,6	2,6	1,3	2,1	2,3
2005	111,3	1,6	2,4	1,5	1,9	1,3	2,0	1,6
2005 II	111,0	1,4	2,5	1,5	2,3	1,2	2,4	1,0
III	111,3	1,5	1,8	1,7	2,0	1,3	1,9	1,4
IV	112,2	1,9	1,7	1,6	2,3	1,2	1,7	2,7
2006 I	112,9	2,0	0,5	2,5	3,3	1,9	1,7	1,9
II	113,6	2,3	0,1	2,5	3,4	1,9	1,2	3,0
Työn tuottavuus²⁾								
2002	100,5	0,2	1,1	1,0	0,2	0,6	-0,4	-0,3
2003	100,9	0,3	-3,1	1,7	-0,4	-0,7	1,1	-0,4
2004	101,9	1,0	13,1	3,8	-0,3	1,5	-0,8	-0,4
2005	102,6	0,7	-3,6	2,4	-1,6	1,1	0,2	0,0
2005 II	102,4	0,5	-4,9	2,0	-1,9	0,8	0,4	-0,3
III	102,9	0,9	-3,9	2,4	-0,2	1,7	0,1	-0,2
IV	102,9	1,0	-4,6	3,5	-0,6	1,3	-0,4	0,3
2006 I	103,4	1,2	-2,2	4,4	-0,1	2,0	-0,7	-0,5
II	104,0	1,6	-0,1	4,8	1,0	2,2	-0,5	-0,1

5. Bruttokansantuotteen deflaattorit

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Kotimainen kysyntä			Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus			Kiinteän pääoman bruttomuodostus
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	105,1	2,6	2,0	1,9	3,1	1,4	-0,2	-2,0
2003	107,3	2,1	2,0	2,1	2,4	1,2	-1,3	-1,8
2004	109,3	1,9	2,1	2,1	2,3	2,4	1,1	1,5
2005	111,4	1,9	2,2	2,1	2,2	2,1	2,6	3,6
2005 III	111,6	1,8	2,3	2,1	2,2	1,8	2,4	3,7
IV	112,3	2,0	2,4	2,2	2,7	2,1	2,9	4,1
2006 I	112,4	1,7	2,6	2,3	1,9	2,5	2,8	5,1
II	113,0	1,8	2,6	2,2	2,6	2,7	3,0	5,1
III	113,5	1,8	2,1	1,9	1,8	2,9	2,7	3,5

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työvoimakustannukset (käyvin hinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (määrä) työntekijää kohden.
- 2) Arvonlisäys (määrä) työntekijää kohden.
- 3) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

1. Bruttokansantuote ja sen käyttö

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ¹⁾		
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>									
2002	7 251,2	7 058,8	4 141,8	1 465,1	1 465,0	-13,0	192,4	2 628,7	2 436,3
2003	7 460,8	7 304,2	4 278,5	1 526,2	1 498,5	0,9	156,6	2 624,4	2 467,8
2004	7 735,9	7 574,3	4 425,8	1 579,6	1 563,2	5,7	161,5	2 822,5	2 660,9
2005	7 994,4	7 876,2	4 578,8	1 636,2	1 639,5	21,6	118,2	3 027,6	2 909,4
2005 III	2 008,5	1 981,0	1 153,1	410,1	414,3	3,6	27,4	771,0	743,5
IV	2 029,8	2 006,4	1 160,1	417,4	418,6	10,2	23,4	784,4	761,0
2006 I	2 048,1	2 028,2	1 174,7	419,3	427,2	7,0	19,8	817,1	797,2
II	2 078,3	2 057,4	1 183,9	425,3	439,6	8,6	20,9	832,0	811,1
III	2 099,8	2 078,5	1 195,8	426,4	446,6	9,6	21,3	851,0	829,7
<i>Osuus BKT:stä prosentteina</i>									
2005	100,0	98,5	57,3	20,5	20,5	0,3	1,5	-	-
<i>Määrä ketjutettuna (edellisen vuoden hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu³⁾)</i>									
<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä</i>									
2005 III	0,6	0,5	0,7	0,6	1,4	-	-	2,6	2,5
IV	0,4	0,7	0,1	0,4	0,6	-	-	0,7	1,6
2006 I	0,8	0,4	0,7	0,9	1,0	-	-	3,8	2,8
II	1,0	1,0	0,3	0,1	2,3	-	-	1,1	1,1
III	0,5	0,7	0,6	0,8	0,8	-	-	1,7	2,1
<i>Vuotuinen prosenttimuutos</i>									
2002	0,9	0,4	0,8	2,4	-1,5	-	-	1,7	0,3
2003	0,8	1,5	1,2	1,8	1,0	-	-	1,1	3,1
2004	2,0	1,8	1,5	1,2	2,3	-	-	6,8	6,7
2005	1,4	1,6	1,3	1,3	2,5	-	-	4,3	5,3
2005 III	1,6	1,7	1,8	1,4	3,3	-	-	5,5	5,8
IV	1,8	2,0	1,1	1,6	3,3	-	-	4,9	5,6
2006 I	2,2	2,2	1,8	2,4	4,0	-	-	9,3	9,7
II	2,8	2,6	1,8	2,0	5,3	-	-	8,5	8,1
III	2,7	2,8	1,8	2,1	4,7	-	-	7,5	7,8
<i>Vaikutus BKT:n neljännesvuositaseen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>									
2005 III	0,6	0,5	0,4	0,1	0,3	-0,3	0,1	-	-
IV	0,4	0,7	0,1	0,1	0,1	0,4	-0,3	-	-
2006 I	0,8	0,4	0,4	0,2	0,2	-0,4	0,4	-	-
II	1,0	1,0	0,2	0,0	0,5	0,3	0,0	-	-
III	0,5	0,6	0,4	0,2	0,2	0,0	-0,1	-	-
<i>Vaikutus BKT:n vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>									
2002	0,9	0,4	0,5	0,5	-0,3	-0,3	0,5	-	-
2003	0,8	1,4	0,7	0,4	0,2	0,2	-0,7	-	-
2004	2,0	1,8	0,9	0,2	0,5	0,2	0,2	-	-
2005	1,4	1,6	0,8	0,3	0,5	0,1	-0,2	-	-
2005 III	1,6	1,6	1,0	0,3	0,7	-0,4	0,0	-	-
IV	1,8	2,0	0,6	0,3	0,7	0,3	-0,2	-	-
2006 I	2,2	2,2	1,1	0,5	0,8	-0,2	0,0	-	-
II	2,8	2,6	1,0	0,4	1,1	0,1	0,2	-	-
III	2,7	2,7	1,0	0,4	1,0	0,3	0,0	-	-

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

- 1) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia osan 7.3 taulukon 1 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.
- 2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.
- 3) Vuositietoihin ei ole tehty työpäiväkorjausta.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

2. Arvonlisäys toimialoittain

	Arvonlisäys, brutto (perushinnoin)							Tuoteverot vähennettynä tuotetuki-palkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitus-toiminta, kiinteistö- ja vuokraus-palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	<i>Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>							
2002	6 516,8	153,1	1 381,1	373,8	1 388,9	1 747,9	1 472,0	734,4
2003	6 703,3	152,4	1 382,0	390,2	1 423,0	1 825,8	1 529,9	757,5
2004	6 942,3	156,6	1 427,7	413,8	1 473,4	1 894,0	1 576,9	793,5
2005	7 161,0	144,6	1 461,6	434,9	1 519,4	1 971,5	1 629,0	833,4
2005 III	1 798,0	36,0	366,6	109,8	382,5	495,8	407,3	210,5
IV	1 815,0	36,5	368,6	112,5	382,9	500,4	414,1	214,7
2006 I	1 830,6	36,1	374,3	114,2	385,6	507,1	413,3	217,4
II	1 857,1	36,9	377,8	117,4	391,2	513,8	420,0	221,1
III	1 877,6	37,1	381,7	120,6	395,1	522,6	420,4	222,1
	<i>Osuus arvonlisäyksestä prosentteina</i>							
2005	100,0	2,0	20,4	6,1	21,2	27,5	22,7	-
	<i>Määrä ketjutettuna (edellisen vuoden hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu¹⁾)</i>							
	<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä</i>							
2005 III	0,5	0,3	0,7	0,3	0,7	0,6	0,2	1,5
IV	0,4	0,8	0,5	1,0	0,5	0,1	0,2	0,4
2006 I	0,8	-2,2	1,5	-0,3	0,8	1,2	0,4	0,8
II	1,1	1,4	1,5	2,4	1,3	1,0	0,3	0,2
III	0,6	0,2	0,8	0,7	0,7	0,5	0,3	0,2
	<i>Vuotuinen prosenttimuutos</i>							
2002	0,9	-0,8	-0,3	0,0	1,2	1,5	1,6	0,2
2003	0,7	-5,7	0,2	0,3	0,0	1,7	1,3	1,5
2004	2,1	11,7	2,2	1,3	2,6	1,5	1,5	0,8
2005	1,4	-5,5	1,3	0,8	1,8	2,1	1,0	1,2
2005 III	1,6	-6,0	1,3	1,6	2,2	2,1	1,2	2,2
IV	1,7	-5,7	2,2	1,8	2,0	2,3	1,2	2,1
2006 I	2,1	-2,6	3,3	2,2	2,7	2,1	0,9	2,9
II	2,8	0,3	4,1	3,4	3,4	3,0	1,1	2,9
III	2,9	0,2	4,2	3,8	3,4	2,8	1,2	1,6
	<i>Vaikutus arvonlisäyksen neljännesvuosittaiseen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>							
2005 III	0,5	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-
IV	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-
2006 I	0,8	0,0	0,3	0,0	0,2	0,3	0,1	-
II	1,1	0,0	0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	-
III	0,6	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	-
	<i>Vaikutus arvonlisäyksen vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>							
2002	0,9	0,0	-0,1	0,0	0,3	0,4	0,4	-
2003	0,7	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,5	0,3	-
2004	2,1	0,3	0,5	0,1	0,5	0,4	0,3	-
2005	1,4	-0,1	0,3	0,0	0,4	0,6	0,2	-
2005 III	1,6	-0,1	0,3	0,1	0,5	0,6	0,3	-
IV	1,7	-0,1	0,4	0,1	0,4	0,6	0,3	-
2006 I	2,1	-0,1	0,7	0,1	0,6	0,6	0,2	-
II	2,8	0,0	0,8	0,2	0,7	0,8	0,2	-
III	2,9	0,0	0,9	0,2	0,7	0,8	0,3	-

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuositietoihin ei ole tehty työpäiväkorjausta.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Teollisuustuotanto

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista									Raken- taminen	
		Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Tehdas- teollisuus	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita							Energia
					Yhteensä	Välituotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutustavarat				
								Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät		
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	82,9	82,9	75,0	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	0,4	100,3	0,3	0,1	0,1	0,3	-0,1	-0,4	-4,4	0,4	2,8	0,6
2004	2,1	102,3	2,0	2,1	1,9	2,2	3,3	0,5	0,1	0,6	2,0	-0,1
2005	1,1	103,6	1,2	1,3	1,1	0,8	2,6	0,5	-0,9	0,8	1,3	-0,1
2005 IV	1,9	104,9	2,1	2,3	2,3	2,4	3,0	1,2	1,9	1,1	2,0	0,8
2006 I	3,7	106,0	3,4	3,5	3,4	2,9	5,0	2,1	2,4	2,0	3,7	1,5
2006 II	3,0	107,3	4,1	4,2	4,5	5,7	5,3	2,4	3,8	2,2	0,8	3,5
2006 III	.	108,2	3,9	4,2	4,1	5,5	5,0	1,7	5,0	1,2	2,2	.
2006 huhti	0,4	106,0	2,0	1,0	1,0	2,9	2,6	0,4	-0,6	0,5	1,4	1,7
2006 touko	4,2	107,9	5,5	6,3	6,6	6,9	8,1	4,2	8,2	3,5	-0,7	5,0
2006 kesä	4,3	107,9	4,8	5,1	5,9	7,3	5,2	2,7	4,0	2,5	1,7	3,6
2006 heinä	.	107,4	3,4	3,6	3,7	5,0	3,9	1,5	3,3	1,2	2,2	.
2006 elo	.	109,4	6,0	6,4	6,1	8,5	7,3	2,8	10,1	1,9	3,1	.
2006 syys	.	107,8	2,9	3,0	2,9	3,8	4,5	1,0	3,7	0,5	1,4	.
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>												
2006 huhti	-1,2	-	-0,4	-0,1	-0,8	0,1	-0,7	-0,4	-0,6	-0,3	-2,4	1,5
2006 touko	2,0	-	1,7	2,1	2,4	2,2	2,8	1,7	4,3	1,3	-1,7	2,2
2006 kesä	0,2	-	0,1	-0,1	0,1	0,3	-0,7	-0,5	-1,4	-0,3	3,2	-0,4
2006 heinä	.	-	-0,5	-0,6	-0,9	-0,8	-0,3	-0,5	-0,5	-0,6	0,8	.
2006 elo	.	-	1,9	2,3	2,2	3,2	2,1	1,5	4,9	0,9	-1,0	.
2006 syys	.	-	-1,5	-1,7	-1,7	-2,9	-0,9	-1,2	-4,3	-0,7	-0,5	.

4. Teollisuuden uudet tilaukset ja liikevaihto, vähittäiskaupan myynti ja uusien henkilöautojen rekisteröinnit

	Teollisuuden uudet tilaukset		Teollisuuden liikevaihto		Vähittäiskaupan myynti							Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Tehdasteollisuus ²⁾ (käyvin hinnoin)		Tehdasteollisuus (käyvin hinnoin)		Käyvin hinnoin	Kiintein hinnoin						Yhteensä (kp), tuhansia ³⁾	Yhteensä
	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä	Elintar- vikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
								Tekstiilit, vaatteet ja jalkineet	Kotitalous- esineet				
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	98,4	0,2	101,3	-0,2	2,2	103,7	0,7	1,3	0,2	-1,8	0,6	911	-1,5
2004	105,3	7,3	106,2	5,1	2,3	105,2	1,5	1,2	1,7	1,8	3,3	922	1,1
2005	110,7	4,6	110,7	3,7	2,2	106,6	1,3	0,7	1,7	2,3	1,3	936	1,5
2005 IV	117,3	7,4	113,2	4,2	2,3	107,2	1,3	0,6	1,8	2,8	1,7	935	-1,1
2006 I	117,3	11,9	115,5	9,0	2,2	107,3	0,8	0,3	1,2	1,7	2,2	946	2,0
2006 II	118,5	7,9	118,2	6,4	3,0	107,9	1,6	0,7	2,4	2,7	3,4	957	2,4
2006 III	122,8	10,3	119,9	6,5	3,3	108,6	1,8	1,1	2,4	3,2	4,3	936	-1,9
2006 touko	120,4	14,8	120,1	13,3	3,1	107,8	1,5	-0,1	3,0	4,5	4,7	968	8,9
2006 kesä	117,9	5,6	118,2	6,4	2,8	108,0	1,3	0,8	1,7	1,9	2,4	949	-2,5
2006 heinä	120,3	9,8	118,8	7,2	3,6	108,5	1,9	2,1	1,8	2,0	2,7	918	-4,7
2006 elo	124,8	14,5	120,9	9,2	3,9	109,2	2,5	0,6	3,9	7,4	5,8	937	-1,2
2006 syys	123,3	7,6	119,9	3,7	2,3	108,2	1,1	0,5	1,7	0,6	4,7	953	0,8
2006 loka	2,5	108,5	1,1	-0,8	2,2	.	.	940	-0,3
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>													
2006 touko	-	2,7	-	3,1	0,4	-	0,0	-0,5	0,4	1,1	1,2	-	1,3
2006 kesä	-	-2,1	-	-1,6	0,2	-	0,1	0,6	-0,3	-0,7	-0,7	-	-1,9
2006 heinä	-	2,0	-	0,6	0,6	-	0,4	0,7	0,1	0,3	0,3	-	-3,3
2006 elo	-	3,8	-	1,7	0,7	-	0,7	-0,7	1,7	3,6	2,7	-	2,1
2006 syys	-	-1,3	-	-0,8	-0,9	-	-1,0	-0,2	-1,4	-4,3	-0,8	-	1,8
2006 loka	-	.	-	.	0,4	-	0,3	0,0	0,4	.	.	-	-1,4

Lähteet: Eurostat lukuun ottamatta osan 5.2 taulukon 4 sarakkeita 12 ja 13 (Euroopan autonvalmistajien yhteistyöjärjestön ACEA:n tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat).

1) Vuonna 2000.

2) Sisältää tehdasteollisuuden alat, joiden tuotanto perustuu pääasiassa uusiin tilauksiin. Vuonna 2000 näiden alojen osuus oli 62,6 % tehdasteollisuudesta.

3) Vuosi- ja neljännesvuosittiedot ovat kyseisen jakson kuukausitietojen keskiarvoja.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(saldoluku¹⁾, prosenttiyksikköä, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

5. Suhdanekyselyt

	Talouden luottamusindikaattori ²⁾ (pitkän aikavälin keskiarvo = 100) 1	Tehdasteollisuus				Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾ 6	Yhteensä ⁵⁾ 7	Kuluttajien luottamusindikaattori ³⁾			
		Teollisuuden luottamusindikaattori						Rahoitus-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 8	Taloustilanne seuraavan 12 kk:n aikana 9	Työttömyys-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 10	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana 11
		Yhteensä ⁵⁾ 2	Tilaukanta 3	Valmistuote-varastot 4	Tuotanto-odotukset 5						
2002	94,9	-11	-25	11	3	81,0	-11	-1	-11	26	-4
2003	93,7	-10	-25	10	4	80,8	-18	-5	-20	37	-10
2004	99,8	-5	-16	8	10	81,5	-14	-4	-14	30	-9
2005	98,4	-7	-17	11	6	81,2	-14	-4	-15	28	-9
2005 III	98,0	-7	-17	11	6	80,9	-15	-4	-17	29	-9
2005 IV	100,6	-6	-15	10	7	81,5	-13	-4	-15	22	-9
2006 I	103,0	-2	-9	9	11	82,2	-11	-3	-11	20	-9
2006 II	107,2	2	0	6	13	83,0	-10	-3	-10	16	-9
2006 III	108,8	4	3	5	12	83,8	-8	-3	-10	12	-8
2006 kesä	107,8	3	2	5	13	-	-9	-4	-11	13	-10
2006 heinä	108,6	4	3	5	13	83,6	-8	-4	-10	13	-7
2006 elo	108,5	2	3	5	10	-	-9	-4	-10	11	-10
2006 syys	109,3	4	4	4	13	-	-8	-3	-9	12	-7
2006 loka	110,4	5	5	4	14	83,9	-8	-3	-8	11	-9
2006 marras	110,3	6	6	4	16	-	-7	-3	-7	10	-9

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palvelualojen luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾ 12	Tilaukanta 13	Työllisyys-odotukset 14	Yhteensä ⁵⁾ 15	Tämänhetkinen suhdanne-tilanne 16	Varastojen määrä 17	Suhdanne-näkymät 18	Yhteensä ⁵⁾ 19	Suhdanne-näkymät 20	Kysyntä-tilanne 21	Kysyntä-näkymät 22
2002	-15	-22	-8	-14	-16	16	-9	3	-2	-4	15
2003	-16	-23	-9	-10	-12	16	-1	4	-5	3	14
2004	-12	-20	-4	-8	-12	14	1	11	7	8	18
2005	-7	-12	-2	-7	-13	13	4	11	5	10	18
2005 III	-7	-13	-1	-7	-12	14	4	11	5	10	17
2005 IV	-3	-8	2	-5	-9	15	10	14	10	13	19
2006 I	-2	-8	3	-3	-4	15	9	15	10	14	20
2006 II	-1	-6	4	1	1	14	16	19	14	18	24
2006 III	3	-2	7	2	5	13	14	20	14	19	26
2006 kesä	-1	-5	4	2	3	12	17	19	14	19	24
2006 heinä	2	-2	5	0	2	15	12	20	16	18	26
2006 elo	2	-4	8	3	6	13	15	21	14	21	28
2006 syys	4	0	9	3	8	12	15	18	12	19	24
2006 loka	3	-2	6	4	9	13	14	21	14	23	26
2006 marras	3	-4	10	3	11	13	12	19	13	19	26

Lähde: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

1) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiosuuksien erotus.

2) Talouden luottamusindikaattori koostuu teollisuuden, palvelualojen, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 %, palvelualojen luottamusindikaattorin 30 %, kuluttajien luottamusindikaattorin 20 % ja rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattorien 5 % kummankin. Jos talouden luottamusindikaattorin arvo on pienempi kuin 100, vastaajien näkemys taloudellisesta tilanteesta on keskimääräistä negatiivisempi, ja jos arvo on yli 100, näkemys on keskimääräistä positiivisempi. Indikaattoria on laskettu tammikuusta 1985 lähtien.

3) Ranskalaisiin kyselylomakkeisiin tehtyjen muutosten vuoksi tulokset eivät tammikuusta 2004 alkaen ole täysin vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa.

4) Tietoja kerätään tammii-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosittaisista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa yksinkertaisena keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakkeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

5.3 Työmarkkinat¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Työllisyys

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain					
	Milj. henkilöä (kp.)		Palkansaajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdas- teollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitus- toiminta, kiinteistö- ja vuokraus- palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
Osuus, % ²⁾	100,0	100,0	84,6	15,4	4,3	17,7	7,5	24,9	15,0	30,4
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	134,862	0,7	0,8	0,3	-1,8	-1,2	-0,1	0,6	2,0	2,0
2003	135,461	0,4	0,5	0,0	-2,7	-1,4	0,8	0,7	0,7	1,7
2004	136,421	0,7	0,7	0,8	-1,7	-1,4	1,4	0,9	1,9	1,5
2005	137,471	0,8	0,9	-0,2	-1,7	-1,2	2,5	0,8	2,1	1,2
2005 II	137,269	0,7	0,8	0,3	-1,3	-1,6	2,7	0,8	1,8	1,3
2005 III	137,543	0,7	0,9	-0,7	-2,1	-0,9	1,7	0,4	2,1	1,3
2005 IV	137,999	0,7	1,0	-0,8	-1,0	-1,2	2,3	0,6	2,6	0,8
2006 I	138,451	1,0	1,1	0,4	-0,5	-1,0	2,3	0,7	2,9	1,3
2006 II	139,005	1,2	1,3	0,7	0,4	-0,6	2,4	1,1	3,4	1,1
<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä (kp.)</i>										
2005 II	0,195	0,1	0,2	0,0	0,1	-0,4	0,6	-0,1	0,4	0,4
2005 III	0,274	0,2	0,3	-0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,7	0,4
2005 IV	0,456	0,3	0,4	0,1	0,1	-0,2	1,1	0,4	1,1	0,1
2006 I	0,452	0,3	0,3	0,7	-0,6	-0,2	0,6	0,3	0,6	0,6
2006 II	0,554	0,4	0,4	0,4	0,9	0,0	0,7	0,4	1,0	0,2

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta
Osuus, % ²⁾	100,0		75,6		24,4		48,5		51,5	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002	11,698	8,2	8,614	6,9	3,084	17,1	5,499	6,8	6,199	10,0
2003	12,482	8,7	9,289	7,4	3,193	17,9	5,958	7,4	6,524	10,4
2004	12,832	8,8	9,623	7,5	3,210	18,2	6,169	7,6	6,664	10,5
2005	12,658	8,6	9,564	7,4	3,094	17,8	6,135	7,5	6,522	10,1
2005 III	12,435	8,5	9,436	7,3	3,000	17,4	6,060	7,4	6,375	9,9
2005 IV	12,454	8,5	9,425	7,3	3,029	17,6	5,934	7,2	6,519	10,1
2006 I	12,050	8,2	9,082	7,0	2,969	17,2	5,779	7,0	6,271	9,7
2006 II	11,589	7,9	8,774	6,7	2,816	16,4	5,607	6,8	5,982	9,2
2006 III	11,492	7,8	8,648	6,6	2,844	16,6	5,477	6,6	6,016	9,2
2006 touko	11,575	7,8	8,770	6,7	2,805	16,3	5,609	6,8	5,966	9,2
2006 kesä	11,528	7,8	8,732	6,7	2,796	16,3	5,562	6,7	5,966	9,2
2006 heinä	11,489	7,8	8,668	6,6	2,821	16,4	5,511	6,7	5,978	9,2
2006 elo	11,521	7,8	8,666	6,6	2,855	16,6	5,496	6,6	6,025	9,3
2006 syys	11,467	7,8	8,611	6,6	2,856	16,6	5,423	6,6	6,044	9,3
2006 loka	11,406	7,7	8,565	6,6	2,841	16,6	5,361	6,5	6,045	9,3

Lähde: Eurostat.

- 1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Vuonna 2005.
- 3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.
- 4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

JULKINEN TALOUS

6.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾ (prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä 1	Tulot									Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ²⁾ 14	
		Välittömät verot		Yritykset		Välilliset verot		Sosiaali- turva- maksut 8	Työnantaja		Vakuutettu 10	Myynnit 11		Pääoma- verot 13
		Koti- taloudet 4	3	5	6	7	9							
1997	47,0	46,5	11,9	8,7	2,9	13,3	0,7	17,1	8,5	5,4	2,3	0,5	0,3	42,7
1998	46,5	46,3	12,2	9,1	2,8	13,9	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	42,5
1999	47,0	46,8	12,5	9,3	2,9	14,1	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	43,0
2000	46,6	46,4	12,7	9,4	3,0	13,9	0,6	15,9	8,2	4,8	2,2	0,3	0,3	42,7
2001	45,8	45,6	12,3	9,2	2,8	13,6	0,6	15,7	8,2	4,7	2,2	0,2	0,3	41,8
2002	45,3	45,0	11,9	9,1	2,5	13,5	0,4	15,7	8,2	4,6	2,1	0,3	0,3	41,3
2003	45,2	44,5	11,5	8,9	2,4	13,5	0,4	15,8	8,3	4,7	2,1	0,6	0,5	41,3
2004	44,8	44,3	11,4	8,6	2,5	13,6	0,3	15,6	8,2	4,6	2,1	0,5	0,4	41,0
2005	45,2	44,7	11,7	8,7	2,7	13,7	0,3	15,5	8,2	4,5	2,2	0,5	0,3	41,2

2. Euroalue – menot

	Yhteensä 1	Menot							Pääomamenot			Lisätieto: perus- menot ³⁾ 14		
		Yhteensä 2	Palkan- saaja- korvaukset 3	Välituote- käyttö 4	Korko- menot 5	Tulon- siirrot 6	Sosiaali- etuudet ja avustukset 7	Tuki- palkkiot 8	EU:n toimi- elinten maksamat 9	Inves- toinnit 10	Pääoman siirrot 12		EU:n toimi- elinten maksamat 13	
1997	49,6	46,0	10,9	4,8	5,0	25,4	22,6	2,1	0,6	3,6	2,4	1,2	0,1	44,7
1998	48,8	45,1	10,6	4,7	4,6	25,2	22,2	2,1	0,5	3,8	2,4	1,4	0,1	44,2
1999	48,4	44,5	10,6	4,8	4,0	25,1	22,1	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,3
2000	47,6	43,9	10,4	4,8	3,9	24,8	21,7	2,0	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	43,7
2001	47,7	43,8	10,3	4,8	3,8	24,9	21,8	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,9
2002	47,8	44,0	10,4	4,9	3,5	25,2	22,3	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,3
2003	48,3	44,3	10,5	5,0	3,3	25,5	22,7	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,1	44,9
2004	47,6	43,8	10,4	5,0	3,1	25,2	22,5	1,8	0,5	3,8	2,5	1,4	0,0	44,5
2005	47,6	43,7	10,4	5,1	3,0	25,3	22,5	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,6

3. Euroalue – alijäämä/ylijäämä, perusalijäämä/-ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perusali- jäämä (-) / -ylijäämä (+) 6	Julkinen kulutus ⁴⁾						Yksilölliset kulutus- menot 14	
	Yhteensä 1	Valtio 2	Osavaltio- hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turva- rahasot 5		Yhteensä 7	Palkan- saaja- korvaukset 8	Välituote- käyttö 9	Luontois- muotoiset tulonsiirrot 10	Kiinteän pääoman kuluminen 11	Myynnit (miinus) 12		Kollektiiv- iset kulutus- menot 13
1997	-2,6	-2,4	-0,4	0,1	0,1	2,4	20,1	10,9	4,8	4,8	1,9	2,3	8,4	11,7
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,3	19,7	10,6	4,7	4,8	1,9	2,3	8,2	11,5
1999	-1,4	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,7	19,9	10,6	4,8	4,9	1,9	2,3	8,3	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	2,9	19,8	10,4	4,8	4,9	1,9	2,2	8,2	11,6
2001	-1,9	-1,7	-0,4	-0,1	0,3	1,9	19,9	10,3	4,8	5,0	1,9	2,2	8,1	11,7
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	0,9	20,3	10,4	4,9	5,1	1,9	2,1	8,2	12,0
2003	-3,1	-2,4	-0,5	-0,2	0,0	0,2	20,5	10,5	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2004	-2,8	-2,4	-0,3	-0,2	0,1	0,3	20,4	10,4	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2005	-2,5	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,5	20,5	10,4	5,1	5,2	1,9	2,2	8,2	12,3

4. Euroalueen maat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁵⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	0,0	-3,7	-5,2	-0,3	-3,2	-0,4	-2,9	2,1	-2,0	-0,5	-2,9	4,1
2003	0,0	-4,0	-6,1	0,0	-4,2	0,3	-3,5	0,3	-3,1	-1,6	-2,9	2,5
2004	0,0	-3,7	-7,8	-0,2	-3,7	1,5	-3,4	-1,1	-1,8	-1,2	-3,2	2,3
2005	-2,3	-3,2	-5,2	1,1	-2,9	1,1	-4,1	-1,0	-0,3	-1,5	-6,0	2,7

Lähteet: Euroalueetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää/ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMST-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä/ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,0 % BKT:stä). EU:n budjettiin liittyvät tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen jäsenvaltioiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 4) Vastaa EKT 95:n mukaisia julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P3).
- 5) Sisältää UMST-toimilupien myynnistä saadut tulot sekä swap- ja korkoterminijärjestelyjen alaiset maksut.

6.2 Velka¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaateet				Velkojat				Muut luotonantajat ³⁾
		Käteinen ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	75,1	2,8	17,0	7,9	47,3	58,3	30,3	12,1	15,9	16,8
1997	74,1	2,8	16,0	6,5	48,8	55,4	28,3	13,6	13,5	18,7
1998	72,8	2,7	15,1	5,6	49,3	52,1	26,4	14,5	11,2	20,7
1999	72,0	2,9	14,2	4,2	50,6	48,5	25,4	12,0	11,2	23,4
2000	69,4	2,7	13,1	3,6	50,0	44,1	22,0	11,0	11,0	25,3
2001	68,3	2,8	12,3	4,0	49,2	42,1	20,6	10,4	11,1	26,2
2002	68,2	2,7	11,7	4,6	49,2	40,2	19,2	9,9	11,1	28,0
2003	69,3	2,1	12,3	5,0	49,9	39,1	19,2	10,3	9,6	30,2
2004	69,8	2,2	11,9	5,1	50,7	37,3	18,2	10,0	9,1	32,6
2005	70,8	2,4	11,8	4,9	51,6	35,4	17,1	10,3	8,0	35,4

2. Euroalue – liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutat	
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuva- korkoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen- valuutat ⁵⁾	Muut valuutat
1996	75,1	62,9	5,9	5,7	0,5	11,6	63,5	8,6	19,1	25,7	30,2	73,1	2,0
1997	74,1	62,1	6,1	5,4	0,6	9,9	64,2	8,5	18,3	25,3	30,5	72,1	2,0
1998	72,8	61,1	6,1	5,2	0,4	8,9	63,9	7,6	15,8	26,4	30,6	70,9	1,8
1999	72,0	60,5	6,0	5,1	0,4	7,7	64,3	6,6	13,6	28,0	30,4	69,8	2,1
2000	69,4	58,2	5,9	4,9	0,4	6,8	62,6	5,9	13,4	28,0	28,0	67,5	1,9
2001	68,3	57,1	6,1	4,8	0,4	7,2	61,2	5,0	13,7	26,8	27,8	66,7	1,7
2002	68,2	56,7	6,3	4,8	0,4	8,2	60,0	5,0	15,4	25,3	27,5	66,7	1,5
2003	69,3	57,0	6,6	5,1	0,6	8,5	60,8	5,0	14,4	26,1	28,9	68,2	1,1
2004	69,8	57,5	6,7	5,2	0,4	8,5	61,4	4,7	14,3	26,6	28,9	68,8	1,1
2005	70,8	58,1	6,8	5,4	0,5	8,7	62,1	4,7	14,7	26,1	30,0	69,6	1,2

3. Euroalueen maat

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	103,3	60,3	110,7	52,5	58,2	32,2	105,6	6,5	50,5	65,8	55,5	41,3
2003	98,6	63,9	107,8	48,7	62,4	31,1	104,3	6,3	52,0	64,6	57,0	44,3
2004	94,3	65,7	108,5	46,2	64,4	29,7	103,9	6,6	52,6	63,8	58,6	44,3
2005	93,2	67,9	107,5	43,1	66,6	27,4	106,6	6,0	52,7	63,4	64,0	41,3

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden velkaa koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Julkisen sektorin nimellinen bruttovelka konsolidoituina sektorin sisällä. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu. Tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 tämä käsittää ecumääräisen, kotimaan valuutan määräisen ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttojen määräisen velan.

6.3 Velan muutos¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaateet				Velkojat			
		Lainanotto- tarve ²⁾	Arvostus- tekijät ³⁾	Luokittelu- muutokset ⁴⁾	Valuutta- kurssi- vaikutukset ennen vuotta 2001 ⁵⁾	Käteinen ja talletukset	Lainat	Lyhyt- aikaiset arvopaperit	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Kotimainen luoton- antaja ⁶⁾	Raha- laitokset	Muut rahoitus- laitokset	Muut luoton- antajat ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	1,9	2,5	0,0	-0,3	-0,2	0,0	-0,3	-1,1	3,3	-0,6	-0,8	1,9	2,6
1998	1,8	2,2	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,6	2,6	-0,9	-0,7	1,5	2,7
1999	2,0	1,6	0,4	0,0	-0,1	0,2	-0,2	-1,2	3,1	-1,6	0,0	-2,0	3,6
2000	1,0	1,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,5	-0,4	1,9	-2,0	-2,1	-0,3	3,0
2001	1,9	1,9	-0,1	0,1	0,0	0,2	-0,2	0,5	1,3	-0,1	-0,6	-0,1	2,0
2002	2,1	2,6	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,7	1,7	-0,5	-0,7	-0,2	2,6
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	0,0	-0,6	1,0	0,6	2,1	0,1	0,5	0,7	3,0
2004	3,1	3,2	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	2,6	-0,4	-0,3	0,1	3,5
2005	3,1	3,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0	2,6	-0,8	-0,5	0,6	3,9

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

Velan muutos	Ali- jäämä (-)/ ylijäämä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Arvos- tustekijät	Luokit- telumuut- okset	Muut ¹⁰⁾
		Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset								Valuutta- kurssi- vaikutukset	Muut ¹⁰⁾			
			Yhteensä	Käteinen ja talle- tukset	Lainat	Arvo- pape- rit ¹¹⁾	Osakkeet ja osuudet	Yksityistä- mistulot	Pääoma- sijoitukset	Valuutta- kurssi- vaikutukset					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	1,9	-2,6	-0,7	-0,4	0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,7	0,1	0,0	0,1	-0,3	0,1	
1998	1,8	-2,3	-0,5	-0,3	0,2	0,0	0,0	-0,5	-0,7	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,1	
1999	2,0	-1,4	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	-0,5	-0,8	0,1	0,4	0,2	0,0	0,2	
2000	1,0	0,0	1,0	1,1	0,7	0,2	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	
2001	1,9	-1,8	0,0	-0,5	-0,7	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,1	0,0	0,1	0,6	
2002	2,1	-2,6	-0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,5	-0,1	0,0	-0,1	
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,1	
2004	3,1	-2,8	0,3	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,4	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1	
2005	3,1	-2,5	0,6	0,7	0,3	0,1	0,2	0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos prosentteina BKT:stä: $(velka[t] - velka[t-1]) / BKT(t)$.

2) Taloustoimista johtuva rahoitustarve.

3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopapereiden preemiot tai diskonttaukset).

4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulleen ottamat velat.

5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja velkojen muutosten välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 2001 useita eri valuuttakursseja.

6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskemisessa valtiossa.

7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskemisessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.

10) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat taloustoimet (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

11) Ei sisällä johdannaisia.

6.4 Neljännesvuosittaiset tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – neljännesvuosittaiset tulot

		Yhteensä		Tulot					Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ²⁾
		1	2	Välittömät verot	Väilliset verot	Sosiaaliturva- maksut	Myynnit	Tulot omai- suudesta	8	Pääomaverot	
2000	II	47,7	47,2	13,8	13,4	15,8	2,1	1,2	0,5	0,3	43,2
	III	44,1	43,7	11,9	12,5	15,6	2,0	0,8	0,4	0,2	40,3
	IV	49,9	49,4	13,9	14,1	16,6	2,9	1,0	0,5	0,3	44,9
2001	I	42,3	41,9	10,5	12,7	15,3	1,8	0,9	0,4	0,2	38,7
	II	46,9	46,5	13,5	13,0	15,6	2,0	1,6	0,4	0,2	42,3
	III	43,4	43,0	11,6	12,3	15,5	1,9	0,9	0,4	0,3	39,7
	IV	49,2	48,7	13,5	14,0	16,3	2,9	1,1	0,5	0,3	44,1
2002	I	42,0	41,6	10,1	12,7	15,5	1,7	0,8	0,4	0,2	38,6
	II	45,7	45,1	12,6	12,7	15,5	2,0	1,5	0,5	0,3	41,1
	III	43,5	43,0	11,2	12,7	15,5	2,0	0,8	0,4	0,3	39,6
	IV	49,2	48,6	13,4	14,2	16,2	2,9	0,9	0,6	0,3	44,1
2003	I	42,0	41,5	9,8	12,8	15,6	1,7	0,7	0,5	0,2	38,5
	II	46,0	44,5	12,1	12,7	15,8	2,0	1,3	1,5	1,2	41,7
	III	42,9	42,4	10,8	12,7	15,5	1,9	0,7	0,5	0,2	39,2
	IV	49,3	48,3	13,1	14,3	16,2	2,9	0,8	1,0	0,3	43,9
2004	I	41,5	41,0	9,6	12,8	15,4	1,7	0,7	0,5	0,3	38,1
	II	45,1	44,3	12,2	13,1	15,4	2,0	0,9	0,8	0,6	41,2
	III	42,7	42,2	10,7	12,6	15,4	1,9	0,7	0,5	0,3	38,9
	IV	49,5	48,4	13,0	14,5	16,2	2,9	0,8	1,0	0,4	44,1
2005	I	42,2	41,7	10,0	13,0	15,4	1,7	0,6	0,5	0,3	38,6
	II	45,0	44,3	12,0	13,3	15,3	2,0	0,9	0,6	0,3	40,9
	III	43,4	42,7	11,1	12,8	15,3	1,9	0,8	0,7	0,3	39,5
	IV	49,6	48,8	13,5	14,5	16,2	2,9	0,9	0,8	0,3	44,5
2006	I	42,9	42,3	10,4	13,3	15,3	1,6	0,8	0,6	0,3	39,3
	II	46,0	45,4	12,7	13,7	15,3	1,9	1,1	0,6	0,3	41,9

2. Euroalue – neljännesvuosittaiset menot ja alijäämä/ylijäämä

		Yhteensä		Menot					Pääomamenot			Alijäämä (-)/ ylijäämä (+)	Perusali- jäämä (-)/ -ylijäämä (+)	
		1	2	Palkan- saaja- korvaukset	Välituote- käyttö	Korko- menot	Tulon- siirrot	Sosiaali- etuudet ja avustukset	Tuki- palkkiot	Investoinnit	Pääoman- siirrot			11
2000	II	46,2	42,8	10,3	4,6	3,9	24,0	20,7	1,4	3,4	2,3	1,1	1,5	5,4
	III	43,1	42,7	10,1	4,6	4,0	24,2	20,9	1,5	0,3	2,5	1,1	1,0	5,0
	IV	49,7	45,9	11,0	5,3	3,7	25,9	22,0	1,6	3,8	3,1	1,5	0,2	3,9
2001	I	45,7	42,3	10,1	4,2	4,0	24,1	20,9	1,3	3,4	1,9	1,5	-3,4	0,6
	II	46,3	42,8	10,2	4,6	3,9	24,1	20,8	1,3	3,5	2,4	1,1	0,7	4,5
	III	46,1	42,4	10,0	4,6	3,8	24,1	20,8	1,4	3,7	2,5	1,2	-2,7	1,1
	IV	51,1	46,2	11,0	5,7	3,6	25,9	22,1	1,7	4,9	3,2	1,7	-1,9	1,6
2002	I	46,3	42,9	10,3	4,3	3,7	24,6	21,2	1,4	3,5	2,0	1,5	-4,3	-0,7
	II	46,7	43,2	10,3	4,9	3,5	24,4	21,2	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,0	2,5
	III	46,8	43,1	10,0	4,7	3,5	24,9	21,5	1,4	3,7	2,5	1,2	-3,3	0,2
	IV	50,8	46,4	11,0	5,7	3,3	26,4	22,7	1,6	4,4	2,8	1,6	-1,6	1,7
2003	I	47,0	43,5	10,4	4,5	3,5	25,1	21,6	1,3	3,5	1,9	1,6	-5,1	-1,5
	II	47,4	43,9	10,4	4,8	3,4	25,3	21,8	1,3	3,6	2,4	1,2	-1,5	1,9
	III	47,0	43,3	10,2	4,8	3,3	25,1	21,6	1,3	3,7	2,5	1,1	-4,1	-0,9
	IV	51,1	46,3	11,0	5,7	3,1	26,5	22,9	1,5	4,8	3,2	1,6	-1,8	1,3
2004	I	46,6	43,2	10,4	4,6	3,2	25,1	21,5	1,2	3,4	1,9	1,4	-5,1	-1,9
	II	46,7	43,3	10,4	4,9	3,1	24,9	21,6	1,2	3,4	2,3	1,1	-1,6	1,5
	III	46,2	42,8	10,0	4,6	3,2	25,0	21,6	1,3	3,4	2,4	1,0	-3,5	-0,3
	IV	50,8	45,9	11,0	5,7	3,0	26,2	22,7	1,4	4,9	3,1	1,8	-1,3	1,7
2005	I	46,8	43,4	10,3	4,6	3,1	25,3	21,6	1,2	3,4	1,9	1,5	-4,6	-1,4
	II	46,4	43,0	10,3	5,0	3,1	24,7	21,5	1,1	3,4	2,3	1,0	-1,4	1,6
	III	45,9	42,5	9,9	4,7	3,0	24,9	21,5	1,2	3,4	2,4	1,0	-2,5	0,5
	IV	50,8	46,0	11,1	5,7	2,8	26,3	22,7	1,4	4,8	3,1	1,6	-1,2	1,7
2006	I	46,0	42,8	10,1	4,8	3,0	24,9	21,3	1,1	3,2	1,9	1,3	-3,1	-0,1
	II	46,2	42,8	10,3	5,1	3,0	24,4	21,4	1,1	3,4	2,4	1,1	-0,2	2,8

Lähde: Eurostatin tilastoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämä/ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. Tulonsiirtoja EU:n budjetin ja julkisen sektorin ulkopuolisten yksiköiden välillä ei ole laskettu mukaan. Muilta osin neljännesvuosittaiset tilastot laaditaan (erilaisia raportointimääriä lukuun ottamatta) vastaavalla tavalla kuin vuositilastot. Kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

6.5 Neljännesvuosittainen velka ja velan muutos
(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen) rahoitusvaateittain¹⁾

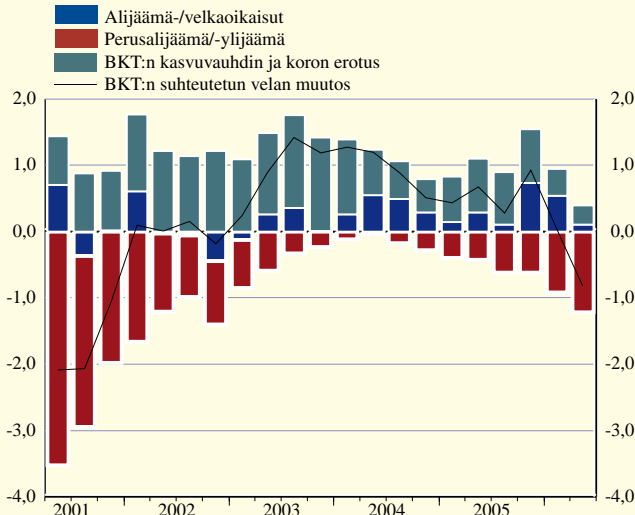
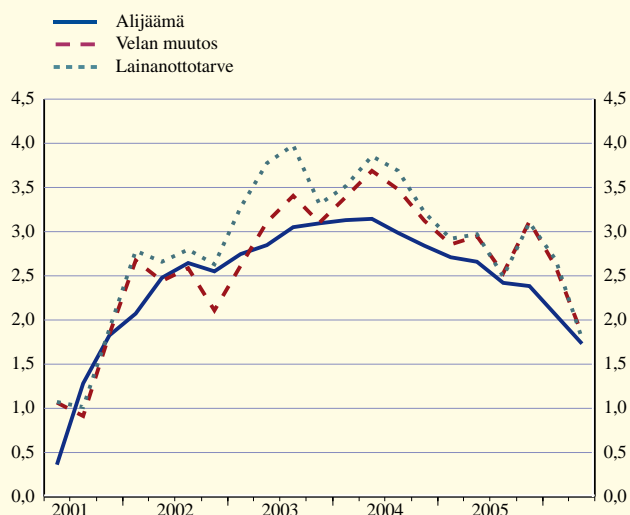
		Yhteensä	Rahoitusvaateet			
			Käteinen ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit
		1	2	3	4	5
2003	III	70,4	2,7	11,7	5,5	50,5
	IV	69,3	2,1	12,3	5,0	49,9
2004	I	70,8	2,1	12,3	5,5	50,8
	II	71,4	2,2	12,1	5,5	51,5
	III	71,3	2,3	12,1	5,6	51,4
	IV	69,8	2,2	11,9	5,1	50,7
2005	I	71,2	2,2	11,9	5,3	51,8
	II	72,1	2,4	11,7	5,3	52,7
	III	71,6	2,4	11,8	5,3	52,1
	IV	70,8	2,4	11,8	4,9	51,6
2006	I	71,2	2,5	11,8	5,1	51,8
	II	71,2	2,5	11,6	5,1	52,0

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)	Alijäämä-/velkakoikaisut								Lisätieto: lainanotto-tarve	
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset					Arvostustekijät ja luokittelumuutokset	Muut		
				Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Lainat	Arvopaperit	Osakkeet ja osuudet				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2003	III	2,9	-4,1	-1,3	-1,2	-1,2	0,0	-0,1	0,2	-0,1	0,0	2,9
	IV	-2,0	-1,8	-3,8	-3,9	-2,1	-0,3	-0,1	-1,3	-0,5	0,6	-1,5
2004	I	8,5	-5,1	3,4	2,0	1,4	-0,1	0,2	0,5	-0,1	1,5	8,6
	II	5,6	-1,6	4,0	4,1	3,4	0,2	0,3	0,3	0,0	-0,1	5,6
	III	2,0	-3,5	-1,4	-1,1	-1,4	0,0	0,2	0,1	-0,3	-0,1	2,3
	IV	-3,1	-1,3	-4,4	-3,4	-2,6	0,0	-0,2	-0,7	0,0	-1,0	-3,1
2005	I	7,3	-4,6	2,7	2,4	1,4	0,2	0,4	0,4	0,0	0,3	7,2
	II	5,8	-1,4	4,4	3,6	2,7	0,2	0,3	0,4	0,2	0,6	5,7
	III	0,4	-2,5	-2,1	-2,6	-2,5	-0,1	0,3	-0,3	0,0	0,5	0,4
	IV	-0,7	-1,2	-1,9	-0,6	-0,3	0,1	-0,4	0,0	-0,1	-1,2	-0,6
2006	I	5,0	-3,1	1,9	1,6	1,1	0,1	0,7	-0,3	-0,4	0,7	5,4
	II	2,7	-0,2	2,5	3,1	2,4	0,1	0,3	0,2	0,7	-1,2	2,1

K28 Alijäämä, lainanottotarve ja velan muutos
(neljän vuosineljänneksen liukuva summa prosentteina BKT:stä)

K29 Julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen)
(BKT:hen suhteutetun velan vuotuinen muutos ja sen osatekijät)

Lähde: Eurostatin tilastoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kantatiedot vuosineljännekseltä t ilmoitetaan prosentteina neljänneksen t ja kolmen edeltävän neljänneksen BKT:n summasta.

ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

7.1 Maksutase

(miljardia euroa, nettomääräiset taloustoimet)

1. Yhteenveto maksutaseesta

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Nettoluoton- anto/otto ulkomaille/ta (sarakeet 1-6)	Rahoitustase					Virheeliset ja tunnistamattomat erät	
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotannon- tekijä- korvaukset	Tulon- siirrot			Yhteensä	Suorat sijoitukset	Arvopaperi- sijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset		Valuutta- varanto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2003	32,4	105,0	22,0	-38,1	-56,4	12,3	44,8	-0,5	-11,4	73,6	-14,4	-76,1	27,8	-44,3
2004	55,6	103,5	30,8	-19,8	-58,8	16,6	72,2	-21,1	-64,2	68,2	-6,6	-30,9	12,4	-51,1
2005	-8,2	48,2	36,0	-22,2	-70,2	11,9	3,7	37,4	-202,3	156,9	-10,7	75,5	18,0	-41,1
2005 III	-1,0	13,5	9,8	-4,1	-20,2	2,7	1,7	23,5	-107,3	78,1	-0,4	50,7	2,4	-25,2
2005 IV	-8,1	3,9	11,0	-6,4	-16,6	4,6	-3,6	-42,4	-36,5	-49,5	-6,2	41,5	8,3	46,0
2006 I	-12,8	-2,8	4,8	1,4	-16,2	2,0	-10,8	65,7	-31,5	22,9	-8,5	76,8	6,1	-54,9
2006 II	-7,6	6,3	12,1	-10,3	-15,8	1,0	-6,6	51,1	-12,1	98,9	-1,7	-32,5	-1,4	-44,5
2006 III	-0,5	6,2	8,8	6,1	-21,6	2,0	1,5	49,1	-36,8	26,6	4,7	57,3	-2,7	-50,6
2005 syys	-5,7	4,8	3,7	-6,0	-8,2	1,2	-4,5	33,1	1,4	22,4	-1,3	11,0	-0,3	-28,6
2005 loka	-6,2	1,3	4,4	-6,2	-5,7	0,5	-5,7	-13,6	-12,9	-2,7	-4,2	6,1	0,1	19,3
2005 marras	-1,1	0,8	3,2	0,2	-5,2	0,9	-0,2	2,3	-6,4	-45,8	1,9	51,6	1,0	-2,2
2005 joul	-0,8	1,8	3,5	-0,4	-5,8	3,1	2,3	-31,1	-17,2	-1,0	-4,0	-16,1	7,2	28,8
2006 tammi	-10,2	-6,3	0,9	0,0	-4,7	0,8	-9,4	-3,2	-2,7	-36,4	-2,9	41,1	-2,3	12,6
2006 helmi	-0,6	0,5	2,3	0,8	-4,3	1,0	0,4	19,5	-29,1	21,4	-3,3	28,6	1,9	-19,9
2006 maal	-2,1	3,0	1,5	0,6	-7,2	0,2	-1,9	49,5	0,3	37,9	-2,3	7,1	6,5	-47,6
2006 huhti	-7,5	0,6	3,0	-5,0	-6,1	0,2	-7,3	25,1	8,3	-6,0	-5,6	29,5	-1,1	-17,8
2006 touko	-10,9	0,6	3,8	-9,9	-5,4	0,2	-10,7	31,9	-4,6	44,4	2,0	-8,2	-1,7	-21,2
2006 kesä	10,8	5,2	5,3	4,5	-4,3	0,6	11,4	-5,9	-15,9	60,5	1,9	-53,8	1,4	-5,5
2006 heinä	2,5	5,6	5,6	-1,8	-7,0	0,7	3,2	12,3	-9,4	1,0	1,8	19,6	-0,8	-15,4
2006 elo	-2,1	-2,8	0,2	7,2	-6,7	1,1	-1,0	-8,3	-7,6	-15,0	-3,8	18,8	-0,8	9,3
2006 syys	-0,8	3,4	3,0	0,6	-7,9	0,2	-0,7	45,2	-19,9	40,5	6,7	18,9	-1,0	-44,5
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>														
2006 syys	-29,1	13,6	36,7	-9,2	-70,2	9,5	-19,6	123,6	-117,1	98,8	-11,8	143,2	10,4	-104,0

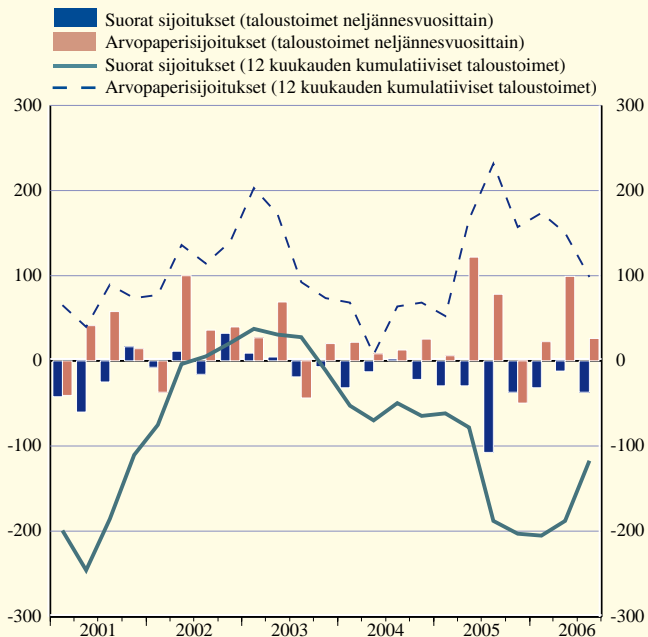
K30 Vaihtotase

(miljardia euroa)

K31 Nettomääräiset suorat ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

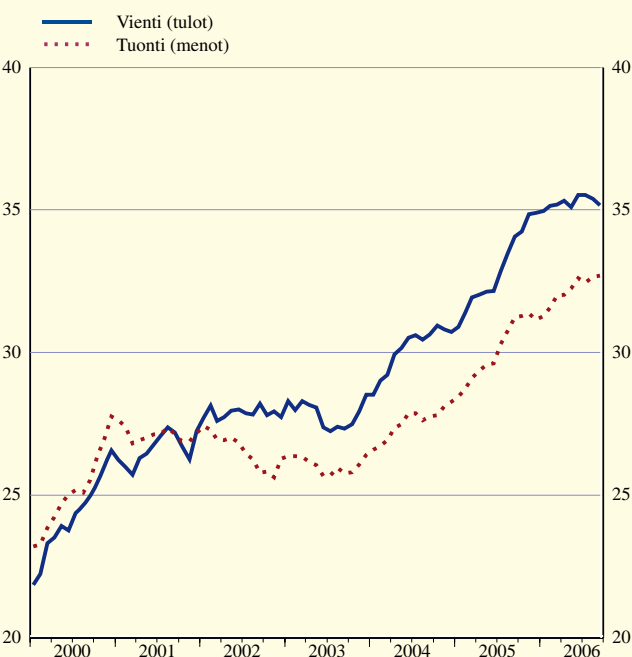
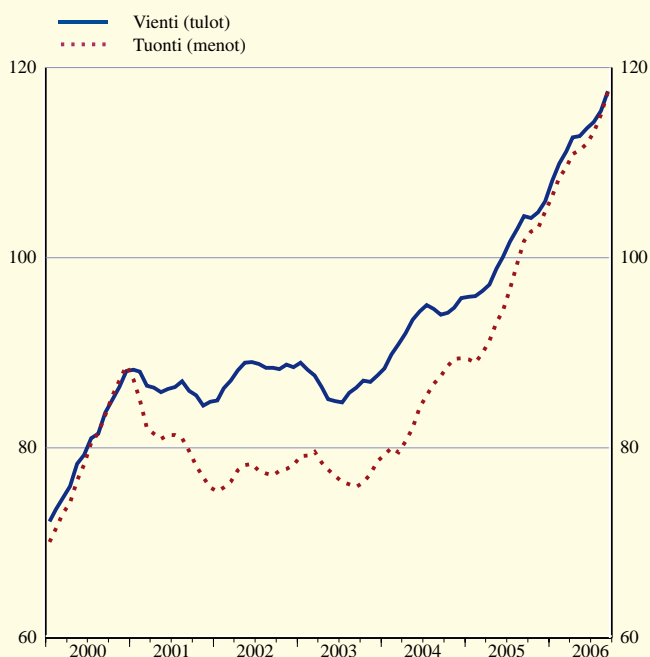
7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

2. Vaihtotase ja pääomansiirrot

	Vaihtotase										Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannontekijä-korvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2003	1 696,5	1 664,1	32,4	1 036,8	931,9	334,2	312,2	242,7	280,9	82,8	139,2	23,9	11,5
2004	1 859,5	1 803,9	55,6	1 132,4	1 028,9	364,8	334,1	280,7	300,5	81,6	140,5	24,6	8,0
2005	2 048,4	2 056,7	-8,2	1 224,3	1 176,1	400,3	364,3	338,9	361,1	85,1	155,2	23,8	11,9
2005 III	520,0	520,9	-1,0	309,8	296,2	110,1	100,2	84,3	88,4	15,9	36,1	4,7	2,0
2005 IV	555,1	563,2	-8,1	327,8	323,9	106,0	95,0	98,7	105,1	22,5	39,2	8,3	3,8
2006 I	542,3	555,1	-12,8	329,7	332,6	96,6	91,8	86,3	84,9	29,6	45,8	5,9	3,9
2006 II	578,9	586,5	-7,6	341,8	335,4	106,6	94,5	113,2	123,5	17,3	33,1	4,6	3,6
2006 III	576,7	577,2	-0,5	345,1	338,9	113,0	104,2	103,9	97,8	14,7	36,3	4,3	2,3
2006 heinä	190,7	188,2	2,5	116,0	110,4	39,1	33,5	31,0	32,8	4,6	11,6	1,9	1,2
2006 elo	188,1	190,2	-2,1	106,8	109,6	37,3	37,1	38,1	30,8	5,9	12,7	1,6	0,5
2006 syys	197,9	198,8	-0,8	122,3	118,9	36,6	33,6	34,8	34,2	4,2	12,1	0,8	0,6
	Kausivaihtelusta puhdistettu												
2005 III	524,4	531,7	-7,3	313,1	305,1	102,2	93,7	88,0	94,4	21,1	38,4	.	.
2005 IV	535,7	549,6	-14,0	317,8	314,6	104,7	93,4	92,5	101,6	20,8	40,0	.	.
2006 I	559,4	565,9	-6,5	333,4	328,4	105,6	96,0	92,7	98,2	27,7	43,3	.	.
2006 II	574,5	576,5	-2,0	340,7	335,8	106,6	97,8	106,0	106,8	21,3	36,1	.	.
2006 III	587,1	593,3	-6,3	352,5	352,2	105,5	98,1	109,6	104,3	19,5	38,7	.	.
2006 tammi	177,5	176,6	0,9	108,9	107,8	34,7	31,8	30,6	29,3	3,4	7,7	.	.
2006 helmi	195,8	197,9	-2,1	112,2	110,6	36,3	32,4	29,3	32,3	18,0	22,6	.	.
2006 maalisk.	186,1	191,4	-5,3	112,3	110,1	34,6	31,8	32,8	36,5	6,4	13,0	.	.
2006 huhti	185,6	185,8	-0,2	113,4	111,9	35,1	32,0	30,5	29,0	6,6	12,9	.	.
2006 touko	194,2	200,9	-6,7	112,5	111,8	35,6	33,0	38,7	43,9	7,3	12,2	.	.
2006 kesä	194,7	189,8	4,9	114,8	112,1	35,9	32,8	36,8	33,9	7,3	11,0	.	.
2006 heinä	190,4	192,5	-2,1	115,5	115,6	35,1	31,5	33,6	32,8	6,2	12,6	.	.
2006 elo	197,1	201,0	-3,9	115,9	117,2	35,2	33,6	38,4	36,6	7,5	13,5	.	.
2006 syys	199,6	199,9	-0,3	121,1	119,4	35,2	33,0	37,5	34,9	5,8	12,6	.	.

K32 Tavarat
(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

K33 Palvelut
(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa)

3. Tuotannontekijäkorvaukset
(talustoimet)

	Palkansaaja- korvaukset		Sijoitusten tuotot											
	Tulot 1	Menot 2	Yhteensä		Suorat sijoitukset				Arvopaperisijoitukset				Muut sijoitukset	
			Tulot 3	Menot 4	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot		Tulot 13	Menot 14
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12		
2003	15,1	7,5	227,7	273,4	64,7	57,8	10,3	10,8	18,7	52,9	65,6	79,4	68,4	72,6
2004	15,4	7,9	265,3	292,6	94,7	74,3	13,4	12,9	24,5	56,0	67,5	77,5	65,2	71,9
2005	15,7	9,4	323,2	351,6	112,7	89,4	13,8	13,8	31,2	71,4	78,9	80,0	86,6	97,1
2005 II	3,9	2,4	80,3	100,5	26,8	20,0	3,5	3,7	10,3	30,0	19,4	23,2	20,3	23,6
2005 III	3,9	2,9	80,4	85,5	27,8	26,1	3,1	3,0	7,5	15,8	20,6	17,0	21,3	23,6
2005 IV	4,0	2,5	94,7	102,6	36,4	33,4	4,1	4,2	7,3	14,0	21,3	22,5	25,5	28,5
2006 I	4,0	2,0	82,3	82,9	19,8	12,2	4,2	3,5	8,2	16,1	23,5	21,2	26,7	29,9
2006 II	4,1	2,9	109,1	120,6	36,4	19,2	4,4	4,0	13,2	40,8	24,6	21,4	30,5	35,2

4. Suorat sijoitukset
(nettomääräiset talustoimet)

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle							
	Yhteensä 1	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä 8	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja		
		Yhteensä 2	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 3	Muut kuin raha- laitokset 4	Yhteensä 5	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 6	Muut kuin raha- laitokset 7		Yhteensä 9	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 10	Muut kuin raha- laitokset 11	Yhteensä 12	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 13	Muut kuin raha- laitokset 14
2003	-146,4	-130,3	-1,7	-128,6	-16,1	0,0	-16,1	135,0	125,1	3,1	122,0	10,0	0,1	9,9
2004	-154,8	-164,9	-21,4	-143,5	10,1	0,1	10,0	90,6	94,1	1,5	92,6	-3,5	0,5	-4,0
2005	-294,0	-234,5	-12,0	-222,5	-59,5	-0,2	-59,3	91,7	59,8	0,6	59,2	31,9	-0,3	32,2
2005 III	-133,6	-108,9	-5,3	-103,6	-24,6	0,0	-24,7	26,2	12,6	1,0	11,6	13,6	0,2	13,4
2005 IV	-72,7	-58,4	-0,4	-58,0	-14,4	0,1	-14,4	36,2	26,8	-1,5	28,3	9,4	-0,4	9,8
2006 I	-50,5	-41,7	-1,8	-39,9	-8,8	0,2	-9,1	19,0	14,7	0,7	14,0	4,3	-0,3	4,6
2006 II	-111,0	-88,7	-6,2	-82,4	-22,4	-1,1	-21,3	98,9	86,6	0,5	86,1	12,3	1,0	11,3
2006 III	-54,9	-51,2	-8,4	-42,9	-3,6	-0,1	-3,5	18,0	14,3	0,7	13,6	3,7	-0,4	4,1
2005 syys	-17,2	-6,6	-1,1	-5,5	-10,6	0,0	-10,6	18,6	3,3	0,4	2,9	15,3	0,2	15,0
2005 loka	-22,4	-10,6	0,3	-10,8	-11,8	0,0	-11,7	9,4	11,5	0,3	11,3	-2,1	0,4	-2,5
2005 marras	-10,4	-7,2	0,1	-7,3	-3,2	-0,3	-2,9	4,0	2,5	-1,6	4,1	1,5	0,1	1,5
2005 joulou	-39,9	-40,5	-0,8	-39,8	0,6	0,4	0,2	22,7	12,8	-0,2	12,9	10,0	-0,9	10,8
2006 tammi	-6,5	4,4	-0,6	5,0	-10,9	-0,1	-10,8	3,8	6,2	0,2	6,0	-2,4	0,1	-2,5
2006 helmi	-39,4	-33,8	-1,6	-32,3	-5,6	0,1	-5,7	10,3	12,0	0,4	11,6	-1,7	0,1	-1,8
2006 maalisk	-4,6	-12,2	0,4	-12,6	7,6	0,2	7,4	4,9	-3,4	0,2	-3,6	8,3	-0,5	8,9
2006 huhti	-84,4	-59,8	-1,9	-57,9	-24,6	-0,5	-24,1	92,7	78,2	0,0	78,1	14,6	0,2	14,4
2006 touko	-14,6	-18,5	-3,3	-15,2	3,9	-0,3	4,2	10,1	8,5	0,4	8,1	1,5	0,4	1,1
2006 kesä	-12,0	-10,3	-1,0	-9,3	-1,7	-0,2	-1,4	-3,9	-0,1	0,1	-0,1	-3,8	0,4	-4,2
2006 heinä	-13,1	-11,6	-1,2	-10,4	-1,4	0,0	-1,4	3,7	3,4	0,2	3,2	0,2	-0,2	0,4
2006 elo	-8,2	-13,3	-3,1	-10,2	5,0	-0,1	5,1	0,6	5,0	0,3	4,7	-4,3	-0,1	-4,2
2006 syys	-33,6	-26,3	-4,1	-22,3	-7,3	0,0	-7,2	13,7	5,9	0,2	5,7	7,8	-0,2	7,9

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

5. Arvopaperisijoitukset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velat	Velkapaperit												
	Saamiset			Julkisyhteisöt		Joukkolainat					Velat	Rahamarkkinainstrumentit						
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Saamiset		Eurojärjestelmä		Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Saamiset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset
								Julkisyhteisöt	Julkisyhteisöt					Julkisyhteisöt	Julkisyhteisöt			
2003	-0,3	-13,9	-65,8	-2,6	110,4	-2,4	-45,0	-129,5	-0,2	200,0	0,2	-45,9	23,7	0,6	42,2			
2004	0,0	-22,4	-84,2	-3,7	123,9	1,2	-81,9	-96,6	-2,1	272,1	0,0	-43,2	-15,2	0,1	14,5			
2005	-0,1	-14,1	-120,4	-3,4	282,8	-0,7	-118,6	-137,9	-0,8	242,5	0,1	-14,3	0,0	0,1	37,7			
2005 III	-0,1	-4,9	-27,6	-0,9	148,5	-0,4	-20,0	-44,9	0,1	16,3	0,1	-6,8	7,3	0,2	10,5			
2005 IV	0,0	-4,8	-53,8	-0,8	63,0	0,6	-24,6	-26,9	-0,2	18,5	0,1	-4,7	5,9	5,9	-22,6			
2006 I	0,0	-19,1	-77,9	-0,6	121,2	-0,1	-53,7	-36,2	-0,2	80,8	0,7	2,5	-10,3	-3,8	15,0			
2006 II	0,0	11,6	7,6	-2,6	35,5	1,0	-23,9	-26,2	0,1	115,4	-3,2	-7,1	-0,7	-3,2	-11,0			
2006 III	0,0	-5,7	-20,1	.	73,7	-0,4	-45,4	-19,6	.	56,8	1,9	-15,7	-1,1	.	2,3			
2005 syys	0,0	-3,4	-3,4	-	15,8	-0,2	-11,5	-18,9	-	31,6	0,4	4,4	9,8	-	-2,4			
2005 loka	0,0	4,6	-11,0	-	-3,8	0,6	-17,3	-9,6	-	19,6	0,0	6,4	3,2	-	4,7			
2005 marras	0,0	-6,7	-20,7	-	11,3	0,1	-3,5	-13,7	-	2,5	0,1	-5,1	-1,7	-	-8,5			
2005 joulou	0,0	-2,7	-22,1	-	55,5	-0,2	-3,7	-3,7	-	-3,6	0,0	-6,0	4,3	-	-18,7			
2006 tammi	0,0	-6,7	-37,2	-	35,5	0,2	-32,8	-2,5	-	1,0	0,4	3,0	-7,5	-	10,2			
2006 helmi	0,0	-3,7	-23,4	-	36,2	-0,2	-7,1	-16,9	-	25,0	0,3	1,5	-2,3	-	12,0			
2006 maalisk	0,0	-8,7	-17,4	-	49,5	-0,1	-13,8	-16,8	-	54,9	0,0	-2,0	-0,5	-	-7,1			
2006 huhti	0,0	3,5	-5,8	-	-9,4	0,5	-6,1	-11,4	-	26,1	-1,1	-6,5	0,2	-	3,9			
2006 touko	0,0	3,4	12,2	-	-10,2	0,4	-11,2	-11,8	-	65,8	-1,6	-2,2	-2,0	-	1,7			
2006 kesä	0,0	4,6	1,2	-	55,1	0,0	-6,6	-3,0	-	23,5	-0,5	1,6	1,1	-	-16,6			
2006 heinä	0,0	2,3	-8,2	-	45,5	0,2	-10,5	-4,0	-	0,6	0,4	-18,3	-1,9	-	-5,2			
2006 elo	0,0	-4,8	-5,0	-	-2,5	0,0	-8,9	-8,1	-	8,4	1,0	0,0	1,9	-	2,9			
2006 syys	0,0	-3,2	-6,9	-	30,6	-0,7	-26,1	-7,5	-	47,8	0,5	2,6	-1,1	-	4,6			

6. Muut sijoitukset sektoreittain

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt			Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Käteinen ja talletukset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat	
								Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat			Saamiset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2003	252,2	176,0	-0,8	10,6	-0,2	-	-3,4	-152,6	134,8	-50,7	52,3	-101,9	82,5	-98,5	-	34,0
2004	314,4	283,5	-0,2	7,7	-1,5	-2,0	-3,6	-261,7	244,9	4,4	-17,4	-266,2	262,3	-50,9	-10,4	34,4
2005	569,6	645,1	-0,6	6,7	5,2	-2,4	-2,4	-397,7	479,4	-98,6	51,7	-299,1	427,7	-176,5	-6,6	161,5
2005 III	106,2	156,9	0,9	5,0	7,7	4,7	1,2	-86,7	123,1	-20,9	14,7	-65,8	108,4	-28,0	-16,0	27,6
2005 IV	129,0	170,5	-0,8	-0,9	-2,0	-1,1	-2,0	-88,4	120,0	-38,0	5,3	-50,4	114,8	-37,8	13,5	53,5
2006 I	218,3	295,1	-3,4	6,6	7,6	3,8	-3,6	-136,4	222,2	-13,3	12,8	-123,2	209,4	-86,1	-8,4	69,8
2006 II	103,9	71,4	0,8	2,3	-11,2	-12,1	0,3	-57,6	10,1	-31,4	21,1	-26,2	-10,9	-35,9	15,5	58,6
2006 III	158,3	215,6	-1,3	3,8	12,0	8,1	6,0	-120,2	165,0	-37,3	19,1	-82,9	145,9	-48,8	-7,2	40,8
2005 syys	-84,1	95,1	0,1	4,0	2,1	0,8	-0,2	-69,1	76,7	-14,2	6,0	-54,9	70,7	-17,2	-6,8	14,5
2005 loka	-53,1	59,2	0,1	-1,1	0,7	-0,3	1,8	-46,4	52,7	-3,8	3,3	-42,6	49,3	-7,4	3,3	5,8
2005 marras	147,4	198,9	-0,9	2,2	-1,2	1,3	0,2	-113,0	174,5	-1,0	0,4	-112,0	174,0	-32,2	-3,8	22,0
2005 joulou	71,4	-87,6	0,1	-2,0	-1,5	-2,1	-4,1	71,0	-107,1	-33,2	1,5	104,2	-108,6	1,8	13,9	25,6
2006 tammi	103,2	144,3	0,1	4,9	3,7	2,3	-2,4	-71,1	117,7	6,6	-1,0	-77,8	118,6	-35,9	-15,8	24,2
2006 helmi	-44,5	73,1	-4,4	0,2	1,2	1,0	-1,2	-3,9	36,3	-7,4	9,8	3,5	26,4	-37,5	-3,4	37,9
2006 maalisk	-70,5	77,6	1,0	1,6	2,6	0,5	0,0	-61,5	68,3	-12,5	4,0	-48,9	64,3	-12,7	10,9	7,8
2006 huhti	-82,1	111,6	0,1	-1,3	-4,4	-4,8	4,3	-64,3	82,3	-5,5	9,8	-58,8	72,5	-13,4	6,0	26,3
2006 touko	-72,3	64,1	0,0	5,0	-4,1	-4,5	-4,8	-45,1	40,6	-8,4	2,5	-36,7	38,1	-23,1	-3,5	23,3
2006 kesä	50,5	-104,3	0,6	-1,3	-2,6	-2,9	0,9	51,8	-112,8	-17,4	8,8	69,3	-121,6	0,6	13,1	9,0
2006 heinä	-53,7	73,3	0,8	0,1	7,0	6,9	1,8	-42,9	64,5	-13,1	7,6	-29,8	56,9	-18,6	-2,8	7,0
2006 elo	-2,3	21,2	-2,5	1,3	0,5	-0,1	-0,5	7,9	18,4	-7,7	5,8	15,7	12,6	-8,2	-5,7	1,9
2006 syys	102,3	121,1	0,5	2,5	4,5	1,4	4,7	-85,3	82,1	-16,5	5,7	-68,8	76,4	-22,0	1,3	31,8

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

7. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä				Kauppa- luotot	Julkisyhteisöt					Kauppa- luotot	Velat		
	Saamiset		Velat			Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset		Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat			Lainat / käteinen ja talletukset							
							Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
2003	-0,8	0,0	10,7	0,0	-0,1	0,8	-0,2	0,9	-1,0	0,0	-3,7	0,3		
2004	0,1	-0,3	7,7	0,1	0,0	-0,3	1,7	-2,0	-1,3	0,0	-3,4	-0,2		
2005	-0,5	-0,1	6,7	0,0	0,0	6,4	8,9	-2,4	-1,2	0,0	-2,2	-0,3		
2005 II	-1,2	-0,1	0,4	0,0	0,0	-7,1	1,5	-8,6	-0,5	0,0	-2,0	0,0		
III	0,9	0,0	4,9	0,0	0,0	8,0	3,3	4,7	-0,3	0,0	1,3	-0,1		
IV	-0,8	0,0	-0,9	0,0	0,0	-2,1	-1,0	-1,1	0,1	0,0	-2,1	0,0		
2006 I	-3,4	0,0	6,6	0,1	0,0	7,8	4,0	3,8	-0,1	0,0	-3,2	-0,4		
II	0,8	0,0	2,4	0,0	0,0	-10,8	1,4	-12,1	-0,4	0,0	0,2	0,1		

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)				Kauppa- luotot	Muut sektorit					Kauppa- luotot	Velat		
	Saamiset		Velat			Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset		Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat			Lainat / käteinen ja talletukset							
							Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24			
2003	-152,1	-0,5	134,8	-0,1	-0,9	-95,3	-9,1	-86,3	-2,3	4,3	29,4	0,3		
2004	-257,8	-3,9	242,0	2,9	-6,1	-40,6	-30,2	-10,4	-4,3	9,3	23,5	1,6		
2005	-394,6	-3,1	477,8	1,6	-8,7	-151,4	-144,8	-6,6	-16,5	11,5	143,8	6,2		
2005 II	-97,2	1,7	43,7	0,8	-5,9	-40,9	-62,0	21,1	-4,6	2,1	53,5	1,3		
III	-81,5	-5,2	120,4	2,7	1,4	-22,9	-6,9	-16,0	-6,6	1,9	27,3	-1,7		
IV	-91,9	3,5	124,8	-4,8	-1,9	-36,9	-50,3	13,5	0,9	4,9	47,7	0,9		
2006 I	-132,6	-3,9	216,3	5,9	-3,8	-74,0	-65,5	-8,4	-8,4	4,4	60,0	5,4		
II	-58,1	0,5	15,7	-5,5	-3,6	-34,7	-50,3	15,5	2,4	4,0	59,6	-4,9		

8. Valuuttavaranto

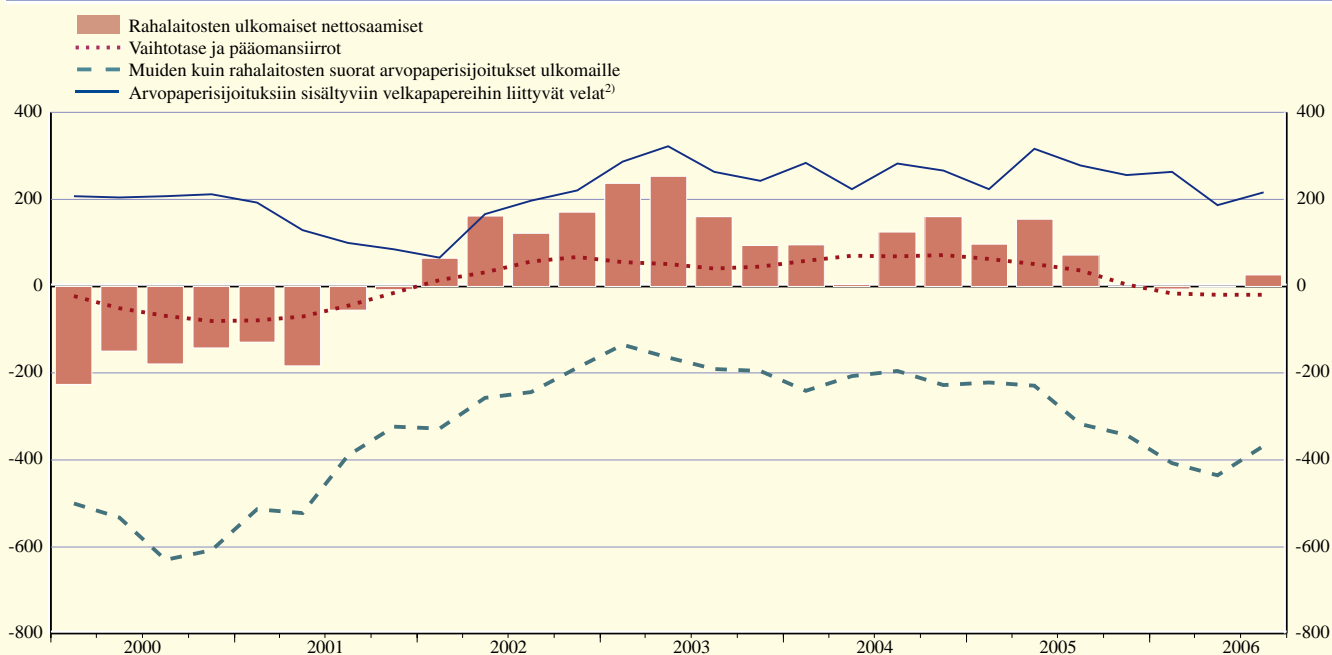
	Yhteensä	Kulta	Eriyiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset	
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset
						Rahaviran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- markkina- instrumentit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	27,8	1,7	0,0	-1,6	27,7	-2,5	1,9	-0,1	22,2	6,3	0,1	0,0
2004	12,4	1,2	0,5	4,0	6,7	-3,0	3,3	0,5	18,3	-12,2	-0,1	0,0
2005	18,0	3,9	-0,2	8,6	5,8	0,2	7,2	0,0	-4,9	3,3	0,0	0,0
2005 II	3,1	1,3	0,0	1,3	0,5	-4,1	0,6	0,0	0,9	3,0	0,0	0,0
III	2,4	0,5	0,0	2,6	-0,7	1,4	1,4	0,0	-4,9	1,4	-0,1	0,0
IV	8,3	1,2	-0,1	3,0	4,2	-2,1	6,1	0,0	-1,9	2,0	0,0	0,0
2006 I	6,1	0,8	0,0	3,4	2,4	6,2	-4,8	0,0	-3,6	4,6	0,0	-0,5
II	-1,4	1,4	0,0	-0,5	-3,0	0,9	2,4	0,0	-6,8	0,5	0,0	0,7

Lähde: EKP.

7.2 Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys (miljardia euroa, taloustoimet)

	M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyvät maksutaseen erät											Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutokset
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät	Sarakkeet 1-10 yhteensä	
		Euroalueelta ulkomaille (muut kuin rahalaitokset)	Ulkomailta euroalueelle	Saamiset	Velat		Saamiset	Velat				
					Muut kuin rahalaitokset	Osakkeet ¹⁾						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2003	44,8	-144,7	135,0	-171,6	114,7	242,4	-98,8	30,6	-14,4	-44,3	93,8	93,7
2004	72,2	-133,6	90,1	-196,0	113,9	266,7	-52,5	30,8	-6,6	-51,1	134,0	160,8
2005	3,7	-281,8	92,0	-258,2	239,6	256,1	-171,3	159,1	-10,7	-41,1	-12,7	0,1
2005 III	1,7	-128,3	26,1	-65,1	153,0	20,1	-20,4	28,8	-0,4	-25,2	-9,7	-19,2
2005 IV	-3,6	-72,4	36,6	-74,9	48,2	-7,8	-39,8	51,4	-6,2	46,0	-22,5	-15,0
2006 I	-10,8	-49,0	19,3	-124,4	116,1	73,8	-49,8	66,2	-8,5	-54,9	-50,8	-34,1
2006 II	-6,6	-103,8	97,9	-19,3	28,9	100,1	-47,1	58,9	-1,7	-44,5	63,0	66,7
2006 III	1,5	-46,4	18,4	-40,8	40,3	50,0	-36,8	46,8	4,7	-50,6	-12,8	7,9
2005 syys	-4,5	-16,1	18,4	-12,4	11,8	25,3	-15,2	14,3	-1,3	-28,6	-8,2	-21,1
2005 loka	-5,7	-22,6	9,0	-17,3	-4,6	18,4	-6,7	7,7	-4,2	19,3	-6,7	-5,2
2005 marras	-0,2	-10,3	4,0	-36,1	11,3	-5,5	-33,5	22,2	1,9	-2,2	-48,2	-44,9
2005 joul	2,3	-39,5	23,6	-21,5	41,6	-20,6	0,4	21,5	-4,0	28,8	32,5	35,1
2006 tammi	-9,4	-5,8	3,8	-47,1	31,8	3,6	-32,2	21,8	-2,9	12,6	-23,9	5,7
2006 helmi	0,4	-37,9	10,2	-42,6	31,3	31,0	-36,3	36,7	-3,3	-19,9	-30,3	-19,2
2006 maal	-1,9	-5,3	5,4	-34,7	52,9	39,2	-10,0	7,7	-2,3	-47,6	3,5	-20,6
2006 huhti	-7,3	-82,0	92,5	-17,0	-13,5	20,4	-17,8	30,6	-5,6	-17,8	-17,5	-7,3
2006 touko	-10,7	-11,0	9,7	-1,6	-10,6	63,3	-27,2	18,5	2,0	-21,2	11,0	11,2
2006 kesä	11,4	-10,7	-4,3	-0,7	53,1	16,4	-2,0	9,8	1,9	-5,5	69,5	62,8
2006 heinä	3,2	-11,8	3,8	-14,1	27,3	-1,0	-11,6	8,8	1,8	-15,4	-9,0	4,5
2006 elo	-1,0	-5,1	0,7	-11,1	2,6	3,8	-7,7	1,5	-3,8	9,3	-10,6	-12,1
2006 syys	-0,7	-29,5	13,9	-15,6	10,4	47,1	-17,5	36,6	6,7	-44,5	6,9	15,5
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>												
2006 syys	-19,6	-271,5	172,3	-259,4	233,6	216,2	-202,1	223,4	-11,8	-104,0	-23,1	25,6

K34 Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät (miljardia euroa, 12 kk:n kumulatiiviset virrat)

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

2) Ei sisällä euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

7.3 Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain
(miljardia euroa)

1. Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot

(kumulatiiviset talustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet					
2005/III – 2006/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Saamiset												
Vaihtotase	2 196,2	797,3	44,9	70,1	421,7	201,7	58,9	29,6	54,8	144,0	376,0	794,5
Tavarat	1 309,1	453,8	30,6	46,5	216,2	160,4	0,1	17,1	34,0	72,6	195,3	536,3
Palvelut	419,3	147,4	8,3	11,3	101,5	21,1	5,2	6,1	12,1	40,6	78,2	135,0
Tuotannontekijäkorvaukset	382,5	135,1	5,6	11,6	94,1	18,0	5,8	5,9	8,0	24,6	95,6	113,3
josta: pääomakorvaukset	366,4	129,8	5,5	11,4	92,4	17,9	2,6	5,9	7,9	18,5	94,2	110,2
Tulonsiirrot	85,3	61,0	0,5	0,7	9,8	2,2	47,8	0,4	0,8	6,2	6,9	10,0
Pääomansiirrot	23,5	19,9	0,0	0,1	0,8	0,3	18,7	0,0	0,0	0,4	0,5	2,6
Velat												
Vaihtotase	2 225,8	708,4	37,9	66,4	351,6	161,4	91,1	20,7	83,2	139,2	333,5	940,8
Tavarat	1 288,2	365,2	26,2	43,1	167,2	128,7	0,0	10,0	52,4	65,6	124,7	670,2
Palvelut	381,6	120,3	7,0	9,2	79,4	24,6	0,2	5,5	7,6	31,0	86,2	131,0
Tuotannontekijäkorvaukset	401,9	126,9	4,2	13,4	96,8	6,7	5,8	4,0	22,8	37,3	114,7	96,1
josta: pääomakorvaukset	391,6	121,9	4,2	13,3	95,8	2,8	5,8	3,9	22,7	36,7	113,8	92,5
Tulonsiirrot	154,1	96,0	0,5	0,8	8,2	1,4	85,1	1,2	0,3	5,3	7,8	43,5
Pääomansiirrot	13,2	1,4	0,0	0,2	0,8	0,2	0,2	0,1	0,0	0,3	1,1	10,2
Netto												
Vaihtotase	-29,6	88,8	7,1	3,7	70,0	40,3	-32,2	8,9	-28,4	4,8	42,5	-146,3
Tavarat	20,9	88,6	4,4	3,4	49,0	31,7	0,1	7,1	-18,4	7,0	70,6	-133,9
Palvelut	37,7	27,1	1,2	2,2	22,1	-3,5	5,0	0,6	4,5	9,6	-8,0	4,0
Tuotannontekijäkorvaukset	-19,4	8,2	1,4	-1,8	-2,7	11,3	0,0	1,9	-14,8	-12,7	-19,1	17,1
josta: pääomakorvaukset	-25,2	7,9	1,4	-1,8	-3,4	15,0	-3,2	1,9	-14,8	-18,3	-19,7	17,7
Tulonsiirrot	-68,8	-35,0	0,0	-0,1	1,6	0,8	-37,3	-0,8	0,4	0,9	-1,0	-33,4
Pääomansiirrot	10,3	18,4	0,0	-0,1	0,0	0,0	18,5	-0,1	0,0	0,1	-0,6	-7,6

2. Maksutase: suorat sijoitukset

(kumulatiiviset talustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet						
2005/III – 2006/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Suorat sijoitukset	-187,5	-128,6	2,7	13,6	-121,4	-23,5	0,0	-1,7	1,2	2,2	-20,2	9,2	-49,5
Ulkomaille	-367,9	-243,6	1,6	3,7	-224,9	-23,9	0,0	-6,8	-2,6	-7,6	-31,3	-19,8	-56,2
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	-297,6	-221,3	0,3	-0,1	-199,2	-22,2	0,0	-2,3	-2,0	-7,3	-4,9	-10,4	-49,4
Muu pääoma	-70,2	-22,3	1,3	3,7	-25,6	-1,7	0,0	-4,6	-0,6	-0,2	-26,4	-9,4	-6,8
Euroalueelle	180,3	115,0	1,1	10,0	103,5	0,4	0,0	5,1	3,9	9,7	11,0	29,0	6,7
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	140,8	89,4	0,3	9,4	78,3	1,3	0,0	4,3	3,6	9,1	-9,6	38,5	5,6
Muu pääoma	39,5	25,6	0,8	0,5	25,2	-1,0	0,0	0,8	0,2	0,6	20,6	-9,5	1,1

Lähde: EKP.

7.3 Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain (miljardia euroa)

3. Maksutase: arvopaperisijoitukset, saamiset vaateittain

(kumulatiiviset taloustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet						
2005/III – 2006/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvopaperisijoitukset, saamiset	-440,9	-125,9	0,4	-12,3	-100,1	-11,4	-2,5	-9,6	-32,9	1,9	-99,8	-77,2	-97,3
Osakkeet	-169,1	-14,3	0,7	-5,5	-9,1	-0,4	0,0	-4,4	-23,2	4,7	-51,3	-24,6	-55,9
Velkapaperit	-271,7	-111,5	-0,4	-6,7	-90,9	-11,0	-2,5	-5,2	-9,7	-2,8	-48,5	-52,6	-41,3
Joukkolainat	-255,3	-101,1	-0,5	-3,6	-80,9	-13,1	-3,1	-4,2	-6,1	-1,2	-51,7	-49,5	-41,5
Rahamarkkina-instrumentit	-16,4	-10,4	0,1	-3,1	-10,0	2,1	0,5	-1,1	-3,6	-1,6	3,2	-3,1	0,2

4. Maksutase: muut sijoitukset sektoreittain

(kumulatiiviset taloustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Kansainväliset organisaatiot	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet							
2005/III – 2006/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Muut sijoitukset	136,5	5,2	-8,8	13,5	0,8	-12,0	11,8	-2,6	35,1	-19,2	45,1	56,6	9,3	6,9
Saamiset	-557,4	-383,8	-25,4	4,7	-336,3	-26,5	-0,3	-3,9	18,4	-41,7	7,3	-59,3	-2,4	-91,9
Julkisyhteisöt	2,1	-5,4	1,4	-0,8	-5,5	0,2	-0,7	0,1	0,0	0,0	0,6	0,0	-1,3	8,2
Rahalaitokset	-371,7	-217,1	-26,0	5,2	-173,0	-23,5	0,3	-3,3	16,9	-36,9	-7,3	-46,1	-0,7	-77,1
Muut sektorit	-187,8	-161,3	-0,8	0,3	-157,8	-3,2	0,2	-0,8	1,5	-4,8	14,1	-13,2	-0,4	-23,0
Velat	693,9	389,0	16,6	8,8	337,1	14,5	12,1	1,3	16,7	22,4	37,8	116,0	11,7	98,8
Julkisyhteisöt	-4,1	-2,9	0,0	0,0	-2,6	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	-0,8	0,0	-0,2	0,1
Rahalaitokset	488,5	225,8	16,0	7,6	188,6	12,2	1,3	1,7	14,0	17,7	17,3	111,6	11,7	88,7
Muut sektorit	209,5	166,1	0,6	1,2	151,0	2,3	11,1	-0,3	2,7	5,0	21,3	4,4	0,2	10,0

5. Ulkomainen varallisuus

(ajanjakson lopun kannat)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Kansainväliset organisaatiot	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet							
2005	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Suorat sijoitukset	327,8	-157,7	0,8	-17,3	-292,9	151,7	-0,2	25,2	4,7	36,2	-1,5	-13,9	-0,3	435,2
Ulkomaille	2 712,4	941,2	33,8	81,0	651,8	174,7	0,0	76,1	68,8	241,8	558,0	316,0	0,0	510,4
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut	2 186,8	738,9	29,7	56,8	502,1	150,3	0,0	64,9	63,6	193,7	419,2	297,0	0,0	409,5
Muu pääoma	525,6	202,3	4,1	24,2	149,6	24,5	0,0	11,2	5,2	48,1	138,9	19,0	0,0	100,9
Euroalueelle	2 384,6	1 099,0	32,9	98,3	944,6	23,0	0,2	50,9	64,1	205,6	559,5	329,9	0,3	75,2
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut	1 776,3	873,3	26,8	81,9	757,0	7,5	0,1	45,9	53,5	141,2	396,0	199,7	0,0	66,8
Muu pääoma	608,3	225,7	6,1	16,4	187,6	15,5	0,1	5,1	10,7	64,4	163,5	130,2	0,3	8,4
Arvopaperisijoitukset, saamiset	3 873,8	1 199,6	61,2	119,3	860,7	88,5	69,9	83,3	270,3	122,3	1 305,1	411,4	30,8	451,0
Osakkeet	1 733,0	421,9	10,9	46,5	342,2	22,2	0,0	21,6	182,3	112,1	616,5	155,6	1,4	221,6
Velkapaperit	2 140,8	777,8	50,3	72,8	518,6	66,3	69,9	61,7	87,9	10,2	688,6	255,7	29,4	229,4
Joukkolainat	1 826,1	649,4	45,9	61,6	407,8	64,3	69,8	60,2	62,3	7,8	589,4	228,5	28,7	199,7
Rahamarkkina-instrumentit	314,7	128,4	4,3	11,2	110,8	2,0	0,1	1,5	25,6	2,4	99,2	27,2	0,7	29,7
Muut sijoitukset	-296,0	-49,5	51,8	15,4	17,8	9,1	-143,7	4,5	9,4	-81,7	-13,9	-216,5	-22,7	74,5
Saamiset	3 671,4	1 866,6	77,0	61,9	1 618,0	100,0	9,7	21,7	92,5	208,8	509,6	354,1	41,8	576,2
Julkisyhteisöt	101,8	17,8	0,2	0,3	8,9	1,0	7,4	0,1	0,1	0,1	3,3	1,2	35,8	43,4
Rahalaitokset	2 523,5	1 432,2	65,7	44,5	1 242,9	78,2	0,9	11,6	67,1	121,8	315,5	245,0	5,3	325,0
Muut sektorit	1 046,0	416,6	11,0	17,1	366,3	20,8	1,4	10,0	25,4	87,0	190,7	107,9	0,6	207,8
Velat	3 967,3	1 916,1	25,1	46,5	1 600,1	90,9	153,5	17,2	83,1	290,5	523,5	570,7	64,5	501,8
Julkisyhteisöt	46,2	23,5	0,0	0,3	3,3	0,0	20,0	0,0	0,8	0,1	7,4	0,2	3,2	11,1
Rahalaitokset	3 180,7	1 488,7	20,0	26,3	1 270,5	71,4	100,5	12,2	55,5	243,9	400,6	518,2	59,9	401,8
Muut sektorit	740,4	403,9	5,2	20,0	326,3	19,5	33,0	5,0	26,8	46,6	115,5	52,3	1,4	88,9

Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)
(miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson lopun kannat)

1. Yhteenveto ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä 1	Yhteensä, % BKT:stä 2	Suorat sijoitukset 3	Arvopaperi- sijoitukset 4	Johdannaiset 5	Muut sijoitukset 6	Valuuttavaranto 7
Ulkomainen nettovarallisuus							
2002	-709,9	-9,8	181,4	-943,1	-12,6	-301,7	366,1
2003	-781,2	-10,5	90,7	-919,3	-7,5	-251,8	306,7
2004	-824,8	-10,6	109,7	-1 001,2	-14,9	-199,5	281,0
2005	-811,1	-10,1	327,8	-1 148,7	-14,4	-296,0	320,1
2006 I	-960,3	-11,5	327,7	-1 217,9	-6,7	-390,6	327,2
II	-955,0	-11,4	340,7	-1 280,3	-2,0	-337,2	323,8
Saamiset							
2002	7 427,6	102,5	2 007,3	2 292,6	133,1	2 628,5	366,1
2003	7 970,9	106,9	2 171,1	2 659,0	160,8	2 673,4	306,7
2004	8 775,6	113,3	2 338,5	3 035,8	174,1	2 946,2	281,0
2005	10 813,8	135,2	2 712,4	3 873,8	236,1	3 671,4	320,1
2006 I	11 277,9	134,9	2 747,5	4 082,3	269,7	3 851,3	327,2
II	11 297,5	135,2	2 837,0	3 963,5	268,3	3 904,9	323,8
Velat							
2002	8 137,6	112,3	1 826,0	3 235,8	145,7	2 930,2	-
2003	8 752,1	117,4	2 080,3	3 578,3	168,3	2 925,2	-
2004	9 600,5	123,9	2 228,8	4 037,0	189,0	3 145,7	-
2005	11 624,9	145,3	2 384,6	5 022,5	250,5	3 967,3	-
2006 I	12 238,3	146,4	2 419,8	5 300,2	276,4	4 241,9	-
II	12 252,5	146,6	2 496,3	5 243,8	270,3	4 242,1	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä 1	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 2	Muut kuin rahalaitokset 3	Yhteensä 4	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 5	Muut kuin rahalaitokset 6	Yhteensä 7	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 8	Muut kuin rahalaitokset 9	Yhteensä 10	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 11	Muut kuin rahalaitokset 12
2002	1 546,4	132,7	1 413,7	460,9	1,6	459,3	1 294,8	42,1	1 252,7	531,1	2,9	528,3
2003	1 728,7	124,8	1 603,8	442,4	2,1	440,3	1 508,6	46,3	1 462,3	571,8	3,2	568,6
2004	1 899,2	145,0	1 754,2	439,3	3,1	436,2	1 659,7	44,0	1 615,8	569,1	8,2	560,9
2005	2 186,8	167,1	2 019,7	525,6	6,9	518,8	1 776,3	46,0	1 730,3	608,3	10,1	598,2
2006 I	2 219,1	163,4	2 055,7	528,4	6,8	521,6	1 814,7	44,3	1 770,4	605,1	10,0	595,1
II	2 288,0	165,6	2 122,4	549,0	7,3	541,7	1 883,6	44,4	1 839,2	612,6	10,1	602,6

3. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit										
	Saamiset				Velat 5	Joukkolainat					Rahamarkkinainstrumentit				
	Saamiset					Saamiset					Saamiset				
	Eurojärjestelmä 1	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 2	Muut kuin rahalaitokset 3			Eurojärjestelmä 6	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 7	Muut kuin rahalaitokset 8		Velat 9	Eurojärjestelmä 11	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä 12	Muut kuin rahalaitokset 13		Velat 15
2002	0,7	43,6	8,3	799,2	1 364,3	6,4	402,9	8,0	784,6	1 662,1	1,2	189,4	1,2	47,1	209,3
2003	1,7	53,6	11,5	1 026,4	1 570,7	8,3	461,1	8,0	846,7	1 759,6	1,1	191,5	0,6	48,5	248,0
2004	2,1	74,0	16,1	1 160,6	1 756,4	6,2	541,6	9,7	938,6	2 045,4	0,9	231,5	0,4	54,2	235,2
2005	3,0	100,6	26,6	1 602,9	2 428,5	6,6	693,6	11,5	1 114,3	2 276,2	0,8	260,6	0,4	52,9	317,7
2006 I	2,9	121,5	28,7	1 722,1	2 671,4	6,7	733,4	11,0	1 145,7	2 309,8	0,2	247,7	4,1	58,4	319,0
II	2,8	104,9	29,7	1 611,5	2 561,9	5,8	732,5	10,7	1 144,3	2 369,8	3,3	253,6	7,3	57,0	312,0

Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, ajanjakson lopun kannat)

4. Muut sijoitukset vaateittain

	Eurojärjestelmä				Julkisyhteisöt							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	3,6	0,1	57,2	0,2	1,4	62,9	58,2	4,7	54,5	0,1	42,3	13,8
2003	4,4	0,6	66,0	0,2	0,2	59,4	53,6	5,8	41,6	0,0	42,0	3,8
2004	4,5	0,1	74,4	0,2	0,2	62,7	54,5	8,3	41,7	0,0	42,1	3,4
2005	4,8	0,2	82,2	0,2	0,1	58,0	46,2	11,8	43,7	0,0	42,6	3,6
2006 I	8,2	0,2	86,5	0,3	0,1	50,2	42,1	8,1	43,3	0,0	40,8	2,7
II	7,9	0,2	88,5	0,3	0,1	60,6	40,4	20,2	42,6	0,0	41,1	2,8

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)				Muut sektorit							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2002	1 686,3	60,8	2 251,1	48,5	174,4	493,8	205,7	288,1	90,7	104,7	364,5	47,8
2003	1 739,8	38,4	2 243,1	30,9	168,9	535,9	207,0	328,9	84,2	107,0	386,4	45,7
2004	1 957,6	45,2	2 423,5	42,1	172,0	568,7	237,1	331,6	93,4	110,0	400,2	49,7
2005	2 462,3	56,2	3 046,0	52,3	184,5	729,8	374,8	355,0	131,7	124,9	546,4	69,1
2006 I	2 575,2	55,5	3 236,0	54,7	189,2	789,0	420,2	368,9	140,4	130,2	607,3	83,3
II	2 588,6	53,6	3 197,0	47,2	190,9	823,8	470,0	353,7	136,7	134,1	653,4	77,9

5. Valuuttavaranto

	Valuuttavaranto													Lisätieto		
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset	Saamiset Valuutta- määräiset saamiset euro- alueelta	Velat Lyhyt- aikaiset valuutta- määräi- set mak- situsit- omukset euro- alueelle	
		Miljardia euroa	Mil- joonaa troy- unssia			Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit							Johdan- naiset
							Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- instru- mentit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurojärjestelmä																
2002	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	120,2	38,5	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	306,7	130,0	393,543	4,4	23,3	149,0	10,0	30,4	107,9	1,0	80,5	26,5	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	281,0	125,4	389,998	3,9	18,6	133,0	12,5	25,5	94,7	0,5	58,5	35,6	0,4	0,0	19,1	-12,8
2005	320,1	163,4	375,861	4,3	10,6	141,7	12,6	21,4	107,9	0,6	69,6	37,7	-0,2	0,0	25,6	-17,9
2006 I	327,2	179,7	373,695	4,3	6,9	136,3	6,5	26,0	103,7	0,5	71,2	31,9	0,1	0,0	27,7	-19,4
II	323,8	178,9	370,694	4,2	7,8	133,0	5,4	22,0	105,3	0,5	74,6	30,2	0,2	0,0	26,9	-19,1
2006 heinä	330,1	183,3	369,890	4,2	7,6	135,0	4,4	25,6	104,9	-	-	-	0,1	0,0	26,3	-19,7
elo	326,4	179,4	369,671	4,4	7,3	135,3	3,9	23,2	108,1	-	-	-	0,2	0,0	26,2	-19,7
syys	325,0	174,2	367,958	4,5	7,0	139,4	4,5	25,3	109,7	-	-	-	-0,1	0,0	26,8	-21,9
loka	325,5	174,7	367,426	4,4	5,9	140,5	4,1	22,0	114,4	-	-	-	0,0	0,0	23,6	-18,6
Josta Euroopan keskuspankin hallussa																
2002	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	0,0	14,9	7,3	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	35,1	7,9	24,656	0,2	0,0	27,0	2,7	3,3	21,1	0,0	9,7	11,3	0,0	0,0	2,6	-1,3
2005	41,5	10,1	23,145	0,2	0,0	31,2	5,1	2,5	23,6	0,0	10,6	12,9	0,0	0,0	2,9	-0,9
2006 I	40,5	11,1	23,145	0,2	0,0	29,3	2,6	3,6	23,1	0,0	15,3	7,8	0,0	0,0	3,9	-0,5
II	39,2	10,3	21,312	0,2	0,0	28,7	1,3	2,4	25,1	0,0	18,6	6,5	0,0	0,0	3,5	0,0
2006 heinä	41,0	10,6	21,312	0,2	0,0	30,3	1,1	4,5	24,7	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-0,7
elo	40,4	10,3	21,312	0,2	0,0	29,8	0,7	4,4	24,7	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-0,4
syys	40,8	10,1	21,312	0,2	0,0	30,5	1,4	3,8	25,3	-	-	-	0,0	0,0	2,9	-0,7
loka	40,6	10,1	21,312	0,2	0,0	30,2	0,8	3,3	26,2	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-0,2

Lähde: EKP.

7.5 Ulkomaankauppa
(kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot tuoteryhmittäin

	Yhteensä (ei-kp.)		Vienti (fob)					Tuonti (cif)					
	Vienti	Tuonti	Yhteensä			Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä			Lisätieto:			
			Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutus- tavarat		Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutus- tavarat	Valmistetut tavarat	Öljy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Arvot (miljardia euroa, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2002	2,0	-3,0	1 083,4	512,8	227,7	309,5	949,2	984,6	559,5	163,5	234,2	717,7	105,2
2003	-2,3	0,5	1 060,3	501,3	222,7	300,3	924,0	991,2	553,2	164,4	241,0	716,4	109,0
2004	8,9	9,4	1 146,9	547,7	247,6	313,6	999,4	1 074,9	605,4	184,1	256,3	770,3	129,5
2005	7,7	13,1	1 241,2	589,6	267,7	332,0	1 071,5	1 221,4	700,8	203,7	274,0	845,1	185,6
2005 II	6,7	11,6	304,5	145,2	65,0	81,9	260,3	294,3	167,8	50,4	66,5	202,0	41,8
2005 III	10,2	15,5	319,9	150,5	70,8	85,2	275,3	318,9	184,3	53,4	70,5	218,4	53,1
2005 IV	9,9	15,4	324,0	154,8	69,2	86,1	279,3	328,1	188,0	55,4	72,3	225,4	53,3
2006 I	15,9	22,5	332,7	159,3	71,1	89,1	285,2	336,5	197,0	52,4	73,8	224,5	55,8
2006 II	9,2	14,3	339,3	162,0	71,6	89,6	291,2	343,6	203,8	52,0	74,2	232,4	56,1
2006 III	8,0	10,6	346,5	166,4	71,8	90,9	296,2	356,2	213,7	50,5	75,2	237,5	.
2006 huhti	5,2	9,4	112,5	53,6	23,7	29,2	96,1	114,1	66,1	17,1	24,4	77,0	17,7
2006 touko	14,1	20,0	113,1	54,1	23,9	30,2	97,3	114,9	69,0	17,5	25,1	77,3	19,7
2006 kesä	8,3	13,6	113,6	54,3	24,0	30,1	97,8	114,7	68,7	17,4	24,7	78,1	18,7
2006 heinä	7,1	13,5	111,7	53,9	22,7	29,3	95,4	117,3	69,6	16,5	24,7	78,5	19,4
2006 elo	7,4	9,6	116,2	55,7	23,5	30,6	99,0	119,5	73,6	17,2	25,1	80,2	21,5
2006 syys	9,5	8,9	118,5	56,8	25,5	30,9	101,8	119,4	70,5	16,8	25,5	78,8	.
Määräindeksit (2000 = 100, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2002	2,9	-0,7	107,9	105,0	106,2	115,0	108,4	98,2	98,9	89,8	104,1	96,4	101,4
2003	1,0	3,7	109,1	105,9	108,0	114,9	109,3	102,0	100,4	95,4	110,5	100,1	104,9
2004	9,1	6,7	118,2	115,4	121,5	119,9	118,7	108,0	104,4	108,1	118,6	107,6	105,7
2005	4,7	4,9	124,4	119,4	129,8	124,3	124,6	113,8	107,4	120,5	123,6	115,7	110,3
2005 II	4,6	5,7	123,1	118,8	126,5	123,7	121,8	112,3	106,0	120,4	121,6	111,6	106,5
2005 III	7,0	5,7	127,5	121,1	136,7	126,5	127,5	116,0	108,9	125,0	126,1	118,9	114,9
2005 IV	5,7	5,1	127,8	122,9	133,1	127,0	128,5	117,1	108,5	129,7	127,1	121,5	111,2
2006 I	10,7	8,4	129,4	124,7	135,4	129,8	129,9	116,7	109,6	120,6	128,3	119,1	108,4
2006 II	5,0	3,4	131,9	126,9	136,8	130,0	132,8	118,6	111,4	122,3	129,8	123,5	103,9
2006 III
2006 huhti	1,2	-1,5	131,3	126,2	136,0	127,3	131,7	117,8	108,6	119,3	127,2	122,3	99,9
2006 touko	9,0	7,0	131,9	127,0	136,3	132,0	133,1	118,9	113,3	123,0	131,0	122,8	109,5
2006 kesä	5,0	4,8	132,5	127,5	138,0	130,8	133,7	118,9	112,2	124,5	131,1	125,5	102,2
2006 heinä	4,1	5,6	130,2	126,1	130,7	127,7	130,6	120,3	112,2	117,9	127,7	124,4	107,3
2006 elo	4,2	2,8	134,9	129,0	134,9	133,4	134,7	122,3	118,9	122,4	129,6	126,6	119,9
2006 syys
Yksikköarvoindeksit (2000 = 100, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)													
2002	-0,9	-2,3	100,1	99,1	99,2	102,4	100,1	97,8	95,7	99,6	101,9	100,0	84,5
2003	-3,2	-3,1	96,9	96,1	95,4	99,5	96,6	94,8	93,3	94,2	98,8	96,1	85,0
2004	-0,2	2,4	96,7	96,3	94,2	99,6	96,2	97,1	98,1	93,0	97,8	96,1	99,5
2005	2,8	7,7	99,4	100,2	95,3	101,7	98,2	104,6	110,4	92,4	100,3	98,1	136,8
2005 II	2,0	5,5	98,7	99,2	95,1	100,9	97,7	102,3	107,2	91,6	99,0	97,2	128,1
2005 III	3,0	9,2	100,0	100,9	95,8	102,5	98,7	107,3	114,7	93,4	101,2	98,7	150,5
2005 IV	4,0	9,8	101,1	102,2	96,2	103,3	99,3	109,3	117,4	93,4	103,0	99,6	156,3
2006 I	4,7	13,0	102,5	103,7	97,1	104,5	100,3	112,6	121,7	95,0	104,1	101,3	167,8
2006 II	4,0	10,5	102,6	103,7	96,9	104,9	100,2	113,1	123,9	92,9	103,6	101,1	176,0
2006 III
2006 huhti	4,0	11,0	102,5	103,4	96,6	104,9	100,1	113,3	123,7	93,8	104,2	101,4	173,2
2006 touko	4,7	12,1	102,6	103,8	97,4	104,7	100,2	113,1	123,7	93,2	104,2	101,5	176,1
2006 kesä	3,2	8,4	102,6	103,8	96,6	105,2	100,3	112,9	124,3	91,8	102,3	100,4	178,9
2006 heinä	2,9	7,5	102,6	104,0	96,5	104,9	100,2	114,2	126,0	91,5	104,9	101,6	176,5
2006 elo	3,1	6,6	103,1	105,2	96,9	104,8	100,7	114,4	125,8	92,3	105,2	102,1	175,3
2006 syys

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (määräindeksit ja yksikköarvoindeksien puhdistus kausivaihtelusta).

7.5 Ulkomaankauppa
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

2. Maaryhmittäin ja maittain

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni				Venäjä	Sveitsi	Turkki	Yhdys- vallat	Aasia			Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
		Tanska	Ruotsi	Iso- Britannia	Muut EU-maat					Kiina	Japani	Muut Aasian maat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Vienti (fob)</i>															
2002	1 083,4	25,3	37,1	205,7	112,1	27,1	64,0	21,4	184,1	29,9	33,1	140,4	59,5	43,5	100,1
2003	1 060,3	24,9	38,7	194,8	117,6	29,3	63,4	24,9	166,3	35,2	31,2	135,5	59,5	37,7	101,2
2004	1 146,9	25,6	41,8	203,9	128,0	35,3	66,1	31,8	173,7	40,3	33,2	149,8	63,8	40,6	113,0
2005	1 241,2	28,7	45,0	204,2	143,4	43,1	70,6	34,6	185,2	43,5	34,1	166,1	73,0	46,9	122,9
2005 II	304,5	7,1	11,1	50,2	34,1	10,5	17,1	8,2	45,3	10,0	8,5	40,6	17,2	11,4	33,1
2005 III	319,9	7,4	11,4	51,6	36,4	11,3	17,9	9,1	47,3	11,4	8,5	44,1	19,4	12,2	32,0
2005 IV	324,0	7,5	11,4	51,8	39,2	11,5	18,0	9,4	48,8	11,8	8,6	42,4	19,2	12,3	31,9
2006 I	332,7	7,5	11,6	52,7	40,7	12,1	18,0	9,7	50,3	12,5	8,8	43,9	19,0	13,3	32,5
2006 II	339,3	7,8	12,2	54,1	42,9	12,9	18,3	9,8	49,3	12,8	8,3	45,1	19,2	13,2	33,6
2006 III	346,5	14,1	19,2	9,5	49,1	13,4	8,5	45,8	19,0	13,4	.
2006 huhti	112,5	2,5	3,9	17,8	14,5	4,2	6,1	3,2	16,6	4,2	2,8	15,3	6,3	4,4	10,8
2006 touko	113,1	2,6	4,1	17,9	14,1	4,3	6,1	3,3	16,5	4,2	2,8	14,6	6,3	4,4	12,0
2006 kesä	113,6	2,7	4,2	18,3	14,3	4,4	6,1	3,3	16,1	4,4	2,8	15,2	6,5	4,5	10,8
2006 heinä	111,7	2,6	4,3	17,7	14,5	4,5	6,4	3,0	16,0	4,3	2,8	14,8	6,2	4,2	10,4
2006 elo	116,2	2,6	4,2	19,0	14,7	4,6	6,4	3,2	16,5	4,4	2,8	14,7	6,2	4,5	12,3
2006 syys	118,5	5,0	6,5	3,3	16,5	4,8	2,9	16,2	6,5	4,6	.
<i>Prosenttiosuus koko viennistä</i>															
2005	100,0	2,3	3,6	16,5	11,5	3,5	5,7	2,8	14,9	3,5	2,7	13,4	5,9	3,8	9,9
<i>Tuonti (cif)</i>															
2002	984,6	23,0	35,7	149,7	93,5	42,1	52,1	17,7	125,6	61,7	52,7	143,0	67,8	39,4	80,6
2003	991,2	23,7	36,9	138,9	102,1	47,4	50,6	19,3	110,3	74,5	52,2	141,8	68,9	39,8	84,7
2004	1 074,9	25,3	39,6	144,1	107,2	56,4	53,0	22,8	113,8	92,1	53,9	161,1	72,7	45,1	88,0
2005	1 221,4	25,6	42,2	152,7	117,6	75,4	58,2	24,9	120,1	117,7	53,0	189,4	95,6	53,5	95,6
2005 II	294,3	6,5	10,3	37,1	28,9	18,0	14,4	5,8	29,8	27,8	12,6	43,8	22,2	12,2	25,0
2005 III	318,9	6,3	10,8	39,7	30,1	19,9	14,9	6,1	30,9	31,3	13,6	50,9	26,4	14,0	24,0
2005 IV	328,1	6,6	11,1	39,6	31,1	20,3	15,4	6,6	31,0	32,5	13,8	52,7	26,4	15,0	26,1
2006 I	336,5	6,7	11,3	40,7	32,2	23,7	15,1	6,7	31,7	33,4	13,9	51,2	26,9	15,7	27,3
2006 II	343,6	6,7	11,5	43,3	34,2	24,8	15,4	7,5	31,6	34,5	13,8	53,2	27,0	15,8	24,4
2006 III	356,2	24,1	15,9	7,2	31,8	35,5	14,0	55,6	27,5	16,4	.
2006 huhti	114,1	2,3	3,7	14,6	11,3	7,8	5,1	2,6	10,4	11,2	4,4	17,8	8,8	5,1	8,9
2006 touko	114,9	2,3	3,9	14,6	11,4	8,5	5,1	2,5	10,5	11,4	4,5	18,0	9,2	5,3	7,9
2006 kesä	114,7	2,1	3,9	14,0	11,5	8,6	5,3	2,5	10,7	11,9	4,8	17,4	9,0	5,4	7,6
2006 heinä	117,3	2,5	4,0	14,0	11,8	7,7	5,3	2,3	10,7	11,7	4,6	18,4	8,9	5,5	9,7
2006 elo	119,5	2,2	4,0	14,2	11,8	8,7	5,4	2,4	10,7	11,7	4,8	18,7	9,9	5,5	9,5
2006 syys	119,4	7,7	5,3	2,4	10,5	12,1	4,6	18,5	8,6	5,4	.
<i>Prosenttiosuus koko tuonnista</i>															
2005	100,0	2,1	3,5	12,5	9,6	6,2	4,8	2,0	9,9	9,6	4,3	15,5	7,8	4,4	7,8
<i>Tase</i>															
2002	98,8	2,3	1,4	56,0	18,6	-15,0	12,0	3,7	58,4	-31,8	-19,6	-2,6	-8,3	4,1	19,6
2003	69,1	1,2	1,7	56,0	15,5	-18,1	12,7	5,5	56,0	-39,3	-20,9	-6,3	-9,4	-2,0	16,5
2004	72,0	0,3	2,2	59,9	20,9	-21,0	13,1	8,9	59,9	-51,8	-20,7	-11,3	-8,9	-4,5	24,9
2005	19,8	3,1	2,8	51,5	25,8	-32,3	12,4	9,8	65,0	-74,3	-18,9	-23,3	-22,6	-6,5	27,3
2005 II	10,2	0,6	0,8	13,1	5,2	-7,5	2,7	2,4	15,5	-17,7	-4,1	-3,1	-5,0	-0,9	8,1
2005 III	1,0	1,1	0,6	11,9	6,3	-8,7	3,0	2,9	16,5	-19,9	-5,1	-6,8	-7,0	-1,8	8,0
2005 IV	-4,2	0,9	0,4	12,3	8,1	-8,9	2,6	2,8	17,8	-20,7	-5,3	-10,3	-7,2	-2,7	5,8
2006 I	-3,8	0,8	0,3	12,0	8,6	-11,6	2,9	3,0	18,5	-20,9	-5,1	-7,3	-7,9	-2,3	5,3
2006 II	-4,3	1,1	0,7	10,8	8,7	-12,0	2,8	2,3	17,7	-21,7	-5,5	-8,1	-7,9	-2,5	9,2
2006 III	-9,7	-10,0	3,3	2,3	17,3	-22,0	-5,5	-9,8	-8,5	-3,1	.
2006 huhti	-1,6	0,2	0,2	3,1	3,2	-3,6	1,0	0,7	6,2	-7,1	-1,6	-2,5	-2,5	-0,8	1,9
2006 touko	-1,8	0,3	0,2	3,3	2,7	-4,2	1,0	0,9	6,0	-7,2	-1,7	-3,4	-2,9	-0,9	4,1
2006 kesä	-1,0	0,5	0,3	4,3	2,8	-4,1	0,8	0,8	5,4	-7,5	-2,1	-2,2	-2,5	-0,9	3,3
2006 heinä	-5,6	0,1	0,2	3,7	2,7	-3,3	1,1	0,7	5,4	-7,4	-1,9	-3,6	-2,7	-1,3	0,7
2006 elo	-3,3	0,4	0,3	4,8	2,9	-4,1	1,1	0,8	5,8	-7,3	-2,0	-4,0	-3,7	-1,0	2,8
2006 syys	-0,9	-2,6	1,2	0,9	6,1	-7,3	-1,7	-2,2	-2,1	-0,8	.

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (kauppatase ja sarakkeet 5, 12 ja 15).

VALUUTTAKURSSIT

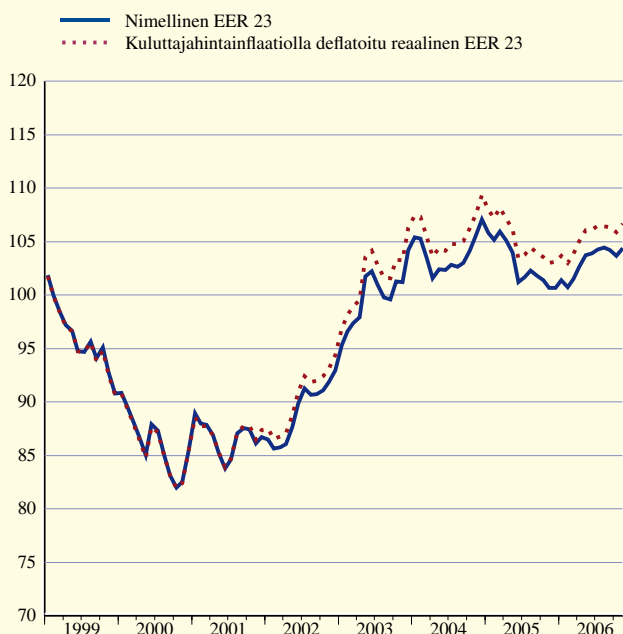
8.1 Euron efektiiviset valuuttakurssit¹⁾

(jakson keskiarvo, 1999/1 = 100)

	EER 23						EER 42		
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta- indeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahinta- indeksi	Reaalinen; BKT:n deflaattori	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikköyö- kustannukset	Reaalinen; koko talouden yksikköyö- kustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta- indeksi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2003	99,9	101,7	102,1	100,8	96,2	99,2	106,6	101,6	
2004	103,8	105,8	105,2	104,4	100,3	103,6	111,0	105,4	
2005	102,9	105,1	103,6	103,2	98,3	101,5	109,5	103,5	
2005 III	101,9	104,1	102,4	101,3	97,0	100,2	108,3	102,3	
2005 IV	100,9	103,2	101,1	103,0	95,7	99,0	107,2	101,2	
2006 I	101,2	103,5	102,0	103,0	95,0	98,8	107,2	101,1	
2006 II	103,5	105,7	104,3	105,1	96,7	100,4	109,9	103,4	
2006 III	104,3	106,4	105,1	.	.	.	111,0	104,2	
2005 marras	100,7	103,0	100,9	-	-	-	106,9	100,9	
2005 joul	100,7	103,1	101,0	-	-	-	106,9	101,0	
2006 tammi	101,4	103,7	101,9	-	-	-	107,5	101,4	
2006 helmi	100,7	103,0	101,7	-	-	-	106,6	100,5	
2006 maal	101,5	103,9	102,5	-	-	-	107,4	101,3	
2006 huhti	102,7	105,0	103,6	-	-	-	108,6	102,3	
2006 touko	103,8	106,1	104,7	-	-	-	110,3	103,8	
2006 kesä	103,9	106,1	104,6	-	-	-	110,9	104,2	
2006 heinä	104,3	106,5	105,2	-	-	-	111,0	104,4	
2006 elo	104,4	106,5	105,3	-	-	-	111,1	104,2	
2006 syys	104,2	106,4	104,8	-	-	-	110,9	104,0	
2006 loka	103,7	105,9	104,7	-	-	-	110,2	103,4	
2006 marras	104,4	106,7	105,5	-	-	-	110,9	104,1	
				Muutos edellisestä kuukaudesta, %					
2006 marras	0,7	0,7	0,8	-	-	-	0,7	0,6	
				Muutos edellisestä vuodesta, %					
2006 marras	3,7	3,6	4,6	-	-	-	3,8	3,2	

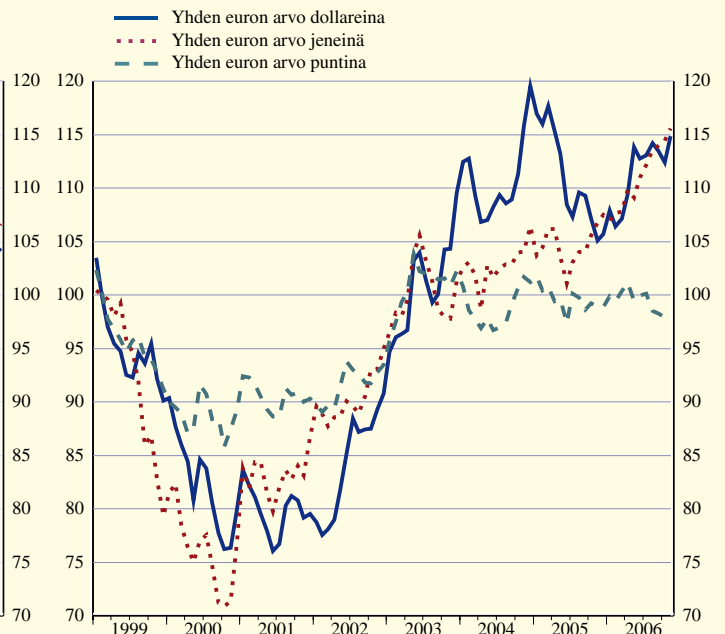
K35 Euron efektiiviset valuuttakurssit

(kuukausikeskiarvoja, 1999/1 = 100)

K36 Euron valuuttakursseja

(kuukausikeskiarvoja, 1999/1 = 100)

Lähde: EKP.

1) Kauppakumppanimaaryhmien määritelmät ja muita lisätietoja Yleistä-osassa.

8.2 Euron valuuttakurssit

(jakson keskiarvoja, yhden euron arvo kansallisen valuutan yksikköinä)

	Tanskan kruunu	Ruotsin kruunu	Englannin punta	Yhdysvaltain dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Etelä-Korean won	Hongkongin dollari	Singaporen dollari	Kanadan dollari	Norjan kruunu	Australian dollari
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	7,4307	9,1242	0,69199	1,1312	130,97	1,5212	1 346,90	8,8079	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379
2004	7,4399	9,1243	0,67866	1,2439	134,44	1,5438	1 422,62	9,6881	2,1016	1,6167	8,3697	1,6905
2005	7,4518	9,2822	0,68380	1,2441	136,85	1,5483	1 273,61	9,6768	2,0702	1,5087	8,0092	1,6320
2006												
I	7,4621	9,3525	0,68625	1,2023	140,51	1,5590	1 173,72	9,3273	1,9567	1,3894	8,0227	1,6274
II	7,4581	9,2979	0,68778	1,2582	143,81	1,5631	1 194,34	9,7618	1,9989	1,4108	7,8314	1,6838
III	7,4604	9,2304	0,67977	1,2743	148,09	1,5768	1 217,10	9,9109	2,0125	1,4283	8,0604	1,6831
2006												
touko	7,4565	9,3310	0,68330	1,2770	142,70	1,5564	1 202,04	9,9019	2,0133	1,4173	7,7988	1,6715
kesä	7,4566	9,2349	0,68666	1,2650	145,11	1,5601	1 207,64	9,8210	2,0129	1,4089	7,8559	1,7104
heinä	7,4602	9,2170	0,68782	1,2684	146,70	1,5687	1 205,89	9,8600	2,0083	1,4303	7,9386	1,6869
elo	7,4609	9,2098	0,67669	1,2811	148,53	1,5775	1 231,42	9,9627	2,0185	1,4338	7,9920	1,6788
syys	7,4601	9,2665	0,67511	1,2727	148,99	1,5841	1 212,64	9,9051	2,0101	1,4203	8,2572	1,6839
loka	7,4555	9,2533	0,67254	1,2611	149,65	1,5898	1 202,31	9,8189	1,9905	1,4235	8,3960	1,6733
marras	7,4564	9,1008	0,67397	1,2881	151,11	1,5922	1 205,01	10,0246	2,0049	1,4635	8,2446	1,6684
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>												
2006												
marras	0,0	-1,6	0,2	2,1	1,0	0,2	0,2	2,1	0,7	2,8	-1,8	-0,3
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>												
2006												
marras	0,0	-4,8	-0,8	9,3	8,2	3,1	-1,7	9,7	0,2	5,0	5,3	4,1

	Tšekkin koruna	Viron kruunu	Kyproksen punta	Latvian lati	Liettuan liti	Unkarin forintti	Maltan liira	Puolan zloty	Slovenian tolar	Slovakian korona	Bulgarian lev	Uusi Romanian leu ¹⁾
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
2003	31,846	15,6466	0,58409	0,6407	3,4527	253,62	0,4261	4,3996	233,85	41,489	1,9490	37 551
2004	31,891	15,6466	0,58185	0,6652	3,4529	251,66	0,4280	4,5268	239,09	40,022	1,9533	40 510
2005	29,782	15,6466	0,57683	0,6962	3,4528	248,05	0,4299	4,0230	239,57	38,599	1,9558	36 209
2006												
I	28,599	15,6466	0,57449	0,6961	3,4528	254,56	0,4293	3,8346	239,51	37,456	1,9558	3 5638
II	28,378	15,6466	0,57538	0,6960	3,4528	266,83	0,4293	3,9482	239,63	37,690	1,9558	3 5172
III	28,337	15,6466	0,57579	0,6960	3,4528	275,41	0,4293	3,9537	239,62	37,842	1,9558	3 5415
2006												
touko	28,271	15,6466	0,57510	0,6960	3,4528	262,37	0,4293	3,8954	239,63	37,578	1,9558	3 5072
kesä	28,386	15,6466	0,57504	0,6960	3,4528	272,39	0,4293	4,0261	239,65	38,062	1,9558	3 5501
heinä	28,448	15,6466	0,57500	0,6960	3,4528	277,49	0,4293	3,9962	239,65	38,377	1,9558	3 5715
elo	28,194	15,6466	0,57585	0,6960	3,4528	274,41	0,4293	3,9046	239,62	37,669	1,9558	3 5271
syys	28,383	15,6466	0,57650	0,6961	3,4528	274,42	0,4293	3,9649	239,59	37,497	1,9558	3 5274
loka	28,290	15,6466	0,57672	0,6961	3,4528	267,10	0,4293	3,9014	239,60	36,804	1,9558	3 5191
marras	28,029	15,6466	0,57770	0,6970	3,4528	258,84	0,4293	3,8248	239,64	35,884	1,9558	3 4955
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>												
2006												
marras	-0,9	0,0	0,2	0,1	0,0	-3,1	0,0	-2,0	0,0	-2,5	0,0	-0,7
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>												
2006												
marras	-4,2	0,0	0,7	0,1	0,0	3,1	0,0	-3,7	0,1	-7,2	0,0	-

	Kiinan juan renminbi ²⁾	Kroatian kuna ²⁾	Islannin kruunu	Indonesian rupia ²⁾	Malesian ringgit ²⁾	Uuden-Seelannin dollari	Filippiinien peso ²⁾	Venäjän rupla ²⁾	Etelä-Afrikan randi	Thaimaan baht ²⁾	Uusi Turkin liira ³⁾
	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
2003	9,3626	7,5688	86,65	9 685,54	4,2983	1,9438	61,336	34,6699	8,5317	46,923	1 694 851
2004	10,2967	7,4967	87,14	11 127,34	4,7273	1,8731	69,727	35,8192	8,0092	50,077	1 777 052
2005	10,1955	7,4008	78,23	12 072,83	4,7119	1,7660	68,494	35,1884	7,9183	50,068	1,6771
2006											
I	9,6793	7,3426	78,43	11 178,36	4,4814	1,8128	62,292	33,8349	7,4067	47,273	1,6026
II	10,0815	7,2786	92,72	11 479,67	4,5853	2,0172	65,819	34,1890	8,1745	47,981	1,8473
III	10,1506	7,3109	91,21	11 626,90	4,6786	2,0079	65,356	34,1602	9,1094	48,015	1,9118
2006											
touko	10,2353	7,2731	91,69	11 536,41	4,6107	2,0240	66,622	34,5386	8,0859	48,534	1,8400
kesä	10,1285	7,2575	94,38	11 850,97	4,6364	2,0462	67,259	34,1587	8,8431	48,541	2,0258
heinä	10,1347	7,2509	94,33	11 582,39	4,6527	2,0551	66,291	34,1393	8,9892	48,197	1,9712
elo	10,2141	7,2893	90,08	11 649,96	4,7078	2,0220	65,712	34,2755	8,9034	48,192	1,8802
syys	10,0971	7,3945	89,31	11 646,15	4,6724	1,9453	64,029	34,0549	9,4553	47,640	1,8870
loka	9,9651	7,3913	86,29	11 569,46	4,6390	1,9066	63,022	33,8849	9,6481	47,068	1,8654
marras	10,1286	7,3482	89,29	11 772,03	4,6927	1,9263	64,186	34,2602	9,3616	47,049	1,8786
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>											
2006											
marras	1,6	-0,6	3,5	1,8	1,2	1,0	1,8	1,1	-3,0	0,0	0,7
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>											
2006											
marras	6,3	-0,4	22,4	-0,5	5,4	12,7	-0,1	1,0	19,3	-2,9	17,2

Lähde: EKP.

1) Tiedot ajalta ennen heinäkuuta 2005 viittaavat Romanian leuhun; uusi Romanian leu vastaa kymmentätuhatta vanhaa Romanian leuta.

2) EKP on laskenut ja julkaissut euron viitevaluuttakurssit näille valuutoille 1.4.2005 alkaen. Aiemmat tiedot ovat viitteellisiä.

3) Tiedot ajalta ennen tammikuuta 2005 viittaavat Turkin liiraan; uusi Turkin liira vastaa miljoonaa vanhaa Turkin liiraa.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

9.1 Muut EU:n jäsenvaltiot

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Tšekki	Tanska	Viro	Kypros	Latvia	Liettua	Unkari	Malta	Puola	Slovenia	Slovakia	Ruotsi	Iso-Britannia
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
YKHI													
2004	2,6	0,9	3,0	1,9	6,2	1,2	6,8	2,7	3,6	3,7	7,5	1,0	1,3
2005	1,6	1,7	4,1	2,0	6,9	2,7	3,5	2,5	2,2	2,5	2,8	0,8	2,1
2006	2,4	2,0	4,4	2,3	7,0	3,3	2,4	2,5	0,9	2,3	4,2	1,2	2,0
II	2,5	2,0	4,5	2,6	6,5	3,6	2,7	3,4	1,4	3,1	4,6	1,9	2,2
III	2,4	1,8	4,4	2,6	6,6	4,0	4,6	3,2	1,5	2,5	4,8	1,5	2,4
2006	2,3	2,1	4,4	2,6	6,3	3,7	2,9	3,3	1,5	3,0	4,5	1,9	2,5
kesä	2,4	2,0	4,5	2,8	6,9	4,4	3,2	3,6	1,4	1,9	5,0	1,8	2,4
heinä	2,6	1,9	5,0	2,7	6,8	4,3	4,7	3,0	1,7	3,1	5,0	1,6	2,5
elo	2,2	1,5	3,8	2,2	5,9	3,3	5,9	3,1	1,4	2,5	4,5	1,2	2,4
syys	0,8	1,4	3,8	1,7	5,6	3,7	6,3	1,7	1,1	1,5	3,1	1,2	2,4
loka													
Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä													
2003	-6,6	1,1	2,0	-6,3	-1,2	-1,3	-7,2	-10,0	-4,7	-2,8	-3,7	0,1	-3,3
2004	-2,9	2,7	2,3	-4,1	-0,9	-1,5	-6,5	-5,0	-3,9	-2,3	-3,0	1,8	-3,2
2005	-3,6	4,9	2,3	-2,3	0,1	-0,5	-7,8	-3,2	-2,5	-1,4	-3,1	3,0	-3,3
Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä													
2003	30,1	44,4	5,7	69,1	14,4	21,2	58,0	70,2	43,9	28,5	42,7	51,8	38,9
2004	30,7	42,6	5,2	70,3	14,5	19,4	59,4	74,9	41,8	28,7	41,6	50,5	40,4
2005	30,4	35,9	4,5	69,2	12,1	18,7	61,7	74,2	42,0	28,0	34,5	50,4	42,4
Valtion pitkien joukkolainojen tuotto vuotuisina prosenteina, ajanjakson keskiarvo													
2006	3,93	4,02	-	4,07	3,60	4,13	6,85	4,24	5,27	3,73	4,50	3,89	4,49
kesä	4,05	4,03	-	4,03	4,14	4,34	7,26	4,27	5,55	3,87	4,66	3,93	4,50
heinä	4,04	4,06	-	4,21	4,32	4,28	7,55	4,31	5,56	3,86	5,42	3,96	4,49
elo	3,85	3,93	-	4,28	4,36	4,28	7,49	4,34	5,62	3,92	5,13	3,84	4,49
syys	3,90	3,79	-	4,28	4,38	4,28	7,58	4,34	5,48	3,98	4,79	3,70	4,44
loka	3,89	3,88	-	4,26	4,55	4,28	7,47	4,34	5,40	4,02	4,42	3,73	4,51
3 kk:n korko vuotuisina prosenteina, ajanjakson keskiarvo													
2006	2,12	2,98	2,92	3,22	4,48	2,90	-	3,24	4,15	3,50	3,96	2,31	4,70
kesä	2,16	3,08	3,06	3,19	4,16	3,00	-	3,45	4,17	3,38	4,20	2,47	4,73
heinä	2,29	3,20	3,18	3,20	4,43	3,13	6,90	3,63	4,19	3,34	4,92	2,56	4,73
elo	2,36	3,33	3,32	3,21	5,07	3,27	7,11	3,69	4,19	3,52	4,93	2,70	4,94
syys	2,49	3,45	3,40	3,39	4,84	3,38	7,88	3,65	4,21	3,55	4,95	2,83	5,03
loka	2,65	3,61	3,57	3,62	4,97	3,53	8,20	3,62	4,21	3,55	5,02	2,96	5,13
BKT:n määrä													
2004	4,2	1,9	8,1	4,1	8,6	7,3	5,2	0,0	5,3	4,2	5,4	4,1	3,1
2005	6,1	3,0	10,5	3,8	10,2	7,6	4,1	2,2	3,4	3,9	6,0	2,9	1,8
2006	7,1	3,5	11,6	3,6	13,1	8,1	4,3	-1,8	4,7	4,8	6,7	4,4	2,3
I	6,2	3,9	11,8	4,1	11,1	8,5	4,0	5,5	5,2	5,6	6,7	5,0	2,6
II		3,8		3,6		7,1					9,8	4,7	2,7
III													
Vaihtotase ja pääomansiirtojen tase, % BKT:stä													
2004	-6,5	2,4	-11,7	-4,1	-11,9	-6,4	-8,1	-6,6	-3,8	-3,1	-3,3	6,9	-1,5
2005	-1,9	3,7	-9,5	-5,1	-11,4	-5,9	-5,9	-7,1	-1,4	-2,4	-8,6	6,3	-2,1
2006	-2,4	2,9	-7,9	-23,7	-14,3	-6,0	-4,7	-15,9	-1,7	-6,5	-14,9	5,7	-2,1
IV	0,7	-0,5	-11,3	-12,1	-13,0	-9,6	-7,4	-12,4	-1,6	-2,0	-6,4	5,7	-2,8
I		3,0	-9,7	-4,0	-16,5	-9,0	-6,4	-7,9	-1,5	0,7	-9,5	5,7	-3,0
II													
III													
Yksikkötyökustannukset													
2004	1,8	1,0	4,4	0,6	6,6	3,0	5,6	1,1	-1,5	3,6	3,2	-1,0	2,0
2005	-0,6	1,2	2,7	1,3	5,8	3,7		-0,1	0,4	1,6	1,2	0,6	
2006	-0,2	1,4	3,7	-	-	3,6	-	-	-	-	3,3	-2,3	
I		1,2	5,1	-	-	3,5	-	-	-	-	1,8	-0,2	
II		1,3		-	-		-	-	-	-		0,2	
III													
Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)													
2004	8,3	5,5	9,7	4,6	10,4	11,4	6,1	7,4	19,0	6,3	18,2	7,7	4,7
2005	7,9	4,8	7,9	5,3	8,8	8,2	7,2	7,3	17,7	6,5	16,3	7,8	4,8
2006	7,7	4,2	5,9	5,3	7,6	6,0	7,4	7,6	15,2	6,4	14,2	7,8	5,2
I	7,3	4,1	6,3	5,2	7,3	5,8	7,3	7,6	14,4	6,3	13,6		5,5
II	7,1	3,6	4,4	5,2	7,2	5,8	7,6	7,5	14,2	5,9	13,0		
III													
2006	7,1	4,0	6,0	5,3	7,2	5,6	7,3	7,6	14,2	6,2	13,5		5,5
kesä	7,2	3,7	4,6	5,2	7,4	5,6	7,5	7,5	14,4	6,1	13,2		5,6
heinä	7,1	3,7	4,4	5,2	7,2	5,8	7,6	7,5	14,2	6,0	13,1		5,6
elo	7,0	3,5	4,2	5,1	7,0	6,1	7,6	7,4	14,1	5,8	12,9		
syys	6,9		4,2	5,1	6,8	5,7	7,9	7,3	14,0	5,4	12,7		
loka													

Lähteet: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto ja Eurostat), kansalliset tiedot, Reuters ja EKP:n laskelmat.

9.2 Yhdysvallat ja Japani

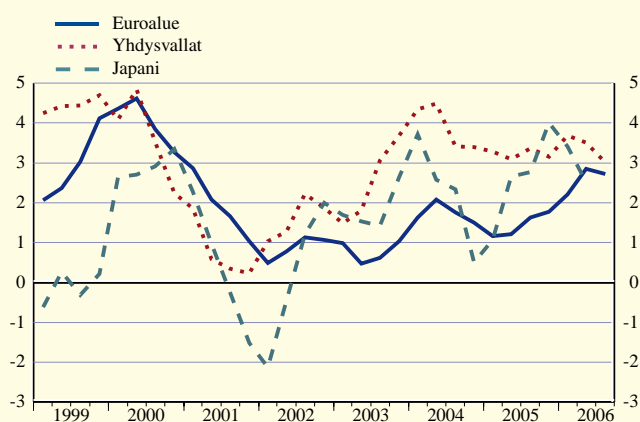
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Kuluttajahintaindeksi	Yksikkötyökustannukset ¹⁾ (tehdasteollisuus)	BKT:n määrä	Teollisuustuotannon volyymindeksi (tehdasteollisuus)	Työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ²⁾	Pankkien välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuisina prosentteina	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuisina prosentteina	Valuuttakurssi ⁴⁾ , yhden euron arvo kansallisena valuuttana	Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka ⁵⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
2002	1,6	0,3	1,6	0,3	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,8	45,4
2003	2,3	0,8	2,5	0,7	6,0	6,4	1,22	4,00	1,1312	-4,8	48,0
2004	2,7	0,1	3,9	5,0	5,5	5,0	1,62	4,26	1,2439	-4,6	48,8
2005	3,4	0,5	3,2	3,9	5,1	6,0	3,56	4,28	1,2441	-3,7	49,2
2005 III	3,8	0,3	3,4	3,1	5,0	5,9	3,77	4,21	1,2199	-4,3	48,7
2005 IV	3,7	-0,9	3,1	4,3	4,9	7,4	4,34	4,48	1,1884	-3,4	49,2
2006 I	3,6	2,1	3,7	4,8	4,7	8,2	4,76	4,57	1,2023	-2,3	49,8
2006 II	4,0	-0,2	3,5	5,7	4,6	9,0	5,21	5,07	1,2582	-2,0	48,6
2006 III	3,3	-2,0	3,0	6,3	4,7	9,0	5,43	4,90	1,2743	.	.
2006 heinä	4,1	-	-	6,2	4,8	9,3	5,50	5,10	1,2684	-	-
2006 elo	3,8	-	-	6,3	4,7	9,0	5,42	4,88	1,2811	-	-
2006 syys	2,1	-	-	6,6	4,6	8,8	5,38	4,72	1,2727	-	-
2006 loka	1,3	-	-	4,4	4,4	9,0	5,37	4,73	1,2611	-	-
2006 marras	.	-	-	.	.	5,37	4,60	1,2881	-	-	-
Japani											
2002	-0,9	-3,2	0,1	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	-8,4	143,9
2003	-0,2	-3,8	2,0	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	-7,8	151,3
2004	0,0	-5,2	2,1	5,5	4,7	1,9	0,05	1,50	134,44	-5,6	157,9
2005	-0,3	-0,5	2,7	1,1	4,4	1,8	0,06	1,39	136,85	.	.
2005 III	-0,3	0,3	2,9	-0,2	4,3	1,7	0,06	1,36	135,62	.	.
2005 IV	-0,7	-2,1	4,1	3,0	4,5	1,9	0,06	1,53	139,41	.	.
2006 I	-0,1	-1,6	3,6	3,2	4,2	1,7	0,08	1,58	140,51	.	.
2006 II	0,2	-2,4	2,7	4,2	4,1	1,4	0,21	1,90	143,81	.	.
2006 III	0,6	.	2,7	5,4	4,1	0,5	0,41	1,80	148,09	.	.
2006 heinä	0,3	-2,5	-	5,1	4,1	0,6	0,40	1,91	146,70	-	-
2006 elo	0,9	-3,6	-	5,9	4,2	0,5	0,41	1,81	148,53	-	-
2006 syys	0,6	.	-	5,2	4,2	0,6	0,42	1,68	148,99	-	-
2006 loka	0,4	.	-	7,4	4,1	0,7	0,44	1,76	149,65	-	-
2006 marras	.	.	-	.	.	.	0,48	1,70	151,11	-	-

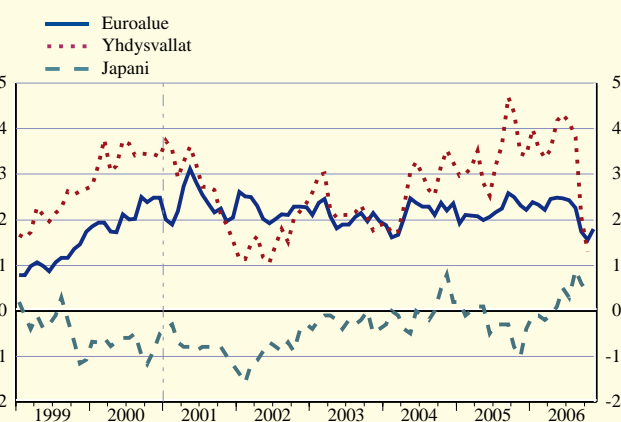
K37 Bruttokansantuetteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosittain)

K38 Kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakkeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5 [Yhdysvallat], 6, 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (sarake 5 [Japani]), euroaluetta koskevat tiedot kuvioissa), Reuters (sarakkeet 7 ja 8), EKP:n laskelmat (sarake 11).

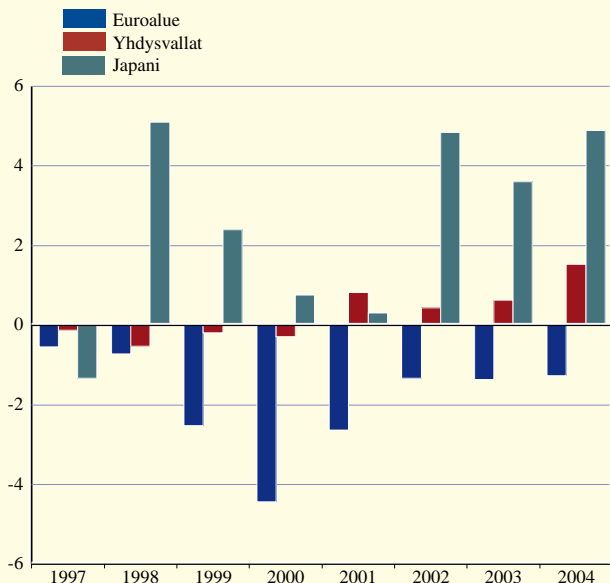
- 1) Yhdysvaltain tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.
- 2) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.
- 3) Lisätietoja osassa 4.6 ja 4.7.
- 4) Lisätietoja osassa 8.2.
- 5) Julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

9.2 Yhdysvallat ja Japani
(prosenttia BKT:stä)

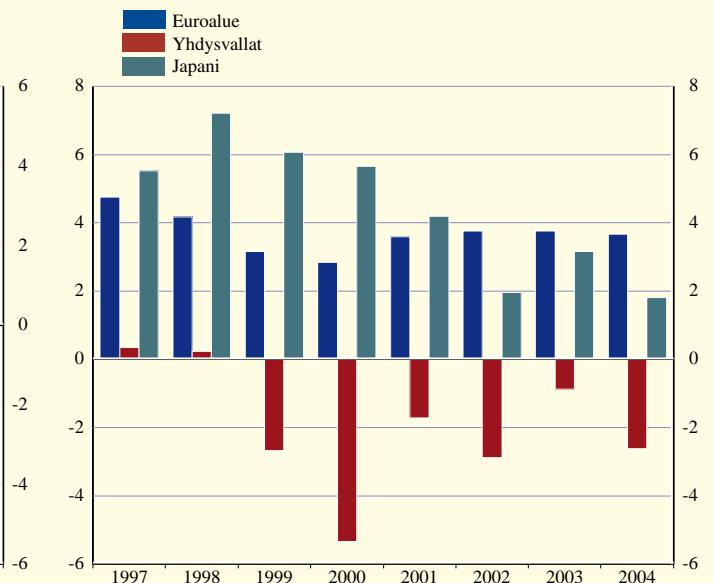
2. Säätäminen, investoinnit ja rahoitus

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästö	Pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästö	Velkojen nettohankinta	Arvopaperit ja osakkeet	Pääomamenot ²⁾	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästö ³⁾	Velkojen nettohankinta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
2002	14,2	18,4	-4,4	7,0	7,0	1,2	7,7	0,8	-0,2	13,0	4,4	11,4	7,3
2003	13,3	18,5	-4,7	6,8	6,8	0,8	7,6	0,1	0,4	13,3	8,5	11,3	9,3
2004	13,2	19,3	-5,6	7,0	6,7	6,7	7,6	5,2	0,4	13,5	7,4	11,2	10,1
2005	12,9	19,7	-6,2	7,1	7,0	3,2	7,9	2,6	-0,7	13,8	4,7	9,6	9,7
2004 III	13,4	19,5	-5,6	7,0	6,7	6,0	8,1	4,3	0,2	13,6	6,8	11,1	8,7
2004 IV	12,9	19,6	-6,1	7,2	6,8	7,5	6,7	6,4	0,7	13,6	7,4	11,3	11,8
2005 I	13,2	19,8	-6,3	7,3	6,9	3,4	7,4	3,6	0,2	13,6	5,5	10,0	8,5
2005 II	12,7	19,5	-6,1	6,9	7,0	3,4	7,9	3,1	-0,4	14,0	4,7	9,4	10,4
2005 III	13,2	19,5	-5,7	6,8	7,0	3,3	8,5	1,8	-1,3	13,9	5,2	10,0	10,4
2005 IV	12,7	20,2	-6,8	7,3	7,1	2,7	7,9	2,0	-1,3	13,6	3,6	9,1	9,7
2006 I	14,5	20,3	-6,3	7,5	7,2	3,1	8,4	1,9	-0,7	13,6	5,0	9,1	9,3
2006 II	14,5	20,3	-6,4	7,6	7,3	3,2	8,2	2,4	-1,4	13,3	2,4	8,8	8,1
Japani													
2002	25,3	23,3	2,8	12,8	13,2	-1,7	16,0	-7,5	-0,9	4,9	-0,3	7,7	-2,2
2003	25,6	22,9	3,1	13,3	13,4	2,4	17,0	-5,4	0,2	4,7	0,3	7,1	-0,7
2004	25,5	22,9	3,7	13,3	13,6	4,2	17,7	-0,5	1,0	4,7	3,1	6,6	-1,0
2005	.	23,2	.	.	.	4,4	.	-7,4	-4,9	.	2,9	.	0,8
2004 III	23,9	23,0	3,9	.	.	10,2	.	0,0	0,1	.	-1,3	.	1,9
2004 IV	26,1	21,4	3,0	.	.	11,7	.	14,0	2,6	.	9,7	.	-0,6
2005 I	31,5	25,4	3,7	.	.	10,3	.	-3,4	-1,7	.	-12,1	.	2,9
2005 II	.	23,7	.	.	.	-15,4	.	-13,8	2,2	.	8,9	.	-6,3
2005 III	.	23,5	.	.	.	6,3	.	6,2	0,8	.	-2,4	.	2,8
2005 IV	.	23,9	.	.	.	16,0	.	-17,2	-19,9	.	15,7	.	3,6
2006 I	.	23,7	.	.	.	12,1	.	-2,6	-2,4	.	-5,6	.	5,6
2006 II	.	23,4	.	.	.	-19,5	.	-16,2	1,3	.	9,5	.	-9,3

K39 Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto
(prosenttia BKT:stä)

K40 Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

- Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- Japanin osalta pääoman bruttomuodostus. Yhdysvaltain osalta pääomamenot sisältävät kestävien kulutustavaroiden hankinnat.
- Yhdysvalloissa bruttosäästöä kasvattaa kestävien kulutustavaroiden kulutus.

KUVIOLISTA

K1	Raha-aggregaatit	T12
K2	Vastaerät	T12
K3	Raha-aggregaattien komponentit	T13
K4	Pitkäaikaisten velkojen komponentit	T13
K5	Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille	T14
K6	Lainat kotitalouksille	T15
K7	Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille	T16
K8	Talletukset yhteensä sektoreittain (rahoituslaitokset)	T17
K9	Talletukset yhteensä ja M3:een sisältyvät talletukset sektoreittain (rahoituslaitokset)	T17
K10	Talletukset yhteensä sektoreittain (yritykset ja kotitaloudet)	T18
K11	Talletukset yhteensä ja M3:een sisältyvät talletukset sektoreittain (yritykset ja kotitaloudet)	T18
K12	Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset	T19
K13	Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit	T20
K14	Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä	T24
K15	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut	T30
K16	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, kausivaihtelusta puhdistettut ja puhdistamattomat tiedot	T32
K17	Pitkäaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T33
K18	Lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T34
K19	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti	T35
K20	Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T36
K21	Uudet määräaikaistalletukset	T38
K22	Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitetyt lainat	T38
K23	Euroalueen rahamarkkinakorot	T39
K24	3 kk:n rahamarkkinakorot	T39
K25	Valtion lainojen tuotot euroalueella	T40
K26	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot	T40
K27	Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	T41
K28	Alijäämä, lainanottotarve ja velan muutos	T54
K29	Julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen)	T54
K30	Vaihtotase	T55
K31	Nettomääräiset suorat ja arvopaperisijoitukset	T55
K32	Tavarat	T56
K33	Palvelut	T56
K34	Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät	T60
K35	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T67
K36	Euron valuuttakursseja	T67
K37	Bruttokansantuotteen määrä	T70
K38	Kuluttajahintaindeksi	T70
K39	Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto	T71
K40	Kotitalouksien nettoluotonanto	T71

TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN RAHATALOUSTILASTOISSA

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on puhdistettujen kantojen indeksi kuukauteen t (katso myös jäljempänä). Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAT 2.1–2.6

TALOUSTOIMIEN LASKEMINEN

Kuukausittaiset taloustoimet lasketaan kantojen kuukausimuutoksista. Kannat on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t, E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M muiden arvostusmuutosten vaikutus, taloustoimet F_t^M kuukauteen t lasketaan seuraavasti:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosittaiset taloustoimet F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden t-3 lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Joistakin neljännesvuosisarjoista on nyt saatavissa kuukausitietoja (katso jäljempänä). Näissä sarjoissa neljännesvuosittaiset taloustoimet saadaan kolmen kuukauden taloustoimien summasta.

KUUKAUSISARJOJEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauteen t on

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on nyt asetettu joulukuu 2001. Puhdistettujen kantojen indeksin aikasarjat ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdasta ”Money, banking and financial markets”.

Vuotuinen kasvuvauhti a_t kuukauteen t – eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona – voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Ellei toisin ilmoiteta, vuotuinen kasvuvauhti viittaa ilmoitetun ajanjakson loppuun. Esimerkiksi kaavassa g vuoden 2002 vuotuinen prosenttimuutos on laskettu jakamalla joulukuun 2002 indeksi joulukuun 2001 indeksillä.

Vuotta lyhyempien jaksojen kasvuvauhdit voidaan johtaa soveltamalla kaavaa g. Esimerkiksi kuukausittainen kasvuvauhti a_t^M voidaan laskea seuraavasti:

$$h) \quad a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden (keskitetty) liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, jossa a_t määritellään kuten kaavoissa f ja g.

NELJÄNNESVUOSISARJOJEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauteen t päättyvänä vuosineljänneksenä on

$$i) \quad I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Vuotuinen kasvuvauhti kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksoneksi eli a_t voidaan laskea käyttämällä kaavaa g.

EUROALUEEN RAHATALOUDEN TILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla². Rahatalouden tilastoissa on viikonpäiväkorjauksia, ja jotkin kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat lasketaan yhdistelemällä erikseen kausipuhdistettuja aikasarjoja. Tämä

1 Lisätietoja EKP:n julkaisussa "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivulla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa "Money, banking and financial markets".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös TRAMO-SEATS-ohjelman malliversioita. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Espanjan keskuspankki, Working Paper No. 9628, Madrid.

koskee varsinkin raha-aggregaattia M3, joka johdetaan laskemalla yhteen M1:n, M2–M1:n ja M3–M2:n kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät³. Niillä muokataan kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseiä. Näin saadaan taloustoimien kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAT 3.1–3.3

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta.

Jos T_t on taloustoimien arvo vuosineljänneksenä t ja L_t on kanta vuosineljänneksen t lopussa, vuosineljänneksen t kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$j) \quad \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

OSAT 4.3 JA 4.4

VELKAPAPEREIDEN JA NOTEERATTUJEN OSAKKEIDEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai laskennallisten kantojen indeksin perusteella. Jos N_t^M on talous-

3 Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuu 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukauteena.

toimet (nettomääräiset liikkeeseenlaskut) kuukautena t ja L_t kanta kuukauden t lopussa, laskennallisten kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu joulukuu 2001. Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhtien laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero raha-aggregaattien ”taloustoimien” ja arvopapereiden ”nettomääräisten liikkeeseenlaskujen” eri hankintatapojen välillä.

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$n) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on laskennallisten kantojen indeksi kuukautena t . Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$o) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osassa 4.4 käytetään samaa laskukaavaa kuin osassa 4.3. Myös tämä kaava perustuu raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskukaavaan. Osan 4.4 tilastot perustuvat markkina-arvoihin ja rahoitustaloustoimiin, joissa ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Valuuttakurssimuutoksista aiheutuvia eroja ei ole, sillä kaikki tilastoissa mukana olevat noteeratut osakkeet ovat euro-määräisiä.

ARVOPAPEREIDEN LIIKKEESEENLASKUTILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla. Arvopapereiden liikkeeseenlaskutiedot puhdistetaan kausivaihtelusta yhdistelemällä sektoreittain ja maturiteeteittain erikseen kausipuhdistettuja tietoja.

Laskennallisten kantojen indekseille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan kantoja ja näin saadaan nettomääräisten liikkeeseenlaskujen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvän kuuden kuukauden jaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$p) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$q) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

⁴ Lisätietoja EKP:n julkaisussa ”Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa ”Money, banking and financial markets”.

OSAN 5.1 TAULUKKO 1

YKHI-TIETOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintaa koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAN 7.1 TAULUKKO 2

VAIHTOTASEEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Tavaroiden, palvelujen, tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen luvut on korjattu työpäivävaihtelusta. Tavaroiden, palvelujen ja tuotannontekijäkorvausten työpäiväkorjauksessa otetaan huomioon kansalliset pyhäpäivät. Tavaroiden tuloterän luvut on myös korjattu pääsiäispyhien vaikutuksesta. Näiden sarjojen puhdistus kausivaihtelusta on tehty työpäivä- ja juhlapyhäkorjattuihin sarjoihin. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausi- ja kauppapäivätekijät tarkistetaan puolivuositain tai tarvittaessa.

YLEISTÄ

Kuukausikatsauksen tilasto-osa, ”Euroalueen tilastot”, keskittyy euroalueeseen kokonaisuutena. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen (www.ecb.int) osassa ”Statistics”. Näiden verkkosivujen osassa ”Data services” on käytettävissä hakutoiminto, jonka avulla voi etsiä ja tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value). Lisätietoja voi saada EKP:stä sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 6.12.2006 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Kaikki tiedot kattavat 12 maata käsittävän euroalueen, ellei toisin mainita. Rahataloutta, yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI), sijoitusrahastoja ja rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä on osoitettu asianomaisissa taulukoissa alaviittein ja kuvioissa katkoviivoin. Näissä aikasarjoissa vuotta 2001 koskevat absoluuttiset ja prosenttimääräiset muutokset vuoteen 2000 nähden on laskettu käyttäen aikasarjaa, jossa Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutus on otettu huomioon, mikäli tarvittavat tiedot ovat olleet saatavissa.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden aiemmat valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatalouden tilastoissa, osien 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien välinen konsolidointi).

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Ryhmään ”Muut EU:n jäsenvaltiot” kuuluvat Tšekki, Tanska, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia, Slovakia, Ruotsi ja Iso-Britannia.

Useimmissa tapauksissa taulukoissa käytetyt termit ovat kansainvälisten standardien, kuten Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) ja IMF:n maksutasekäsikirjan mukaisia. Taloustoimet käsittävät yhteisestä sopimuksesta tapahtuvia vaihtoja (ne on joko mitattu suoraan tai johdettu), mutta virtoihin sisältyy niiden lisäksi myös hinta- ja valuuttakurssimuutoksista, luottotappioista ja muista muutoksista johtuvia kantojen muutoksia.

YHTEENVETO

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimpien indikaattoreiden muutoksista.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

Osassa 1.4 esitetään tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja likviditeettiin vaikuttaviin tekijöihin. Vuosi- ja neljännesvuosihavainnot ovat vuoden tai neljänneksen viimeisen vähimmäisvarantojen pitoajanjakson keskiarvoja. Joulukuuhun 2003 asti pitoajanjakso alkoi kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyi seuraavan kuukauden 23. päivänä. EKP ilmoitti 23.1.2003 rahapolitiikan ohjausjärjestelmän muutoksista, jotka pantiin täytäntöön 10.3.2004. Muutosten seurauksena pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapoliti-

kan virityksestä. Siirtymäajan pitoajanjaksoksi määriteltiin 24.1.–9.3.2004.

Osan 1.4 taulukossa 1 esitetään vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten luottolaitosten varantopohjan erät. Luottolaitosten velkoja muille EKP:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai euroalueen kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa, edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjasta näistä veloista määritellyn prosenttivähennyksen. Varantopohjan laskemisessa sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.

Osan 1.4 taulukossa 2 on aiempien pitoajanjaksojen keskiarvotietoja. Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaeraan. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsammavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen (sarake 1). Sarakkeessa sekkitilit (sarake 2) on luottolaitosten keskimääräisten päivittäisten sekkitilisaldojen yhteismäärä. Sekkitilisaldoihin sisältyvät varantovelvoitteen täyttämiseen liittyvät talletukset. Sarakkeessa varantovelvoitteen ylittävät talletukset (sarake 3) esitetään keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät sekkitilisaldot. Sarakkeessa varantovaje (sarake 4) esitetään pitoajanjakson keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat sekkitilisaldot laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta. Vähimmäisvarantojen korko (sarake 5) on EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. osa 1.3).

Osan 1.4 taulukossa 3 esitetään pankkijärjestelmän likviditeettiasema, joka määrittellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien euromääräisten sekkitilisaldojen yhteissummana. Kaikki summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta

taseesta. Muut likviditeettiä vähentävät operatiot (sarake 7) eivät sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia. Muut tekijät, netto (sarake 10) on eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muiden erien nettosumma. Sarakkeessa luottolaitosten sekkitilit (sarake 11) esitetään likviditeettiä lisäävien erien (sarakkeet 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (sarakkeet 6–10) erotus. Perusraha (sarake 12) lasketaan talletusmahdollisuuden (sarake 6), liikkeessä olevien setelien (sarake 8) ja luottolaitosten sekkitilien (sarake 11) summana.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

Osassa 2.1 esitetään rahalaitossektorin yhteenlaskettu tase eli kaikkien euroalueella olevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa. Rahalaitoksia ovat keskuspankit, luottolaitokset siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, rahamarkkinarahastot ja muut laitokset, jotka liiketoimintanaan ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla.

Osassa 2.2 esitetään rahalaitossektorin konsolidoitu tase, joka saadaan nettouttamalla yhteenlaskettuun taseeseen sisältyvät euroalueen rahalaitosten väliset positiot. Koska kirjauskäytännöissä on vähäisiä eroavuuksia, rahalaitosten välisten positioiden summa ei välttämättä ole nolla; erotus esitetään osan 2.2 taulukon ”Velat” sarakkeessa 10. Osassa 2.3 esitetään euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät. Ne on johdettu rahalaitosten konsolidoidusta taseesta, ja ne sisältävät euroalueella olevien muiden kuin rahalaitosten positiot euroalueella oleviin rahalaitoksiin nähden. Niissä otetaan huomioon myös joi-takin valtionhallinnon yksiköiden monetaarisia saamia ja velkoja. Tilastot raha-aggregaateista ja niiden vastaeristä on puhdistettu kausivaihtelusta ja kauppapäivien määrän muutoksista. Erä ”Ulkomaiset velat” osissa 2.1 ja 2.2 käsittää euroalueen

ulkopuolisten hallussa olevat 1) euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä 2) euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään kahden vuoden velkapaperit. Osassa 2.3 näitä ei kuitenkaan lasketa mukaan raha-aggregaatteihin, vaan ne sisältyvät erään ”Ulkomaiset nettosaamiset”.

Osassa 2.4 esitetään tilastoja euroalueella olevien muiden rahalaitosten kuin eurojärjestelmän (eli pankkijärjestelmän) myöntämistä lainoista lainansaajan sektorin, lainan käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan. Osassa 2.5 esitetään euroalueen pankkijärjestelmässä olevat talletukset eriteltynä vastapuolen sektorin ja vaateen mukaan. Osassa 2.6. esitetään euroalueen pankkijärjestelmän hallussa olevat arvopaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä.

Osiin 2.2–2.6 sisältyy taloustoimia, jotka on laskettu kantojen muutosten perusteella. Kannat on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Osassa 2.7 esitetään valikoitujen erien arvostusmuutoksia, joita käytetään taloustoimien määriä johdettaessa. Osissa 2.2–2.6 esitetään myös taloustoimien vuotuisiin prosenttimuutoksiin perustuvia kasvuvaihteja. Osassa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain.

Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti rahaja pankkitilastojen sektorikäsitteissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskevissa ohjeissa ”Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (EKP, marraskuu 2002) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotietojen keruu ja laatiminen on 1.1.1999 lähtien perustunut rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta 1.12.1998 annettuun Euroopan keskuspankin asetukseen EKP/1998/16¹, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella EKP/2003/10².

Tämän asetuksen mukaan tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuolella.

Osassa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan rahastojen hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahastotyyppin (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavat rahastot) mukaan. Osassa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin ja sijoittajatyypin mukaan.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

Osissa 3.1 ja 3.2 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilinpidoon neljännesvuositilastot. Ei-rahoitussektori käsittää julkisyhteisöt (EKT 95:ssä S.13), yritykset (EKT 95:ssä S.11) ja kotitaloudet (EKT 95:ssä S.14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (EKT 95:ssä S.15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa (velat) käsittelevässä osassa tiedot on jaoteltu EKT 95:n sektoriluokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan (”lyhytaikaiset” tarkoittaa alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisia ja ”pitkäaikaiset” yli vuoden pituisia velkoja). Rahalaitoksista hankittu rahoitus on esitetty erikseen aina kuin se on ollut mahdollista. Rahoituksen käyttöä (rahoitusvarat) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain.

Osassa 3.3 esitetään euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (EKT 95:ssä S.125) neljän-

1 EYVL L 356, 30.12.1998, s. 7.

2 EUVL L 250, 2.10.2003, s. 19.

nesvuosittaiset rahoitustilinpidon tiedot. Kuten osissa 3.1 ja 3.2, tilastot sisältävät kausivaihtelusta puhdistamattomat kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Näissä kolmessa osassa neljännesvuositiedot perustuvat kansallisen tilipidon neljännesvuositilastoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Osissa 3.1 ja 3.2 on myös käytetty lähteenä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) kansainvälisiä pankkitilastoja.

Osassa 3.4 esitetään euroalueen säästämistä, (reaali- ja rahoitus-)investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia kahdessa edellisessä osassa esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

RAHOITUSMARKKINAT

Rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen.

EKP laatii muita arvopapereita kuin osakkeita koskevat tilastot sekä noteerattuja osakkeita koskevat tilastot (osat 4.1–4.4) EKP:n ja BIS:n tietojen pohjalta. Osassa 4.5 esitetään korot, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueella olevien euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisen lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (osat 4.6–4.8) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään osissa 4.1–4.3. Osassa 4.4 esitetään tilastoja noteeratusta osakkeista. Velkapaperit on jaoteltu lyhyt- ja pitkäaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (poikkeuksellisesti enintään

kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnaisista eräpäivistä myöhäisin on yli vuoden päästä tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset velkapaperit jaotellaan lisäksi kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin velkapapereihin. Kiinteäkorkoisilla velkapapereilla tarkoitetaan liikkeeseenlaskuja, joissa kuponkikorko pysyy samana koko velkapaperin juoksuajan. Vaihtuvakorkoiset velkapaperit kattavat kaikki liikkeeseenlaskut, joissa kuponkikorko on sidottu itsenäiseen korkoon tai indeksiin ja määritetään määräjain uudelleen. Velkapaperitilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista euroalueella olevien tekemistä liikkeeseenlaskuista. Tilastot euromääräisistä arvopapereista osissa 4.1–4.3 sisältävät myös euron kansallisten ilmentymien määräiset arvopaperit.

Osa 4.1 käsittää muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan. Osassa esitetään muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat sekä brutto- ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut euromääräisinä. Lisäksi siinä näytetään erikseen tiedot euromääräisistä ja kaikkien valuuttojen määräisistä velkapapereista, kaikista velkapapereista yhteensä ja pitkäaikaisista velkapapereista. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Osassa esitetään myös velkapapereista yhteensä sekä pitkäaikaisista velkapapereista kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, mukaan lukien vuositasolle korotetut kuuden kuukauden kasvuvauhdit. Nämä tiedot on saatu laskennallisten kantojen indeksistä, joka on puhdistettu kausivaihtelusta. Lisätietoja saa Teknisiä huomautuksia -osasta.

Osassa 4.2 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat sekä brutto- ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä. Liikkeeseenlaskijoiden sektori- luokitus on EKT 95:n mukainen. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Osan 4.2 taulukon 1 sarake 1 (kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat yhteensä) vastaa osan 4.1 saraketta 7 (euroalueella olevien liikkeeseen laskemien kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat yhteensä). Osan 4.2 taulukon 1 sarake 2 (rahalaitosten liikkeeseen laskemien kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat) vastaa suurin piirtein osan 2.1 taulukon 2 saraketta 8 (rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen liikkeeseen lasketut velkapaperit). Osan 4.2 taulukon 2 sarake 1 (kaikkien velkapapereiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut yhteensä) vastaa osan 4.1 saraketta 9 (euroalueella olevien nettomääräiset liikkeeseenlaskut yhteensä). Ero pitkäaikaisten velkapapereiden ja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten velkapapereiden välillä osan 4.2 taulukossa 1 johtuu nollakorkolainoista ja arvostusmuutoksista.

Osassa 4.3 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kausivaihtelusta puhdistetut ja puhdistamattomat kasvuvauhdit (jaoteltuna maturiteetin, instrumenttityypin, liikkeeseenlaskijan sektorin ja valuutan mukaan). Tiedot perustuvat rahoitustaloustoimiin, joissa institutionaalinen yksikkö ottaa tai maksaa takaisin velkaa. Kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja. Kausivaihtelusta puhdistetut kasvuvauhdit on korotettu vuositasolle tietojen esittämiseen liittyvistä syistä. Lisätietoja saa Teknisiä huomautuksia -osasta.

Osan 4.4 sarakkeissa 1, 4, 6 ja 8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat osassa 3.2 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (velkojen pääerät, sarake 21).

Osan 4.4 sarakkeissa 3, 5, 7 ja 9 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina. Kasvuvauhdit perustuvat rahoitustaloustoimiin, joita syntyy, kun liikkeeseenlaskija myy tai lunastaa

osakkeita käteistä vastaan, lukuun ottamatta sijoituksia liikkeeseenlaskijan omiin osakkeisiin. Taloustoimiin sisältyy liikkeeseenlaskijan ensimmäinen noteeraus pörssissä sekä uusien instrumenttien luominen tai poistaminen. Vuotuisiin kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muutosten aiheuttamia eroja.

Osassa 4.5 esitetään tilastoja kaikista koroista, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueen kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. Euroalueen rahalaitosten kunkin instrumenttikategorian korko lasketaan euroalueen maiden korkojen painotettuna keskiarvona (käyttäen painoina vastaavia liiketoiminnan volyyimejä).

Rahalaitosten korkotilastot on eritelty liiketoiminoittain, sektoreittain, instrumenteittain, maturiteeteittain sekä irtisanomisajan tai alkuperäisen koron kiinnitysajan mukaan. Uudet rahalaitosten korkotilastot korvaavat aiemmat kymmenen siirtymäajan tilastollista aikasarjaa euroalueen pankkikoroista, joita oli julkaistu EKP:n Kuukausikatsauksessa tammikuusta 1999 alkaen.

Osassa 4.6 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin rahamarkkinakorkoja. Euroalueen rahamarkkinakoroista esitetään laaja valikoima yön yli -talletusten koroista 12 kuukauden talletusten korkoihin. Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti. Yön yli -talletusten korkoja edustavat joulukuuhun 1998 asti pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates). Osan 4.6 sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen. Nämä korot ovat ajanjakson lopun korkoja joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvoja. Yhden, kolmen, kuuden ja kahdentoista kuukauden talletusten korot ovat tammikuusta 1999 alkaen euriborkorkoja ja sitä ennen liborkorkoja (London interbank offered rate), jos sellaisia on ollut käytettävissä. Yhdys-

valtojen ja Japanin kolmen kuukauden talletusten korkoja edustaa liborkorko.

Osassa 4.7 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin valtion lainojen tuottoja. Joulukuuhun 1998 asti euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat ajanjakson lopun tietoihin ja kymmenen vuoden lainojen tuotot ajanjakson keskiarvoihin. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja. Yhdysvaltojen ja Japanin kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Osassa 4.8 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin osakeindeksejä.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Tässä osassa kuvatut tilastot ovat suurimmaksi osaksi Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tilastot työkustannuksista työtuntia kohden, BKT:stä ja sen käytöstä, arvonlisäyksestä toimialoittain, teollisuustuotannosta, vähittäiskaupan myynnistä ja henkilöautojen rekisteröinneistä perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (osa 5.1) on saatavissa vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen maissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIin sisältyvät kotitalouksien todelliset monetaariset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Teollisuuden tuottajahintoja (osan 5.1 taulukko 2), teollisuuden tuotantoa, uusia tilauksia ja liikevaihtoa sekä vähittäiskaupan myyntiä (osa 5.2) koskeviin tilastoihin sovelletaan EU:n neuvoston 19.5.1998 antamaa lyhyen aikavälin tilastoja koskevaa asetusta (EY) N:o 1165/98³. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely teollisuuden tuottajahintoja ja teollisuustuotantoa koskevissa taulukoissa vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001⁴ on määritelty. Teollisuuden tuottajahinnat ovat tehtaanhintoja. Niihin sisältyvät välilliset verot lukuun ottamatta arvonlisäveroa ja muita vähennyskelpoisia veroja. Teollisuustuotanto kuvastaa arvonlisäystä kullakin toimialalla.

Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat (osan 5.1 taulukko 2) mittaavat euroalueen euromääräisten tuontihintojen muutoksia perusvuoteen verrattuna.

Työkustannusindeksit (osan 5.1 taulukko 3) mittaavat muutoksia teollisuuden (ml. rakentamisen) ja markkinaehtoisten palvelujen työkustannuksissa työtuntia kohden. Indeksien tilastointimenetelmät perustuvat 27.2.2003 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 450/2003 työvoimakustannusindekseistä⁵ ja sen täytäntöönpanosta 7.7.2003 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 1216/2003⁶. Euroalueen työkustannuksissa työtuntia kohden on saatavissa tietoja jaoteltuna työkustannuserittäin (”palkat ja palkkiot” ja ”työnantajan sosiaaliturvamaksut”, jälkimmäinen erä sisältää työnantajan työvoiman perusteella maksamat verot, mutta ei työnantajan saamia tukipalkkioita) ja toimialoittain. EKP laskee sopimuspalkkaindikaattorin (osan 5.1 taulukon lisätieto) yhdenmukaistamattomien ja kansallisiin määritelmiin perustuvien tietojen perusteella.

Yksikkötyökustannukset (osan 5.1 taulukko 4), BKT ja sen erät (osan 5.2 taulukot 1 ja 2), BKT:n

3 EYVL L 162, 5.6.1998, s.1.

4 EYVL L 86, 27.3.2001, s. 11.

5 EUVL L 69, 13.3.2003, s. 1.

6 EUVL L 169, 8.7.2003, s. 37.

deflaattorit (osan 5.1 taulukko 5) ja työllisyystilastot (osan 5.3 taulukko 1) perustuvat EKT 95:n mukaisesti kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilastoihin.

Teollisuuden uudet tilaukset (osan 5.2 taulukko 4) mittaavat tarkastelujaksolla vastaanotettuja tilauksia teollisuusaloilla, joiden tuotanto perustuu pääasiassa uusiin tilauksiin. Näitä ovat mm. tekstiili-, sellu- ja paperiteollisuus, kemian- ja metalliteollisuus sekä pääomahyödykkeiden ja kestävien kulutustavaroiden valmistus. Tiedot lasketaan käyppien hintojen perusteella.

Teollisuuden ja vähittäiskaupan liikevaihdon indeksit (osan 5.2 taulukko 4) mittaavat liikevaihtoa, johon sisältyvät kaikki tarkastelujaksolla lasketut tullit ja verot lukuun ottamatta arvonlisävero. Vähittäiskaupan liikevaihto kattaa kaiken vähittäiskaupan lukuun ottamatta moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien myyntiä sekä korjausta. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit kattavat sekä yksityiskäyttöön että muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen autojen rekisteröinnit.

Kvalitatiiviset suhdannekyselytiedot (osan 5.2 taulukko 5) perustuvat yrityksiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin.

Työttömyystilastot (osan 5.3 taulukko 2) ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Ne kuvaavat aktiivisten työnhakijoiden osuutta työvoimasta ja niissä käytetään yhdenmukaistettuja kriteerejä ja määritelmiä. Työttömyysasteen laskemisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat osassa 5.3 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

JULKINEN TALOUS

Osassa 6.1–6.5 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii osassa 6.1–6.3 olevat euroalueen vuosittaiset aggregaattitilastot kansallisten keskuspankkien toimittamien yhdenmukaistettujen tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tämän vuoksi euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja

julkista velkaa koskevat tiedot voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista. EKP laatii euroalueen neljännesvuosittaiset aggregaattitilastot osissa 6.4 ja 6.5 Eurostatin tilastojen ja kansallisten tietojen perusteella.

Taulukossa 6.1 esitetään vuosittaiset tilastot julkisyhteisöjen tuloista ja menoista Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000⁷ esitettyjen määritelmien mukaisesti. Asetuksella muutetaan EKT 95:tä. Osassa 6.2 esitetään julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka nimellisarvoisena siten kuin liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä määrätään Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa. Osassa 6.1 ja 6.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta tärkeitä. Yksittäisten euroalueen maiden alijäämää/ylijäämää koskevat tiedot vastaavat EDP B.9:ää, joka määritellään 25.2.2002 annetussa Euroopan komission asetuksessa (EY) N:o 351/2002 neuvoston asetuksen (EY) N:o 3605/93 muuttamisesta EKT 95:een tehtävien viittausten osalta. Osassa 6.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista. Osassa 6.4 esitetään neljännesvuosittaiset tilastot julkisyhteisöjen tuloista ja menoista niiden määritelmien mukaisesti, jotka on esitetty Euroopan parlamentin ja neuvoston 10.6.2002 antamassa asetuksessa (EY) N:o 1221/2002⁸ julkisyhteisöjen neljännesvuositilinpidosta. Osassa 6.5 esitetään neljännesvuositietoja julkisen talouden konsolidoidusta bruttovelasta, alijäämä-/velkakoikaisuista ja julkisesta lainanottotarpeesta. Nämä tilastot kootaan käyttämällä kansallisten keskuspankkien tietoja ja tietoja, jotka jäsenvaltiot toimittavat asetusten (EY) N:o 501/2004 ja (EY) N:o 1222/2004 mukaisesti.

7 EYVL L 172, 12.7.2000, s. 3.

8 EYVL L 179, 9.7.2002, s. 1.

ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen (osat 7.1–7.4) käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n 16.7.2004 antamia Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2004/15)⁹ ja Eurostatin ohjeita. Lisätietoja euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmistä ja lähteistä löytyy EKP:n julkaisusta ”European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (marraskuu 2005) ja työryhmäraporteista ”Task Force on portfolio investment collection systems” (kesäkuu 2002), ”Portfolio investment income: task force report” (elokuu 2003) ja ”Foreign direct investment Task Force Report” (maaliskuu 2004). Kaikki nämä on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Myös tilastojen laatua käsittelevän EKP:n ja komission (Eurostat) työryhmän raportti ”Report on the quality assessment of balance of payments and international investment position statistics” (kesäkuu 2004) on saatavissa raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitean verkkosivuilta (www.cmfb.org). Työryhmän suosituksiin perustuva euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen vuosittainen laaturaportti ”Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report” on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta.

Rahoitustaseen nettomääräisten taloustoimien esittämisessä noudatetaan IMF:n maksutasekäsikirjan merkintätapaa: saamisten lisäys merkitään miinuksella ja velkojen lisäys plussalla. Vaihtotaseen ja pääomansiirtojen sekä tulot että menot ovat plusmerkkisiä.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Viimeaikaisimpia kuukausihavaintoja tulee pitää ennakkotietoina. Tilastotietoja tarkistetaan, kun seuraavaa kuukautta koskevat luvut tai yksityiskohtainen neljännesvuosittainen maksutase jul-

kaistaan. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoamismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Osan 7.1 taulukossa 2 esitetään kausivaihtelusta puhdistettuja vaihtotasetietoja. Luvut ovat soveltuvin osin myös työpäivien määrällä korjattuja ja niistä on puhdistettu karkauspäivän ja/tai pääsiäispyhien vaikutukset. Taulukossa 5 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei vielä voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina. Taulukoissa 6 ja 7 erittely ”lainat” ja ”käteinen ja talletukset” perustuu euroalueen ulkopuolisen vastapuolen sektoriin, eli saamiset euroalueen ulkopuolisilta pankeilta luokitellaan talletuksiksi ja saamiset muilta euroalueen ulkopuolisilta vastapuolilta kuin pankeilta luokitellaan lainoiksi. Erittely vastaa muissa tilastoissa (esimerkiksi rahalaitosten konsolidoidussa taseessa) käytettyä erittelyä ja on IMF:n maksutasekäsikirjan ohjeiden mukainen.

Osassa 7.2 on maksutaseen rahataloudellinen esitys, jossa kuvataan M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyviä maksutaseen eriä. Tilastoissa käytetään samaa merkintätapaa kuin maksutaseessa lukuun ottamatta sarakkeessa 12 esitettyjä M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksia, joissa plusmerkki tarkoittaa saamisten lisäystä tai velkojen vähentymistä. Arvopaperisijoituksiin liittyvissä ve-loissa (sarakkeet 5 ja 6) maksutaseen taloustoimet käsittävät rahalaitosten liikkeeseen laskemien osakkeiden ja velkapapereiden ostot ja myynnit euroalueella lukuun ottamatta rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esityksestä on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”. Ks. myös kehikko 1 kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Osassa 7.3 esitetään maakohtainen erittely euroalueen maksutaseesta (taulukot 1–4) ja ulkomaisesta varallisuudesta (taulukko 5). Tiedot ilmoitetaan tärkeimmistä kauppakumppaneista yksittäin tai

⁹ EUVL L 354, 30.11.2004, s. 34.

ryhmänä, minkä lisäksi erotellaan euroalueen ulkopuoliset maat tai alueet. Taulukossa esitetään myös taloustoimet ja varallisuusasema EU:n toimielimiin nähden (EKP:tä lukuun ottamatta EU:n toimielimet käsitetään tilastollisesti euroalueen ulkopuoliseksi riippumatta niiden fyysisestä sijainnista). Vastaavat tiedot annetaan tiettyjä tarkoituksia varten myös offshore-rahoituskeskuksista ja kansainvälisistä organisaatioista. Taulukoissa 1–4 esitetään maksutaseen kumulatiivisesta taloustoimista viimeisiltä neljältä neljännekseltä. Taulukossa 5 on ulkomaisen varallisuuden maakohtainen erittely vuoden 2004 lopussa. Tiedot eivät kata arvopaperisijoituksin liittyviä velkoja, johdannaisia tai valuuttavarantoa koskevia taloustoimia tai varallisuusasemaa. Maakoh- taista erittelyä käsitellään helmikuun 2005 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euro area balance of payments and international investment position vis- à-vis main counterparts”.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot osassa 7.4 on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä taloudellisena kokonaisuutena (ks. myös kehikko 9 joulukuun 2002 Kuukausikatsauksessa). Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin. Ulkomaista varallisuutta koskevat neljännesvuositilastot laaditaan samojen menetelmien perusteella kuin vastaavat vuositilastot. Koska jotkin tietolähteet eivät ole käytettävissä neljännesvuosit- tain (tai ovat saatavissa viipeellä), ulkomaisen varallisuuden neljännesvuositilastot perustuvat osittain rahoitustaloustoimiin, omaisuushintoihin ja valuuttakehitykseen nojautuviin arvioihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarantojen ja niihin liit- tyvien saamisten ja velkojen kannat sekä EKP:n hallussa oleva osuus valuuttavarannoista esitetään osan 7.4 taulukossa 5. Kattavuus- ja arvostusero- jen vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia eurojärjestelmän viikkotaseen tietojen kanssa. Taulukon 5 tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttava- rannon ja valuuttamääräisen likviditeetin rapor- tointimallin mukaisia. Eurojärjestelmän kultava- rantojen muutokset (sarake 3) johtuvat kullan os- toista ja myynneistä 26.9.1999 tehdyn ja 8.3.2004

päivitetyn keskuspankkien kultasopimuksen ehto- jen mukaisesti. Lisätietoja eurojärjestelmän va- luuttavarantojen tilastoinnista on julkaisussa ”Sta- tistical treatment of Eurosystem’s international reserves” (lokakuu 2000), joka on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Verkkosivuilla on myös kattavia valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia tietoja.

Osassa 7.5 esitetään euroalueen tavaroiden ulko- maankauppa. Pääasiallinen tilastotietojen lähde on Eurostat. EKP laskee määräindeksit Eurosta- tin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihte- lusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdis- tetaan kausivaihtelusta ja työpäivien määrän muutoksista Eurostatissa.

Osan 7.5 taulukon 1 sarakkeissa 4–6 ja 9–11 olevat tuoteryhmäerittelyt noudattavat Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakeet 7 ja 12) ja öljyn (sarake 13) tuoterymä- erittely noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa (osan 7.5 taulukko 2) euroalueen tärkeimmät kaupp- kumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. Kiina ei sisällä Hongkongia.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kir- jausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät etenkään tuonnin osalta ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (osat 7.1–7.3). Viime vuosina ero on ollut tuonnin osalta noin 5 % (EKP:n arvio), josta suu- rin osa liittyy siihen, että ulkomaankaupan tila- stoissa vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tuon- nin arvoon (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luet- tuina).

VALUUTTAKURSSIT

Osassa 8.1 esitetään EKP:n laskemat euron ni- melliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi- indeksit. Indeksit perustuvat euron ja euroalueen kauppakumppanimaiden valuuttojen välisten kahdenvälisen kurssien painotettuihin keskiar- voihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vah- vistumista. Painot perustuvat teollisuustuotteiden

kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–1997 ja 1999–2001, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Euron efektiiviset valuuttakurssi-indeksit on laadittu linkittämällä vuoden 1999 alussa toisiinsa vuosien 1995–1997 ja vuosien 1999–2001 painoihin perustuneet indeksit. Euroalueen kauppakumppanimaista muodostettuun EER 23 -ryhmään (EER on lyhenne sanoista effective exchange rate eli efektiivinen valuuttakurssi) kuuluvat 13 euroalueen ulkopuolista EU:n jäsenvaltiota sekä Australia, Etelä-Korea, Hongkong, Japani, Kanada, Kiina, Norja, Singapore, Sveitsi ja Yhdysvallat. EER 42 -ryhmään kuuluvat EER 23 -ryhmän maiden lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Bulgaria, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kroatia, Malesia, Marokko, Meksiko, Romania, Taiwan, Thaimaa, Turkki, Uusi-Seelanti ja Venäjä. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit on laskettu käyttämällä kuluttajahintaindeksejä, tuottajahintaindeksejä, BKT:n deflaattoreita, tehdasteollisuuden yksikkökustannuksia sekä koko talouden yksikkötyökustannuksia.

Yksityiskohtaisempia tietoja efektiivisten valuuttakurssien laskemisesta on syyskuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa 10 ”Euron efektiivisten valuuttakurssi-indeksien valuuttapainojen tarkistus ja uusien euroindikaattoreiden laskeminen” sekä EKP:n Occasional Paper Series -sarjan julkaisussa nro 2 ”The effective exchange rates of the euro” (L. Buldorini, S. Makrydakias ja C. Thimann, helmikuu 2002). Julkaisut ovat ladattavissa EKP:n verkkosivuilta.

Osassa 8.2 esitetyt valuuttakurssit ovat päivittäin julkaistujen viitekurssien kuukausittaisia keskiarvoja.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (osa 9.1) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot osassa 9.2 perustuvat kansallisiin lähteisiin.

EUROJÄRJESTELMÄN RAHAPOLIITTISET TOIMENPITEET¹

8.1.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

12.1.2004

EKP:n neuvosto päättää lisätä jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuonna 2004 toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 15 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettua suurempi likviditeetin tarve vuonna 2004. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin vastaisuudessa suurimman osan jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää vuoden 2005 alussa.

5.2., 4.3.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

10.3.2004

EKP:n neuvoston 23.1.2003 tekemän päätöksen mukaisesti eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon ja eurojärjestelmän vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan mitoituksesta, eikä kuukauden 24. päivänä.

1.4., 6.5, 3.6., 1.7., 5.8., 2.9., 7.10., 4.11., 2.12.2004, 13.1.2005

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

14.1.2005

EKP:n neuvosto päättää kasvattaa jaettavan likviditeetin määrää jokaisessa vuonna 2005 toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 25 miljardista eurosta 30 miljardiin euroon. Määrän lisäämisestä päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeen ennakoitu kasvu vuonna 2005. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin edelleen suurimman osan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää taas vuoden 2006 alussa.

3.2., 3.3., 4.4., 4.5., 2.6., 7.7., 4.8., 1.9., 6.10., 3.11.2005

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

1.12.2005

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 6.12.2005. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,25 prosenttiin 6.12.2005 lähtien.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapoliittisista toimenpiteistä vuosina 1999–2003 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

16.12.2005

EKP:n neuvosto päättää lisätä jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuonna 2006 toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 30 miljardista eurosta 40 miljardiin euroon. Määrän lisäyksestä päätettäessä otetaan huomioon kaksi seikkaa. Ensinnäkin pankkijärjestelmän likviditeettitarpeen odotetaan kasvavan edelleen vuonna 2006. Toiseksi eurojärjestelmä on päättänyt, että pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden avulla katetaan hieman aiempaa suurempi osuus likviditeettitarpeesta. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin edelleen suurimman osan jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää taas vuoden 2007 alussa.

12.1., 2.2.2006

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,25 %, maksuvalmiusluoton korko 3,25 % ja talletuskorko 1,25 %.

2.3.2006

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 8.3.2006. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 8.3.2006 lähtien.

6.4., 4.5.2006

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.6.2006

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.6.2006. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 15.6.2006 lähtien.

6.7.2006

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

3.8.2006

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.8.2006. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin 9.8.2006 lähtien.

31.8.2006

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

5.10.2006

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2006. Lisäksi EKP:n neuvosto

päätää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 11.10.2006 lähtien.

2.11.2006

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

7.12.2006

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 13.12.2006. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin 13.12.2006 lähtien.

TARGET-MAKSUJÄRJESTELMÄ

TARGET-MAKSULIIKENNE

Vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 313 247 maksua, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli 2 031 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen päivittäinen määrä laski 7 % ja arvo 6 % edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2005 vastaavaan ajankohtaan verrattuna maksujen määrä kasvoi 6 % ja arvo 11 %. TARGETin markkinaosuus arvolla mitattuna oli edelleen suuri eli 89 %, ja määrällä mitattuna se oli 60 % eli sama kuin edellisellä neljänneksellä. TARGET-maksuliikenteen vilkkain päivä oli 29.9.2006 eli vuosineljänneksen viimeinen pankkipäivä, jolloin välitettiin yhteensä 445 698 maksua.

JÄSENVALTIOIDEN SISÄISET MAKSUT

TARGETissa välitettiin keskimäärin 241 873 jäsenvaltioiden sisäistä maksua pankkipäivää kohti vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä. Näiden maksujen yhteenlaskettu arvo oli 1 322 miljardia euroa päivässä. Siten niin maksujen määrä kuin niiden arvokin laski 6 % edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2005 vastaavaan ajankohtaan verrattuna maksujen määrä kasvoi 6 % ja arvo 9 %. Jäsenvaltioiden sisäisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen määrästä oli 77,2 % ja arvosta 65,1 %. Jäsenvaltioiden sisäisen maksun keskimääräinen arvo kasvoi 0,1 miljoonaa euroa eli 5,5 miljoonaa euroon. Kaikista jäsenvaltioiden sisäisistä maksuista 63 % oli arvoltaan alle 50 000 euroa, kun taas yli miljoonan euron maksuja oli 10 %. Päivittäin välitettiin keskimäärin 158 jäsenvaltioiden sisäistä yli miljardin euron maksua. Jäsenvaltioiden sisäisen maksuliikenteen vilkkain päivä oli 29.9.2006, jolloin välitettiin yhteensä 339 628 maksua.

MAKSUT JÄSENVALTIOSTA TOISEEN

Jäsenvaltiosta toiseen välitettyjä TARGET-maksuja oli vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä päivittäin keskimäärin 71 374, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 709 miljardia euroa. Siten maksujen määrä laski 8 % ja arvo 5 % edellisestä neljänneksestä. Pankkien välisten maksujen määrä laski 8 % ja arvo 5 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksujen määrä väheni vastaavasti 9 % ja arvo laski 5 % edellisestä neljänneksestä. Pankkien välisten maksujen osuus jäsenvaltiosta toiseen välitettyjen TARGET-maksujen päiväkeskiarvosta oli määrällä mitattuna 48 % ja arvolla mitattuna 95 %. Näiden maksujen keskimääräinen arvo kasvoi edellisen neljänneksen 19,0 miljoonasta eurosta 19,9 miljoonaa euroon, kun taas asiakasmaksujen keskimääräinen arvo pieneni 951 550 eurosta 885 365 euroon. Kaikista jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä maksuista 65 % oli arvoltaan alle 50 000 euroa ja 14 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 57 yli miljardin euron maksua jäsenvaltiosta toiseen. Jäsenvaltioiden välisen maksuliikenteen vilkkain päivä kolmannella neljänneksellä oli 29.9.2006, jolloin välitettiin yhteensä 106 070 maksua.

TARGETIN KÄYTETTÄVYYS JA TOIMIVUUS

TARGETin käytettävyyssaste vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä oli 99,88 %, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 99,92 %. TARGETin käytettävyyteen vaikuttaneiden häiriöiden lukumäärä oli 15 eli 3 enemmän kuin edellisellä neljänneksellä. Käytettävyyssasteen laskennassa on otettu huomioon häiriöt, jotka estävät maksujen suorittamisen kymmenen minuuttia tai sitä pidemmän ajan. Vuoden 2006 kolmannella neljänneksellä 3 häiriötä kesti yli 2 tuntia. Tiedot TARGETin kunkin kansallisen osan sekä EKP:n maksumekanismiin (EPM) käytettävyyssasteesta käyvät ilmi taulukosta 3. Nyt tarkasteltavalla neljänneksellä jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä TARGET-maksuista suoritettiin 97,78 % alle 5 minuutissa. Suorittaminen kesti 5–15 minuuttia 1,94 prosentissa ja 15–30 minuuttia 0,21 prosentissa maksuista.

Taulukko 1. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä	19 441 665	19 774 574	19 949 738	20 854 425	20 313 134
Yhteensä	295 161	320 888	306 721	336 362	313 247
Päiväkeskiarvo					
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	15 052 276	15 944 755	15 303 728	16 019 310	15 686 100
Päiväkeskiarvo	228 511	249 136	235 303	258 376	241 873
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	4 389 389	4 592 102	4 646 007	4 835 115	4 627 034
Päiväkeskiarvo	66 650	71 752	71 418	77 986	71 374
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	11 590 400	12 132 235	11 600 246	12 024 168	11 712 173
Päiväkeskiarvo	175 942	189 665	178 399	194 328	180 593
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 677 545	1 716 063	1 672 785	1 664 581	1 587 129
Päiväkeskiarvo	25 481	26 847	25 738	24 880	24 512
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekit-järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	148 838	135 414	133 846	172 023	144 456
Päiväkeskiarvo	2 258	2 117	2 058	2 579	2 224

Taulukko 2. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(miljardia euroa)	2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	121 300	126 557	130 350	133 405	131 843
Päiväkeskiarvo	1 841	1 977	2 005	2 152	2 031
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	80 160	83 883	85 621	86 989	85 847
Päiväkeskiarvo	1 217	1 311	1 317	1 403	1 322
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	41 140	42 675	44 730	46 416	45 995
Päiväkeskiarvo	624	668	688	749	709
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	10 787	10 820	11 142	11 936	12 399
Päiväkeskiarvo	164	169	171	193	191
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	3 864	3 760	3 629	3 891	3 572
Päiväkeskiarvo	59	59	56	62	55
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekit-järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	106	109	122	112	111
Päiväkeskiarvo	2	2	2	2	2

Taulukko 3. TARGETin kansallisten osien sekä EKP:n maksumekanismin käytettävyysaste

TARGETin kansallinen osa	Käytettävyysaste II/2006 %
Belgia	100,00
Tanska	99,86
Saksa	99,95
Kreikka	100,00
Espanja	99,83
Ranska	99,67
Irlanti	100,00
Italia	100,00
Luxemburg	99,90
Alankomaat	100,00
Itävalta	100,00
Puola	100,00
Portugali	99,79
Suomi	99,10
Ruotsi	100,00
Iso-Britannia	100,00
EKP:n maksumekanismi	99,78
Koko TARGET	99,88

Suoritus aika oli yli 30 minuuttia keskimäärin vain 47 maksussa, kun maksuja oli 71 374 päivittäin.

EUROOPAN KESKUSPANKIN JULKAISUJA VUODESTA 2005

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista tammikuusta 2005 alkaen. Working Paper Series -julkaisusarjasta ovat mukana ainoastaan syys–marraskuussa 2006 ilmestyneet julkaisut. Ellei toisin mainita, painettuja julkaisuja voi tilata maksutta osoitteesta info@ecb.int niin kauan kuin varastoa riittää.

Täydellinen luettelo Euroopan keskuspankin ja Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy EKP:n kotisivulta (<http://www.ecb.int>).

VUOSIKERTOMUS

Vuosikertomus 2004. Huhtikuu 2005.

Vuosikertomus 2005. Huhtikuu 2006.

LÄHENTYMISRAPORTTI

Lähentymisraportti. Toukokuu 2006.

KUUKAUSIKATSAUKSEN ARTIKKELIT

The new Basel Capital Accord: main features and implications. Tammikuu 2005.

Financial flows to emerging market economies: changing patterns and recent developments. Tammikuu 2005.

Bank market discipline. Helmikuu 2005.

Initial experience with the changes to the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Helmikuu 2005.

Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts. Helmikuu 2005.

Asset price bubbles and monetary policy. Huhtikuu 2005.

Comparability of statistics for the euro area, the United States and Japan. Huhtikuu 2005.

The ESCB-CESR standards for securities clearing and settlement in the European Union. Huhtikuu 2005.

Monetary policy and inflation differentials in a heterogeneous currency area. Toukokuu 2005.

Consolidation and diversification in the euro area banking sector. Toukokuu 2005.

The evolving framework for corporate governance. Toukokuu 2005.

The Harmonised Index of Consumer Prices: concept, properties and experience to date. Heinäkuu 2005.

The Lisbon strategy – five years on. Heinäkuu 2005.

The use of harmonised MFI interest rate statistics. Heinäkuu 2005.

The reform of the Stability and Growth Pact. Elokuu 2005.

The role of “Emerging Asia” in the global economy. Elokuu 2005.

The euro banknotes: developments and future challenges. Elokuu 2005.

Money demand and uncertainty. Lokakuu 2005.

Assessing the performance of financial systems. Lokakuu 2005.

Price-setting behaviour in the euro area. Marraskuu 2005.

Developments in corporate finance in the euro area. Marraskuu 2005.

Economic and financial relations between the euro area and Russia. Marraskuu 2005.

The predictability of the ECB's monetary policy. Tammikuu 2006.

Hedge funds: developments and policy implications. Tammikuu 2006.

Assessing house price developments in the euro area. Helmikuu 2006.

Fiscal policies and financial markets. Helmikuu 2006.

The importance of public expenditure reform for economic growth and stability. Huhtikuu 2006.

Portfolio management at the ECB. Huhtikuu 2006.
Monetary and exchange rate arrangements of the euro area with selected third countries and territories. Huhtikuu 2006.
The contribution of the ECB and the Eurosystem to European financial integration. Toukokuu 2006.
The single list in the collateral framework of the 14 May Eurosystem. Toukokuu 2006.
Equity issuance in the euro area. Toukokuu 2006.
Measures of inflation expectations in the euro area. Heinäkuu 2006.
Competitiveness and the export performance of the euro area. Heinäkuu 2006.
Sectoral money holdings: determinates and recent developments. Elokuu 2006.
The evolution of large-value payment systems in the euro area. Elokuu 2006.
Demographic change in the euro area: projections and consequences. Lokakuu 2006.
Integrated financial and non-financial accounts for the institutional sectors in the euro area. Lokakuu 2006.
Monetary policy “activism”. Marraskuu 2006.
The Eurosystem’s experience with fine-tuning operations at the end of the reserve maintenance period. Marraskuu 2006.
Financial development in central, eastern and south-eastern Europe. Marraskuu 2006.

TILASTOTASKUKIRJA

Saatavissa kuukausittain elokuusta 2003 alkaen.

LEGAL WORKING PAPER SERIES

- 1 Löber K. M., The developing EU legal framework for cleaning and settlement of financial instruments. Helmikuu 2006.
- 2 Athanassiou P., The application of multilingualism in the European Union context. Maaliskuu 2006.
- 3 García-Andrade J. ja Athanassiou P., National central banks and Community public sector procurement legislation: a critical overview. Lokakuu 2006.

OCCASIONAL PAPER SERIES

- 22 Musso A. ja Westermann T., Assessing potential output growth in the euro area – a growth accounting perspective. Tammikuu 2005.
- 23 Berg J., Van Rixtel A., Ferrando A., de Bondt G. ja Scopel S., The bank lending survey for the euro area. Helmikuu 2005.
- 24 Genre V., Momferatou D. ja Mourre G., Wage diversity in the euro area – an overview of labour cost differentials across industries. Helmikuu 2005.
- 25 Wolswijk G. ja de Haan J., Government debt management in the euro area: recent theoretical developments and changes in practices. Maaliskuu 2005.
- 26 Mörttinen L., Poloni P., Sandars P. ja Vesala J., Analysing banking sector conditions: how to use macro-prudential indicators. Huhtikuu 2005.
- 27 Enderlein H., Lindner J., Calvo-Gonzalez O. ja Ritter R., The EU budget: how much scope for institutional reform? Huhtikuu 2005.
- 28 Martin R., Roma M. ja Vansteenkiste I., Regulatory reforms in selected EU network industries. Huhtikuu 2005.
- 29 Altissimo F., Georgiou E., Sastre T., Valderrama M. T., Sterne G., Stocker M., Weth M., Whelan K. ja Willman A., Wealth and asset price effects on economic activity. Kesäkuu 2005.

- 30 Task force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, Competitiveness and the export performance of the euro area. Kesäkuu 2005.
- 31 Sturm M. ja Siegfried N., Regional monetary integration in the member states of the Gulf Cooperation Council. Kesäkuu 2005.
- 32 International Relations Committee Task Force, Managing financial crises in emerging market economies – experience with the involvement of private sector creditors. Kesäkuu 2005.
- 33 Schmiedel H. ja Schönenberger A., Integration of securities market infrastructure in the euro area. Heinäkuu 2005.
- 34 Garbaravicius T. ja Dierick F., Hedge funds and their implications for financial stability. Elokuu 2005.
- 35 Petschnigg R., The institutional framework for financial market policy in the USA seen from an EU perspective. Syyskuu 2005.
- 36 Angeloni I., Flad M. ja Mongelli F. P., Economic and monetary integration of New Member States: helping to chart the route. Syyskuu 2005.
- 37 Bê Duc L., de Bondt G., Calza A., Marqués Ibáñez D., van Rixtel A. ja Scopel S., Financing conditions in the euro area. Lokakuu 2005.
- 38 Briotti M. G., Economic reactions to public finance consolidation: a survey of the literature. Lokakuu 2005.
- 39 Annenkov A. ja Madaschi C., Labour productivity in the Nordic EU countries: a comparative overview and explanatory factors 1980–2004. Lokakuu 2005.
- 40 Mongelli F. P., Dorrucci E. ja Agur I., What does European institutional integration tell us about trade integration? Joulukuu 2005.
- 41 Leiner-Killinger N., Madaschi C. ja Ward-Warmedinger M., Trends and patterns in working time across euro area countries 1970–2004: causes and consequences. Joulukuu 2005.
- 42 Dierick F., Pires F., Scheicher M. ja Spitzer K. G., The New Basel Capital Framework and its implementation in the European Union. Joulukuu 2005.
- 43 International Relations Committee Task Force, The accumulation of foreign reserves. Helmikuu 2006.
- 44 Monetary Policy Committee of the ESCB Task Force, Competition, productivity and prices in the euro area services sector. Huhtikuu 2006.
- 45 Benalal N., Diaz del Hoyo J. L., Pierluigi B. ja Vidalis N., Output growth differentials across the euro area countries: some stylised facts. Toukokuu 2006.
- 46 Altissimo F., Ehrmann M. ja Smets F., Inflation persistence and price-setting behaviour in the euro area – a summary of the IPN evidence. Kesäkuu 2006.
- 47 Morris R., Ongena H. ja Schuknecht L., The reform and implementation of the Stability and Growth Pact. Kesäkuu 2006.
- 48 International Relations Committee Task Force on Enlargement, Macroeconomic and financial stability challenges for acceding and candidate countries. Heinäkuu 2006.
- 49 Bindseil U. ja Papadia F., Credit risk mitigation in central bank operations and its effects on financial markets: the case of the Eurosystem. Elokuu 2006.
- 50 Laganà M., Peřina M., von Köppen-Mertes I. ja Persaud A., Implications for liquidity from innovation and transparency in the European corporate bond market. Elokuu 2006.
- 51 Maddaloni A., Musso A., Rother P. C., Ward-Warmedinger M. ja Westermann T., Macroeconomic implications of demographic developments in the euro area. Elokuu 2006.
- 52 Heinz F. F. ja Ward-Warmedinger M., Cross-border labour mobility within an enlarged EU. Lokakuu 2006.
- 53 Gomez-Salvador R., Musso A., Stocker M. ja Turunen J., Labour productivity developments in the euro area. Lokakuu 2006.

- 54 Damia V. ja Aguilar C. P., Quantitative quality indicators for statistics – an application to euro area balance of payment. Marraskuu 2006.

WORKING PAPER SERIES

- 672 H. Dixon H. ja Kara E., Understanding inflation persistence: a comparison of different models. Syyskuu 2006.
- 673 Kara E., Optimal monetary policy in the generalised Taylor economy. Syyskuu 2006.
- 674 Doz C., Giannone D. ja Reichlin L., A quasi-maximum likelihood approach for large approximate dynamic factor models. Syyskuu 2006.
- 675 Afonso A., Expansionary fiscal consolidations in Europe: new evidence. Syyskuu 2006.
- 676 Dixon H., The distribution of contract durations across firms: a unified framework for understanding and comparing dynamic wage and price-setting models. Syyskuu 2006.
- 677 Castrén O., Fitzpatrick T. ja Sydow M., What drives EU banks' stock returns? Bank-level evidence using the dynamic dividend-discount model. Syyskuu 2006.
- 678 De Santis R. A., The geography of international portfolio flows, international CAPM and the role of monetary policy frameworks. Syyskuu 2006.
- 679 Berger H., Ehrmann M. ja Fratzscher M., Monetary policy in the media. Syyskuu 2006.
- 672 H. Dixon H. ja Kara E., Understanding inflation persistence: a comparison of different models. Syyskuu 2006.
- 673 Kara E., Optimal monetary policy in the generalised Taylor economy. Syyskuu 2006.
- 674 Doz C., Giannone D. ja Reichlin L., A quasi-maximum likelihood approach for large approximate dynamic factor models. Syyskuu 2006.
- 675 Afonso A., Expansionary fiscal consolidations in Europe: new evidence. Syyskuu 2006.
- 676 Dixon H., The distribution of contract durations across firms: a unified framework for understanding and comparing dynamic wage and price-setting models. Syyskuu 2006.
- 677 Castren O., Fitzpatrick T. ja Sydow M., What drives EU banks' stock returns? Bank-level evidence using the dynamic dividend-discount model. Syyskuu 2006.
- 678 De Santis R. A., The geography of international portfolio flows, international CAPM and the role of monetary policy frameworks. Syyskuu 2006.
- 679 Berger H., Ehrmann M. ja Fratzscher M., Monetary policy in the media. Syyskuu 2006.
- 680 D'Agostino A ja Giannone D., Comparing alternative predictors based on large-panel factor models. Lokakuu 2006.
- 681 Beck G. W., Hubrich K ja Marcellino M., Regional inflation dynamics within and across euro area countries and a comparison with the United States. Lokakuu 2006.
- 682 Schnatz B., Is reversion to PPP in euro exchange rates non-linear? Lokakuu 2006.
- 683 Cappiello L., Gérard B., Kadareja A. ja Manganelli S., Financial integration of new EU Member States. Lokakuu 2006.
- 684 Lendvai J., Inflation dynamics and regime shifts. Lokakuu 2006.
- 685 Fidora M., Fratzscher M. ja Thimann C., Home bias in global bond and equity markets: the role of real exchange rate volatility. Lokakuu 2006.
- 686 Gropp R. ja Kadareja A., Stale information, shocks and volatility. Lokakuu 2006.
- 687 Egert B., Backé P. ja Zumer T., Credit growth in central and eastern Europe: new (over)shooting stars? Lokakuu 2006.
- 688 Schiopu I. ja Siegfried N., Determinants of workers' remittances: evidence from the European neighbouring region. Lokakuu 2006.
- 689 Becker B. ja Sivadasan J., The effect of financial development on the investment cash flow relationship: cross-country evidence from Europe. Lokakuu 2006.
- 690 Gnocchi S., Optimal simple monetary policy rules and non-atomistic wage-setters in a New Keynesian framework. Lokakuu 2006.

- 691 Mehl A., The yield curve as a predictor and emerging economies. Marraskuu 2006
- 692 Warne A., Bayesian inference in cointegrated VAR models: with applications to the demand for euro area M3. Marraskuu 2006.
- 693 Bussière M. ja Schnatz B., Evaluating China's integration in world trade with a gravity model based benchmark. Marraskuu 2006.
- 694 Papaioannou E., Portes R. ja Siourounis G., Optimal currency shares in international reserves: the impact of the euro and the prospects for the dollar. Marraskuu 2006.
- 695 Berger H., Ehrmann M. ja Fratzscher M., Geography or skills: What explains Fed watchers' forecast accuracy of US monetary policy? Marraskuu 2006.
- 696 Ruffer R. ja Stracca L., What is global excess liquidity, and does it matter? Marraskuu 2006.
- 697 Dickens W. T., Götte L., Groshen E. L., Holden S., Messina J., Schweitzer M. E. Turunen J. ja Ward-Warmedinger M., How wages change: micro evidence from the International Wage Flexibility Project. Marraskuu 2006.
- 698 Faia E., Optimal monetary policy rules with labour market frictions. Marraskuu 2006.

MUITA JULKAISUJA

Eurosetelien palauttaminen kiertoon – toimintamalli väärennösten havaitsemista ja setelien laatuun perustuvaa lajittelua varten luottolaitoksille ja muille rahaa ammattimaisesti käsitteleville laitoksille. Tammikuu 2005.

Review of the international role of the euro. Tammikuu 2005.

Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report. Tammikuu 2005.

Banking structures in the new EU Member States. Tammikuu 2005.

TARGET 2 -seurantaraportti. Helmikuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2005.

Review of the application of the Lamfalussy framework to EU securities markets legislation. Helmikuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Payment and securities settlement systems in the accession countries – Addendum incorporating 2003 figures. Helmikuu 2005.

Statistics and their use for monetary and economic policy-making. Maaliskuu 2005.

Letter from ECB President to the Chairman of the International Accounting Standards Board of 13 April 2005: in support of the current proposal to amendments to IAS 39 – The fair value option. Huhtikuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Euro money market study 2004. Toukokuu 2005.

Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli – menettelykuvaus eurojärjestelmän vastapuolille.

Toukokuu 2005 [englanninkielistä versiota lukuun ottamatta saatavissa vain verkkosivuilta].

Regional economic integration in a global framework – proceedings of the G20 Workshop held in Beijing, 22–23 September 2004. Toukokuu 2005.

TARGET Annual Report 2004. Toukokuu 2005.

The New EU Member States: Convergence and Stability. Toukokuu 2005.

Financial stability review. Kesäkuu 2005.

Letter from the ECB President to Mr Nikolaos Vakalis, Member of the European Parliament. Kesäkuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Opas siitä, miten kansalliset viranomaiset kuulevat Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi. Kesäkuu 2005.

Assessment of SORBNET-EURO and BIREL against the Core Principles: connection of SORBNET-EURO to TARGET via the Banca d'Italia and its national RTGS system BIREL. Kesäkuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Information guide for credit institutions using TARGET. Kesäkuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Statistical classification of financial markets instruments. Heinäkuu 2005.

Reply of the ECB to the public consultation by the CEBS on the consolidated financial reporting framework for credit Institutions. Heinäkuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2003 figures (Blue Book, August 2005). Elokuu 2005.

Eurosystem contribution to the public consultation by the European Commission on the Green Paper on Financial Services Policy (2005–2010). Elokuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Central banks’ provision of retail payment services in euro to credit institutions – policy statement. Elokuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

EKP:n tilastot: lyhyt kuvaus. Elokuu 2005.

A assessment of euro retail payment systems against the applicable core principles. Elokuu 2005.

Indicators of financial integration in the euro area. Syyskuu 2005.

EU banking structures. Lokakuu 2005.

EU banking sector stability. Lokakuu 2005.

Second progress report on TARGET2. Lokakuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Legal aspects of the European System of Central Banks. Lokakuu 2005.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2005.

Large EU banks’ exposures to hedge funds. Marraskuu 2005.

Green paper on the enhancement of the EU framework for investment funds. Eurosystem contribution to the Commission’s public consultation. Marraskuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

The European Commission’s Green Paper on mortgage credit in the EU. Eurosystem contribution to the public consultation. Joulukuu 2005 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Financial stability review. Joulukuu 2005.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2005.

The Eurosystem, the Union and beyond. Joulukuu 2005.

Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union and in acceding countries – Statistical tables. Tammikuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Data collection from credit institutions and other professional cash handlers under the Framework for banknote recycling. Tammikuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Euro Money Market Survey 2005. Tammikuu 2006.

Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report. Helmikuu 2006.

Towards a single euro payments area – objectives and deadlines (4th Progress Report). Helmikuu 2006 [englanninkielistä versiota lukuun ottamatta saatavissa vain verkkosivuilta].

Handbook for the compilation of flows statistics on the MFI balance sheet. Helmikuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Methodological notes for the compilation of the revaluation adjustment. Helmikuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

National implementation of regulation ECB/2001/13. Helmikuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – Addendum incorporating 2004 data (Blue Book). Maaliskuu 2006.

ECB statistics: an overview. Huhtikuu 2006.

TARGET Annual Report 2005. Toukokuu 2006.

Financial Stability Review. Kesäkuu 2006.

Business continuity oversight expectations for systemically important payment systems (SIPS). Kesäkuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Communication on TARGET2. Heinäkuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

Government Finance Statistics Guide. Elokuu 2006.
Implementation of banknote recycling framework. Elokuu 2006.
The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures. Syyskuu 2006.
Differences in MFI interest rates across euro area countries. Syyskuu 2006.
Indicators of financial integration in the euro area. Syyskuu 2006.
Recent developments in supervisory structures in EU and acceding countries. Lokakuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].
EU banking structures. Lokakuu 2006.
EU banking sector stability. Marraskuu 2006.
The ESCB's governance structure as applied to ESCB statistics. Marraskuu 2006.
Third progress report on TARGET2. Marraskuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].
The Eurosystem's view of a SEPA for cards. Marraskuu 2006 [saatavissa vain verkkosivuilta].

ESITTEITÄ

The current TARGET system. Elokuu 2005.
TARGET2 – innovation and transformation (update 2005). Elokuu 2005.
The euro area at a glance. Elokuu 2005.
ECB statistics: a brief overview. Elokuu 2005.
The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks. Toukokuu 2006.
TARGET2-Securities brochure. Syyskuu 2006.
The Single Euro Payments Area (SEPA): An integrated retail payments market. Marraskuu 2006.

SANASTO

Tähän sanastoon on koottu Kuukausikatsauksessa usein käytettyjä termejä. Tätä kattavampi ja yksityiskohtaisempi sanasto on saatavissa EKP:n [www-sivustosta \(www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html\)](http://www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Alijäämä (julkisyhteisöt) (deficit, general government): Julkisyhteisöjen nettoluotonotto eli julkisen talouden kokonaistulojen ja -menojen ero.

Alijäämäsuhte (julkisyhteisöt) (deficit ratio, general government): Julkisyhteisöjen alijäämän suhde markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen. Se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden kriteeri, jonka perusteella määritellään liiallisen alijäämän olemassaolo. Alijäämäsuhteen englanninkielisinä nimityksinä käytetään myös termejä ”budget deficit ratio” ja ”fiscal deficit ratio”.

Alijäämä-velkakoikaisu (julkisyhteisöt) (deficit-debt adjustment, general government): Julkisyhteisöjen alijäämän ja velan muutoksen erotus.

Arvopaperisijoitus (portfolio investment): Euroalueella olevien nettomääräiset sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”saamiset”), ja euroalueen ulkopuolisten nettomääräiset sijoitukset euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”velat”). Arvopaperisijoituksiin kuuluvat osakkeet ja velkapaperit, joista jälkimmäiset jaotellaan vielä joukkolainoihin ja rahamarkkinapapereihin. Transaktiot kirjataan maksettuun tai saatuun todelliseen hintaan, josta on vähennetty kulut ja palkkiot. Jotta sijoitus voidaan katsoa arvopaperisijoitukseksi, omistusosuuden yrityksessä on oltava alle 10 % kantaosakkeista tai äänivallasta.

Avoimet työpaikat (job vacancies): Kollektiivinen nimitys äskettäin syntyneistä, vapaana olevista tai lähiaikoina vapautuvista työpaikoista, joiden täyttämiseksi työnantaja on ryhtynyt aktiivisiin toimiin löytääkseen sopivan ehdokkaan.

Bruttokansantuote, BKT (gross domestic product, GDP): Taloudessa tuotettujen kaikkien tavaroiden ja palvelujen arvo, josta on vähennetty välituotekäyttö ja johon on lisätty tuote- ja tuontiverot nettomääräisinä. Bruttokansantuote voidaan eritellä tuotanto-, meno- tai tuloerien mukaan. Bruttokansantuotteen keskeiset menoerät ovat kotitalouksien kulutus, julkinen kulutus, kiinteän pääoman bruttomuodostus, varastojen muutokset sekä tavaroiden ja palvelujen vienti ja tuonti (ml. euroalueen sisäinen kauppa).

Deflaatio (deflation): Yleisen hintatason, kuten kuluttajahintaindeksin, lasku.

EKP:n ohjauskorot (key ECB interest rates): EKP:n neuvoston asettamat, EKP:n rahapolitiikan mitoituksen määrittelyssä käytettävät korot. Ohjauskorot ovat perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko (eli näissä operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja) sekä maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko.

Eoniakorko (EONIA, euro overnight index average): Pankkien välisten euromääräisten yön yli -markkinoiden efektiivinen korko. Eoniakorko lasketaan euromääräisillä rahamarkkinoilla toimivien suurten pankkien ilmoittamien vakuudettomien yön yli -luottojen korkojen painotettuna keskiarvona.

ERM II (ERM II, exchange rate mechanism II): Valuuttakurssimekanismi, johon euroalueen maiden ja euroalueen ulkopuolelle EMUn kolmannessa vaiheessa jääneiden EU:n jäsenvaltioiden välinen yhteistyö perustuu.

Euriborkorko (EURIBOR, euro interbank offered rate): Parhaiksi luokiteltujen suurten pankkien toisilleen antamien euromääräisten luottojen korko. Euriborkorko lasketaan päivittäin näiden pankkien välisille maturiteetiltaan eripituisille enintään 12 kuukauden talletuksille.

Euroalue (euro area): Ne EU:n jäsenvaltiot, jotka ovat ottaneet euron käyttöön yhteiseksi rahaksi perustamissopimuksen mukaisesti.

Euroalueen ostopäälliköille tehty kyselyt (Eurozone Purchasing Managers' Surveys): Tehdasteollisuuden ja palvelusektorin suhdannekyselyt, joita tehdään useissa euroalueen maissa ja joita käytetään indeksien laatimiseen. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Eurozone Manufacturing Purchasing Managers' Index, PMI) on painotettu indikaattori, joka lasketaan tuotannon, uusien tilauksien, työllisyyden, tavarantoimittajien tilausaikojen ja ostovarastojen indekseistä. Palvelusektorin kyselyssä on liiketoiminnan nykyhetkeä, tulevaan liiketoimintaan liittyviä odotuksia, avoinna olevia hankkeita, tulevaa uutta liiketoimintaa, työllisyyttä, tuotantopanosten hintoja ja laskutettuja hintoja koskevia kysymyksiä. Euroalueen yhdistelmäindeksi (Eurozone Composite Index) lasketaan yhdistämällä tehdasteollisuuden ja palvelusektorin kyselyjen tulokset.

Eurojärjestelmä (Eurosysteem): Keskuspankkijärjestelmä, joka käsittää Euroopan keskuspankin ja niiden EU:n jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, jotka ovat jo ottaneet euron käyttöön.

Eurokeskuskurssi (central parity tai central rate): Kunkin ERM II:een kuuluvan valuutan eurokursi, jonka perusteella määritellään ERM II -valuuttojen vaihteluvälit.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit (effective exchange rates; EERs, nominal/real): Euron efektiiviset valuuttakurssit ovat euron kahdenvälisen valuuttakurssien painotettuja keskiarvoja suhteessa euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden valuuttoihin. EKP julkistaa euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit suhteessa kahden kauppakumppanimaaryhmän valuuttoihin: EER 23 -kauppakumppanimaaryhmä (käsittää 13 euroalueen ulkopuolista EU-jäsenvaltiota ja 10 tärkeintä EU:n ulkopuolista kauppakumppanimaata) ja EER 42 -kauppakumppanimaaryhmä (käsittää EER 23 -kauppakumppanimaat ja 19 muuta maata). Painot perustuvat kunkin kauppakumppanimaan osuuksiin euroalueen ulkomaankaupasta ja kilpailuun kolmansilla markkinoilla. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssit ovat nimellisiä efektiivisiä valuuttakursseja, jotka on deflatoitu ulkomaisen hintojen tai kustannusten painotetulla keskiarvolla suhteessa kotimaisiin hintoihin tai kustannuksiin. Kummallakin valuuttakurssilla mitataan maan hinta- ja kustannuskilpailukykyä.

Euroopan komission kyselyt (European Commission surveys): Kussakin EU-jäsenvaltiossa Euroopan komission puolesta tehty yhdenmukaistetut suhdanne- ja kuluttajakyselyt. Kyselylomakepohjaiset kyselyt suunnataan tehdasteollisuuden, rakennusalan, vähittäiskaupan ja palvelusektorin johtavassa asemassa oleville sekä kuluttajille. Kustakin kuukausikyselystä lasketaan yhdistelmäindikaattorit, jotka kokoavat useisiin eri kysymyksiin annetut vastaukset yhdeksi ainoaksi indikaattoriksi (luottamusindikaattorit).

Hintavakaus (price stability): Eurojärjestelmän ensisijainen tavoite. EKP:n neuvosto on määritellyt hintavakauden euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Samalla neuvosto on todennut, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

Impliittinen volatilitteetti (implied volatility): Varallisuusesineen (esim. osakkeen tai joukkolainavelkakirjan) hinnan muutosvauhdin odotettu volatilitteetti (eli keskihajonta). Se voidaan johtaa

varallisuusesineen hinnasta, eräpäivästä ja siihen perustuvien optioiden toteutushinnasta sekä riskittömästä tuotosta käyttämällä jotakin optiohinnoittelumallia, kuten Blackin ja Scholesin mallia.

Inflaatio (inflation): Yleisen hintatason, kuten kuluttajahintaindeksin, nousu.

Inflaatioon sidotut valtion joukkolainat (inflation-indexed government bonds): Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat velkapaperit, joiden koronmaksut ja pääoma on sidottu tiettyyn kuluttajahintaindeksiin.

Julkisyhteisöt (general government): EKT 95:ssä määritelty sektori, joka koostuu lähinnä henkilökohtaiseen tai kollektiiviseen kulutukseen tarkoitettujen ei-markkinaehtoisten tavaroiden ja palvelujen tuotannosta ja/tai kansantulon ja varallisuuden uudelleenjaosta vastaavista yhteisöistä. Näitä yhteisöjä ovat valtionhallinto, aluehallinto ja paikallishallinto sekä sosiaaliturvarahastot. Julkisyhteisöihin eivät kuulu kaupallista toimintaa harjoittavat julkisessa omistuksessa olevat yhteisöt, kuten julkiset liikelaitokset.

Kiinteäkorkoinen huutokauppa (fixed rate tender): Huutokauppamenettely, jossa keskuspankki määrää koron etukäteen ja jossa osallistuvat vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä, jonka ne haluavat tällä korolla.

Likviditeettiin vaikuttavat riippumattomat tekijät (autonomous liquidity factors): Likviditeetin muutokset, jotka eivät yleensä johdu rahapoliittisten instrumenttien käytöstä. Näitä ovat esimerkiksi liikkeessä olevat setelit, valtion talletukset keskuspankissa ja keskuspankin ulkomaiset nettosaamiset.

M1 (M1): Suppea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät liikkeessä oleva raha ja yön yli-talletukset rahalaitosten sekä julkisen hallinnon tileillä (kuten postissa tai valtion kassassa).

M2 (M2): Väliaggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M1 ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset rahalaitosten ja julkisen hallinnon tileillä.

M3 (M3): Lavea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M2 ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit, erityisesti takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit.

M3:n kasvun viitearvo (reference value for M3 growth): M3:n keskipitkän aikavälin vuotuinen kasvuvauhti, joka on sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Nykyisin M3:n vuotuisen kasvun viitearvo on 4½ %.

Maksuvalmiusluotto (marginal lending facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat saada kansallisesta keskuspankista yön yli -luottoa etukäteen vahvistetulla korolla hyväksyttävää vakuutta vastaan.

Osakkeet (equities): Omistusosuus yrityksen pääomasta. Osakkeisiin kuuluvat pörssissä kaupan kohteena olevat osakkeet (noteeratut osakkeet), noteeraamattomat osakkeet ja muuntotyypiset osuudet. Osakkeista saadaan yleensä osinkotuloa.

Pankkien luotonantokysely (bank lending survey, BLS): Eurojärjestelmän tammikuusta 2003 alkaen neljännesvuosittain toteuttama kysely pankkien luotonantopolitiikasta. Siinä ennalta määritellylle joukolle euroalueen pankeja esitetään sekä yrityksiä että kotitalouksia koskevia kvalitatiivisia kysymyksiä luottokelpoisuusvaatimusten, lainaehtoien ja lainojen kysynnän muutoksista.

Perusrahoitusoperaatio (main refinancing operation): Eurojärjestelmän säännöllisesti käänteisoperaatioina toteuttama avomarkkinaoperaatio. Perusrahoitusoperaatiot toteutetaan viikoittaisina vakiohuutokauppoina, ja niissä sovellettava maturiteetti on yleensä yksi viikko.

Pitempiaikainen rahoitusoperaatio (longer-term refinancing operation): Eurojärjestelmän säännöllisesti käänteisoperaatioina toteuttama avomarkkinaoperaatio. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan kuukausittaisina vakiohuutokauppoina, ja niissä sovellettava maturiteetti on yleensä kolme kuukautta.

Rahalaitokset (MFIs, monetary financial institutions): Rahoituslaitokset, jotka yhdessä muodostavat euroalueen rahaa liikkeeseen laskevan sektorin. Rahalaitoksia ovat eurojärjestelmä, euroalueella olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön lainsäädännössä, ja kaikki muut euroalueella olevat rahoituslaitokset, jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat lähinnä rahamarkkinarahastot.

Rahalaitossektorin konsolidoitu tase (consolidated balance sheet of the MFI sector): Tase, joka saadaan nettouttamalla rahalaitosten väliset positiot (esim. rahalaitosten väliset lainat ja talletukset) rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa. Siitä saadaan tilastotietoja rahalaitossektorin saamisista ja veloista muihin euroalueella oleviin kuin rahalaitossektoriin (julkisyhteisöt ja muut euroalueella olevat) ja euroalueen ulkopuolisiin nähden. Konsolidoitu tase on tärkein tilastolähde raha-aggregaattien laskemisessa. Siihen myös perustuu M3:n vastaerien säännöllinen arviointi.

Rahalaitosten korot (MFI interest rates): Euroalueen luottolaitosten ja muiden rahalaitosten – keskuspankkeja ja rahamarkkinarahastoja lukuun ottamatta – euroalueella olevien kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin soveltamat korot.

Rahalaitosten luotonanto euroalueelle (MFI credit to euro area residents): Rahalaitosten lainat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille (sisältää lainat julkisyhteisöille ja yksityiselle sektorille) ja rahalaitosten hallussa olevat euroalueella sijaitsevien muiden liikkeeseenlaskijoiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit (osakkeet, osuudet ja velkapaperit).

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat (MFI longer-term financial liabilities): Velat, joihin sisältyvät yli 2 vuoden määräaikaistalletukset, irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden talletukset, euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat yli 2 vuoden velkapaperit sekä euroalueen rahalaitossektorin oma pääoma ja varaukset.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset (MFI net external assets): Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset saamiset (kuten kulta, ulkomaanvaluutan määräiset setelit ja kolikot, euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat arvopaperit ja euroalueen ulkopuolisille myönnettyt lainat), joista on vähennetty euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset velat (kuten euroalueen ulkopuolisten talletukset ja takaisinostosopimukset sekä niiden hallussa olevat rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit).

Rahoitustarve (julkisyhteisöt) (borrowing requirement, general government): Julkisyhteisöjen nettomääräinen velan lisäys.

Sopimuspalkkaindeksi (index of negotiated wages): Työehtosopimusneuvottelujen mukaisten (ilman bonuksia laskettujen) peruspalkkojen indikaattori. Indeksillä mitataan kuukausipalkkojen impliisittistä keskimääräistä muutosta euroalueella.

Suora sijoitus (direct investment): Toiseen maahan tehty pääomasijoitus, jonka tarkoituksena on saada pysyvä osuus tässä maassa sijaitsevasta yrityksestä (käytännössä omistusosuuden oletetaan olevan vähintään 10 % kantaosakkeista tai äänivallasta). Suoriin sijoituksiin sisältyvät osakepääoma, uudelleen sijoitetut voitot ja yritysten sisäisiin operaatioihin liittyvät muut pääomat. Suoriin sijoituksiin kirjataan nettomääräiset sijoitukset euroalueelta ulkomaille (”suorat sijoitukset ulkomaille”) ja nettomääräiset sijoitukset ulkomailta euroalueelle (”suorat sijoitukset euroalueelle”).

Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus, SPF-kyselytutkimus (Survey of Professional Forecasters, SPF): Neljännesvuosittainen kyselytutkimus, jota EKP on toteuttanut vuodesta 1999 lähtien kootakseen kokonaistaloudellisia ennusteita euroalueen inflaatiosta, BKT:n määrän kasvusta ja työttömyydestä EU:hun sijoittautuneita rahoitus- ja muiden alojen järjestöjä lähellä olevilta asiantuntijoilta.

Talletusmahdollisuus (deposit facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vasta-puolet voivat tehdä kansallisiin keskuspankkeihin yön yli -talletuksia etukäteen vahvistetulla korolla.

Tavaroiden ulkomaankauppa (external trade in goods): Tavaravienti euroalueen ulkopuolelle ja tavarantuonti euroalueen ulkopuolelta arvolla mitattuna sekä määrä- ja yksikköarvoindeksinä. Ulkomaankauppatilastot eivät ole verrattavissa kansantalouden tilinpitoon kirjattuun vientiin ja tuontiin, sillä kansantalouden tilinpidossa viennin ja tuonnin eriin sisältyvät sekä euroalueen sisäiset että ulkopuoliset transaktiot ja myös tavarat ja palvelut lasketaan yhteen. Ulkomaankauppatilastot eivät ole myöskään täysin verrattavissa maksutaseen tavarakauppaeraan. Tilastomenetelmistä johtuvien korjausten lisäksi pääasiallinen ero johtuu siitä, että ulkomaankauppatilastoissa tuonti kirjataan vakuutus- ja rahtipalvelut mukaan luettuina, kun taas maksutaseen tavarakaupassa se kirjataan vapaasti laivassa.

Teollisuuden tuottajahinnat (industrial producer prices): Teollisuuden (ilman rakentamista) euroalueen maiden kotimarkkinoilla myymien kaikkien tuotteiden tehdashinnat, joissa ei oteta huomioon kuljetuskustannuksia ja tuontia.

Teollisuustuotanto (industrial production): Teollisuuden bruttoarvonlisäys kiintein hinnoin.

Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten indeksi (hourly labour cost index): Työvoimakustannusten indikaattori. Työvoimakustannuksiin sisältyvät tehtyä työtuntia kohden lasketut (ml. ylityötunnit) bruttopalkat (rahana ja luontoissuorituksena ml. bonukset) ja muut työvoimakustannukset (työnantajan sosiaaliturvamaksut ja työnantajan maksamat työllistämiseen liittyvät verot, joista on vähennetty työnantajan saamat tukipalkkiot).

Tuottokäyrä (yield curve): Graafinen esitys luottoriskiltään samanlaisten mutta maturiteetiltaan erilaisten velkapapereiden koron tai tuoton ja maturiteetin välisestä suhteesta tiettyinä ajankohtana. Tuottokäyrän jyrkkyyttä voidaan mitata kahden maturiteetiltaan erilaisen koron välisenä erona.

Työn tuottavuus (labour productivity): Tuotannon määrä, joka voidaan tuottaa tietyllä työvoimapanoksella. Tavallisesti sitä mitataan kiinteähintaisena bruttokansantuotteena jaettuna joko työllisten kokonaismäärällä tai tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä.

Työvoima (labour force): Työllisten ja työttömien määrä yhteensä.

Työvoimakustannukset/työntekijä (compensation per employee): Työnantajan työntekijälle rahana tai luontoissuorituksena maksama kokonaiskorvaus eli bruttopalkat sekä bonuspalkkiot, ylityökorvaukset ja työnantajien sosiaaliturvamaksut, jaettuna työntekijöiden kokonaismäärällä.

Ulkomainen varallisuus (international investment position, i.i.p.): Talouden kaikkien ulkomaisten saamisten (tai velkojen) arvo ja koostumus.

Vaihtuvakorkoinen huutokauppa (variable rate tender): Huutokauppamenettely, jossa vastapuolet tarjoavat sekä sen rahamäärän, josta ne haluavat tehdä kaupan keskuspankin kanssa, että rahamäärälle haluamansa koron.

Valuuttavaranto (international reserves): Keskuspankkien käytössä esteettä olevat ja niiden hallitsemat ulkomaiset saamiset maksuliikkeessä esiintyvien tasapainottomuuksien rahoittamiseksi tai sääntelemiseksi suoraan valuuttamarkkinainterventioilla. Euroalueen valuuttavaranto käsittää muiden valuuttojen kuin euron määräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta, kullat, erityiset nosto-oikeudet ja eurojärjestelmän varanto-osuuden Kansainvälisessä valuuttarahastossa.

Varantovelvoite (reserve requirement): Varantojen vähimmäismäärä, jonka luottolaitoksen edellytetään pitävän eurojärjestelmässä. Varantovelvoitteen noudattaminen määräytyy keskimääräisten päivittäisten saldojen perusteella suunnilleen yhden kuukauden pituisena pitoajanjaksona.

Velka (julkisyhteisöt) (debt, general government): Bruttomääräinen nimellisarvoinen velka (talletukset, lainat ja arvopaperit johdannaisia lukuun ottamatta) vuoden lopussa ja sulautettuna julkisyhteisöjen sisäisillä erillä.

Velka (rahoitustilinpito) (debt, financial accounts): Rahoitustilinpidon käsite, joka sisältää lainat, talletusvelat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja yritysten eläkerahastojen vastuavelat (jotka johtuvat työnantajien suorista eläkevastuista työntekijöiden hyväksi) ajanjakson lopussa markkina-arvoon arvostettuina. Neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpidossa velkaan ei tietojen puutteellisuuden vuoksi kuitenkaan sisällytetä ei-rahoitussektorin myöntämiä lainoja (esimerkiksi konsernin sisäisiä lainoja) tai euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämiä lainoja, vaikka nämä erät sisällytetään vuotuisen rahoitustilinpitoon.

Velkapaperi (debt security): Liikkeeseenlaskijan (lainansaajan) lupaus suorittaa maksu tai maksuja velkapaperin haltijalle (lainanantajalle) ennalta sovittuna päivänä tai päivinä. Velkapaperille maksetaan yleensä korkoa määrätyn prosentin (kuponkikorko) mukaan, ja/tai sen ostohinta on sen nimellisarvoa alempi. Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Velkasuhde (julkisyhteisöt) (debt-to-GDP ratio, general government): Julkisyhteisöjen velan suhde markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen. Se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden kriteeri, jonka perusteella määritellään liiallisen alijäämän olemassaolo.

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, YKHI (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP): Eurostatin laatima kuluttajahintaindikaattori, joka on yhdenmukainen kaikissa EU-jäsenvaltioissa.

Yksikkötyökustannukset (unit labour costs): Kokonaistyövoimakustannukset tuotantoyksikköä kohden. Euroalueen yksikkötyökustannukset lasketaan työntekijän kokonaiskorvauksen suhteena työn tuottavuuteen (joka on määritelty kiinteähintaiseksi bruttokansantuotteeksi työllistettyä kohden).

Suomen Pankki
Bank of Finland
PO Box 160
FI-00101 HELSINKI
FINLAND

F
12 2007

SIIVITÄTÄÄN

SIIVITÄTÄÄN

